הארץ
שנה נ"ה, יום ו' ב' באייר תשל"ג, 4 במאי 1973 Vol. 55 / 16,456 / MAY 4 1973

צבא לבנון מזהיר את המחבלים התנגשויות גם בדרום המדינה

דות כבדות לשני הצדדים * מטוסים לבנונים הפציצו עמדות בלים * תחנות אירגוני הטרור: לבנון עורכת מיתקפת שריון

את סופר „הארץ" לענייני ערביים
לבנון סליבאן פרנג'יה הזהיר את המחבלים, כי יוהדת של הממשלה בארגונו ובראשונה, כי א הצדדים ביצוע אופן עם של צבא כיבוש זר על, אתמול ההריפו ההת- בין הצבא הלבנוני לבין: בביירות ובערים אח- בדרום המדינה, בעיקר נה. כמוסר הל האודי הפציצו אביב את עמדות: שהפציצו את שדה הת- ירה. במספר ההרוגים הה- היה אתמול גדול בהרבה יום ד'.

נראה כי עדיין אי-אפשר לאמוד את מספר הנפגעים משני הצדדים, אילם במקורות לבנונים רשמיים נמ-

(ראה מאמר ראשי בעמוד 13)

סר, כי 20 אנשי צבא נהרגו וכ-100 אחרים נפגעו נוסף לעשרות אזר- חים שנפגעו. האבידות בקרב המ- חבלים רבות יותר ובניהם כי עש- רות נהרגו ויותר מ-100 נפצעו.

בישיבת הממשלה הלבנונית סקר פרנג'יה את ההתרחשויות ביומיים האחרונים והטיל את האשמה על המחבלים, שעבירו את מעשי הפ- פרובוקציה שלהם נגד הצבא, הש- תלטו על גגות בתים וצלפו לעבר אזרחים שלווים. הוא הדגיש כי לבנון נתנה לפלשתינים יותר מכל אשר כל מדינה ערבית אחרת: „אם 300 אלף הפלשתינים אצלנו רוצים כאותו אירוח, נאמר להם אהלן וסהלן, אולם שום לבנוני לא ישלים עם כצ'אותו של צבא כיבוש זר על אדמת לבנון" — אמר. ממשלת לבנון החליטה באותה ישיבה להתיצב מאחורי הצבא הלבנוני ולהמ- שיך בצעדים ענקים, כדי להחזיר את השקט על כנו. הממשלה קיבלה בר- כה את התעניינות המדינות הע- רביות במתרחש בלבנון.

תחנות השידור של המחבלים הא-

(סוף בעמ' 2, טור 5)

ליד בית הספר הבריטי בביירות, בדרך לנמל התעופה, עולה באש הורכת אורבים כתוצאה מהקרבות בין הצבא הלבנוני ולמחבלים הפלסטינים. (צילום ראדיו של אי.פי.)

שבועון צרפתי: סוריה קיבלה ציוד לקליטת מטוסי 'מיראז'' מלוב

„המטוסים יוכלו להמריא מטוברוק להפציץ בישראל ולנחות בסוריה" * „ההוכחות שהגישה ישראל לצרפת אינן בלתי ניתנות להפרכה"

מאת אליהו סלפטר, סופר „הארץ" בצרפת

פאריס, 3 (מיוחד ל„הארץ"). „סוריה קיבלה באחרונה ציוד אלקטרוני בייד למתקן שירותי קרקע למטוסי מיראז' — ומקו- רות ישראליים סבורים, שהמי- ראז'ים של לוב יוכלו, בעת הצו- רך, להמריא מבסיס טוברוק כדי לפעול בשמי ישראל ולנחות אחר-כך בסוריה" — מוסר ה- שבועון הצרפתי „מינוט" בדיווח על פרשת המיראז'ים.

השבועון מציין, כי הישראלים גילו כי הכבישים הסוריים בין דמשק לחומס ובין חומס לחלב הורחבו ב- אחרונה בקטעים מסויימים כדי ש- יוכלו לשמש כמסלולי נחיתה.

השבועון מציין כי מאז 1971 דיווחו שירותי הביון של ישראל לשי- רותי הביון של צרפת על התהוות של הטייסים המצריים הפ- לשתינאים שהתאמנו בבכונה של לובים בבסיסי המיראז'ים בצרפת. בתחילת מארס השנה החזירו היש- ראלים בתקיפי הקרקע להכינו ה- מצרים בבסיסיהם לקליטת המיראז'ים.

הדבר נראה הגיון כאחר שרובו של חיל האויר המצרי מפוזר בסודאן, בסוריה ובלוב — כותב השבועון. באפריל הגישו ה- ישראלים ... על מיראז'ים בשמי עמק הנילוס, ואילו הנשיא סאדאת הורה להסיט את המסדרון האוירי בין קהיר לאסואן.

ב-11 באפריל גילתה וצילמה הצ- פתית-לוויינים הצפית כמטוסים את טייסות המיראז'ים בבסיסי סאוים ד' בני-סאוקה. צילומים אלה הוצגו בלי דיחוי לפני שגריר צרפת בישראל פראנסיס אירא. הישראלים ביקשו מצרפת להפעיל אמברגו על המשך אספקת המטוסים ללוב, ואיימו לפר- סם את התצלומים.

הרמטכ"ל הישראלי רב-אלוף דוד אלעזר השמיע לשגריר הצרפתי סר- של הקלטה והם שיחות בצרפתית בין מגדל הפיקוח בקהיר לבין טייסי מיראז'ים, עם ביטויים המשמשים את בסיס האימונים הצרפתי בדי- ז'ון, שם התאמנו הטייסים „הלו- בים".

התגובה הצרפתית על ראיות אלו היתה כי הן אינן בלתי ניתנות להפרכה — כותב השבועון.

צמרת העבודה החליטה:

הבחירות להסתדרות ייערכו בספטמבר

מועמד המפלגה כמזכ"ל ייקבע אחרי הבחירות

מאת רן כסלו, סופר „הארץ"

לשכת מפלגת העבודה החליטה אתמול לערוך את הבחירות להס- תדרות בחודש ספטמבר — כפי שנקבע קודם. ההחלטה נתקבלה ללא התנגדות. לעומת זה, לא נתקבלה החלטה לגבי קביעת מועמד המפלגה לכהונת מזכ"ל ההסתדרות בקדנציה הבאה, אך לפי הסיכום שנקבע בדבריהם של מזכ"ל המפלגה מר אהרון יד- לין ומזכיר ההסתדרות מר יצחק בן-אהרון, ייבחר המועמד רק אח- רי הבחירות.

לפי החלטתה של הלשכה הובאה המלצה לעריכת הבחירות ב-11 ב- ספטמבר לישיבת הוועד הפועל של ההסתדרות ב-13 במאי, כדי שיח- ליט סופית על מועד הבחירות. אין ספק שההחלטה תתקבל ברוח המל- צתה של הלשכה.

אשר למועמד המפלגה כמזכיר ההסתדרות, אמר ח"כ ידלין כי „ה- הכרעות בנושאים הפרסונליים ית- קבלו במוסדות המוסמכים של ה- מפלגה, על פי חוקתה ובמועד המת- אים". משמעות הדברים כי על מוע- מד יחליטו — אחרי הבחירות להס- תדרות — נציגי המפלגה בוועד ה- פועל, שייבחר בישיבה משותפת עם לשכת המפלגה. בנושא זה אמר בן- אהרון כי „כאשר תתכנס ועידת ההסתדרות ה-12 ותבחר את נציגי הפועל לקדנציה נוספת, יוחלט על אלה שיישאו את השליחות בעתיד".

בצמרת מפלגת העבודה הגדירו אמש את החלטת הלשכה, כהעמדתו במיבחן של מר בן-אהרון. הלשכה הסכימה לתביעתו לא לדחות את ה- בחירות להסתדרות, אך הטילה עליו אחריות על תוצאות הבחירות. ב- הצלחתו בבחירות תלוי עתידו כמז- כיר ההסתדרות בקדנציה הבאה — טענו אותם חוגים.

המיפנה בצמרת, שעד לפני שבו- עיים היה בה רוב ברור לדחיית הבחירות להסתדרות, בא אחרי דרי- שתו האולטימטיבית של בן-אהרון, כי יסכים לדחיית הבחירות ב- תנאי שהמפלגה תקבע כבר כי יהיה מועמדה בקדנציה הבאה. הוא דרש זאת כהבעת אמון בו.

פירוש ההחלטה — שהמפלגה לא קיבלה את דרישתו האולטימטיבית ויתרה על הרעיון של דחיית הב- חירות — טענו בחוגי צמרת המפ- לגה.

מזג האויר

מזג האויר היום: בהיר. הטמ- פרטורות: ירושלים 12 עד 22; תל- אביב 13 עד 22; חיפה 18 עד 23; באר-שבע 14 עד 26; אילת 19 עד 33; כפר שלמה 13 עד 32; רמת- הגולן 10 עד 21; הר שומרון 13 עד 22; עזה 13 עד 23; יריחו 17 עד 32.

30 שנות מאסר לראש רשת-הריגול ברמת הגולן

(ע). בית-המשפט הצבאי ב- קוני-טרה, גזר אתמול בצהריים 30 שנות מאסר בפועל על שקיב יוסף אבו גאבל, תושב מגדל שאמס, בן 48, שנמצא אשם על פי הודאתו בפיקוד על רשת ה- ריגול והחבלה שנתגלתה ברמת הגולן.

הרשת פעלה בשירות המודיעין הסורי והנאשם הורשע בהפעלת ה- רשת ובפיקוד עליה.

הא"ב נמצא אשם ב-11 פרטי אישום. על כל אחד מעשרה פרטי- אישום גזר עליו בית המשפט 30 שנות מאסר, ועל הפרט ה-11 נגזרו עליו 15 שנות מאסר. אולם בית- המשפט קבע כי ירצה את כל העו- נשים באופן חופף, כך שבסך הכל ירצה 30 שנות מאסר מיום מעצרו בחודש מארס השנה.

בעת מתן גזר הדין התחשב בית המשפט בנסיבות הודאתו באשמה, חרטתו על מעשיו ובגורל הפעולה בצירוף עם חוליה.

אב בית הדין, סגן אלוף אהרון אלפין, ציין כי גם בנו של הנאשם, עיזאת, שנהרג בהתקלות עם כוחות צה"ל, פעל בשירות המודיעין ה- סורי ופעל גם למען ארגון חבלה סורי. האב היה מעביר באמצעותו מכתבים וד"וחות לתיבת דואר מתה, ולאחר שהוצאו משם הועתקו ונמסרו לארגון החבלה הסורי.

כן קבע בית המשפט כי הבן עי- זאת, בשיתוף עם חבר אחר של הרשת, שלחו את מעטפות הנפץ מדואר קרית שמונה, שהיו מיוע- דות לנשיא ניכסון ולשר החוץ וי- ליאם רוג'רס.

הנאשם ביקש את רחמי בית ה- משפט ואמר: „שילמתי מחיר יקר על מעשי בעצם העובדה שבני עי- זאת מצא את מותו בהיתקלות עם חיילי צה"ל. בשם ירושלים אל קודש ובשם הצדק אני מביע חרטה ומבקש רחמים והקלה בהמרת ה- עונש".

אחר-הצהריים החל משפטה של חוליית הרשת — 10 אנשים. בישי- בה הקודמת של בית המשפט ב-15 במארס הם כפרו בכל סעיפי ה- אשמה. פרקליטתם, עו"ד פליציה לנגר, הודיעה כי גם עתה אין ב- דעתם להודות באשמה. במהלך ה- ישיבה נשמעו עדי התביעה ובסיומה נקבע המשך המשפט ל-9 במאי.

אחר חצות

ביירות:

בא השתלט על מחנה דאביה

זידות „א-צעיקה" הדרו ללבנון — נתתפות בקרבות"

מאה אלף נהרו למסלול הצעדה * פקקי תנועה

מאת גדעון אלון, סופר „הארץ" בירושלים

מאה אלף איש נהרו אמש ל- מסלול, כדי לחזות בחזרה הכללית למצעד צה"ל. הרחובות המרכזיים של ירושלים המו מהמון רב.

שעה ארוכה לפני פתיחת החזרה הכללית כלאו בימות המוזמנים ש- במזרח ירושלים. תנועה סואנת של כלי רכב נהרה מן השפלה לירושלים כדי לחזות בחזרה הכללית. במבואות העיר היו פקקי תנועה עקומים.

1200 אבוקות-זכרון יודלקו במוצ"ש

אלפי נוסעים הגיעו ללוד — לחגיגות העצמאות * הכנות לחידון התנ"ך העולמי

(ל.ע.מ.). מעל יותר מ-1200 בנייני צבור בארץ, כולל מחנות צה"ל, יודלקו אבוקות זכרון ל- חללי צה"ל, בהיפתח יום הזכרון במוצאי שבת.

אשתקד הודלקו בכל הארץ רק 100 אבוקות ואילו השנה יועלו כ- 1200 אבוקות.

את הרעיון להעלות אבוקות זכ- רון העלה שר הבטחון, מר משה דיין, בישיבה שקיים בלשכתו עם המועצה הציבורית להנצחת החייל לפני כשנה וחצי. המועצה אימצה את הרעיון והמחלקה להנצחה ב- משרד הבטחון החלה בביצועו עוד אשתקד.

האבוקה שנקבעה על ידי ועדה מיוחדת קיבלה את אישורו של שר הבטחון והופקה בשני גדלים.

אלפי נוסעים בלוד

אלפי נוסעים הגיעו לארץ אתמול בטיסות שונות, רובם תיירים יהו- דים שבאו לחג העצמאות. באולם הנוסעים הנכנסים בנמל לוד היתה צפיפות רבה, בעיקר בשעות הערב. רק מחצית השעה הגיעו כאלף ו- שלוש מאות נוסעים בבת אחת.

רוב הנוסעים באו בקבוצות מ- אורגנות. הנוסעים לא הסתירו את שמחתם להיות כאן ביום העצמאות ולחזות במצעד צה"ל. בשעות הערב המאוחרות עוד ציפו לבואם של כ-15 מטוסים מלאים נוסעים.

העציבים על אי-קבלת הזמנות למצעד

יו"ר מרכז הליכוד הקיבוצי, מר מנחם אילון, שלח אמש מברקים ל- ראש הממשלה, גב' גולדה מאיר, לסגן ראש הממשלה, מר יגאל אלון ולשר הפנים, ד"ר יוסף בורג, שבהם מוחה על כך, שראשי העדות הד- רוזיות המקובלות לא הוזמנו למצ- עד צה"ל. „הם רואים בזה זלזול מכוון כלפי מעמדם ותפקידם. הה- תמרמרות גואה ועולה ואנו מבק- שים התערבות של הרגע האחרון לתיקון המעוות" — נאמר במבר- קים.

מרכז ההסברה הזיק כ-400 כרטיסים למצעד

עובדי מרכז ההסברה הזיקו אמש כ-400 כרטיסי ישיבה (לבמה שבה שער שכם) למצעד צה"ל ביום ה- עצמאות. הכרטיסים נמסרו לבתי- אב בשכונות מורשה ושמואל הנביא בירושלים. היה זה מחווה של מרכז ההסברה כלפי תושבי בתי השכונות הגובלות במסלול הצעדה.

לקראת חידון התנ"ך העולמי

(ע). פרסים על חידון התנ"ך ה- עולמי לנוער, שייערך ביום העצמ- אות בבנייני האומה, כי נערכה אתמול ב„מחנה התנ"ך" ב- ירושלים.

במחנה שוהים 38 נערים ונערות שמתוכם יתמודדו בחידון רק 28. הנהלת החידון תערוך מבדק שב-

(הסוף בעמוד 2 טור 1)

בדו"ח השנתי שלו על מצב העולם:

ניכסון קורא לצעדים זהירים והדרגתיים להסדר במזה"ת

מציע לצדדים „לעבור מעימות למו"מ" * קורא לשיתוף בין המעצמות, אך מותח ביקורת על בריה"מ * משבח היחסים עם ישראל אך יחתור לשיפור יחסים עם הערבים * קורא לתיאום נגד הטרור

מאת צ'ארלס פאניהאסי, סופר „הארץ" בוואשינגטון

וואשינגטון, 3 (מיוחד ל„ה- ארץ"). בדין החשבון השנתי שלו „על מצב העולם", המנוסח בצו- רה כאוחנת בקפידה, קורא הנ- שיא ריצ'ארד ניכסון לנקיטת צע- דים זהירים והדרגתיים לקראת שלום במזרח התיכון ולהסדר כו- לל, מבוסס על החלטתה של מו- עצת הבטחון מספר 242.

בדו"ח קורא הנשיא למדינות ה- מזרח התיכון לשאת ולתת על חי- לוקי-הדעות ביניהן, תוך כדי מעבר מעימות למו"מ, וקורא גם למעצמות — בריה"מ ומדינות מערב אירופה — להכיר באחריותן בענין הסכסוך המזרח תיכוני. כמה פעמים חוזר הדו"ח ומזהיר, כי את השלום אי אפשר לכפות מבחוץ, אך הוא קובע גם כי השאיפה לשלום במזרח התי- כון היא אינטרס לאומי של ארה"ב.

ביקורת על בריה"מ

נראה כי כוונת הדו"ח להציע ל- בריה"מ שיתוף-פעולה בחיפוש אחר הסדר, אך יש בדו"ח גם ביקורת כ- לפי בריה"מ על המשך נוכחותה ה- צבאית באיזור ומשלוחי הנשק לעי- ראק, וסוריה ולדרום תימן.

הדו"ח מגדיר את יחסי ארה"ב—יש- ראל כהדוקים ורבי ערך, אך מזהיר גם כי „מטרתה העקרונית של אר- צות הברית היא לבנות מחדש את הקשרים הפוליטיים עם אותן מדי- נות ערביות, שאתן היו לנו יחסים תקינים" לפני מלחמת ששת הימים.

תיאום — נגד הטרור

בדו"ח קורא הוא למדינות המערב לתאם את מדיניותן בענין הטירור ואומר כי הטירור הוא בעיה גם של המזרח התיכון וגם של ארה"ב. ה- דו"ח מתייחס ל„דור של מתוסכלים בקרב הפלשתינאים העקורים". כך חו- זר הנשיא על דברים שכבר אמרם, כי לענין המזרח התיכון תינתן עדי- פות גבוהה יותר בתקופת נשיאותו הנוכחית מאשר לכל איזור-משבר אחר בעולם.

בפרק על המזרח-התיכון (11 מתוך 232 עמודים), מובא סיכום של סדר הפעולות לעתיד: תחילה — השגת הסדר לסכסוך הישראלי-ערבי באמ- צעות מו"מ; בשלב השני חייבות המעצמות הגדולות לשתף-פעולה בי- נוהן בהשכנת יציבות ולסייע בביצוע עם המעשי ומימושם של העקרו- נות הבסיסיים ביחסי ארה"ב-בריה"מ המוצעות, כפי שהוסכם בשנה שעב- רה במוסקבה (ריסון, הסדר-של- שלום והימנעות מעימות). בשלב ה- שלישי תשאף ארה"ב לשפר את ה- יחסים עם מדינות ערב, ובשלב ה- רביעי תהיה ארה"ב מוכנה להציע סיוע טכני וצורה לשיקום למדינות האיזור.

הודעת קיסינג'ר

במסיבת-עתונאים בענין הדו"ח

(הסוף בעמוד 2 טור 3)

קיסינג'ר יוצא היום למוסקבה

אחד הנושאים העיקריים: יהדות בריה"מ

מוסקבה, 3 (אי. פי.). אחד ה- נושאים העיקריים בשיחות שי- נהל פרופ' הנרי קיסינג'ר במוס- קבה יהיה ענין יהדות ברית- המועצות, ויועצו של נשיא ארה"ב יתווכח עם שליטי בריה"מ בשמם של 1000 יהודים, שנשללת מהם הזכות לעלות לישראל — מסרו היום מקורות יהודיים במוסקבה.

(ראה מאמר ראשי בעמ' 13)

פרופ' קיסינג'ר, העומד להגיע למוסקבה ביום ד' (היום), קיבל רשימה זו של 1000 היהודים מרא- שי האירגונים היהודיים בארה"ב שי- נפגשו אתו. ההנחה היא שאם ישכ- נע את הרוסים לשחרר את היהודים הללו, תקטן ההתנגדות בקונגרס ל- חוק הסחר עם בריה"מ. אולם כמה פעילים בקרב יהודי ארה"ב ציינו, שאלף האנשים הללו הם פחות כ-

(הסוף בעמ' ב, טור 7)

מסע רציחות שיטתי נגד היהודים בעיראק ובסוריה

סיפרו בניו יורק 4 יהודים שהצליחו להימלט

מאת ראפאל רוטשטיין, סופר „הארץ" בניו-יורק

ניו-יורק, 3 (מיוחד ל„הארץ"). שלטונות עיראק וסוריה עורכים מסע רציחות שיטתי נגד היהודים בארצותיהם ומאלצים אותם לח- יות במצוקה גוברת והולכת — מסרו היום כאן ארבעה יהודים שהצליחו להימלט באחרונה מעי- ראק ומסוריה.

הארבעה הופיעו לפני עתונאים מ- טעם הועדה להצלת יהודי ערב, שב- ראשה עומד מר לושיוס קליי, מי שהיה גנרל בצבא ארה"ב.

הפליט היהודי מעיראק — „יוסף" — שהוא כבן ארבעים, סיפר כי יהו- די עיראק נלקחים לעינויים ולמוות בבית הסוהר הקרוי „ארמון העינו- יים" ולשש מאות היהודים שנותרו בארץ זו צפוי טבח שיטתי.

בתאי-העינויים שבבית סוהר זה

(הסוף בעמוד 2 טור 3)

בגליון זה 28 עמודים בצרוף המוסף השבועי: בן 64 עמודים

ביום א'
גליון מורחב מיוחד של הארץ ליום העצמאות
*
שפע מאמרים וכתבות
וכן תוספת מיוחדת למזכרת:
חדשות 25 השנים
*
הזמן את הגליון אצל
מוכר העתונים שלך

א.אריאלי 107

هكذا من الأصل

صورة عن الأصل

אתיופיה וזאיר דחו פניית קדאפי לנתק את יחסיהן עם ישראל

קינשאסה: בענייני חוץ לא תיענה זאיר לשום לחצים

אדיס אבבה, 3 (ע"ר וע"צ). אתיופיה וזאיר (קונגו־קינשאסה), דחו את פנייתו של שליט לוב, מועמר קדאפי, כי ינתקו את יחסיהן עם ישראל, תמורת הסכמתו להשתתף בפיסגת האירגון לאחדות אפריקה, שייערך כאן החודש. מקור בממשלת אתיופיה הביע את מול אפתעה על תגובתו של שליט לוב. המקור אמר: „ארצנו היא רק אחת מכלל כמה מדינות אפריקאיות המקיימות יחסים דיפלומטיים עם ישראל".

המקור הוסיף כי אתיופיה תומכת בענין הערבי באופן כהביד בבמות בין־לאומיות, לרבות או"ם והארגון לאחדות אפריקה. היחסים הדיפלומטיים עם ישראל מעולם לא מנעו שיתוף פעולה באורח מלא עם כל המדינות הערביות".

החלטת זאיר

הלשכה המדינית של מפלגת השלטון בזאיר, „התנועה העממית של המהפכה הזאירית" פירסמה הודעה רשמית שבה צוין כי „התנועה העממית של המהפכה מודה על תשומת לבו של הנשיא קדאפי, אך בענינים של מדיניות חוץ אין זאיר מוכנה להיענות לשום לחצים, יהיה אופיים אשר יהיה".

מבירת אוגנדה נמסר, כי הנשיא אידי אמין הודיע כי הוא ישתתף בפיסגת אדיס אבבה. כן אמר כי אינו שונא את הנשיא המודח מר מילטון אובוטה וירשה לו לחזור. הוא אף מוכן למנותו כמושל מחוז.

רשמית: פומפידו וניכסון ייפגשו ב־31 במאי

וואשינגטון, 3 (ע"ר וע"צ). — הנשיא ריצ'ארד ניכסון והנשיא ז'ורז' פומפידו ייפגשו באיסלנד לשיחות, שיימשכו מה־31 במאי עד ה־1 ביוני — הודיע היום הבית הלבן.

גרמניה המערבית העלתה את שער הריבית

ברלין המערבית, 3 (צ"ר). גרמניה המערבית העלתה היום את שער הריבית באחוז אחד — לשישה אחוזים.

אוסטרליה תפנה אל בית הדין הבין־לאומי נגד צרפת

קאנברה, 3 (צ"ר וע"צ). יש להניח שאוסטרליה תגיש את ערעורה נגד הניסויים הגרעיניים הצרפתיים באיזור האוקינוס השקט אל בית המשפט הבין־לאומי עוד בשבוע הבא — אמרו היום מקורות יודעי דבר. המקורות ציינו, כי נציגים צרפתיים ואוסטרליים עומדים להיפגש כאן ביום ב' הבא לשיחות שיימשכו כיומיים, כדי לדון בסכנה הנשורת המלווה את הניסויים.

בראנדט שלח ברכה לגולדה

בון, 3 (יופ"יע וע"צ). קנצלר גרמניה המערבית וילי בראנדט שלח היום ברכה לראש הממשלה גולדה מאיר, לרגל יום הולדתה ה־75.

במברק מציין בראנדט, כי הוא צופה להיפגש עמה בישראל בתחילת חודש יוני.

חבר הבונדסטאג יורגן והלראבה — לישראל

(ע). חבר הבונדסטאג המערב־גרמני מ. יורגן והלראבה עומד להגיע ביום א' לישראל, כדי להשתתף בחגיגות הכ"ה למדינה, כנציג המפלגה הנוצרית־דימוקראטית.

בשיחה טלפונית מבון מסר מר והלראבה, כי הוא צימד לבוא לישראל על פי יוזמתו־הוא, לשם הבעת סולידריות עם המדינה ביום חגה. מר והלראבה נמנה עם החברים הצעירים בבונדסטאג, הוא בן 36, וזה לו ביקורו השני בישראל.

1200 אבוקות־זכרון

(סוף מעמ' 1)

באמצעותם יצופו המועמדים ועשרה ביהם יורחקו. הניפוי יערך לא רק על פי הידע של המועמדים, אלא גם על פי המידה שבה הרגו ארצות מסויימות מסיכות המתמודדים שקבעה להם הנהלת החידון.

משנמסרה הידיעה על כך לנערים ולנערות ביום ד', התעוררו ביניהם רגשות אכזבה והתמרמרות. אכזבה נכונה גם להורי הצעירים שיגיעו מחו"ל כדי לראות את בניהם על במת־החידון.

ד"ר חיים גבריהו יו"ר החברה לחקר המקרא, שנשאל כיצד קרה הדבר שהגיעו מתמודדים במספר העולה על התקן, אמר: „לא ציפינו שההתעניינות בחידונים תהיה גדולה כל כך. תמיד הגיעו לארץ פחות נבחנים משציפינו. השנה שלחו כמה מן המדינות מתמודדים יותר מהתקן שהוקצה להם".

חידון זה, העשירי במניין חידוני התנ"ך העולמיים, יהיה אחד האירועים המרכזיים ביום העצמאות. הוא יתקיים במעמד סגן ראש הממשלה, שרים וראש עיריית ירושלים ואישי ציבור.

חגיגות יום העצמאות במיגזר הערבי

חגיגות יום העצמאות במיגזר הערבי התחילו אתמול בשלוש ערים. בחדרה נערכה עצרת רבת משתתפים בהשתתפות ערביי המשולש, בצפת השתתפו ערביי הצפון והגליל ובבאר־שבע השתתפו בדואי הנגב.

את הממשלה ייצגו היועץ לענייני ערבים מר שמואל טולדאנו והממונים על המחוזות.

תפילת הודיה באיקרית

תושבי איקרית לשעבר עומדים לערוך מחר (בשבת) בבוקר תפילה הודיה בכנסיה שבכפרם שליד גבול לבנון, לרגל יום העצמאות ה־25 של המדינה. התפילה תיערך בהשתתפות הבישוף יוסף ראייא.

„לייף" יופיע שוב — בגליון על ישראל

שירות „הארץ"

כתב־העת המצולם „לייף", שהופעתו הופסקה לפני כמה חודשים, שוב יופיע בשבת הבא בגליון מיוחד למלאת 25 שנה למדינת ישראל והמחזיק 96 עמודי צילומים ומאמרים.

מהדורה מיוחדת של 100,000 עותקים בעברית תופץ בישראל.

מחוגי חברת „טיים־לייף" נמסר כי אם יצליח הגליון החד־פעמי, יחודש לייף את הופעתו מעת לעת במהדורות מיוחדות על נושאים שונים.

סופר „הארץ" בניו־יורק, רפאל בשן, [illegible] גליון „לייף" המוקדש לישראל.

סדרי תנועה וחנייה
לרגל מצעד צ.ה.ל.
שיתקיימו בירושלים ב־7.5.73
ראה בעמוד מס' 20

חיילי צה"ל במדים,
בשרות חובה
ובקבע בלבד
יהיו זכאים לנסוע
ללא תשלום
בשרותים העירוניים של „אגד" בכל רחבי הארץ ביום העצמאות, ה' באייר תשל"ג, 7 במאי 1973.
ההנהלה

מכון היצוא הישראלי
משרד המסחר והתעשיה
מטה סחר חוץ
מתכבדים להודיע לציבור היצואנים כי
מר זאב גלמור
נספח מסחרי מיועד לטוקיו
ישמח לקבל יצואנים לפגישות
ביום רביעי 9.5.1973 בשעות מ־9.00—15.00
המעוניינים מתבקשים להתקשר עם מזכירות
המכון בטלפון 53012 תל־אביב לשם קביעת ראיון

מר ג'ון קונלי, לשעבר מושלה הדמוקרטי של טכסס, החבר בממשלתו של מר ריצ'ארד ניכסון, מוסר במסיבת עתונאים ביוסטון, טכסס, על החלטתו להצטרף למפלגה הרפובליקאית. (צילום ראדיו של אי.פי.)

ניכסון יצא במפתיע לפלורידה

בעקבות שמועות שעוררו לשעבר ג'ון דין עלול לספר כל הידוע לו על פרשת ווטרגייט

וואשינגטון, 3 (ע"ר וי.פ.) — הנשיא ריצ'ארד ניכסון יצא היום במפתיע לפלורידה, כדי לערוך מחקר מעמיק נוסף על שערוריית ווטרגייט, בעקבות ידיעות כי אחד מעוזריו לשעבר בבית הלבן עלול לספר את כל הידוע לו, כדי שלא יועמד לדין.

כפי שנמסר מנהלים אנשי התביעה מו"מ חשאי עם היועץ לשעבר ג'ון דין, שפוטר על ידי ניכסון, ומבטיחים שלא יועמד לדין אם יספר את כל הידוע לו על הפרשה. עדותו עלולה להיות מכרעת ותקבע אם יועמדו לדין שני העוזרים הבכירים שהתפטרו ביום ב', היה ארליכמן והלדמן.

ה„ניו־יורק טיימס" מסר היום, כי הלדמן אישר בזמנו קיומן של שלוש רשתות של סוכנים שעסקו בציתות בפיקוח הבית הלבן והוועדה לבחירתו מחדש של הנשיא ניכסון. כל המאמצים הללו באו להבטיח מינויו של מקגאוורן למועמד המפלגה הדימוקראטית לנשיאות, שכן הריפובליקאים ראו בו את המועמד החלש וחסר הסיכויים.

אחד ממקורבי הנשיא אמר אתמול, כי ניכסון מתכוון להנהיג דיצנטראליזאציה במנגנון עוזריו ולא ימנה יורש להלדמן, אלא יחלק את תפקידו בין שלושה עוזרים. מר ניכסון ביקש מנציג ארה"ב בנאט"ו, מר דונאלד ראמספלד, לשוב לוואשינגטון וליטול לידיו חלק מתפקידיו של הלדמן. סגן הנשיא מר ספירו אגניו יפקח בעתיד על עבודת צוות העוזרים.

ניכסון קורא לצעדים זהירים

(סוף מעמ' 1)

אמר פרופ' הנרי קיסינג'ר, כי כאשר יגיע הזמן להצבעה בקונגרס על ענין מתן מעמד של מדינה מועדפת לבריה"מ בענייני סחר, יאפשרו המגעים בין וואשינגטון למוסקבה בעניין יהודות בריה"מ וכן הקשרים בין הממשל לקונגרס, להעביר את החוק. הוא טען כי המגעים בין בריה"מ לארה"ב בעניין אשרות יציאה ליהודים ברוסיה הפיגו את חששותיהם של רבים מאלה שתמכו בתיקון ג'קסון.

„מרירות במזה"ת"

הנשיא ניכסון קבע עוד בדו"ח שלו, כי האיום במזרח התיכון החמיר בגלל המרירות שהצטברה בגלל מעשי טירור ותגמול. הוא הצביע על העובדה שהטירור קיבל ממדים חדשים ואיומים עם טבח הספורטאים הישראלים במינכן, [illegible] לוד ורציחת הדיפלומאטים בחרטום. „מי שחושב על שלום מידי במזרח התיכון אינו אלא חולם" — אמר ניכסון וקרא לישראלים ולערבים להתגבר על חילוקי־הדעות בדרך של פשרה ולחדש את המו"מ, שנקלע למבוי סתום, ללא תנאים מוקדמים וללא ויתור על עקרונות של כבוד או צדק. הוא כותב כי נכונות מצרים לנקוט בצעדים חדשים נבלמת על־ידי החשש שויתורים נוספים יערערו את עקרון ריבונותה, מבלי שיובטח שישראל תהיה נכונה לויתורי גומלין. אשר לישראל הרי קשורה יזמתה המדינית בקבלת החלטה קשה — האם ויתור פיזי על שטחים יתואם על ידי ערובות מוחשיות פחות לבטחונה?

„משבר האנרגיה"

בענין משבר האנרגיה קורא הדו"ח לשיפור היחסים הכלכליים בין המדינות המייצרות נפט לאלה הצורכות נפט ומציע שיתוף־פעולה לפיתוח המזרח התיכון וסיפוק הצרכים העולמיים באנרגיה. באותו ענין הסביר פרופ' קיסינג'ר, כי המימשל עסוק עתה בתכנון הרגיל פוליטי ואינטלקטואלי, המיועד לטפל במצב שהוא חסר התקדים: עליה ברזרבות הדולר של מדינות הנפט וירידה ברזרבות האנרגיה של המדינות הצורכות.

כן הסביר, כי ארה"ב מצדדת במאמצים להשגת הסדר ביניים במזה"ת וכי הנסיבות הן המכתיבות את ההדגש על אחד מן הענינים. הוא אמר כי חייב להיות קשר גומלין בין שני סוגי ההסדרים, ועל כל פנים חייב התהליך להביא את הצדדים לצורה מסויימת של קשר ולשלב של מו"מ.

בעיות עדיפות נוספות

בדו"ח השנתי „על מצב העולם" נגע הנשיא ניכסון בבעיות עולמיות נוספות:

* הוא האשים את האנוי בהפרת הפסקת האש והזהיר כי צפון וייטנאם מסתכנת במלחמה חדשה עם ארה"ב, אם לא תשנה את דרכה.
* הביע שביעות־רצון מהמיפנה שחל ביחסים עם בריה"מ.
* דיבר על „התקדמות היסטורית" ביחסים עם סין.
* ציין כי הגיעה השעה לגיבוש מערכת יחסים חדשה ודינאמית יותר בין ארה"ב לבעלות בריתה באירופה. ארה"ב לא תפנה באורח חד־צדדי את כוחותיה משם.
* הבטיח ליפאן שהברית עמה ממשיכה להיות אבן פינה במדיניות החוץ שלו.
* קבע שבריה"מ מפתחת לפחות שלוש מערכות טילים חדשות, החמושות כנראה בראשי חץ גרעיניים מתפצלים מתוחכמים, העלולים לסכן את מאזן הנשק הגרעיני לסתירה.

לדעת משקיפים בוואשינגטון, אין משתמעת מדברי הנשיא ניכסון בדו"ח השנתי שלו, הפניה קיצונית כלשהי מקו מדיניות־החוץ שנקט בתקופת כהונתו הקודמת.

מילות־המפתח הן כיום יציבות, איום והתקדמות. גיבוש שלום־קבע הוא המטרה העליונה לדברי הנשיא. כן חוזר ונשמע הביטוי יציבות והסדרים מוסכמים תוך פשרה הדדית.

דברי הנשיא משקפים מדיניות חוץ רצופה תקיפה ובוטחת, ומבצרים כי מדיניות החוץ בתקופה הנוכחית של כהונת הנשיא מושתתת על הצלחתה של קודמתה, וכי הבית הלבן אינו רואה כל צורך ביזמות נועזות חדשות או בתמורות דרמטיות.

מסע רציחות

(סוף מעמ' 1)

במכשירי־עינוי לריסוק גפיים, למחיצת אשכים ולהקות במים רותחים בפי־הטבעת, סיפר „יוסף" אשר ישב יותר משנתיים בכלא בגדד ועונה לעתים קרובות.

לדבריו הקורבנות הראשונים של התליון בעיראק הם היהודים הצעירים. הוא מנה שמות יהודים שנרצחו שם באחרונה, וביניהם משפחת קאשכוש. גל הטירור המכוון נגד היהודים בעיראק התחדש לדבריו בסוף 1970. העד הופיע בדלתיים סגורות גם לפני ועדת החוץ של בית הנבחרים האמריקאי.

באותו מעמד מסרו שני צעירים וצעירה מיהודי סוריה — שברחו באחרונה מדמשק — על מצבם המחריד של 3,000 היהודים בדמשק הנאלצים לחיות בקרב 30,000 פלשתינים וסובלים מהתנכלויות ומעשי אונס בלי הרף.

בחלב רצחו באחרונה שלושה אנשי המישטרה החשאית הסורית בדם קר יהודי ושמו זכי קסאב והשלטונות הסוריים אסרו להזכיר את המאורע. הם אישרו כי חמישה יהודים, לרבות ראש הקהילה בלבנון, אלברט אליה, מוחזקים בכלא הסורי. לדבריהם ילך ויחמיר מצבם של יהודי סוריה שמיום ליום מאבדים את זכויותיהם.

הרב יוסף פנה לרבני העולם

(ע). הרב הראשי עובדיה יוסף פנה אמש במברקים אל הרבנים הראשיים במרכזים הגדולים בתפוצות ישראל, וקרא להם לקיים טכסי אזכרה למשפחת קשכוש שנרצחה לפני כחודש בבגדאד. הרב ביקש מן הרבנים לפנות לממשלותיהם ולבקש שישתדלו אצל שלטונות עיראק שיביאו את הנרצחים לקבר ישראל ויאפשרו לזורה קשכוש, היחידה מן המשפחה שנותרה בחיים, לצאת את עיראק.

הרב הראשי ביקש מן הרבנים גם לברר את גורלם של 19 היהודים בעיראק, שנעלמו בזמן האחרון.

ואשינגטון, 3. (ע"ר). קנצלר גרמניה המערבית וילי בראנדט סיים את [illegible] ריצ'רד ניכסון [illegible] בחזרה לארצה.

זכו בפיס

בהגרלת מפעל הפיס מס' 18/73 שהתקיימה ביום 3.5.73 זכו הכרטיסים הבאים:

בסך — 150,000 ל"י זכו המספרים: 355623 ; 411208.

בסך — 50,000 ל"י זכה המספר: 347525.

בסך — 12,500 ל"י זכו המספרים הבאים: 549023 ; 793704.

בסך — 6,250 ל"י זכו המספרים: 081490 ; 184829 ; 484098 ; 732268.

בסך — 600 ל"י זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב־15992 ; 21777 ; 37861 ; 39042 ; 48677 ; 60161 ; 64076 ; 75936 ; 78325 ; 95406.

בסך — 250 ל"י זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב־02487 ; 02565 ; 06250 ; 07644 ; 09129 ; 13799 ; 17236 ; 18732 ; 23044 ; 36370 ; 39384 ; 40502 ; 53011 ; 55553 ; 66643 ; 67767 ; 67890 ; 70380 ; 79116 ; 79616 ; 82534 ; 84107 ; 87756 ; 92543 ; 93520.

בסך — 100 ל"י זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב־2332 ; 3499 ; 3559 ; 5060 ; 6090 ; 7172 ; 7540.

בסך — 50 ל"י זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב־0392 ; 0637 ; 1473 ; 1485 ; 1648 ; 1706 ; 2362 ; 2578 ; 2720 ; 2762 ; 2984 ; 3386 ; 3613 ; 4446 ; 4863 ; 5042 ; 5112 ; 5263 ; 5360 ; 5814 ; 5930 ; 5946 ; 6203 ; 6282 ; 6414 ; 6562 ; 6569 ; 7244 ; 7445 ; 7755 ; 7980 ; 7994 ; 8193 ; 9018 ; 9163 ; 9218 ; 9341 ; 9643 ; 9791.

בסך — 4 ל"י זכו כל הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב־9.

בסך — 1,250 ל"י זכו הכרטיסים הבאים: 076895 ; 047747 ; 067466 ; 068928 ; 305203 ; 365198 ; 365455 ; 467622 ; 496687 ; 423938 ; 436571 ; 470523 ; 452775 ; 469924 ; 473939 ; 755764 ; 572741 ; 585372 ; 607701 ; 685025 ; 742153.

קונלי הודיע על פרישתו מהדמוקרטים

ייתכן שיהיה מועמד הריפובליקאים

יוסטון, 3. (יופ"יע) מר ג'ון קונלי, נטש את המפלגה הדמוקרטית שלדבריו נהפכה לליברלית יותר מכפי טעמה, הפוצו שמועות כי מפלגתו החדשה — הריפובליקנית עשויה להציג את מועמדותו בבחירות לנשיאות לשנת 1976.

„אני סבור שהמפלגה הדמוקרטית זזה שמאלה, יותר מאשר אי פעם בימי חיי", — אמר.

הנשיא ריצ'ארד ניכסון הביע קורת־רוח מהחלטתו של מי שהיה מושל טכסאס.

נשיא לבנון

(סוף מעמוד 1)

שימו אמש את הצבא הלבנוני בהפרת הסכם הפסקת־האש שהושג אור ליום אתמול ובהמשך התקפותיו על ריכוזיהם במחנות הפליטים סאברה ושתילה ובאזורים אחרים. תחנות השידור מסרו כי ידיעה הצבאית של ארגוני החבלה הורתה לכל יחידות המחבלים ול„צבא השיחרור הפלשתיני" — לרבות היחידות המבוקמות בסוריה — להיות במצב הכן לקראת אפשרות [illegible] להגיש סיוע לעבירותיהם בלבנון.

רדיו ביירות המשיך אתמול לפנות אל התושבים לתרום כדמם לבנק הדם המרכזי. עובדי הבנק נצמו לאסוף את התרומות מבתיהם של המתנדבים. מפקדת הצבא הורתה גם לתושבים למנוע את חדירת המחבלים לגגות בתיהם, משום שיחידות הצבא נאלצות להגיב על אש המחבלים היורים לעברם מגגות הבתים.

מיתקפה משוריינת

תחנות המחבלים ציינו אמש, כי סמוך להסרת העוצר מביירות במשך שעתיים פתח הצבא במיתקפה משוריינת על עמדותיהם וכי הקרבות נמשכו בשעות הלילה. כן טענו כי יחידות הצבא הלבנוני הקיפו המוסכים בדרכים בדרום לבנון ועצרו כמה מחבלים. לעומת זאת טענה מפקדת הצבא כי המחבלים פתחו באש לעבר סיורי הצבא בדרום המדינה ובעיקר באיזור האש בייה (פתח־לנד).

רוב עתוני ביירות תקפו אתמול את המחבלים. „אל־עמל" בטאון הפלאנגה ציין כי המחבלים הם „האשמים הבלעדיים למצב שנתהווה". „אל־ג'רידה" ציין כי „פלסטין אבדה ולא נרצה שגם לבנון תאבד". שאר עתוני ערב ובעיקר עתוני הנוצרים הביעו אתמול צער על „מלחמת האחים" וקראו „להפנות את כל הרובים לעבר ישראל". סטודנטים פלשתינים פרצו אתמול לשגרירות לבנון ברבאט ובאלג'יר וגינו את „התקפת הצבא הלבנוני נגד המחבלים".

נהרג אחיינו של ערפאת

ביירות, 3 (צ"צ). אחיינו של יאסר ערפאת, פריאד עואד, נהרג בקרבות שהתנהלו ביום ד' בערב בין מחבלים לכוחות לבנוניים בהצבה — נמסר ממקור מוסמך.

נכבדים בשכם קוראים להפסקת הקרבות בלבנון

(ע). ראשי הציבור בשכם פירסמו אתמול גילוי דעת הקורא לכבוד ערב לשים קץ לפעולות נגד המחבלים בלבנון, אשר הוגדרו כ„מכוונות נגד העם הפלשתיני". גילוי הדעת פורסם בתום כינוס נכבדים שבו נמתחה ביקורת חריפה והושמעו דברים קשים על מה שהוגדר כטבח העם הפלשתיני בלבנון.

מנהיגת נשים פלשתינית נרצחה בלבנון

ביירות, 3 (צ"ר). מנהיגת נשים פלשתינית נרצחה כאן אמש, כאשר עמדה להיכנס לביתה — נמסר היום. באדא יאסרותי הבכירה עם חברות פדרציית הנשים הפלשתינאיות, נרצחה בביירות על ידי אלמונים, שעה שחזרה בחצות מארמון נשיא לבנון. היא ניסתה לתווך בין המחבלים והכוחות הלבנוניים.

בהודעה רשמית שפורסמה נאמר, כי הנשיא סולימאן פראנג'ייה, העריך מאד את התפקיד שמילאה יאסרותי. אלמנתו של ח'אלד יאסרותי, לשעבר יו"ר הוועדה המדינית לענייני פלשתינים בלבנון, שמצא את מותו בתאונת בניין ב־1970.

גולדה — לשמיניסטים:

גם סאדאת יודע שלא יושג דבר במלחמה

(ע). ראש הממשלה, גב' גולדה מאיר, אמרה כי ישראל הגיעה, ובכלל זה הנשיא סאדאת, יודעים כי לא יושג דבר על־ידי פתיחה באש. לפיכך יעצה לבני הנוער המצרים לא לממש את איומי המלחמה האחרונים ולחסוך בכך את חיי החיילים המצריים.

גברת מאיר אמרה את דבריה כאשר השיבה במשך כשעתיים על שאלות תלמידי כיתות יב', שהתכנסו בבנין הכינרמה בתל־אביב. לפני הצגת השאלות הגישו התלמידים לגולדה מאיר זר צבעוני ובו שושנים כמספר שנותיה ועוד אחת — 76 בסך הכל.

אחר־כך שאלו הצעירים בזה אחר זה שאלות בענייני בטחון, מדיניות־חוץ ובעיות פנים. ראש הממשלה הביעה רוגז על העתונות, שעסקה, לדבריה, ברכילות בנושאים אחדים. בכלל זה — הפרסומים בענין בחירת הנשיא ומינויו של השגריר שמחה דיניץ לתפקיד בוואשינגטון.

בתחילת תשובותיה הבהירה גב' מאיר, כי אין לממשלה מפת שלום כיון שאין היא רוצה להכנס למו"מ עם השכנים בתנאים מוקדמים. עם זאת ציינה, כי ישנם דברים אחדים שהממשלה והכנסת אכן החליטו עליהם: שלא לחזור לגבולות 1967, להשאיר את ירושלים מאוחדת ושלימה כבירת ישראל, המשך שליטתנו שם בשרם־א־שייח ואי־ניתוק של רצועת עזה מישראל.

הצעת ג'קסון

על השאלה מדוע נמנעת הממשלה מלהתמוך בהצעת הסנטור ג'קסון, אמרה, כי יש חילוקי דעות בין הנשיא ניכסון לבין הקונגרס האמריקאי לא על המטרה אלא על הדרך, שבה צריך לעזור ליהודי בריה"מ. כיצד יכולה ממשלת ישראל לנקוט עמדה לכאן או לכאן בענין כזה, הנדון על ידי מדינה אחרת? אולם אם אין הממשלה מתערבת בנושא הנדון במנהיגות האמריקאית, אין משמעו שהיא נייטרלית במאבק יהודי בריה"מ לחופש ולהגירה חופשית.

אשר לפעולות ההצלה של יהודי עיראק אמרה, כי אין הממשלה יכולה לעשות הרבה יותר מאשר הפעלת גורמים היכולים ללחוץ על ממשלת עיראק. בקשר לכך אמרה, כי ידוע לנו על רציחתם של 5 בני משפחה אחת בעיראק אך לא ידוע לנו על גורלם של 16 יהודים אחרים שנחטפו באחרונה בבתיהם.

נמנעו פיגועים

בתשובה על שאלה אמרה ראש הממשלה, כי עשרות פיגועים שתוכננו על ידי ארגוני מחבלים נכשלו בשל האבטחה הקפדנית של זרועות הבטחון שלנו בארץ ובחו"ל.

הוקמה ועדת 4 להמשך המו"מ עם הרופאים

ועדה של ארבעה חברים — שני נציגי הרופאים ושני נציגי המעסיקים — תנהל את המו"מ על חידוש הסכם העבודה — סוכם אמש בפגישה של הוועדה הבין־משרדית לענייני הרופאים, [illegible] מר א. אבוהבריקן. בפגישה השתתפו נציגי ההסתדרות הרפואית בישראל, [illegible]

משלוח יהלומים בכ־2.8 מיל' ל"י נעלם בדרך מלונדון לישראל

לונדון, 3 (יופ"יע). משטרת נמל התעופה של בריטניה הודיעה היום כי היא חוקרת בסיבות העלמו של משלוח יהלומים בערך 625,000 דולר, שעמד להישלח בהיתר לתל־אביב. חברת התעופה בי.או.אי. ציינה כי המשלוח נתקבל בשדה התעופה של לונדון, אך כפי הנראה לא הגיע לישראל.

ראש צוות שוטרי הנמל בנמל התעופה אמר, כי החברה הבריטית הודיעה על כך למשטרה רק ביום ד' על כן פתחה המשטרה בחקירה באיחור של שבועיים.

המתאגרפים הישראליים נוצחו

באנגקוק, 3 (אי.פי.). שניים מבין שלושת המתאגרפים הישראלים המשתתפים באליפות אסיה באיגרוף הנערכת כאן, נוצחו היום. יונתן אבשלום נוצח על־ידי [illegible] ואילו אברהם צור נוצח על־ידי נאריאן מהודו.

מתגבשת הצעה בירושלים: ספיר — סגן ראש הממשלה

ג. מאיר מתנה בכך הסכמתה להמשיך בכהונתה

מאת דן מרגלית, סופר „הארץ"

בהתייעצויות האחרונות בירושלים, לקראת הבחירות, התגבשה הצעה כי ראש הממשלה גולדה מאיר תמשיך בתפקידה וסגנה היחיד יהיה השר פנחס ספיר.

מרת מאיר מתנה הסכמה להמשיך בתפקידה בכך שספיר יחזור מעמדתו הקודמת בדבר כוונתו לא להצטרף לממשלה הבאה.

בשל כך הטילה לפני זמן קצר וטו על הצעה, שיושב ראש הנהלת הסוכנות היהודית מר אריה פינקוס יקבל תפקיד כלכלי במשק הציבורי. היא חששה, כי השר ספיר עלול לתמוך בהצעה כזאת, כסמך שהוא מתכוון לפרוש מהממשלה ולקבל את התפקיד של פינקוס בסוכנות.

עתה מסתמנת אצל השר ספיר נטייה להיות סגן ראש ממשלה יחיד לגבי מאיר, אשר יטפל בצורה מעשית בכל העניינים המדיניים והציבוריים, שיבואו לדיון בממשלה הבאה. הכוונה היא שהוא ישאר בעל הסמכות העליונה גם בענייני כלכלה, אולם לפי תכנית זאת לא יהיו תיק האוצר או בתיק כלשהו אחר.

גורמים שונים סבורים, כי מר ספיר חוזה קשיים כלכליים רבים בשנים הקרובות. לדבריהם, כבר עכשיו קיימת אצלו מגמה להתרחק מטיפול בנושאים משקיים בלבד — הראיון שהעניק באחרונה לרדיו, נועד להרחיקו בעיני הציבור מתחום בלעדי עם מזכיר ההסתדרות ועם הגב' בן חמו וליצור לו גם תדמית נוספת בתחום המדיני־ציבורי.

לפי תכנית זו, שנדונה בחוג מצומצם של חלק מצמרת מפא"י לשעבר, הוזכרו שמות של כמה מועמדים לתפקיד שר האוצר בממשלה הבאה. האחד הוא שר המסחר והתעשיה חיים בר־לב והשני הוא ראש עיריית תל־אביב מר יהושע רבינוביץ. שניהם מקיימים יחסים הדוקים עם שר האוצר.

ב.ג. מדינה יהודית עדיין לא קיימת

(ע). „המדינה היהודית עדיין איננה קיימת, ורק אם נביא לארץ עוד 8—7 מיליון יהודים, כך שיהיו בה 10 מיליון יהודים, נוכל לומר שזו מדינה יהודית" — אמר אתמול אחה"צ מר דוד בן־גוריון במסיבה שנערכה לכבודו מטעם הוצאת „עם עובד" ב„בית החייל" בתל־אביב, לרגל צאת הכרך השלישי של זכרונותיו.

„אינני חושב שלפני 25 שנה קמה מדינת ישראל. אז הכרזנו, שרצינו שתהיה מדינה יהודית. באותה תקופה היו בארץ 650 אלף יהודים — זו מדינה יהודית? עכשיו יש פחות מ־3 מיליון יהודים — זו מדינה יהודית?", אמר.

בקול צלול ובוטח, מוקף ידידים ואישים שפעלו בבחירתו בימי הקמת המדינה, השמיע מר בן־גוריון את דבריו, שהוקדשו למלאת כ"ה שנה למדינת ישראל.

קיסינג'ר יוצא

(סוף מעמ' 1)

1% מ־200 אלף היהודים הסוביטים השואפים לעלות לישראל. עוד מציינים הם כי נערכים מעצרים חדשים, משפטים והטרדות נגד יהודים המבקשים לצאת.

סוכנות הידיעות הצרפתית מוסרת כי במהלך שיחות קיסינג'ר במוסקבה ייקבע המועד המדויק של ביקור ליאוניד ברז'נייב בארה"ב, כנראה „במחצית השנייה של שנה זו".

הצהרה משותפת

„ניו יורק טיימס" מסר היום, כי „שלושת המנהיגים היהודיים שנפגשו אתמול עם פרופ' קיסינג'ר לפני צאתו לבריה"מ — היו יעקב שטיין, נשיא ועידת נשיאי הארגונים היהודיים, מר ריצ'ארד מאס, יו"ר המועצה למען יהודי בריה"מ ומר מאקס פישר — אמרו בהצהרה משותפת, כי הם תומכים במאמציו של הנשיא ניכסון למען יהודי בריה"מ. עם זאת הדגישו, כי עדיין מאמינים כי הצעת התיקון של הסינטור ג'קסון נחוצה וכי הם ממשיכים לתמוך בה. הצהרה ברוח דומה מסרה המועצה למען יהודי בריה"מ באיגרתה לשני בתי המחוקקים.

שיחות ח"כ תמיר

צ'ארלס פאנוזאסי, סופר „הארץ" בוואשינגטון, מטלגרף:

וואשינגטון, 3 (מיוחד ל„הארץ"). הסנאטורים יוברט האמפרי ופראנק צ'רץ' אישרו היום את תמיכתם הנלהבת בהצעת התיקון של ג'קסון באוזני ח"כ שמואל תמיר.

מר תמיר נפגש שלשום עם סנאטור פולברייט, היו"ר רב ההשפעה של ועדת החוץ בסנאט. פולברייט חזר והדגיש את דאגתו מכך שישראל עלולה לגרור את ארה"ב למלחמה, אך הביע את תמיכתו בערובה אמריקאית לישראל בגבולות כעין אלה שהוגדרו בתכנית רוג'רס.

מר תמיר נפגש גם עם [illegible] סונדרס, עוזרו של היועץ קיסינג'ר לענייני המזה"ת.

ליזור במוסקבה

(יופ"יע) ראש עיריית ניו־יורק, מר ג'ון ליבזי, שהגיע היום לביקור של שבוע ימים במוסקבה, אמר כי הוא יעלה „באורח פרטי" את שאלת ההגירה היהודית. ראש עיריית מוסקבה, ולדימיר פרומיסלוב, שהיה אורחו של ליבזי בניו־יורק לפני זמן קצר, קידם את פני האורח ורעייתו בנמל התעופה.

בר־לב:

מינימום ערבים מכסימום בטחון

מאת גדעון אלון, סופר „הארץ"

„נקודת המוצא לעמדה שלי היא מינימום ערבים מקסימום בטחון. זאת אומרת, כאלה שיכללו בתוכם עד כמה שאפשר פחות ערבים. אני לא אפס, כי אפס ערבים פר... [illegible] להחזר לקו הירוק אלא פחות מזה, כי גם בתחום הקו [illegible] כמיליון ערבים. אבל מר מינימום" — אמר שר המסחר והתעשיה מר חיים בר־לב לבטאון מפלגת העבודה המתפרסם היום.

בעניין עבודתם של ערבים מעבר לקו הירוק בישראל אמר בר־לב: „המשק הישראלי [illegible] בלא כח־עבודה. זה שעובדים [illegible] אלף ערבים זאת ברכה גדולה למשק. אנחנו לא היינו יכולים [illegible] התפתח מאז מלחמת ששת הימים בקצב של 9—10 אחוז לשנה בלי כח העבודה הזה.

מר בר־לב תקף את [illegible] קיים בקבלת החלטות [illegible] עבודה: „הויכוח הוא [illegible] אותו נושא דנים בשלושה פורומים שונים ומרבית [illegible] בדיון הם אותם האנשים. [illegible] במסגרת ועדה זו ופעם במסגרת אחרת".

הגיע יעקב שטיין יו"ר ועידת הנשיאים

(ע). — בקרב יהדות ארצות הברית [illegible] לגבי בריה"מ ובעיקר יש תמיכה בניכסון ובד"ר הנרי קיסינג'ר [illegible] בתיקון שהציע — אמר יו"ר ועידת הנשיאים בארה"ב, מר שטיין, שהגיע אמש [illegible] לארץ עם רעייתו, להשתתף ביום העצמאות.

מר שטיין התנצל בפני [illegible] בציינו כי אין טעם [illegible] את הדיבור בכל הבעיות [illegible] שכן ביום ו' (היום) יערוך [illegible] עתונאים בירושלים [illegible] את כל מה שיש לו לומר.

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של יקירנו

יצחק מונין

הלויה תצא היום, יום שישי, ב' באייר תשל"ג, 4.5.73, ב־1.00 אחה"צ מבית הלוויות בסנהדריה להר המנוחות, ירו...

המתאבלים:
אשתו: שולמית
בניו: אסף
מרדכי ורעייתו חו...
בתו: שרה
אחיו: חיים ומונין וב...
הנכדים וכל המשפחה

יושבים שבעה בבית המנוח, שד' בן־מימון 21, ירושלים

בצער רב אנו מודיעים על פטירת יקירתנו

פייגה (רבקה) סלמון ז"ל

ההלויה תצא היום, יום שישי ב' אייר תשל"ג 73 בשעה 1.00 בצהרים מבית ההלוויות העירוני, רח' דפנה תל־אביב לבית העלמין בקרית שאול.

תחבורה תעמוד לרשות המלווים.

המתאבלים:
בעלה: משה
בנה: ד"ר זאב סלמון ומשפחתו
בתה: לינה אלבין ומשפחתה, ...

בצער רב וביגון קודר אנו מודיעים על פטירת יקירנו

אלחנן צבי (הנרי) רזיאי
(רצ'קובסקי) ז"ל

ההלויה תצא היום, יום ששי, ב' באייר תשל"ג 4.5.73 ב־2.00 אחה"צ מבית ההלוויות בסנהדריה ירושלים להר המנוחות

המתאבלים:
בנו: יוסף (פוסי) רזיא...
ומשפחות: רזיאל וסוקו...

יקירתנו

פנינה אבני

איננה

הלויה תצא היום, יום שישי ב' אייר תשל"ג (4.5.73) ב־11.30 לפנה"צ מבית הלוויות העירוני רחוב דפנה 5 תל־אביב לבית העלמין בחולון.

אוטובוס יעמוד לרשות המלווים.

המתאבלים: אמה, סוניה גרודנ...
בעלה, צבי אבני
וכל בני המשפחה

במלאת שלושים לפטירתו של

רס"ן ד"ר שמחה ביגר ז"ל

נקיים אזכרה וגילוי מצבה על קברו ביום א', ד' א... תשל"ג (6.5.1973) בשעה 13.00, בבית הקברות הצ... בהר־הרצל ירושלים

קרובים ומוקירי זכרו נאספים בשער בית הקברות בשעה ...30

הסעה לבית הקברות מבית המנוח ברח' חנניה 3 בשעה ...30

המשפ...

אלכסנדר פן

שנה למותו

ערב לזכרו

היום, יום שישי, 4.5.1973 בשעה 9.00 בערב
באולם בית סוקולוב, רח' קפלן תל־אביב

דברים:
מרדכי אבי־שאול — סופר
סמיח אל־קאסם — משורר
משה גת — צייר
יבי — משורר
רות לוין — סופרת
גרשון קניספל — צייר

קטעי קריאה:
שולמית אדר
אברהם רונאי
גדעון שמר
עודד תאומי

הציבור מוזמן

AUDI 100 מכונית למופת

בחירתך
סדרת דגמי האיכות:

AUDI 100 GL — AUDI 100
AUDI 100 GL אוטומטית — AUDI 100 LS
AUDI 100 COUPE'S — AUDI 100 LS אוטומטית
AUDI 100 COUPE'S אוטומטית

AUDI NSU
עדיפות באמצעות הטכניקה

אוחדה הבעלות על מסופי הדלק במרכז והדרום

מאת כופר „הארץ" לענייני פיתוח

הבעלות על כל מסופי הדלק ב־מרכז הארץ ובדרומה תהיה מעתה בידי חברה אחת — חברת פי גלי־לות — מסופי נפט וצנרות בע"מ, שבה תחזיק חברת שירותי נפט ה־ממשלתית ב־50% ושלוש החברות לשיווק דלק ב־50% הנותרים.

עד כה היתה הבעלות על מסוף פי גלילות ליד הרצליה בידי חברת שירותי נפט ושלוש חברות הדלק, בעוד שמסוף אשדוד היה כולו בידי חברת שירותי נפט ומסופי ירושלים ובאר־שבע בבעלות שלוש חברות הדלק בלבד. צויין כי על אף ה־עובדה שכל המסופים הופעלו גם בעבר על־ידי חברת פי גלילות, נמ־לה אצל האחראים למשק הדלק ה־הכרה כי האחדת הבעלות תייעל את הפעולה ותקל על הרחבתם ב־התאם לצרכי המשק.

ועידת בולוניה — בשבוע הבא

חברי־הכנסת אורי אבנרי ותופיק טובי, שהוזמנו להשתתף בישיבת הוועדה המכינה של ועידת בולוניה, דיווחו בישיבת מזכירות הוועד ה־ישראלי, כי ועידת בולוניה תתקיים בשבוע הבא, בימים 11 עד 13 ב־מאי.

הנציגים הישראליים מסרו למז־כירות הוועד הישראלי על שיחותי־הם עם יוזמי הוועידה. בהן היתן גם מצע המשלחת הישראלית, ש־נתקבל בברכה.

משאל פור"י — מיוחד ל„הארץ"

38.1 אחוז בעד בן־אהרון; 32.4 אחוז נגדו

38.1 אחוזים מכלל הציבור רו־צים שמר יצחק בן־אהרון ימשיך לכהן כמזכיר הכללי של ההס־תדרות לעומת 32.4 אחוזים המת־נגדים להמשך כהונתו — הוברר במישאל דעת הקהל הכל־ארצי של מכון פור"י — מחקרי דעת קהל לישראל, שנערך לפי הזמ־נת „הארץ".

לשאר הציבור (27.6%) אין דעה לכאן או לכאן, פרט ל־1.9% המת־נים את תמיכתם בהמשך כהונתו של יצחק בן־אהרון בעיקר בשינוי ה־טאקטיקה שלו, „שיהיה יותר שקול" ואם „יתקן כמה מישגים אחרונים שלו". יש גם האומרים שהמשך כהונתו של מר בן־אהרון יקבע על־ידי המפלגה „ומה שהמפלגה תחליט הוא שיהיה".

התמיכה במר בן־אהרון חזקה יו־תר בקרב הצעירים מאד והמבוג־רים מאד, בעלי השכלה יסודית בל־בד, עובדי כפיים, בעלי רמת הכנ־סה נמוכה, יוצאי ארצות המזרח ו־עולי עליית ההמונים של שנות 1948—52.

רבין: עמדת ארה"ב מצננת שוחרי המלחמה בארצות ערב

מאת סופר „הארץ"

„שלום זה דבר נהדר, אך כדי ל־הגיע אליו עלינו קודם כל להיות קיימים במלוא מובן המלה, עצמ־איים, בטוחים, בריאים ותוססים" — אמר אתמול מר יצחק רבין, מי ש־היה שגריר ישראל בארה"ב, בכנס ארצי של אגודות ישראל־אמריקה שנערך בתל־אביב.

להלן מסר פרטים על היחסים בין ישראל לארה"ב בו שיבח את ההי־שגים בתחום הרכש, הסיוע הכספי השיתוף הכלכלי וכן ההבנה ההד־דית.

בשנים האחרונות מהווה הספקת הנשק האמריקאי גורם חיוני מאד לבטחוננו הצבאי, בטחון שאותו יוד־עות היטב מדינות ערב ומכאן ש־אנו יכולים לתת אמון לא רק ב־סיוע אמריקאי אלא גם בתיאום ה־יחסים בין שתי הארצות. מר רבין עמד בין השאר על חוליה נוספת ב־סיוע האמריקאי — קליטה ועליה. עמדתה של ארה"ב בולמת את חמומי המוח ושוחרי המלחמה במדי־נות ערב. מר רבין קרא לציבור ה־ישראלי לתת אמון ביחסינו עם אר־ה"ב תוך חיזוק חזית הבטחון ה־ישראלית, שרק בכוחה יגיעו סוף סוף מדינות ערב להכרת הצורך ב־הסדר הולם.

המיופה־כוח של שגרירות ארה"ב בישראל, מר זורהלן, דיבר על ידי־דות־אמת השוררת בין שתי האר־צות.

מי שהיה שגרירה הראשון של ישראל בוואשינגטון מר אליהו אי־לת, סקר פרשת הכרתה של ארצות הברית בישראל אחרי הקמתה.

ניהלו את הכנס נשיאה של האגו־דה ד"ר ג'ורג' ויין וסגנו, ח"כ ד"ר אנקורין. בין האורחים בכנס היה גם נשיא אוניברסיטת תל־אביב פרופ' יובל נאמן.

הובר הלין:

„אירגון הלוחמים האנטי־נאציים — נגד הטרור הערבי"

(ע). האירגון הבין־לאומי של ה־לוחמים האנטי־נאציים שולל מכל וכל את הטירור הערבי נגד ישראל — אמר אתמול הובר הלין, המזכיר הכללי של איגוד הרזיסטאנס הבינ־לאומי. מר הלין השתתף יחד עם רא־שי הארגונים האנטי־נאציים במ־סיבת־עתונאים שנערכה בבית סוקו־לוב בתל אביב, לרגל ביקורו באר־צנו ביום השואה והמרד ויום העצ־מאות של המדינה.

מר הלין הסביר את עמדת ארגונו, המקיף את הלוחמים נגד הנאצים בארצות אירופה. הוא אמר כי הזכות להתנגד לכובש ושלטון זר היא לגיטימית. אולם שלילת המי־רוד הערבי היא בכך שמטרתו היא הריסתה של מדינת ישראל. אלה ה־מדברים על רזיסטאנס ערבי יכולים לראות זכות לטענותיהם רק אם יכירו בקיום מדינת ישראל בשלום ובבט־חון — אמר. בקשר לכך ציין את עמדתה של ישראל שאין ענינה ב־כיבוש שטחים אלא בשמירת בטחונה ובמרים לשלום.

במסיבת העתונאים השתתפו גם היה פסח בורשטיין, ד"ר מ. דבור־זיצקי ומר א. כהן, נציגי הארגונים האנטי־נאציים בישראל.

סדרי ממשל בארצות הברית ובישראל:

פרשת ווטרגייט נחשפה - פרשת נתיבי נפט נקברה.

שר המשפטים האמריקני פוטר, שר המשפטים הישראלי הוחזר...

רפי
עם הרשימה הממלכתית עם

אנשי שי"ח ומצפן הפגינו נגד המצעד — 14 נעצרו

מאת גדעון אלון סופר „הארץ"

הפגנה בלתי חוקית נגד מצעד צ־ה"ל ביום העצמאות נערכה אתמול במרכז ירושלים על־ידי כ־100 צעי־רים מאנשי שי"ח ו"מצפן". המפגינים נשאו כרזות בראשם נראו צעירות שהובילו עגלות עם תינוקות.

כוחות משטרה מוגברים בראשות נצ"מ היינץ ברייטנפלד מצוידים ב־קסדות ובאלות רוכזו במקום. כן נר־או פרשים רכובים על סוסים.

דובר מרחב ירושלים סגן ניצב תורג'מן ציין כי כל עוד נעו המפ־גינים על המדרכה ולא הפריעו לת־נועה, נמנעה המשטרה משימוש ב־כוח, אולם לאחר שהגיעו המפגינים לפינת רחוב לונץ הם ירדו לכביש, חסמו את התנועה ונעו במעלה רחוב בן־יהודה.

לאחר שסנ"צ תורג'מן הורה למפ־גינים להסיר את הכרזות ולעלות על המדרכה הצעידים לא שמעו לו, יצאו לקראתם השוטרים ועצרו 14 מהם. שני עצורים הצליחו להמלט מתוך ניידת המשטרה.

ג. שרייבר ייבחר ליו"ר המועצה הדתית בבירה

מאת סופר „הארץ" בירושלים

מר גדליה שרייבר, פקיד בכיר בעיריית ירושלים, ייבחר בשבוע ה־בא ליו"ר המועצה הדתית בבירה, ב־מקום מר יהושע ברוכי שהתפטר. על מועמדותו של מר שרייבר סוכם בין הסיעות המיוצגות במועצה הדתית. סגן ראש העיריה מר עקיבא אזו־לאי, שהוא יו"ר הוועדה לענייני ה־מועצה הדתית במפלגת העבודה, מסר אתמול כי מליאת המועצה תתכנס ביום ג' הבא לשם בחירתו של ג. שרייבר. עוד מסר כי עו"ד פנחס שיפמן נבחר ליו"ר סיעת המערך במועצה הדתית.

מזכיר מפלגת העבודה בבירה מר צבי רונן הביע בישיבת הלשכה תק־ווה כי עם בחירת היו"ר החדש לא ייגרמו עוד שיבושים בשרותים הד־תיים לתושבי העיר.

הולנד מוליכה בתחרויות הטניס

מאת כתב „הארץ"

בתום היום הראשון של תחרויות הטניס בגביע דייויס מוליכה הולנד בשיעור 0:2 בהתמודדות עם ישראל. במשחקי היחידים שהיו אתמול ב־רמת־גן ניצחו האורחים מהולנד את הישראלים בהפגינם עליונות מוח־לטת.

במיפגש הראשון גיבר ניק פלאר את רוני לרנר בשלוש מערכות: 6:1, 6:4, 7:9. ההולנדי ניצל את התרג־שותו של הישראלי (שאתמול היתה הופעתו הראשונה בגביע דייויס). רק בסיום התאושש הישראלי וניהל מא־בק שקול עם יריבו, אלא שהדבר היה מאוחר מדי.

במשחק השני התמודד אלוף יש־ראל יהושע שלם עם יאן הורדיאק ההולנדי. ההולנדי הפגין משחק מלוטש ומב־ריק. שלם הובס בשלוש מערכות: 6:1, 6:0, 6:2.

היום ב־2.30 אחה"צ יהיה משחק הזוגות. אם ינצחו ההולנדים גם ב־מפגש זה, הם יבטיחו עלייתם לשלב הבא של גביע דייויס.

קידוחי־נפט — יבשים

קידוחי הנפט כיסופים 1 בדרום שפלת החוף, והעמקת הבאר תלמי־יפה 4 ממערב לשדה חלץ, שנעשו על־ידי חברת לפידות, נסתיימו בלי שהביאו לגילוי נפט או גז. שתי מתכונות החברה לקידוחות עזה 4, ברצועת עזה, בשיתוף עם החברה הממשלתית חיפושי נפט.

בקידוח כיסופים אחד שהגיע לעו־מק של 2,950 מטר, הועלו מים מלו־חים בלבד, והגיאולוגים של החברה הגיעו למסקנה, כי מיבנה כיסופים אינו מהווה, בשלב זה, מטרה נאותה לחיפושי נפט.

העמקת באר תלמי־יפה 4 נסתיימה בעומק של 4,026 מטרים, לאחר ש־בזמנו ניטש בעומק של 2,950 מט־רים. בזמנו נמצאו בו סימני נפט. בהעמקה לא נמצא דבר.

כלל ופרט

נשיא המדינה, מר זלמן שזר, קיבל משלחת הוועד הציבורי לפרסום גדולי בסרביה, שכללה את גב' מרים ברנ־שטיין כהן, מר צבי שובל, ד"ר מיכאל לנדאו, דוד וינצקי, ק.א. ברמיני ואלי־עזר דראבלום.

הגיעו לישראל

משלחת של נציגי הרשת הבינלאומית של בל"ל באה לדיון בנושאי השקעות ועסקי חוץ. בין הבאים: מר א. לרנר, מנכ"ל פירסט ישראל בנק, ניו יורק; מר צבי שלום, מבנק אנגלו ישראל, לונ־דון; מר י. סמיבק ומר א.ר. ליוו, מ־בנק לאומי, צרפת; ד"ר נ.פ. וייסקופף, ד"ר ה. גרינבאום ומר י. זינגרטין, מ־סיפיקו בנק, ציריך; וכן מר ברוך שנ־דר, מבנק לאומי, בריסל.

יצאו מישראל

מר יעקב א. בדין, נשיא שופרסל — לקנדה, כדי לדון בהשקעות קנדיות בישראל.

אסותא — אלישע

נולדו ל:
אילנה ודן מרר — בן
שרה וקמיסם פן — בן
נירית ונואן באור — בן
עופית ואריה פולק — בת
ורדית ומשה צרפתי — בן
יונה וחיים מסטריאל — בן
דבורה וזאב ציטרמן — בת

שרות חיתולים הביתה
למנגות לבתי־חולים
אסותא — אלישע
חיפה 87414 — תל־אביב 245215

...וף (מיל.) יריב: מאז הרצח במינכן נכשלו 90 אחוז מהפעולות שתכננו המחבלים

1 מחבלים נהרגו ✶ סאדת עלול להידרדר לפתיחה באש ✶ יימשך המאבק למען יהודי בריה"מ

...מוס הזה, כופר „הארץ" ...ר אורחי לבנון, המחבלים ...ים שנהרגו בקרבות ביום ...ן צבא לבנון והמחבלים, ...יותר מבמספר ההרוגים שהיו ...: בפעולת צה"ל האחרונה ...ר שלום בערב יועץ ראש ...לה אלוף (מיל.) אהרון ...בדברו במועדון הכלכלי ב־...גת.

...יריב אמר, כי מאז רצח ...אינו במינכן נכשלו כ־90% ...לות שהמחבלים תיכננו נגד... צוד גילה כי יש בידינו ...מלא מה מתכננים לנו המחב־...ום העצמאות ובתאריכים אח־...מה שקורה היום בלבנון — ...— כתרחש על רקע פעולות האחרונה בבירות. הוא הוסיף ...להנית שלבנון תנהג במחב־...שי שנהג חוסיין, אך טוב שה־...ם החלו בפעולה והדבר מדאיג ...את אירגוני החבלה.

...מאז 1965, שנה שבה החל ה־...ון לפעול, אבדו לו כ־5000 ...חבלים. מאז הרצח במינכן ...רגו כ־1000 מחבלים. בהתיי־...א לשאלת השלום עם שכנינו, ...אמר כי הבעייה איננה גבולות ...א הכרת הערבים במדינת ...יראל ובמציאות היהודית ב־...יראל.

...ר להכרזות מלא מצרים, אמר ...יריב, כי אינו בטוח שסאדאת יודע מה הוא רוצה, אך עלול הוא להידרדר למצב של חוסר ברירה עד כדי פתיחה באש. „הממונה אצלנו על עניינים אלה ער להצהרות ול־כוונות של נשיא מצרים" — אמר.

בהתייחסו לעליה מבריה"מ אמר, כי המאבק המתנהל עתה מצד יהודי בריה"מ, היהודים בעולם וישראל — יימשך.

דגלי הלאום הוצמדו אתמול לשלדי המכוניות, שהוחרסו לפני 25 שנה, בשער הגיא, בנסותם לפרוץ הדרך לירושלים הנצורה. (צילום: ש. בר־טל)

מלא התלוש ועשה חיים באירופה

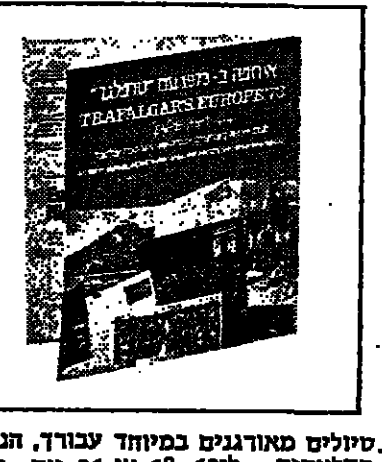

בחברה טובה. טיולים מאורגנים במיוחד עבורך. הנוסע האינדיבידואלי.
1. בריטניה 2. אירופה הקלאסית - ל־12, 18 או 21 יום: הולנד, גרמניה, שוויצריה, ליכטנשטיין, אוסטריה, איטליה, צרפת. 3. ספרד ופורטוגל. 4. בירות סקנדינביה והפיורדים - בנוסף לדנמרק, שוודיה ונורבגיה. גם אמסטרדם והמבורג.
5. "Mini globetrotter" לצעירים: הולנד, גרמניה, שוויצריה, ליכטנשטיין, אוסטריה, איטליה, צרפת.
בקש את החוברת ממשרד הנסיעות שלך. אם תרצה תוכל גם לטלפן לטל. 03-53542 וישלחו לך חוברת "טיולי טרפלגר" שם תמצא פרטים מלאים על כל המבחר המגוון של הטיולים.

לכבוד רימון טיולים בע"מ
ת.ד. 26252 תל-אביב

ספרו לי יותר על: Trafalgar's-Europe '73 - טיולי טרפלגר
אנא שילחו לי את החוברת "טיולי טרפלגר"

שם ______
כתובת ______
סוכן הנסיעות שלי ______

חמדה ואלון דיסקין
שמחים להודיע על הולדת בנם
טל
אח לירון
נכד:
לרעיה ושמעון דיסקין ללאה ויהושע כהן

ליעלי ואמנון זאבי
למר אריה ניר
נציב בתי הסוהר
ולרעיתו
על הולדת הבן והנכד
ברכת מזל טוב עם איחולים לבביים
חבר הקצינים במטה ובמרחב ואנשי הסגל

בגלריה לאמנות „אנדרומדה"
רח' נתיב המזלות 4, יפו העתיקה
פתוחה תערוכת תמונות שמן, אקוורלים ורישומים של
יוסף זוהר
כמו כן אפשר לראות תמונות מאוסף הגלריה הכולל את ריבק, אגשה, שגל, יוסל ברגנר, פרנקל ואחרים
שעות הבקור: 1 — 10 לפנה"צ, 12 — 9 בערב

למכירה בירושלים
בהזדמנות דירה בת 3 חדרים כולל גינה גדולה
כניסה נפרדת — עם ריהוט קומפלט
עיר גנים, רח' הנורית 206 כניסה 3 דירה 2
לפנות כל יום מ־8.00—12.00 לפנה"צ. 4.00—8.00 אחה"צ. חיים. פנוי מיד.

ידיעות אחרונות
כ"ה למדינה
גליון למזכרת

ביום א', ערב יום העצמאות, יגיש „ידיעות אחרו־נות" לקוראיו גליון מיוחד במינו: „גליון למזכרת", בשיתוף עם „אליהו" חברה לביטוח בע"מ

יהיה זה חידוש בעתונות היומית:

גליון שעטיפתו מודפסת ב־5 צבעים על נייר „ברק" מיוחד.

פרט לשער המיוחד, תכיל החוברת סידרת גילויים על אירועים בתולדות המדינה, הרואים אור לרא־שונה, וביניהם:

✶ מה כתב לוי אשכול לראש ממשלת סין?
✶ מדוע חשש משרד־החוץ מפני הקפת מטוסים סובייטיים על ישראל?
✶ מה ביקש דוד בן־גוריון משמעון פרס לומר לאשכול ערב מלחמת ששת־הימים?
✶ מדוע התנגד הברון דה־רוטשילד לבואו של מנחם בגין לפאריז?
✶ מה נאמר בנוסח המלא של המכתב שכתב אל"מ ארגוב, מזכירו הצבאי של בן־גוריון, לב. ג. ערב התאבדותו?

הגליון מכיל גם כתבות ומדורים, בהם משתקפות כ"ה שנות המדינה, וביניהם:
- הנשק אז והיום
- התשקעות הטובות של כ"ה השנים
- הישראלי אז והיום
- האופנה של הימים ההם

כל אלה ורשימות רבות אחרות שהוזמנו במיוחד הופכים גליון זה לשי מיוחד, שמערכת „ידיעות אחרונות", בשיתוף עם „אליהו" חברה לביטוח בע"מ, מגישה לקוראיה לרגל יום העצמאות הכ"ה של המדינה.

זהו גליון שתרצה לשמור עליו
גליון למזכרת
✶ ✶ ✶
בגלל הדרישה הגדולה — הזמן עוד היום את הגליון אצל מוכר־העתונים שלך.

مكان الأصل

صورة عن الأصل

סוף־שבוע אופטימי

בשוקי ההון והכספים
מאת מרדכי צבי

אנשי הבורסה יצאו אתמול ל־פגרה ארוכה (המסחר יחודש רק ביום ג' הבא, למחרת יום העצ־מאות) בתחושה של אופטימיות מסויגת, בכל הנוגע לסיכויי שוק המניות. גרם לכך השיפור ב־אווירה הכללית, שחל בסוף ה־שבוע כאשר התייצב השוק ואף עלה במקצת.

הבעיה העיקרית של השוק מוסי־פה להיות מצב הנזילות במשק. ב־שטח זה אמנם חל שיפור ניכר: ה־בנקים ירדו לגרעונות בסדר גודל של כ־200 מיליון ל"י; חודש נוסף דוגמת אפריל עשוי להביא לאיזון בין הבנקים לאשראי ויכולת הבנ־קים לספק, מבלי להסתבך שוב ב־גרעונות. זאת בתנאי שהבנקים יש־מרו על היקף האשראי הנוכחי מצד אחד, ובנק ישראל לא יחדש את מלאכת הספיגה, מצד שני.

התפתחות כזאת עשויה להביא ל־הרגעה צפויה גם בתחום ההשקעות הרב שהצפיה גם בתחום ההשקעות בניירות הצמודים למדד. אנשי בור־סה רבים משוכנעים כי סכומי כסף ניכרים, בסדר גודל של מיליונים, יעזבו את ענף צמודי המדד לקראת פירסום המדד לחודש אפריל וישו־בו להשקעות ספקולטיביות. הרי שני התחומים אלה הריבית ההצמ־דות למדד — הם המכתיבים העיק־ריים של שוק המניות.

עם זאת חשוב לציין, כי גם בנ־סיבה הנוכחית במסכת הפעילות בשוק המניות באורח מסודר וחיובי למדי. ברור כי בהשוואה לימי הגי־אות של ינואר, עם מחזורים יומיים שמעל 5 מיליון ל"י, הפעילות הנו־כחית מצומצמת. אך אין היא קטנה באורח אבסולוטי כפי שמעיד הי־קף המחזורים היומיים (מיליוני ל"י):

יום	בבורסה	מחוץ לבורסה
א'	3.20	1.05
ב'	2.60	0.65
ג'	2.00	1.06
ד'	2.40	1.00
ה'	1.65	

משמע, גם בשבוע מקוצר (בגלל ה"1 במאי) נקשרו בממוצע עסקות במניות בהיקף של כ־3.5 מיליון ל"י. וזאת בשבוע שבליל ספג בו השוק בהנפקה אחת כ־10 מיליון ל"י. למ־רות נסיבות אלו מוסיפה רמת שערי המניות המובילות להיות יציבה: אי. די. בי. הרגילות בעת סביב 260, מזרחי סביב 170, סמוק בליל 318, ספנות 235, הכשרת הישוב 210, השקעות דיסקונט 250, כלל להשק־עות 210. לצומת השיא של ינואר זהו התייצבות על רמה הגבוהה ב־30% לערך.

הדולר השחור נסחר ברמה של 4.40 — 4.42 ל"י. הזהב לפי 13,200 ל"י הק"ג.

7% דיב. סופי בחקלאות

בנק החקלאות הודיע על דיבידנד סופי בשעור 7% לשנת 1972/73. ה־דיבידנד הכולל מגיע ל־13%.

מדד שערי המניות בבורסה התל־אביבית
100 — 31.3.67

	3.5.73	2.5.73
מדד כללי	289.77	288.77
בנקים וביטוח	246.86	246.91
בנקים מסחריים	278.68	277.99
בנקים למשכנתאות	235.86	236.81
מוסדות מימון צנפיים	235.43	236.47
חברות להשקעה	242.64	241.99
תעשייה	431.07	431.07
בסחר ושירותים	434.88	438.61
מקרקעין בינוי ופיתוח (פרט להדרים)	248.12	248.02

זיידל: עובדי הנמלים מנצלים לרעה את עמדתם האיסטראטגית

„מאות עובדי הנמלים בנמל אש־דוד מבטלים מאות, מאחר שה־סאנקציות של 468 עובדי בתי־המלאכה בה מונעות ביצוע עבודה תקינה ב־נמל, תוך גרימת סבל ושיבושים ל־25 אניות ואף גורמות להפסקה של פעילות פרי הדר לייצוא. כרצונת פועלי אשדוד וכן המוסדות המר־כזיים של ההסתדרות הכירו את הג־נתם מעובדים אלה, אשר על אף הסכמי העבודה שלהם, שנחתמו ב־אחרונה הם משבשים את העבודה, דורשים שוב תביעות בלתי מוצד־קות וגורמים נזקים של ממון ולמו־ניטין של ישראל ברחובי העולם ב־תחום המסחר והספנות. עובדי הנמ־לים מנצלים את הכוח יתר על ה־מידה ומנצלים לרעה את עמדתם האסטראטגית" — אמר יו"ר סיעת ל"ע מר הלל זיידל בהסתדרות, ב־ישיבה של הועדה המרכזת של תנו־עת העבודה הליברלית, שנערכה ב־תל־אביב.

ה. זיידל מתח גם ביקורת על קציניים של הצי המסחרי, אשר לפי נתונים אובייקטיביים נהנים מ־תנאי שכר, שהם מן הגבוהים בעו־לם, ואף על פי כן אין הם נר־תעים מלהטיל סאנקציות על אניות ולסכן את כדאיות קיומו של ענף הספנות והפעלתו התקינה.

חגיגות 35 שנה שבי־ציון; אזרחות כבוד לד"ר מ. שויאר

המושב השיתופי שבי־ציון חגג ביום ד' בערב 35 שנה ליסודו. ב־אולם התרבות על שם לונברג שהיה מלא מפה לפה הוגשה התכנית „חיים שכאלה של ישובי". השתתפו בה בין השאר ד"ר ל. יהודה פינר מהמחלקה להתיישבות פרטית בסוכ־נות הד"ר ס. הירש לשעבר מנהל חברת רסקו בחיפה, שעשו רבות ל־מען הקמתה של שבי ציון והבאת קבוצת יהודי רקסינגן מגרמניה, ערב מלחמת העולם השניה.

במעמד זה העניקה המועצה ה־מקומית שבי־ציון אזרחות כבוד ל־ד"ר משה שויאר מי שעמד שנים רבות בראש האגודה החקלאית ו־17 שנה כיו"ר המועצה המקומית, לרגל מלאת לו 80 שנה.

שערי ניירות ערך בבורסה התל־אביבית
3.5.1973

מניות

בנקים מסחריים וחברות לאחזקה בנקאיות			
א.ה.ה. (מ)	344		344
אי.די.בי. בכ'	264		264
אי.די.בי. ר"ג ((ש))	260.5		261
אי.די.בי. ב' (ש)	340		
אגוד (ש)	318	—31.5	
אי' בריטי' ר"מ (מ)	325		
אי' בריטי' (מ)	321	—2	321.5
דיסקונט (ש)	555		
מזרחי (מ)	169	+1	169.5
פועלים ר"מ (מ)	359	—2	359
פועלים (מ)	338	—1	339
בליל (ש)	318.5		318.5
בליל חדשות (60%) (ש)	314.5		314.5
בנקים למשכנתאות			
אפותיקאי (מ)	254		253
כרמל (מ)	139		139
משכנת' בנין	259.5		
פת' משכנת' (מ)	229.5		228.5
שכון בכ'	171		173
טפחות מב'	233	—1	235
טפחות ר"ג	231	+2	229
מוסדות מימון צנפיים			
שלסון	123	—2	125
אוצר לתעשיה	254	—1	255
חקלאות	84.5		
פת' תעשיה מב'	72		72
ביטוח			
הסנה	262	+1	262
סהר	230	+4	231
צור	158.5		
מסחר ושירותים			
בית הרכב	78	+0.5	
דלק (ש)	227	—1	236
דלק (מ)	242.5	+4.5	242
קרור 1	460		
קרור 10	439		431
השמל	57		
ספנות	235		228
צים	379		
מקרקעין, בינוי, פתוח והדרים			
אחרים	239.5		
אפריקה 1	350		
אפריקה 10	293	+2	291
הכ' הישוב ש'	212	+2	
הכ' הישוב כ'	212		210.5
כלל בתה מ'	146		145
גבסים	257		
ישרס	171.5	+0.5	172
כהדרין	175.5		
במבי הדר	104	—0.5	104
משקיעים	126	+1	
נאות אביב	82		
פרי אור	169		170
רסקו מב'	114	+2.5	113.5
רסקו רג'	87		87.5
תעשיה			
אליאנס	489	+9	
אלקו 1	119		119
אלקו 2.5	110		110
אלקטרה 1	300		305
אלקטרה 5	301	—1	
ארגמן ב'	345	—4	
ארגמן (מ)	335		
אתא ב'	147.5	—0.5	147.5
אתא ג'	147.5		146.5
דובק	450		445
כבלים	198.5	—0.5	197
כבא (מ)	958	+8	
כימיקלים	53.5	—0.5	
כילר	220	—4	
פניציה (כ)	119.5		
פניציה 10	118		
ניר הדרה	328	+4	330
עסיס	260		
בהושהן	449	—1	
עיד	125		
שמן	120	+1	121
הצל	291	—3	291

חב' להשקעה			
אלגר (מ)	102		
אלרן	236	+4	236
מרכזית	330		330
פועלים השקי'	294		294
פז	105.5	+1.5	105.5
חלפסון I	181		
חלפסון 10 (מ)	124.5	+2	122.5
אבמא	133.5	—0.5	134
דיסקונט השק. (מ)	256.5	+1	256.5
מזרחי השק.	112		112
בליל השק.	231.5		231.5
פירון	125	+1	125
חזותה	111.5	+0.5	
יצוא השק.	78.5	+1	78
כור	175.5	—1	175
כלל השק.	208	—0.5	208.5
כלל תעשיות	215	+2.5	213.5
צוו	185		
פמ"ה	62		
נפט			
נבסא	57	+1	57
לפידות (ש)	120		130
לפידות (מ)	151	+5	
אגרות חוב להמרה			
שטרי הון בליל	160		160
שטרי הון בליל	123	+0.5	122
פת' משכנת'	109	—0.5	108
הכ' הישוב	101		101
אלקטרה	205		
אתא	102		
דיסקונט השק.	124.5	+0.5	124
מזרחי השק.	101.5		101.5
מניות הנפרדות במטבע חוץ			
אוניקו א' (מ)	108.5	—0.5	
8% אוניקו (מ)	80	—2	
7% פ' התעשיה (ש)	205		
6% פ' התעשיה ב' (ש)	170		
6% פ' תעשיה גג (ש)	103.5		
6% פ' תעשיה גג 1 (ש)	105	+1.5	
ביוא (ש)	78	—1	

אגרות חוב

	שער	שינוי
צמודות לדולר		
5% זוהא ים המלח (ש)	103.1	+0.1
5% אג"ח ים המלח (מ)	113	
6% חשמל הסיבה ב' (ש)	121	
ולפסון קלור מאיר 6.5% אג"ח (ש)	81.5	
הלליס 5	134	
הלליס 6	130	—2.5
הלליס 7	134	—0.6
הלליס 8	96	
הלליס 9	97	
הלליס 10	99	
הלליס 11	97	
הלליס 13	97.5	+0.7
הלליס 14	97.3	
הלליס 15	95.5	
הלליס 16	96	+1
הלליס 17	98	
הלליס 18	95.1	
הלליס 19	94.3	—1.5
צמודות למדד (קרן הביתה)		
מלוה בטחון 1968		
סדרה א'	175.4	—0.6
סדרה ה'	174.1	+0.1
סדרה כ"א	171.3	+0.3
מלוה קליטה 1962 אינדקס 132.6	173.8	—0.2
מלוה קליטה 1963 אינדקס 132.6	253.2	—2.8
מלוה קליטה 1964 אינדקס 138.5	232.2	—0.2
מלוה קליטה 1965 אינדקס 110.1	210.9	
מלוה קליטה 1966 אינדקס 118.7	170.9	
מלוה קליטה 1967 אינדקס 118.7	162	+0.8

מקרא: רים — רגילות מבוכרות; א' — מניה א'; ב' — מניה ב'; ג' — מניה ג'; (ש) — של שם; (מ) — מוכ"ז; — : [illegible]; מניות רגילות: ● מוכרים בלבד; * — קונים בלבד.

שערי מטבע חוץ בין בנקאיים (Interbank) אתמול (3.5.73) באירופה

מסירה מיידית (Spot)

$ ארה"ב	2.4921/2.4923	ל־1 £ שטרלינג
מ"ק גרמניים	2.8365/2.8375	ל־1 $ ארה"ב
פלורינים הולנדיים	2.9570/2.9590	"
פרנקים שוויצריים	3.2415/3.2430	"
פרנקים בלגיים	40.23/40.28	"
פרנקים צרפתיים	4.5550/4.5580	"
לירות איטלקיות	591.75/592.75	"
ינים יפניים	265.33/265.48	"

מסירה עתידית (Forward)

	£/$	פר"ש/$	כר"ג/$
חודש	2.4868/2.4874	3.2280/3.2305	2.8230/2.8255
חודשיים	2.4823/2.4829	3.2140/3.2165	2.8120/2.8145
3 חודשים	2.4780/2.4786	3.2033/3.2058	2.8020/2.8045
6 חודשים	2.4642/2.4648	3.1735/3.1770	2.7725/2.7755

הנתונים נמסרו על־ידי בנק דיסקונט לישראל בע"מ

בנק דיסקונט לישראל בע"מ

	מחיר היחידה	מחיר פדיון
אלון	127.22	124.11
דקל	465.4	444.5
ברוש	201.0	191.1

המנהל: חברה להשקעות של בנק דיסקונט בע"מ

החברה לניהול קרנות בנאמנות בע"מ

	מחיר יחידה	מחיר פדיון	מחיר שוק
צבר	282.7	269.4	276.1
ארז	136.5	130.1	133.3
איתן	121.27	—	118.30

הנאמן: בנק הפועלים בע"מ

שביתות סנקציות ותקלות מונעות פריקת 45 אלף טונות מלט

מאת אלעזר לוין, כתב „הארץ" לענייני כלכלה

פריקתם של כ־65 אלף טונות מלט וקלינקר בארבעת נמלי ה־ארץ מתעכבת, בשל שביתות, סנ־קציות ותקלות טכניות שונות ב־עבודת הנמלים. מקורות מוסמ־כים בענף אומרים כי לוא סופקו כמויות אלה כל מלט וקלינקר לשוק, אפשר היה להקל בהרבה על המחסור החריף במלט.

בנמל חיפה ממתינות לפריקה שתי אניות עם כ־13,500 טונות מלט. אניה ובה 3800 טונות מלט במעג־נים המתינה בתור כמה ימים בחי־פה, ואי־אפשר היה לפריקה בשל שביתת קציני הים; אתמול הועבר־ה לנמל קישון. באשדוד ממ־תינות שתי אניות ובהן 16,000 טו־נות קלינקר; אחת מהן מחכה מאז 19 באפריל. העיכובים באשדוד נבעו בעיקר מהסנקציות של עובדי בתי־המלאכה.

אניה ספרדית ובה 5500 טונות מלט בתפזורת הגיעה לנמל אשדוד, ופריקתה נעשית במתקן המיוחד ש־בו השקיעה נשר 1.7 מיליון ל"י. ה־מיתקן נכנס לפעולה באיחור של שלושה חדשים לעומת המועד ש־הבטיחה רשות הנמלים (שהיא ש־הקימה אותו). הפריקה נעשית ב־איטיות בשל תקלות במתקן — 100 טונות ליום במקום 500. בעת נפ־רקות באיטיות שלוש אניות ובהן 12,000 טונות מלט, שיובאו יבוא־נים פרטיים. באילת עוגנת אניה ובה 15,000 טונות מלט במעגנים, אך הפריקה איטית מאוד בשל מחסור במשאיות.

סוכני המלט המאוגדים בלשכת המסחר נפגשו בסוף השבוע עם הנהלת נשר והתלוננו על שזה כמה חודשים מוכרת נשר את עיקר ה־מלט לקבלנים, ולא לסוחרים, ובכך מקפחת את פרנסתם. הנהלת נשר הציעה לסוחרים לפנות בעניין זה למשרד המסחר והתעשיה.

שוטר־מוסף התאבד בבירה לאחר שנחשד בשוד

(ע). שוטר מוסף זמני במשטרת ירושלים שנעצר כחשוד בשוד בבנק הפועלים שבטבור העיר השבוע בגנבת שני שקי מטבעות, התאבד בעת חקירתו ביום ד'.

השוטר ויליאם רטס בן 21, נעצר עם חברו תאופיק במבשר, 23, ה־שרת גם הוא כשוטר מוסף זמני. אתמול בשעות הצהרים התייצבו שני השוטרים במטה משטרת מרחב ירו־שלים והודיעו, כי מכונית הפולקס־וואגן המסחרית שהם מחזיקים בה בשותפות נגנבה. מכונית זו דמתה בתאורה למכונית שבה נמלט שודד הבנק.

המשטרה פתחה בחקירות נרחבות ומקץ זמן קצר נמצאה מכוניתם של השניים חונה בחצר בשכונת האדי בית, במזרח העיר. הצורה שבה נמ־צאה המכונית עוררה חשד כי גניב־תה ביוימה. הגה המכונית היה נעול, חלונה האחורית היתה פתוחה, כדי להסתיר את מספר הרישוי שלה. שני השוטרים נעצרו ולאחר חקירה החל תאופיק במבשר לשתף פעולה. הוא גם הוביל את החוקרים למקום שבו הוסתרו שקי הדואר במעלה כביש בית חורון.

השוטר השני ויליאם רטס הובא לחקירה במכונת אמת. בעת שנחקר חטף אקדח שהיה נתון בנרתיק אל גופו של החוקר וירה בעצמו ברק־תו. רטס הועבר לבית החולים הד־סה בירושלים ושם נקבע מותו.

במבשר ורטס שירתו במשטרה כשלוש שנים. ניצב חיים תבורי מפ־קד המחוז הדרומי, במשטרת ישר־אל, מינה אתמול בבוקר ועדה ל־בדיקת נסיבות המוות. מסקנותיה יוגשו לו בימים הקרובים.

פרס גרשון סוטו לסטוצ'בסקי

למלחין הישראלי הישיש יהויכין סטוצ'בסקי, הוענק הפרס ע"ש הר־מד־גרשון סוטו, עתונאי ומבקר מו־סיקה במשך שנים רבות, שהיה ב־עבר חבר מערכת „הארץ". לפני שנים התיישב בארצות־הברית ושם מת. בצוואתו הניח 3,000 ל"י כ־פרס ליצירה של מלחין ישראלי. כאשר פירסמה הנהלת התזמורת ה־פילהרמונית מיכרז ליצירה ישראלית חגיגית לקונצרט יום העצמאות ה־25 למדינה, הוגשו לה 15 יצירות. ה־פרס הוענק ליהויכין סטוצ'בסקי על שני חלקי הסויטה שלו „ישראלי" (פרק אחד: ירושלים; שני: שמחת החג).

אסיפת עתונאי ירושלים

אסיפה כללית ביוזמה של עתו־נאי ירושלים לדיונות על השביתה ב־כלי התקשורת תתקיים ביום א' בשעה 10 לפנה"צ במודעון האגודה.

מת המשורר אפרים אוירבך

(ע). המשורר והמספר, המסאי והפובליציסט אפרים אוירבך, איש העליה השניה, ששירת בגדוד העב־ריים במלחמת העולם הראשונה, מת ביום ד' בלילה אחרי מחלה קשה וממושכת, בבית־החולים ביי־לינסון בפתח־תקוה.

נולד בשנת 1892 לאביו השו"ב בבלצי שבבסאראביה. בשנת 1911 יצא לאודסה ומשם עלה לארץ־יש־ראל בשנת 1912. בחוות באליפלי חלה, ובילי 1915 הגיע לארה"ב, שם שהה עד לפני שנים אחדות, כאשר חזר לארץ והשתקע עם רעיי־תו חנה היבדיל ושם בתם ומשפח־תה.

עוד בשנת 1908 התחיל א. אויר־בך לפרסם את סיפוריו, תחילה ב־רוסית ובעברית וב־1909 פירסם שי־רים ראשונים ביידיש.

שנים ארוכות היה חבר מערכת העתון מאג־כארגן השתתף בניו יורק ופירסם שם את יצירותיו ב־שיר, בפרוזה ובמאמר פובליציסטי, עד שהעתון נסגר.

* חוק מס מקביל יורים במשך 11 חדשי גביה השנה כ־300 מיליון ל"י באמצעות הביטוח הלאומי, לעו־מת 20 מיליון ל"י שנגבו אשתקד על ידי לשכת המס של ההסתדרות ב־12 חודשי גביה — אמר אתמול שר העבודה מר יוסף אלמוגי ב־ישיבה הראשונה של מועצת חוק מס מקביל שהתקיימה בבית ציוני אמ־ריקה בתל־אביב.

אזכרה לסופר־העתונאי ברוך קרוא ז"ל

ביום ב' בשבוע הבא, ב־4 אחר־הצהרים, ייערכו בבית־העלמין שב־חולון אזכרה וגילוי מצבה של ה־סופר, הבלשן והעתונאי ברוך קרוא ז"ל. מתאספים ב־3.30 אחה"צ בבית המנוח בשדרות רוטשילד 90, ב־ת"א ושם יעמוד לרשות המשתת־פים תחבורה לבית־העלמין.

במלאות שלושים לפטירת יקירנו

ברוך (מונצ'ה) דובינסקי ז"ל

תתקיים אזכרה וגילוי מצבה בבית העלמין בקרית שאול ביום שלישי, ו' באייר תשל"ג, 8.5.73, בשעה 3.00 אחה"צ. אוטובוס מיוחד יצא מבית הבנות, רחוב אנטוקולסקי 17 תל־אביב, בשעה 2.30 אחה"צ

תודתנו לכל ששיתפו עצמם באבלנו הכבד בביקורים ובכתב בארץ ובחו"ל

שרה דובינסקי והמשפחה

במלאות שלושים לפטירת בעלי

סולומון זיינר ז"ל

תתקיים אזכרה ביום א', 6.5.73, בשעה 3.45 אחה"צ בבית העלמין החדש בכפר סמיר חיפה

אוטובוס יעמוד בשעה 3.30 ברח' יפו 40 חיפה ליד בית המנוח

אשתו: טונ[ה]
והמשפחה

לאנקה ומשפחתה

אתכם אנחנו באבלכם הכבד בבות

ולדק פרידהיים

יקירנו

משפחת סניצ[ר]

למשפחת ד"ר אלקלעי

משתתפים באבלכם הכבד במות

ד"ר אליעזר אלקלעי ז"ל

קורשנבום אב נתן
בית מלאכה לאורתופדיה

חברת אחוזת לונדון הראשונה בע"מ

משתתפת בצערו של

ה' זבולון בדש

חבר הנהלת החברה

על מות אשתו היקרה

רחל בדש ז"ל

לבית פונר

ממייסדי החברה ובוני המושבה

ומביעה רגשי תנחומים למשפחות האבלות בארץ ובחו"ל.

לנחמן טל

אתך אנו באבלך

במות עליך

אביך ז"ל

חבריך לעבודה

למר בנימין גפני

השתתפותנו הכנה באבלך הכבד

על מות

אמך ז"ל

אמקור בע"מ

לזליג וינר והמשפחה

משתתפים בצערכם על פטירת

האב ז"ל

א.מ.ט. — מתנות בע"מ

ההנהלה והעובדים של כימיקלים לישראל

אבלים על מותו ללא עת

של עובד החברה [illegible]

יוסף עובד ז"ל

ומשתתפים בצער המשפחה.

בצער רב וביגון קודר אנו מודיעים על פטירתו של בעלי, אבינו וסבנו היקר

נפתלי אודרברג ז"ל

הלויה תצא היום, יום שישי ב' אייר תשל"ג (4.5.73) בשעה 11.15 מבית הלויות העירוני רחוב דפנה 5 ת"א לבית העלמין בקרית־שאול.

המשפחה המתאבלת

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה של אמנו, אחותנו, סבתנו וניסתנו היקרה

חיה הרשפינקל ז"ל

(לבית כץ)

אלמנת ר' שמואל הרשפינקל ז"ל

הלויה התקיימה ביום שלישי, כ"ט בניסן תשל"ג, 1.5.73 בבית העלמין בנחלת יצחק.

המתאבלים:
בנה וכלתה: ישראל ועליזה הרשפינקל והנכדים
בתה וחתנה: רחל ואיסר בר־שורק והנכדים, ארה"ב
אחיה: חיים יעקב כץ ומשפחתו
אחותה וגיסה: פלה וזאב פינלט ומשפחתם
אחותה: יפה ורמפלד
גיסתה וגיסה: שרה ואלכסנדר מנור ומשפחתם
גיסתה: אראלה דהאן ומשפחתה

בצער רב אנו מודיעים על פטירת בעלי, אבינו, אחינו וסבנו היקר

שמואל פלדמן

הלויה תצא היום, יום שישי ב' אייר תשל"ג 4.5.73 בשעה 10.30 לפנה"צ מבית הלויות העירוני, רח' דפנה 5 ת"א, לבית העלמין בחולון.

אוטובוס יעמוד לרשות המלוים

המשפחה המתאבלת

בצער רב וביגון עמוק אנו מודיעים על פטירת בעלי ואבי היקר

פנחס ארצי ז"ל

שנפטר לאחר מחלה ממארת בשנת 62 לחייו

הלויה תצא היום, יום שישי ב' באייר תשל"ג 4.5.73 בשעה 11.00 לפנה"צ מבית החולים „רמב"ם", חיפה לבית העלמין החדש כפר סמיר.

אוטובוס מיוחד יעמוד לרשות המלוים בשעה 10.30 לפנה"צ ליד בית המנוח רח' גאולה 26, חיפה

המשפחה המתאבלת.

בצער רב וביגון קודר אנו מודיעים על פטירת אמנו וסבתנו

ברכה ויינשטיין ז"ל

הלויה תצא היום, יום שישי ב' אייר תשל"ג (4.5.73) בשעה 11.00 לפנה"צ מבית הלויות העירוני רח' דפנה 5, תל־אביב לבית העלמין בחולון.

בתה: אלישבע ומשה שוריץ
בנה: בנימין ויעל גפני
הנכדים והנינים

במלאת שלושים לפטירתו של יקירנו

מילך דזץ ז"ל

קלור — חיפה

תתקיים אזכרה וגילוי מצבה ביום ראשון, 6.5.73 בשעה 14.00 בבית העלמין החדש חוף הכרמל

נפגשים על יד השער הראשי בשעה 14.00

אוטובוס מיוחד יצא בשעה 13.30 מרח' טבריה מס' 8

תודתנו נתונה לכל המשתתפים בצערנו במכתב ובטלפון

המשפחה

במלאת שלושים לפטירת יקירנו

ד"ר אריה אברמוביץ ז"ל

תתקיים אזכרה ביום ראשון, ד' אייר תשל"ג 6.5.73 בבית העלמין בקרית שאול, בשעה 3.30 אחה"צ.
נפגשים ליד השער

המשפחה.

יד רמ"ה

מכון לערכי ארץ־ישראל בירושלים ע"ש הרב מרדכי הכהן זצ"ל

ישיבת ההנהלה

תתקיים אי"ה בערב יום השנה הראשון לפטירת הגאון **הרב מרדכי הכהן זצ"ל** ביום א', ד' באייר, בשעה 3.30 אחה"צ במכון הרי־פישל, רח' פישל 7, ירושלים

באותו ערב, ליל חג־העצמאות, בשעה 8 בערב,

אזכרה וסעודת־מצוה

בבית־מדרשו של הרב מרדכי הכהן זצ"ל, ברח' דוד ילין 37, ירושלים

עליה לקבר הרב בהר־הזיתים למחרת־היום בשעה 4.00 אחה"צ

מוקירי זכרו מוזמנים

קהילת רמת אביב

עורכת תפילת אזכרה לסיום יום הזכרון ותפילה חגיגית ליום העצמאות ה־25 למדינת ישראל אור לה' אייר תשל"ג (6.5.73) בשעה 6.30 בערב בבנין פרץ נפתלי, אוניברסיטת תל־אביב

דברים מפי הח"כ **ניסים אליעד**

האוניברסיטה העברית בירושלים

מודיעה על

עצרת זכרון

למורי האוניברסיטה, עובדיה ותלמידיה שנפלו למען שחרור ישראל

ביום ראשון, ד' באייר תשל"ג (6.5.73) בשעה 10.00 לפנה"צ ברחבת הזכרון, קרית האוניברסיטה, גבעת רם.
משפחות שכולות שלא קיבלו הזמנה יראו בהודעה זו הזמנה אישית.

מועצות אזוריות
בני־שמעון, מרחבים, אשכול
שער הנגב, עוזה

מרכז ההסברה

עצרת זכרון לחללי מלחמת השחרור ומערכות ישראל

תערך ליד האנדרטה „יפתח־פלמ"ח"
בצומת בית־קמה
במוצאי־שבת, ג' אייר תשל"ג, (5.5.73) בשעה 20.00

בתכנית: מעמד יזכור
דברים — רב־אלוף (מיל.) יצחק רבין
נציג חטיבת יפתח — מולה כהן
נציג הישובים — אריה מסלני
פרקי מקרא ונגינה — תזמורת באר־שבע
מקהלת לב־רן
עוגניה שמחוני ועמיקם גורביץ
מנחה: עמיקם גורביץ

המשפחות השכולות מוזמנות. הזמנות אישיות לא תשלחנה. הקהל מתבקש [illegible]

אגד
אגד בע״מ - אגף התנועה

ערב יום העצמאות ויום העצמאות תשל״ג 6-7.5.73

שרותים מיוחדים למצעד צה״ל בירושלים

לוח הזמנים ונקודות מוצא

המקום	מיום	שעה	עד יום	שעה	הערות
✱ תחנה מרכזית ת״א רציפים ב׳ ד׳	6.5.73	05.30	7.5.73	04.30	בהתאם לצורך
✱ ק. ארמון חולון	7.5.73	03.30	״	04.30	בהתאם לצורך
✱ מפרץ המצבה בת ים	״	03.30	״	04.30	בהתאם לצורך
דימונה	״	02.30	״	03.00	לפי מכירה מוקדמת
ערד	״	02.30	״	03.00	״ ״ ״
באר שבע	״	03.00	״	03.45	״ ״ ״
אשקלון	״	03.30	״	04.30	״ ״ ״
אשדוד	״	04.00	״	04.30	״ ״ ״
קרית גת	״	04.00	״	04.30	״ ״ ״
רחובות	״	04.00	״	04.30	״ ״ ״
ראשל״צ	״	04.00	״	04.30	״ ״ ״
זכרון יעקב	״	03.00	״	03.30	״ ״ ״
פרדס חנה	״	03.00	״	03.30	״ ״ ״
חדרה	״	03.15	״	03.45	״ ״ ״
נתניה	״	03.15	״	03.45	״ ״ ״
תל-מונד	״	03.30	״	04.00	״ ״ ״
הרצליה	״	04.00	״	04.30	״ ״ ״
רעננה	״	04.00	״	04.30	״ ״ ״
כפר סבא	״	04.00	״	04.30	״ ״ ״
פתח תקוה	״	03.45	״	04.30	״ ״ ״
לוד	״	04.15	״	04.45	״ ״ ״
רמלה	—	—	—	—	באמצעות השרותים מה״י
בית שמש	״	—	—	—	באמצעות השרותים מה״י
ישובי מטה יהודה	״	03.00	״	03.30	לפי מכירה מוקדמת
חיפה	״	02.30	״	03.00	״ ״ ״
טבריה	״	02.30	״	03.00	״ ״ ״
עפולה	״	02.45	״	03.15	״ ״ ״
נצרת	״	02.30	״	03.00	״ ״ ״
נהריה	״	01.30	״	02.00	״ ״ ״
עכו	״	01.45	״	02.15	״ ״ ״
קו 400	״	00.01	״	04.30	״ ״ ״

השירותים הנ״ל ינתנו אך ורק לרוכשי כרטיסים מראש.
מכירת כרטיסים מוקדמת לנסיעה למצעד צ.ה.ל. מתחילה ביום 30.4.73 בקופות „אגד״ בנקודות המוצא
במכירה המוקדמת לנסיעות השירות הנ״ל לירושלים ביום 7.5.73 על הנוסעים להצטייד בכרטיסי חזרה.
✱ מתל־אביב, מחולון, מבת־ים אין מכירה מוקדמת.
מכירת הכרטיסים המוקדמת תיפסק ביום א׳ 6.5, בשעה 18.00. ההנהלה

הגבלות וביטול קוים
בערב יום העצמאות 6.5.73

1) קו מס׳ 1 בחולון יפסיק מהלכו החל בשעה 18.30.
2) קו מס׳ 89 מחולון יפסיק מהלכו החל בשעה 17.00, מהצפון בשעה 18.00.
3) קו מס׳ 92 מחולון יפסיק מהלכו החל בשעה 17.00, מהצפון בשעה 18.00.
4) קו מס׳ 87 יפסיק מהלכו החל בשעה 18.00.
5) מבוטל פיזור הנוסעים בירושלים בקוים 401, 409.
6) קו חיפה — שפך הנר — מבוטל.
7) קו חיפה — אילת — מבוטל.
8) קו ירושלים — נהריה — מבוטל.
9) קו ירושלים — מגדל העמק — מבוטל.
10) קו ירושלים — קרית שמונה וטבריה פועל כרגיל עד שעה 10.30 ובכנצות 13.00 [illegible] 14.00
11) קו חיפה — ירושלים — פועל כרגיל.
קו ירושלים — חיפה יפעל בשעות: 6.30, 8.30, 10.30, 12.00 ו־14.00.
12) הנסיעה מירושלים לנצרת בשעה 15.00 — מבוטלת.

השרותים שלא יפעלו ביום העצמאות 7.5.73

1) תל־אביב — מגדל העמק וחזרה.
2) חיפה — אילת וחזרה.
3) תל־אביב — יבנאל וחזרה.
4) תל־אביב — עמק הירדן וחזרה.
5) תל־אביב — צפת וחזרה.
6) קו לוד — תל־אביב דרך רכבת וחזרה מבוטל עד השעה 16.00.
7) לוד — ראשון־לציון וחזרה.
8) לוד — יהוד וחזרה.
9) רחובות — נתניה וחזרה.
10) רחובות — חיפה וחזרה.
11) רחובות — יהוד וחזרה.
12) באר־שבע — חיפה וחזרה.
13) בקעה — תל־אביב וחזרה.
14) אום אל פחם — תל־אביב וחזרה.
15) קו מס׳ 74 מחולון לרמת־אביב.
16) קו מס׳ 1 פנימי בחולון.
17) קו מס׳ 89 חולון — צפון ת״א וחזרה
18) קו מס׳ 87 בת־ים — שבענה וחזרה
19) קו מס׳ 98 מתל־אביב לבית העלמין בחולון (השרות באמצעות קו מס׳ 91)
20) טייבה — חיפה וחזרה.
21) מבוטל פיזור הנוסעים בירושלים בקוים 401, 409.
22) קו אילת — ירושלים.
23) חיפה — שפך הנר.
24) תל־אביב — נהריה.

ההנהלה

סדרי הסעות לבתי עלמין
ביום הזכרון
ביום 6.5.73

מירושלים
1) לבית העלמין הצבאי בקרית ענבים:
באמצעות שרות מאסף לתל־אביב אשר יעבור החל משעה 9.00 דרך כביש פנימי קרית ענבים. בחזרה באמצעות שרות מאסף מתל־אביב אשר יעבור דרך קרית ענבים עד שעה 14.15.
2) לבית העלמין הצבאי בהר הרצל:
באמצעות קו מס׳ 12.
3) לבית העלמין הצבאי בהר הזיתים:
באמצעות קו מס׳ 29.

מתל־אביב
1) לבית העלמין הצבאי בקרית ענבים:
התחנה מרכזית רציף ג׳ — בת״א בשעה 8.30 חזרה לת״א לאחר הטכס.
2) לבית העלמין הצבאי בראש־פינה:
בתחנה המרכזית ברחוב פיין בשעה 6.45 חזרה לת״א לאחר הטכס.
3) לבית העלמין הצבאי בכפר־ורבורג:
בחצר התחנה המרכזית בשעה 8.30 וחזרה לת״א לאחר הטכס.
4) לבית העלמין הצבאי בנגבה:
בחצר התחנה המרכזית בשעה 8.30 חזרה לת״א לאחר הטכס.
5) לבית העלמין הצבאי בחצרים:
באמצעות קו ת״א—באר־שבע ישיר.
6) לבית העלמין הצבאי בקרית־שאול:
בתחנה המרכזית ברח׳ יסוד המעלה משעה 8.00 עד שעה 13.00.
7) לבית העלמין הצבאי בחיפה:
באמצעות קו ת״א־חיפה ישיר

מחיפה
לבית העלמין הצבאי בחיפה, צפת, ראש־פינה, קוספיה, נהריה:
באמצעות השרותים הרגילים אשר יתוגברו משעה 08.00.

מטבריה
לבית העלמין בדגניה א׳:
באמצעות שרות רגיל אשר יתוגבר משעה 08.00.

לבית העלמין הצבאי באילת:
הסעות מבאר־שבע לאילת:
יתוגבר החל משעה 08.00. כ״כ יתוגברו השרותים המגיעים באילת לבית העלמין הצבאי.
לשני בני משפחה שכולים תנתן הנחה של 50% על סמך תעודה ממשרד הבטחון
ההנהלה

המועצה הדתית לתל־אביב־יפו
תפילות הודיה מרכזיות

תתקיימנה אי״ה ביום ראשון, אור לה׳ באייר, ליל יום העצמאות, בשעה 7 בערב.

בבית הכנסת „אהל מועד״
רחוב שד״ל 5
דברים:
מרן הגאון הרב
עובדיה יוסף שליט״א
הראשון־לציון
הרב הראשי לישראל ולת״א־יפו

בבית הכנסת הגדול
רחוב אלנבי 110
דברים:
מרן הגאון הרב
שלמה גורן שליט״א
הרב הראשי לישראל ולת״א־יפו

מר פינחס שינמן
ראש המועצה הדתית

הציבור מוזמן להשתתף!

בליל וביום העצמאות — תפילות חגיגיות בכל בתי הכנסת בת״א־יפו

במוצש״ק, ליל יום הזכרון, לחללי צה״ל ולמחתרות, ידלקו נרות נשמה בכל בתי הכנסת. יאמרו פרקי תהילים: ט׳, פ״ג, קמ״ד ותפילת אזכרה לזכר גבורי הקוממיות.

יום העצמאות תשל״ג, יום ב׳, 7.5.73

הודעה לציבור הנוסעים לירושלים לחזות במצעד צה״ל תשל״ג

נוסע נכבד,

1. הכניסה לאוטובוס המסיעך לירושלים תאופשר רק באם הצטיידת בכרטיסי נסיעה מהתחנה בה עלית לירושלים ובכרטיס נסיעה מירושלים חזרה (לא תהיה אפשרות לרכוש כרטיסי נסיעה בירושלים).
2. מירושלים יופעלו שרותים בגמר המצעד לבאר־שבע, אשקלון, אשדוד, תל־אביב, בני־ברק, חיפה, בית שמש וישובי מטה יהודה בלבד.
3. השרותים לתל־אביב יופעלו מהחניונים הבאים:
א. מגרש החניה ליד שער יפו.
ב. גן השושנים — רח׳ אלחנן.
ג. תחנת אגד הישנה ליד בנייני האומה.
ד. התחנה המרכזית החדשה בירושלים.

לידיעתך!
האוטובוסים המסיעים אותך לירושלים יגיעו החל מיום א׳ 6.5.73 שעה 24.00 אל מגרשי החניה המוזכרים לעיל, ובמגרשי חנייה אלו תרד מהאוטובוס עם הגיעך לירושלים. ע״י כך תוכל להכיר את התחנה ממנה עליך לחזור.

4. השרותים לבאר־שבע וחיפה יופעלו מהחניונים הבאים:
א. מגרש החניה ליד שער יפו.
ב. מגרש החניה המזרחי בבנייני האומה.
ג. עם גמר הפיזור מהחניונים הנ״ל יופעלו השרותים לחיפה ובאר־שבע מהתחנה המרכזית החדשה.
5. השירותים לאשקלון, אשדוד, בני־ברק, יופעלו מהחניון המזרחי מבנייני האומה.
6. השרותים לבית שמש וישובי מטה יהודה יופעלו מהחניון המערבי בבנייני האומה.
7. ביום ב׳ 7.5.73 לא יופעלו שרותים מירושלים לערים ולישובים שאינם מוזכרים לעיל.

בברכת חג שמח
הנהלת „אגד״

הודעה לציבור הנוסעים
מבני־ברק, רמת־גן, גבעתיים, למצעד צה״ל בירושלים

קו 400 יפעל מערב יום העצמאות 6.5.73

ללא הפסקה

עד לשעה 04.30 לפנות בוקר ביום העצמאות

בתוספת אוטובוסים לפי הצורך
מתקיימת מכירת כרטיסים מוקדמת

אגד
מסלולי נסיעה
להורים שכולים, לנכים ולאורחים שבידיהם כרטיסי כניסה לבימות המצעד ביום 7.5.73

בירושלים
מסלול מס׳ 1: תחנות אסוף: קרית יובל ליד סופרמרקט — ככר דניה — מאפית אנג׳ל בקרית־משה.
מסלול מס׳ 2: תחנות אסוף: בית צלישבע — ביה״ס דניה — מפגש ענה.
מסלול מס׳ 3: תחנות אסוף: שד׳ בן־מימון — ככר מגורה.
מסלול מס׳ 4: רח׳ החשמונאים פינת שרי ישראל.
זמני היציאה משעה 6.45 עד שעה 7.15.

בחיפה
גן הזכרון ע״י העיריה משעה 4.30 עד שעה 5.00

בתל-אביב
א. גני התערוכה משעה 4.45 עד שעה 5.30
ב. ככר המדינה משעה 4.45 עד שעה 5.30

רכישת כרטיסי נסיעה
הורים שכולים — באמצעות משרד הבטחון.
נכים ואורחים עם כרטיסי הזמנה —
בירושלים, משרד „אגד־תיור״ בתחנה המרכזית.
בתל־אביב, משרד „אגד־תיור״ רח׳ בן יהודה 59.
בחיפה, משרד „אגד־תיור״ רח׳ גורדון 4.
מכירת הכרטיסים תסתיים ביום ראשון 6.5.73 בשעה 19.00.

ההנהלה

הועדה המקומית לתכנון, ולבניה, רעננה

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ״ה—1965 (להלן החוק).
ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק כי הוא״ז. תגא, הגיש ל־ועדה המקומית לתכנון ולבניה רעננה (להלן הועדה המקומית) בקשה לשמוש חורג בגוש 6578 חלקה 44, דהיינו: חלופת בשנה, שלא בהתאם לתקנון תכנית המתאר.
כל הרואה עצמו נפגע משמוש חורג זה, רשאי להגיש את התנגדותו ל־הצרת השימוש החורג הנ״ל תוך שבועיים מתאריך הודעה זו, לועדה המקומית במשרדי המועצה המקומית רעננה.

ב. וולפוביץ
יו״ר הועדה המקומית

חוק התכנון והבניה תשכ״ה — 1965
מרחב תכנון מקומי ראשון לציון

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ״ה — 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה ראשון לציון הופקד שינוי תכנית מפורטת הנקראת שינוי תכנית מפורטת מס׳ רצ/1/166 לקבוע שטח מגורים, יח׳ מסחרית, מגרשים לבנייני צבור, התוית דרכים חדשות, בטול קיימות, מקומות חניה, ביחוד עם התשריט המצורף אליו.
ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית גוש: 3930 חלקות: 88, 83.
כל המעונין בשינוי התכנית רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל המעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן מהנדס ועדה מקומית שמרחב התכנון שלה כלול בתחום התכנית או גובל אותו, רשאי תוך חדשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה.

ניסן תשל״ג 4.4.73

א. חזין
יו״ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה
מחוז המרכז

המכון לפריון העבודה והייצור
בית-הספר להנדסאים ולטכנאי ייצור מוסמכים
בשיתוף — המכון הממשלתי להכשרה טכנית

הכנס העשירי הארצי לטכנאי ייצור

יום ב׳, 14.5.73 מלון „הילטון״ — תל־אביב

08.30 — התכנסות והרשמה.

09.00 — מר ישראל מידן — מנהל המכון לפריון העבודה והייצור — „טכנאי הייצור במוקד השינויים במפעל״.

09.30—10.00: ד״ר אברהם מטולה — מורה בכיר, בית הספר למינהל עסקים, אוניברסיטה עברית.
„השינויים הפוליטי-טכניים והשפעתם על התפתחות המפעל״.

10.45—12.45: הטכנאי כנושא לחדשנות או להמשך השמרנות במפעל.
דיון בקבוצות בהשתתפות של הי״ה:
אמנון אבינל — יועץ בכיר — „מקורי״, שירותי מידע ישראליים — מנחה.
משה אייגנברג — מנהל מחלקת תפ״י והנדסת יצור — „אוסאי״ מעבדות ליטיות בע״מ.
משה בנבנישתי — יועץ בכיר לניהול — „החברה לתכנון ותקציבולוגיה״ בע״מ.
דן יעקובסון — מנהל „אוטופרי״.
אהרן יערי — מהנדס מח׳ תפ״י — מפעלי הנרסה — „תנובה״.
אברהם צור — טכנאי ייצור במשרד התקשורת.
יוסף צירני — ממונה על ארגון וכחוזאים — קופ״ח „עממית״ — מנחה.
יצחק קציר — יועץ בכיר לניהול — חברת „שפי״ — יועצים לניהול.
אלקנה קידר — יועץ למינהול — מנחה.
איתן רונן — ממונה על מגמת הנדסה במרכז ההדרכה במכון — מנחה.

12.45—13.30: דיווח במליאה מפי מנחי הקבוצות.

13.30—14.30: הרצאת מר יוסף ורדי — מנכ״ל משרד התיירות
על הנושא:
מדינת ישראל במפנה להברה טכנולוגית מתקדמת.

15.30: טקס חלוקת תעודות גמר לבוגרי קורסים לטכנאי ייצור מוסמכים — בהשתתפות מר ישראל מידן מנהל המכון.

מנחה הכנס, מר אמנון אפרון, מנהל בית־הספר להנדסאים ולטכנאי ייצור מוסמכים.

עירית בני־ברק
מכרז מספר 43/73

עירית בני־ברק מבריזה בזה על קבלת הצעות מקבלנים להקמת מערכת מרכזית — פקוד מרחוק, לטכנאי שאיבה של מפעל המים.
את הפרטים הטכניים, התכניות ותנאי המכרז עם החומר להגשת ההצעות אפשר לקבל במחלקה ל־עבודות צבוריות בעיריה, חדר מס׳ 222 בשעות העבודה תמורת תשלום שאינו מוחזר בסך של — 75.— ל״י.
סיור קבלנים יתקיים ביום 10.5.73 בשעה 09.00 מבנין העיריה.
את ההצעות יש להגיש במעטפות חתומות כשהן סגורות, לתיבת המכרזים שבמשרד מזכיר העיריה עד יום 30.5.73 בשעה 12.00.
על מגיש ההצעה לצרף ערבות בשעור של 5% מערך הצעתו.
תנאי התשלום:
30% עם חתימת החוזה.
30% עם גמר הרכבת הלוחות.
30% חודש לאחר ההפעלה.
10% חודש לאחר קבלה סופית של המתקן.
אין העיריה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה או כל הצעה שהיא, וכן הרשאית בידה לחלק את העבודה בין מספר קבלנים.

י. גוטליב
ראש העיריה

יגאל אלון
מספר על קרב שהשתתף בו בימי הפלישה לסוריה

ראיון מיוחד עם סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות במדורו „אז — והיום״ אשר יתפרסם בגליון יום העצמאות של

הארץ

נר מרייסה הדמן
או הרש לייב מרייסה (יתכן ששינה שמו)
סטודנט לשעבר בוינה. פקיד מדינה בכיר. היה גר ברמת־גן, נשוי ואב לבן, מבוקש ע״י חבר ללימודים מר פול בטיסט מקנדה, מתבקש לפנות אל ציבאק יוסף תל־אביב, טלפון 827461 או 252822.

פרויד ובנו
בונים בע״מ
טל. 268627, 229608

הדירה לכל החיים
דירות פאר בכל הגדלים
חנויות ומשרדים ברחובי תל־אביב

המשרד:
רח׳ בצלאל 24 ת״א
בשעות 6—4 אחה״צ

פרסום אמיר טל. 269760

לירושלמים!
עמי
סוכנות לאספקת אריחי טרסינה דקורטיביים
ירושלים, רח׳ מלכי ישראל 1
טלפון 87095

בקרו
באולם תצוגה ומכירה
לאריחים ומרצפות
מטרסינה וקרמיקה דקורטיביים
ולאביזרים לחדרי אמבטיה

הרבבת מקלחונים לפי הזמנה

צבי גינזבורג ובניו
רח׳ מלכי ישראל 1 (פנת רח׳ שטראוס)

בבית המשפט המחוזי בירושלים
תיק עזבון 206/73
בענין: ירושת המנוחה פייגה־פני קוטמן ז״ל, שמושבה האחרון היה בירושלים, רח׳ שטראוס 19 ואשר נפטרה ביום י״ח בסיון תשל״ב (31 במאי 1972), בירושלים.
המבקש: רח׳ הוטמן מירושלים, רח׳ שטראוס 19 ע״י ב״כ א. דנילוב עו״ד ו/או ל. דנילוב עו״ד שמענם למסירת כתבי בי דין הוא בירושלים, רח׳ הבצלאל 9 קומה ב׳.

הזמנה
לשוי ידוע כי הגשה לבית ה־משפט בקשה ליתן צו הסכריז על ירושת המנוחה הנ״ל הנני מזמין בזה כל אדם הטוען שיש לו טובת הנאה בעזבון המנוחה הרוצה להת־נגד להכרזה, להגיש תוך 15 יום מיום פרסום הזמנה זו, התנגדות ל־הכרזה המבוקשת, שאם לא יעשה כן, יתן בית המשפט צו כטוב ב־עיניו.

יהודה וייס, שופט
רשם בית־המשפט המחוזי ירושלים

הלוח הכבול הארץ ידיעות אחרונות

המשרד הראשי: שדרות רוטשילד 76, תל־אביב
טלפונים: מחלקת מודעות 614808, 614955, 612495
המחיר: יום חול: 1.00 ל״י למלה יום ו׳: 1.20 למלה

פרקי היום בתנ״ך

● תהלים, י״ט—כ״ב

המשנה היומית

● סנהדרין ג׳ (ד—ו).

דף יומי

● סכות, י״—י״א.

הלכה יומית

● ברכת המזון, קש״ע (ס י״ב) — קפ״ד (א—כ)

הדלקת הנרות

● ע״ש: ירושלים 5.42; תל־אביב 6.00; חיפה 5.54
מוצ״ש: ירושלים 7.00; תל־אביב 6.08; חיפה 7.08

תורנות רופאים לפי המחוזות

תל־אביב

● ד״ר סגל, בלוך 12, טל 247380; ד״ר הראבן, רחוב אפשטיין 6, טל 446251

● שרות טלפוני, 02/09911 קופ״ח עממית אשדוד

● מד״א, טלפון 101

● ד״ר אהרונוביץ, טלפון 300

● שבת שבת — רופא כללי

● תל־אביב: יום ששי (מ 14.00 עד 07.00 בבוקר למחרת), מד״א, טלפון 101

● ירושלים: מ־20.00 ביום ו׳ עד 07.00 בבוקר יום א׳ — מד״א, טלפון 101

● חיפה: מ־20.00 ביום ו׳ עד 07.00 בבוקר יום א׳ — מד״א טל. 101

תורנויות בתי חולים

● היום: איכילוב.

● שבת: איכילוב.

תורנות בתי מרקחת

● ליל שבת: פרנקל, המלך ג׳ורג׳ 28, טל. 228721

● שבת: פרנקל, המלך ג׳ורג׳ 28, טל. 223721

● חדרה: ליל ויום שבת — מרכז, ויצמן 73.

● נתניה: ליל שבת — הנשיא, ויצמן 36, טלפון: 23639

● בני־ברק: ליל שבת: ירושלים, ירושלים 62

● חולון: ליל שבת — נאות שרונים, סוקולוב 44

● רמלה — לוד: ליל ויום שבת — המרכז, רמלה

● באר־שבע: שבת — בריאות.

● אילת: ליל ויום שבת — מילבין.

● ליל שישי: מד״ בערב: רופא תורן במגן דוד אדום, רמת־גן, הגלגל 42, 781111

● יום שבת: ד״ר עיני (כללי), רמת־גן, נחליאלי 8, טל. 736848

וילות ובתים

● למכירה או להשכרה בית בשכונת רמת השרון

דירות

● בהרצליה באיזור יוקרה דירות מאר 140 מ״ר

דירות למכירה 3 חדרים ויותר

● בראשון־לציון 3 חדרים, גדולה, ק״ה, ארונות

קבלנים מציעים

● בראשל״צ בנין 12 דירות 3, 3½, 4, בכניסה 15 חודש

2-2½ חדרים

● למכירה דירה בשכונת

1-1½ חדרים

● בהזדמנות דירת חדר, ק״ב, כ״ג, חזית

דירות בדמי מפתח

● למכירה בדמי מפתח (אפשר עם רהוט) 2 חדרים

דירות מרוהטות

● בצפון, שקט, 3 חצי פרטי

דירות בשכר חודשי

● בשכ״ח 3 חדרים, מרוהטת

● בעורף 3 חדרים 90 מ״ר קומה ב׳ 97664—057.

● בהנריה 3 חדרים לתקופת מול הים. טל. 25808—052.

● להשכרה דירה מרוהטת 2½ טלפון בכ״ציונה טלפון 14.00 958390.

● דרושה שותפה לדירה מהדרת בר״ג 220 ל״י טלפון 742023.

● 3 חדרים + פינת אוכל בבת״ם טל. 235258 בערב.

דירות להחלפה

● להחלפה דירת גרולה ב־רמת־אביב: קומה 9 בדירה מרווחת בת 4 חדרים בצפון תל־אביב טל. 236769.

משרדים

● בהזדמנות, למכירה 4 חדרים משרד בנוה במרכז חולון מתאים למשרדים. 16.00—18.00 846867.

חדרים מרוהטים

● מעוניינת בשותפה לדירה מרוהטת ברם המד 10 ת״א עליזה 37118.

בתי מלאכה

● למכירה בית מלאכה מכר סם לחרושת עץ משנת 49 עם אוטומאטים. ת״ד 2398 ר״ג.

מחסנים

● להשכיר בשכ״ח מחסן סמן בסביבות סוגרבי טלפון 449105.

אולמות

● דרושים אולמות בחיפסאו בה בכל גודל בתל־אביב, ב־ר״ג ולקניה.

ביקוש דירה

● מחפש לקנות דירה 60 מ״ר בבית עם מעלית קומה א׳ או ב׳ בבית שתי קומות בצפון. להתקשר 772738.

עסקים

● בדמ״ש, מספרה (גם לשימוש אחר), ליד מונרכי, 748298.

תחנות

מגרשים

השקעות

● חברה לתיירות בע״מ (מפעל מאושר) מעוניינת עבור פרויקט של 2.5 מיליון ל״י משקיע/משקיעים, פעיל/שקט בסך — 500.000 ל״י במטבע זר.

ביקוש עבודה

● בעל פיג׳ו מסחרית 64 נפח גדול, מעוניין בעבודה בעיר או מחוץ לעיר. טלפון 904522.

הצעות עבודה

● לביה״ר לסריגה דרושות תופרות למכונות זיגזג ואוברלוק. תנאים טובים. נא לפנות ״זורינא״ בע״מ רחוב אבא הלל 25 רמת־גן.

● דרושה פקידה מתלמדת יודעת מכונת כתיבה רצויה ידיעת עברית. לפנות בכתב ת״א.

● דרוש עובד להנות תמרי בנין, ר״ג, טלפון 724888.

● דרושה אשה לעזרה + לינה לאשה בודדת דוברת ספרדית, ארלוזורוב 15/2 בת ים. 878997.

● דרוש זוג בעיקר לצמד דים לשקונים, תנאים טובים. 932867.

● 150 ל״י ליום! למוכר הרוץ ובעל כושר שכנוע! רצוי רכב וטלפון. מנדלסון 6 תל־אביב בסביבת גן החיות.

● הפתעה! השקיע 1000 ל״י באותו היום יוחזר לך הכרן + 150 ל״י רווח, רצוי רכב. מנדלסון 6 תל־אביב, בסביבת גן החיות.

המשרד הראשי: שדרות רוטשילד 76, תל־אביב
טלפונים: מחלקת מודעות 614808, 614955, 612495
המחיר: יום חול: 1.00 ל״י למלה / יום ו׳: 1.20 למלה

● לבית הרושה „קריסטל — הבוגרים" בבתים דרוש את־כאי על קו יעוד, לפנות בשעות העבודה לרח׳ הכולי־לים 7, בתים או טלפון 964111.

● לבית תרושת „קריסטל־הבוגרים" בבתים דרושות פועלות לביקורת כבקומים. לפנות בשעות העבודה לרח׳ הכוללים 7, בתים.

● דרושים/ות צעירים/ות מכירות לחברה מתפתחת עדיפות לבעלי/ות כושר מכי־רות הדרכה ועבנים בל. 68566.

● דרושות תופרות להוצאה בגרים לאוברולק לותנר עבודה במקום וגם בבית. טלפון 827869.

● לביה"ך בבתים דרושה מקידה להדרכה באנגלית. טלפון 967001.

● דרושות עובדות לאוברוק, תנאים מצויינים לב־נות: „מטיסלק" בע"מ פל־מה 44 ת"א.

● יהלומים! דרוש פועל ברלנטיר למלה, בתנאים מר בים. טלפון 723885.

● לחברה צעירה דרושים/ות צעירים/ות שיוכשרו ויועסקו כבגיצי־ות מכירות, טל. 68732.

● עזור! אם את/ה רוצה כסף והתקדמות מהירה בי עבודה במכירות התקשר/י לטלפון 229559 תל־אביב.

● עבודה נוספת, קבועה ד־מכגיכה, בשעות הערב ד־צעירים/ות רוטשילד 100 (קומה ג׳) יהודה חלוי 121 טל. 238479.

● דרוש שליח עם קטנוע או דיבון לוספה בתנאים טובים לפנות צינקוגרפיה־תהרון הר־קישון 24 ת"א.

● דרוש נהור לעבודה במחי־מן חלקי חילוף למכוניות עם רשיון למילוי לפנות קומם בע"מ רח׳ בית אלפא 15 טל. 30812 — 31293.

● דרושה עוזרת למשק בית במרכז ר"ג 5 ימים בשבוע טל. 230606.

● באם היכר צעיר/ה דיד פי/ה ומוכשר/ת ורוצה ב־עבודה מעניינת בשטח הפר־סום והכנסה גבוהה צלצל/י 228106.

● דרושה כתבנית עברית אנ־גלית בהקובות אפשרי ½ משרה טלפון 958156 — או 942548.

● דרושות תופרות מעולות, עובדות־יד. ומתלמדות בתפור־רה, בית אמנת עודה, טלפון 623428.

● למשרד פרסום מתרחב — דרושה פקידה סלפוניסטית לפנות בכתב לת.ד. 9468 מי־קוד 61090 ת"א.

● דרוש צבעי לצביעת מק־רים, תנאים טובים למנוע מד המוזאים. לפנות לקוראות 968776 לעודי שרוד.

● דרושה פקידה כללית בע־לת השכלה תיכונית לאחר שירות צבאי עם ידע בהנהלת חשבונות לעבודה בשעות 14—9 ב„אולמטראיריון" הרצל דר בל 22 ת"א.

● מכנאי מלחיזיה בעלי נסיון בלבד דרושים לייצור מלחיזיות רצוי רשיון נהיגה לפנות לת.ד. 24072 ת"א ב־עוד קורות היים.

● דרושות פועלות לאוברולק ויזננר ועבודות יד בתנאים טובים. אביבה, הח׳ פולד פר 17 ק"ב ליד ואר אלנבי ת"א 624714.

● דרושים מוציאים לתפוד־ביקוי תוצאות חוץ, דוחה מפר־יין טלפון 778971 417870.

● דרושה מפעלת לשעות ה־בוקר שלמה המלך 44 כתו. 361298.

● דרושה פקידה ליום עבו־דה מפולל לניהול משרד, מרכז השיפוצים אבן גבירול 84 ת"א.

● הלומים! דרושים פועלים לברלנטיר למלה ולסמת לי אבנים קטנות תנאים טובים לפנות הנרא 25 ק"ב ליד

● עזור אם את רוצה כסף להתקדמות מהירה בעבודה ב־מכירות התקשר/י לטלפון [redacted]

● דרוש עובד להפעלת אוד־זה אוטומטית לשקיות ללא ממבעדות (תנאי הדרכה) לפ־נות בפרוס נסיון ושכבורת מבוקשת לת.ד. 769 ת"א.

● במתחתקוה דרושות תופ־רות זונגר עם מקולות הכסתר רית 11 (בוחד) 906051.

מכוניות למכירה

● פולקסווגן מסחרית גרואנס 1600, מודל 70. ידראשונה. 770972.

● בהזדמנות! וקסהול 70, במצב מצויין, ריפוד וצבע הדש, טלפון — 791684.

● למכירה צקר כנגיז מודל 64, הכל אוטומטי, יד פרטית, 7,500 ל"י. טל' 51810.

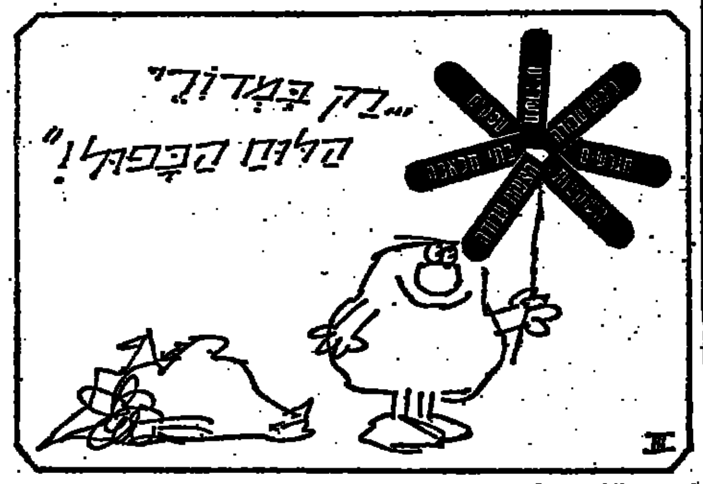

לוח הכפול הארץ ידיעות אחרונות

בתי-ספר ושיעורים

● גימורה ללא מורה! בשער רים בכתב לביתך! ת.ד. 29033 תל-אביב.

● מורה מאוה"ב מעוניינת לתת שעורים פרטיים באנגלית טלפון 445253 בין השעות 6—11 בערב.

● מתמטיקה — לכל כיתות בר בתנאים מיוחדים מאור ראה „ידיעות" עבור ליפור דים.

בתי כנסת

● שב"ק פרשת „קדושים", ג' אייר תשל"ג, הדלקת הנר: 6.05, תפלת מנחה: 6.42, קבלת שבת (חזן ומקהלה): 6.20, עין יעקב: 7.00, תפלת שחרית: 8.00, שעור ב„ירד שלמי": 11.45, מנחה גדו לה: 12.45, בשבה ברורה: 5.00, תפלה מנחה: 6.40, הד צאה: 6.00, תפלה ערבית מ מוצאי שבת: 7.00.

בתי"ס לנהיגה

● דרוש מורה לנהיגה תנ אים טובים טלפון 846333 חולון.

● דרוש מורה שכיר או חצי רכב + עבודה 862524 בת ים.

● דרוש מורה לנהיגה לרכב פרטי או משא, לאיזור הצר בות. 956225 ,956368.

חקלאות

● ניון דיר 110 למכירה ב מצב עבודה טוב מנוע אחרי שיפוץ (מתחתות והלורחר חרש) טל. 741713 ,222352 ב ערב, או ת.ד. 1548 רמת-גן.

● מרקמור פרגסון צר 135 1967 לאחר שיפוץ כהר רחו מים העצמאות 9 נס-ציונה.

● אינטרנציונל 434 צר מגו בים לפרדס, פיאט 600 צר. 12 הילוכים מגונים לפרדס 13000 שעות מרכז לחץ, מר כלים 2000/1000 מגוח לפר דס ציוזרות רובים וציוד נוסף בערב 053/23542.

● מעוניין לקנות מכירה ל' בורות המורכב על 3 נקודות טלפון 022400.

● למכירה צינורות אלומי ניום 3 צול אביזרי השקיה וברזים, ציוד לבית אימון. נכיפות גן סוס מריד סימבלה אורגנית, תליוטא, טלפון — 03-910071.

● בהזדמנות מכבש ליונה לגד 280 במצב עבודה טוב נוה ימין בער כבא תייר נבי.

חוגים

● מועדון „רוו" — קולנוע „מקסים", פתוח השבוע בליל שבת (במקום מוצאי שבת), לבנות המועדון ולסטודנטיות בכניסה חופשית!!

● „ארט" מסג'יסטית (בשש וריווג) ופיזיוטרפיסט לרפוי והרזיה. 288970.

● אסטרולוגיה!!! קורס ל אסטרולוגיה בהדרכת אסט רולוגית אבובה סמן יפתח בעוד חודש בבית ציוני אמ ריקה, פרטים: 238551.

● המתחנו! הכרויות בלתי שגרתיות, סודיות, ת.ד. 15035/ת תל-אביב.

מכונות בביסה

● בהזדמנות מכונת כביסה אוטומטית במצב מצויין — מחיר כוזי — 300. 857910.

● למכירה מכונת כביסה גיזומטיק, טל. 538807.

מכונות כתיבה

● השאלה, מכירה ותיקונים, דיין, שדרות רוטשילד 10 טל. 59046.

מכונות גילוח

● „אליאס" מכירה ותיקונים. מכל הסוגים עליה 19. טלפון 821870.

● „דרקס", שרות מוסמך. תיקון ומכירה ביאליק 12, ר"ג, הועבר מתחנה המרכ זית.

מקררים

● 111827061 קונה מקררים משומשים משלם מחיר גבוה. 827061.

● למכירה מקרר אמריקאי 2 דלתות לפי שכטי ישראל 47 יפו.

דודי שמש וחשמל

● „אוריאל" דודי חימום בע"מ, ביצוע והרכבה ע"י צוות מומחים בכל חלקי ה ארץ. הלבנות ותיקונים מכל הסוגים, אחריות גם ל-10 שנים. תל-אביב, 824735 ,820807.

טלוויזיה

● תיקוני אקספרס למכשירי טלוויזיה ואנטנות בביתך. צלצל 825133.

תריסים

● תריסי דקל מציעים בפוני לים עממיים ובמיב מקולה הריסים עם ציפוי אנודיי — 90 ל"י, 259536.

● כבירה פרסקונת מכל סוגי התריסים דלתות ומרינות ב מחירים מוזלים תריסי אר רגים טלפון 906706.

כלי נגינה

● מכשירים עוגבים וגיטרות חדשים ומשומשים „דודה מיי" ת"א, פרישמן 37. טלפון 236458.

ספרים

● אנציקלופדיה בריטניקה מהדורה 1962, בהזדמנות — ת.ד. 7142 רמת-גן.

מכונות תפירה

● לרגל חיסול למכירה מכו נת תפירה „מפה" מודל 73 230241.

צילומים

● פלש כון 302 אוטומטי ב הזדמנות טל. 053-25626 אל פרי.

מזגני אויר

● וסטינגהאוס אורגלי 11.000 בי.טי.יו. — 1990 ל"י, טלפון 417839.

רהיטים

● רהיטים בפריזה. חסל מ בלאי „רהט", שינקין 5 תל אביב.

חיות בית

● גורי קולי טריקולור אבא יבוא, שבון נוה צהלה, הר טוב 19. נושלי כהה. 4.00.

שרותים

● רצף למרצפות הרכינה. הריסת קירות ושיפוצים ב אחריות. 867173.

ריקודים

● תלמדו לרקוד בבי"ס תי בפורסם „אנשל", תל-אביב, עלית 3.

שמיחים

● מכון לניקוי ותיקון שטי חים. פנרת את כרמל טוסר חים לניקוי והיקון שטיחים. שרות מחיר בבית הלקוח ד חורה. רח' 54 מספר 6 יפו. טלפון 524120.

טפטים

● מבצע עבודות טפטים ב אחריות, מחירים נוחים של מה המלך 107, 247625.

שונות

● דרוש בימ"ל בשב"ח עם בת 60—70 מטר בדרום תל אביב בתים חולון אזור יפו 21—8 קשר שבת 963576.

טיולים

● בן 35 יוצא במאי לאירו פה מחפש בן זוג לטיול + רשיון נהיגה הר. 14384 ירושלים.

שידוכים

● אקדמאי (מעירק) מעוניין בעלה חקנה נאה ורצינית ת"ד 4778 חיפה.

● אלמנה נחמדה מסודרת עם דירה במצב כספי טוב, בת 50 מעוניינת בהתאים רציני עד גיל 58 ת.ד. 4446 חיפה לפסי 23867.

● פרסי 160/28 מסודרת מעוניינת ל הכיר בחור למטרת נשואין. ת.ד. 11284 תל-אביב.

לוח כללי ברגע האחרון

וילות

● דירות וילות וקוטג'ים מכל הסוגים בהגאים מטיב בהרצליה רעננה, כפר סבא ורמתיים. לפנות „היוזר הש דון", אחוזה 110, טלפון — 923556 רעננה.

● פנסיפים ליד כביש, 6 חדרים 220 מ"ר גן גדול + 30 דונם ספרים מלטון — 03—914195.

קבלנים

● חברת יוסף לוי בע"מ מב לני בניין נותרו 3 חנויות למכירה למסרת הנוית. מש רדים, ומחסנים בסרכז מתח תכווה בחצר בגדולים נוחים — תנאי תשלום נוחים — פרטים רח' פינסקר 6. פתח תקווה טלפון 908684 בשעות 5—.

אולמות

● (1) אולם להשכיה 270 מ"ר ק"ג, בדרך פתח תקוה 128. (2) אולם מרכזי להשכיר 50 מ"ר. ההוב עמק יזרעאל למסירה או להשכרה. לפנות בשעות 6—7 בערב טלפון — 441178. תל-אביב.

חנויות

● בחולון למכירה בהזדמנות חנות 50 מ"ר 145,000 סוקו לוב 128. פינת פרישמן — 840042.

● חברת לרוקמין פריש כצר עם למכירה בהזדמנות חנות עם גלריה כולל מרתף עגם מה"כ 240 מ"ר בכבר המדינה תל-אביב. לפנות טלפון — 265168.

● להשכיר חנות בתחנה מר כזית כפתח תקווה + טל פון. להתקשר 788975.

מגרשים

● למכירה מגרשים לבניה ולהשקעה בהרצליה, רעננה, כפרסבא ורמתיים. לפנות — „היוזר הדרוזי", אחוזה 110 רעננה. טלפון 920050.

● בסמוכות ליד הים סבי בת סלון מירטר. אדמה פר סית, קיסאו בכאבה. 624295.

עסקים

● דרושים כספים בערבות בנקאית או בערבות מוסדות בתנאים מצויינים. „בשסת", חברת להשקעות ומימונים בע"מ תל-אביב: כבר מלכי ישראל 19, טלפונים 280640, 246211/2 חיפה: רחוב הנ ביאים 24. טלפונים 521468, 525406.

הכשרת עבודה

● קורסים לניסוגל וניקוי י.ב.ם. בגן וקורה בעבודה לסיכוסות תל-אביב בונגרשוב 62.

ביקוש עבודה

● חייל משוחרר בעל רשיון בוג ב' פרטי 5 שנים מחפש עבודה 764592 לבקש את חיים לא בשבת.

● הנסלאי מוסמך מעוניין ב' הצעות לעבודות אינטטלציה, החיפה, שפוצים, אחזקה ותי קונים טלפון 232717 13—9.

הלוח הכפול ירושלים

תורנות רופאים לפי התמחויות

● הזמנת רופאים במקרים דחופים מ-8 בערב עד למחר רת ב-8 בבוקר טלפון 101.

תורנות בתי חולים

● חיום: שערי צדק (יל דים), ביקור חולים (מכר סיה), הדסה (נשים, כירור גית, עיניים).

תורנות בתי מרקחת

● ליל שבת: מרזל, יפו 36, טל. 225039.

בתי כנסת

● בהיכלו יוגית קולב, רח' דוד המלך 12. תפילת שחרית בשבת ב-10.

וילות ובתים

● בבית הכרם, ברחוב הלוזמ בבניין של 4 דירות, בונה חברת „נוף ובית הכרם" די רות 5½, 6½ חדרים דו מפ לסיות בכיסה תוך כשנה.

קבלנים

● תרם הכוד נשותי בע"מ מציעים דירות כולל שבלו לים.

דירות

● כדאי לכם לבקר בדירה לדוגמה של „רסקו" בנוה גרנות במרכז ירושלים 4 ו-5 חדרים.

דירות למכירה 3 חדרים ויותר

● למכירה דירת 3 חדרים + פ"א + הסקה מרכזית ב' מושבה הגרמנית. טלפון — 89019.

2-2½ חדרים

● 2½ + פ"א בקרית יובל במאור אבנר 12/9, פינוי מיידי.

● בהזדמנות דירת 2 חד רים + 2 מרפסות נוף יפה, באיזור המרכז. טלפון 233087 אלנבי.

הלוואות

● הלוואות מיידיות לעובדי מדינה, הסתדרות וצבא. טל פונים 220528, 229371, ת"א.

סירות

● מפרשיות פרגם מיני-סייל (סירות) וכלי שיט שונים לפי הזמנה במספנת אליקים בע"מ באזור התעשיה הר צליה ב' טל. 932269 בערב 983782.

ציוד בנין

● מלאי מכבל של מערבלי בטון, תוצרת חוץ, מנוע די זל בכחיר יפה של 5,500 ל"י.

קורסים

● ניבתכה ההרשמה לקורס המיכניים לבחירת דיף ב בי"ס לבחירות רפ"ס 6 חוד רשים לימודים ת"א-מרכז עשיים, פרישמן 21 ת"א.

פלישה

חשיף ילמח

مكان الأصل

הלוח הכפול ירושלים

• 2½ חדרים בקטמון, רח' מאיר 15, טרקלט, 69489 בעבודה.

• בהזדמנות 2 חדרים (אפשרות לבניה נוספת) במרכז עיר, נוף... סלפון 36307 בעבודה יעקב כהן.

• דירה נאה 2 חדרים בסנהדריה...

• בקרית משה דירה 2 חדרים...

• 2 חדרים + מרפסת נוף, בדחביה חסקה מיידית 33883 אחה"צ.

• דירת 2 חדרים + 5 בתלפיות, 54828, פרט לשבת.

• 2½ חד' + הול + ארונות קיר + הסקה ביתית — קרית יובל טל. 533059 אחה"צ.

• דירת 2 חדרים ארונות קיר, כניסה נפרדת, גינה, בכר, קטמונים 29 רמקו כל יום 15—19.

• 2 חדרים למכירה בהזדמנות בבית כרם ... 227720

• דירת 2 חדרים, דוד בית להם 94 דירה 18 יוכוב 60534.

• 2½ מרהיבת עין מסביבה מצויינת כ"ם בגבעת כרם טלפון 65016 בערב.

• דירת 2 חדרים + הול ק"א ברחוב מאור סמ. 4 — מוחזי.

• דירת 2 חדרים + הול גדול באזור רחי, תלארוזה הנה 3 טלפון 584608 מ־9.

• 2 + הול + הסקה + מרפסת גדול הסגורה בבית רנן טלפון 533655.

• בתלפיות 2½ ק"מ חקין — 90.000 אחיר 16 66/5.

• דירה 2½ חדרים ק"ב רח' הם ה. טל. 22601.

1-1½ חדרים

• דירת חדר ב־40.000 ב־2—8, מ־50.000 + משכנתא במרסום אור ב־יהודה 3.

דירות מרוהטות

• דירת 3 חדרים + טלפון הסקה בשכון חדש ויפה ברחוב בקבוצי לשנה או מנות — 450 ל"י — 39611.

• דירת 3 חדרים מרוהטת + הסקה וטלפון, ברחוב הפלמ"ח, למשפחה למשך שנה מחודש יולי, טלפון 38703 מ־16 20.

• דירת חדר גדולה מרוהטת, בבית וגן — 350 טלפון 30257.

• דירת 3 חדרים, קומפקט, טלפון, הסקה ביתית, מיזוג אוויר, מרוהטת, אפשרות לריקה, נוף נפלא, גינה, ל־1—8 שנים, רונו, אבי רהם שרון 7 קרית יובל, טל. 522629.

• מיידית! בנוה גרנות, 4 חדרים, לוקסוס, חדשה מרוהטת קומפלט + טלפון, מעלית, גנה, ובלפון 33925, גם בשבת.

• דירה מרוהטת 4 חדרים + טלפון הסקה מיוני לשנה בשכונת גרמנית, טלפון 37766.

• דירה מרוהטת, 3 חדרים והול, תלארוזה, רחוב רבינו גרשום 42, כהן יעקב.

• 3 חדרים מרוהטים יפה נוף, בבית הכרם, טלפון 22089.

• ברחוב אשכול דירת 4 חדרים (וטלפון) ק"ב לשנה ויותר טלפון 528226 פרט לשבת.

• דירת 3 חדרים מרוהטת, בקרית יובל 522304 — 19.00 פרט לשבת.

• דירת פאר 3 חדרים מרוהטת בבית וגן 33658 מ־19.

• 4 חדרים + פינת אוכל, מרוהטת יפה + טלפון והסקה, בתלביה, פנויה מיידית לחודש מאי, להתקשר 13.00—8.30, 19—16.30, 22688.

• בתלפיות 3 חדרים בשכ"ח + רהוט מלא + הסקה מרכזית לשנתיים טלפון 262501 ...

• בשכ"ח דירת 2 חדרים מרוהטת + כל הנוחיות + טלפון ברחוב שערי משה 2 ליד בית ההסתדרות להשכיר בערב 37608.

• 3 חדרים, מרוהטת להשכיר בב'.

• דירה מרוהטת קומפלט, 2 חדרים, פינת אוכל, מטבח מרפסות, טלפון ושירותים, ל־השכרה מיידית, טל. 221697 בשעות 13.30—18.30.

• 3 חדרים מרוהטת, בקטמון ... 284092 מאיר.

...ת בדמי מפתח

• דירה מרווחת ברמ"א 4 חדרים והול גדול ק"ב, 2 מרפסות, נוף מסואר, שד' הרצל 38 טלפון 525638, 234564.

• ברמ"ם 2 (הצוי זוג צעיר) 10—8 67115 בבוקר.

• ברמ"ם דירת 1½, בצלאל 47, קומת גג, יריב.

• 2½ חדרים ברמ"ם קריה הרווחת 40, טל. 261330 אולאי.

• ברמ"ם דירת 2 חדרים ב־מקור ברוך 523574, בצהריים ובערב.

• ברמ"מ מפתח ברחביה דירת 3½ חדרים ק"ס שלושה כיוונים, אויר במצב מצוין, למכירה מיידית טלפון — 225644 63367.

• ברמ"ם דירת 1½ + כל הנוחיות בגבול גבעת שאול קרית משה 525178.

• ברמ"ם דירה חדר וחצי, מטבח ונוחיות לבד, קומה ראשונה, ... בית אלישבע משפחת בורוך טל 39816.

• דירת חדר ב־10.000 3½ — 2 מיזם 20.000 ב"פרסום אור" ביהודה 3.

...ות להחלפה

• מעוניין להחליף דירה 3 חדרים בחיפה רמת שאול תמורת דירה בירושלים ל־שנתיים. חיפה ת.ד. 4950 — מרידמן.

...ות בשכר חודשי

• בשכ"ח דירת 3½ חדרים במקום מצויין, לשנה והצי — 62800.

• להשכיר בהסטר רחבית דירה מרוהטת שלושה חדרים עם מטבח וגינה אוכל גדולה הסקה מרכזית מוקף גן גדול ב"ב. 02-39043.

• דירה חדשה שלושה חד־רים במוצא עילית גינה ו־עצי פרי, כניסה מידית, טל. ...

• בשכ"ח 4 חדרים, ריקה, הסקה, ברחוב חסיסיים, אפ־שרי לתקופה ארוכה. טלפון 17711.

• בשכ"ח, 3½ חדרים מרוהט ב־פרי חליסת + הסקה ב־פריי־הזיבל. טל. 35828.

• להשכרת דירת 4 חדרים + טלפון ברח' סימונזגולר ב־... אפשרות ל־מכירה טלפון 03-947685.

• בשכ"ח דירת 3½ חדרים, במנהדריה מורחבת. שמנה ר' 19—21 32868.

• בשכ"ח 4 חדרים דיקה קומפ־ דית, ברמת אשכול הפקיד — צעיר בטר 4 בערב ובשבת.

• בשכ"ח דירת 1½ מאשר מרוהטת מיידית, ... 36208.

• ברמת אשכול 4½ חדרים ארוגות קיר טלפון הסקה לשנה ויותר 32702.

חדרים מרוהטים

• בבית הכרם חדר מרוהט ליחיד, טלפון 224806 — מ־15—13.

• חדר מרוהט בכניסה נפרדה ב־150 ב"פרסום אור", בן יהודה 3.

• חדר לוקסוס במקום מרכזי, ליחיד/לזוג. 33666 מ־19.

ביקוש דירות

• דרושות דירות להשכרה ולמכירה בכל איזורי ירושלים, נדרש תיווך דירות, טלפון 229220.

• לפייב דרושות דירות נקיות "פרסום אור" בן־יהודה 3.

• דרושות דירות בכל הדלים בכל חלקי העיר — "אמיר". 227676.

משרדים

• 3 חדרים למשרד במרכז העיר טלפון 222720 בשכ"ח.

• דירת 3 + הול + מחסן למשרד ברחוב כורש 14 ב"א דירה 12 חן 222540.

• למכירה דירת למשרדים או למגורים, ברחביה 118 סמ"ר. טל. 84582.

מגרשים

• מגרש בסביבות ירושלים 500 מ"ר מוכן לבנית. טל 525190.

בתי מלאכה

• מתעניין בשכ"ח לבית מלאכה, לנגריה. מ־200 — 400 ממר. 86807.

חנויות

• במרכז הגות משוכללת בבר־סה מיידית שכ"ח — למכירה 533200.

• חנות גדולה 100 מ"ר ב־כיכר ציון, אפשרות לכל עסק בשכ"ח או על בסיס שותפות טל. 528701.

• למכירה חנות קבלה כבר־בה + בעבלה מתאימה לכל מטרה 61635.

• בשכ"ח חנות 42 ממ"ר במרכז, אפשרי עם דירת 3 חדרים מעל לחנות. 523420.

• חנות להשכרה + טלפון, בקרית משה, אפשרות מכי־רה. 36712, בערב.

• חנות חדשה 32 מ"ר, מעלות הסגה, למכירה בהזדמ־נות! אפשרות להוספת מחסן טל. 233954, ובבית 87956 נעים.

• למסירה חנות ברמ"ם בכר מחנהיהודה, טל. 225542.

• למכירה חנות + גלריה ברחוב האורים 1, טלפון: — 19.00—17.00 228525.

עסקים

• למכירה עסק משגשג, מר־כונות בלקציות מגרש 500 מ"ם מגודר ומצופה + 400 מ"ם בנוי, הכנסה נאה, למכור בעיר ... 8836 ירושלים.

• אי־ש הקירות בעכ. רבב בב־הסקה מעוניין בסוכנות או בעבודה חלקית לפלון אחה"צ 60449.

• בעל חנות מחסן רבב מעוניין בסוכנות בלעדית ל־אזור ירושלים והסביבה ת.ד. 6206.

• רוצה להשקיע עד 30,000 ל"י בעסק עם מתאונות, ל־התקשר 60907.

מכוניות

• בהזדמנות! מכוניות ל־קומפ למכירה, במקור חיים. טלפון 63736.

• בכלת ירקות 60 ממר בית ... למכירה כבי"ח 538300.

• 17—20% רבית תקבל בעסקות בנקאיות ומוסדות "אוצר להשקעות" 36365.

• דרוש סוכן בלעדי לאזור ירושליס והסביבה! לפנים־רים חדשים של בית ב־ישראל ... ורוץ ת.ד. 943 תל־אביב בר־ירות מוהלת מוכבתות.

ביקוש עבודה

• צעיר + טנדר מעוניין בעבודה תלקית לאחה"צ — טלפון 63622.

• כתבנית מעולה, מקבלת הדפסות בבית. טלפון 536987 (פרט לשבת).

• בעל מקצוע מנוסה עם במהוות בענף הנעלים מד־פש תפקיד מעניין בניהול חנות אות אחראי ת.ד. 2045 ירושלים למס' 567.

• מעוניין בטוסיתא קטייש עם הלוגות, 67/68. לטלפן 36192 בערב.

הצעות עבודה

• מטפלות, פקידות מזכי־רות דרושות, "פרסום אור", בן־יהודה 3.

• דרושה עוזרת לפעמים ב־ארבע פעמים בשבוע, "פרסום אור", בן־יהודה 3.

• דרושה מטפלת ליום יום טלפון 30980.

• דרושה מטפלת בביתה ל־ילדה בת 5 חודשים 4 פעמים בשבוע ל־6 שעות. לפנות ... — מרדכי היהודי 6 בבקעה שנרה בסביבה.

• דרושה אשה לעבודות משק בית ליום שלם. 228470 בערב.

• דרושה אשה לעבודות משק בית ל־6 שעות כל יום. לפנות 528836.

• דרושה מטפלת עוזרת ל־3 שעות, בכשרוטיטובסקי, טלפון 64417.

• דרושה מטפלת לתינוקת ב־ביתה או בבית התינוקת, פר־ית משה, 524544.

• דרושה אשה לעבודת משק בית ל־5 שעות ביום טלפון ב־ערב אחרי 7.00 38026.

• דרושה מזכירה כללית + הדפסה מעולה לאחה"צ, מ־15.45 ומעבודים לפנה"צ, "פרסום אור", בן יהודה 3.

• דרושים/ות: 3 מזכירות כתבניות, פקידי/ות כללה, כנה"ח, מנהלת — מכירות, טלפונאיות, חורגיות, פועלים, עוזרות ומטפלות "פרסום אור", בן יהודה 3.

• למשרד עורכי דין, דרושה מזכירה כתבנית טובה מאד ליום עבודה מלא. עו"ד נבי־עתי או עו"ד מהוב כהן טלפון 283410.

• דרושה עוזרת בית ל־5 שעות כל יום להתקשר טלפון 30102.

• דרושה עוזרת 3 פעמים בשבוע לשש שעות ביום. טל 36062.

הלוח הכפול חיפה והצפון

קיבלת מודעות: הנביאים 28, טל. 667931
הארץ: נורדאו 20, טל. 661486

תודעות רופאים לפי התמחות

• רופא תורן במד"א טל. 101.

תורנויות בתי חולים

• היום: רמב"ם (כירורגיה, האוזנה, פנימית, ילדים, נשים).
• שבת: רוטשילד.

תורנות בתי מרקחת

• ליל שבת: גאולה, הרצל 12, טל. 664564.
• שבת: רמב"ם, ארלוזורוב 29, טל. 662974.

דירות

• בקריות בהזדמנות דירה 80 מ"ר אחרי שיפורים + ארונות קיר וארונות מטבח, אפשרות משכנתא, טלפון — 710491.

• בהזדמנות! ברמת דירת 3 חדרים + שיפוצים, ק"ב, כניסה מיידית, טל. 238777.

• בק. שפרינצק דירה חדשה 80 מ"ר ק"ב מיגנית ואחרי, 68.000 ל"י + משכנתא. 728570.

• בהזדמנות דירת קומתי 150 מ"ר בנבעת נשר, יפה מרוהטת, טל. 285732.

• בכרמיאל דירה כמולת עם שיפוצים 869097 שמש הגליל 85/10.

• בנהריה למכירת דירה ב־דרמשפחתי 60,000 + משכנתא טלפון 04-921211 מכ־נה בקיץ.

וילות ובתים

• בכרמל למכירה 8 בבית דו משפחתי וילה קוטג' 5 ב־אזור קיים ... שמריהו — הרצל 29 667317.

• כרניה, וילה 350 מ"ר על מגרש פרטי 650.000 ל"י. סוי.אל.סי. שד' הנשיא 189 טלפון 87878.

קבלנים

• רסקיר חברה לבניה בע"מ טלפון 782416 בונה בקרית חיים דירות פאר עם מיטב השיכלולים דירות 145 מ"ר בל קומה דירה תיכון מעולה שירותים בחללים כדי אור־נות גן ואנטנה מרכזית. הנית צמודה.

• רסקיר חברה לבניה בע"מ טלפון 782416, מציעה למכי־רה בקרית ביאליק בניש חר־פה עכו, דירות 3½ חדר וב־קרית הים במקומות מרכזיים דירות 4 חדרים בטוב ובא־בות בפית מעולים.

• ח.ה.ב בע"מ, דירות במב־חר גדול בקרית חיים 2 חד־רים, 4 חדרים, בטירת כרמל, בנהריה דירות 3 חדרים, 4 חדרים בעפולה 4—5 חדרים, בחדרה דירות מפוארות 4—5 חדרים. חיפה, הנביאים 20, טלפון 520808, 04-726423, חדרה: ה־נשיא 63, 069-38799.

דירות למכירה 3 חדרים ויותר

• בכרמיאל בהזדמנות במ־בנו, 3 חדרים + שיפורים, הגליל 1/5 טל. 04-988010.

• בקריות־חיים 3 חדרים ב־יצחק ברזבני, כניסה מיידית, טלפון 223483.

• בכרמל צרפתי דירות בחד־רת 3 חדרים, מרפסות, ארון נות קיר, 85,000 ל"י, מתגורת הנר מחות משנת, 643001.

• דירה 3½ ק"ב, נוח שאנו ...

שטיחים

• למכירה שטיח פרסי בהזד־מנות 500 X 350, טלפון 85796.

כלי נגינה

• למכירה פסנתר גרמני ב־מצב טוב, קרית־יובל, רחוב קרמינצקי 5, מדמוני, בערב.

• בהזדמנות תופים חשלית + גיטרה חשמלית 81142 מורדי ישראל.

הרצאות וכינוסים

• יום ה', ד' באייר תשל"ג, 9.5.73 בשעה 8.30 בערב בהע־רב: באולם מכון טוקו, רחל כלל, מר מאיר ורדי, תל־אביב, ירושלים, הרצאות של פרופ' ...

פרסומים

• מודעות ל"לוח הכפול" ו־שאר העתונים, מתקבלות ב"פרסום אור" בן יהודה 3.

נופש

• דירות חדרים לנופשים בירושלים ב"פרסום אור" בן־יהודה 3 02/221506.

שרותי רכב

• ביטוח זוכות המעבידים כל הסיכונים לקבלנים, אש, גניבה ופריצה כלי רכב ביטוח חיים, תאונות אישיות. ביטוח. בע"מ רח' מרדכי בן הלל 7, טל. 233963.

טלויזיה

• בהזדמנות טלויזיות, הזדמנו ישן בחודש, 522403.

שידוכים

• שחום עור 35 מעונייין בצעירה ת.ד. 9808 ירושלים.

• גרושה אקדמאית נאה 37/165 אם לבן 10 מעוניינת בהתאים למטרת נישואין. לפנות לת"ד 9169 ירושלים.

ריקודים

• למד לרקוד כ"ס שעורים אצל הנזי ברנשטיין, אור־ טישקין 23, 82535 אחה"צ.

רהיטים

• למכירה ארון 3 דלתות 200 ל"י, טל. 63501.

• בהזדמנות חדר שינה חדש קומפלט, סיסונו, 87960.

שרותים

• זוג שטיחים פרסיים — 2.30 X 1.40 כ"א טלפון 63405.

• סור !!! מלמוים ומכיר קים מרצפות ונקיון יסודי — 282008 — 228781.

• קופ"ח מרכזית מציעה בתי־רת הופשת: רופאים, בתי־מרקחת, בתי חולים, מרפאים ... 20 טלפון 234951.

בתי־ספר ושיעורים

2-2½ חדרים

• 2½ חדרים בהר הכרמל, קרוב למרכז מרפסות סגורות במצב מצויין, אולמה, שד' הנ'זור 28א', הול משבת ב־10.30 לפנה"צ.

• דירת 2½ חדרים + פינת אוכל, הצי מרוהטת בהדר טל. 88748.

• בקריותקיים מורחת 2 חד־רים במיבנה מרכזית, טלפון 911512.

• 2 חדרים כמו 3 ברחוב חרמון 88/א' סילם.

• 2½ + הול 2 מחסנים (סידור חשמל ומים) אדמה יבינה) נבע. הנפו 15 ב' קרית מבעון.

• בקרית ביאליס 2 חדרים + ארונות + אמבטיה — 232159.

חדרים מרוהטים

• חדר זוגי נאה ושקט ב־סביבה מרכזית, טלפון — 522766.

• להשכיר חדר עם כל הנו־חיות כניסה נפרדת 886401.

• חדר מרוהט במרכז ביאליס אפשרות עם כלבלה ליחיד לי' 729782, בין השעות 20—10.

ביקוש דירות

• דרושה דירה ברמת שאול או קרית שפרינצק, בלתי מרו־הטת ל־4 חדשים מ־1 ביוני, טל. 524941.

• מחפשים לקנות דירה של 4 חדרים בכרמל אחוזה בלי תיווך. לפנות ת"ד 6198 — חיפה.

מגרשים

• מגרשים מוכחרים בנאות הכרמל 8000 ל"י — במב־עוז 12000 ל"י — בסביניה (גבעת הרקפות) 13000 ל"י — קרקע פרטית אחוזת "מבטחים" ארלוזורוב 15, טלפון 662836.

• דרושים מגרשים לבנית (השקעה) "מיטי", תיווך כל־לי, עצמאות 47, 663493.

משרדים

• להשכרה משרד בענף הד־תליסים מרנסה בשפע, טלפון 531155.

• משרד בהבנקים המכינים עם מעלית בשכר חודשי טלפון 84626.

• בשכ"ח 3 חדרים + טל־פון בהתחלת הרצל, עו"ד בצ־ רי 660317.

מחסנים

• מחסן ברמי מפתח בחיפה במרכז רחוב יפו לפנות טל. 668901.

• להשכרה מחסן בכביש מצה 11 בשטח של כ־750 מ"ר ב־גובה 6 מ' לפנות בשעות ה־עבודה 664620 526040.

• מעוניין במחסן 60—50 מ"ר בשכ"ח טלפון 846764 514968.

• מחסנים בכרלים שונים ב־מפרץ בעיר "בהדר" "שמאי" 85232.

עסקים

• חנות יפה — במקום די־מרכזי בחיפה, עם משרד מל־פון והנית סלה ליד חונות — מתפשת הצעות רציניות לסוכנות בלעדית שותפות ד־ברי', ברשותנו גם ב"מ גדול ומחסן בקרבת מקום. בהצעות רציניות בלבד לפנות לת.ד. 4496 חיפה למס. 23167.

• למכירה מספרה עם קליינ־טורה מובחרת, להתקשר — 19.00 מ־716340.

• דרוש איש מכירות ב־ענף החשמל לניהול חנות ב־קריותיים (חיפה) לאדם ה־מתאים — תנאים מתאים טל. 718753, 719526.

• למכירה מיידית בחיפה בית־מלאכה לעבודות מתכת שטח בנוי 300 מ"ר והצר 100 מ"ר (כשרונות) חשמל (200 אמפר), מים, אחרי רחום, וכל הציוד הדרוש ל־עבודה, לפנות ת.ד. 4496 ל־מס. 23708 אפשרות שותפות — סוריות מוכמתות.

• למכירה מספרה לנשים, גם ללא ציוד, טלפון 537106 אחרי 18.00.

• למכירת אטליז מבוסס. לא ישר במרכז הדר הכרמל, לפ־נות ידיעות אחרונות, הנבי־אים 28 למס. 4027/16.

• צעיר + רכב חנות 80 ר' מחסן במרכז הקריות מעוניין בסוכנות, אפשרי מכירת ה־חנות. 724696.

• דרוש, סוכן בלעדי לאזור חיפה והסביבה ! למוצרים חדשים של בית בישראל ...

• 2 חדרים בדמי מפתח ב־רחוב נורדוי מתאים למשרד או לקליניקה, טלפון 665589.

• דירה מרוהטת 3 חדרים ב־כרמל, 522918 245080.

דירות בשכר חודשי

• להשכיר דירה 3 חדרים + פינת אוכל לשנה בכרמל הצרפתי, הול מ־1.6.73 טל. 529626.

• בסביניה 3 חדרים + הדר הלבשה + טלפון מרוה־מת הלקית או ריקה לתקופה ממושכת, הול מאוגוסט 73 — 712384.

• דירת 2 + הול + 2 מר־פסות החליסה, ברמ"ם, טלפון 640223.

• דירה להשכרה שני חדרים 282987 בנות יוסף, לשנתיים חיפה.

• להשכיר דירה בת 2 חד־רים והול, נוף — 225013.

• בסביניה דירת 3 חדרים רהוט חלקי להשכרה או למה לפה בסביבות ת"א, טלפון: 711943.

• בשכ"ח דירה 4 חדרים — רהום חלקי + טלפון ברחוב הים, טלפון 528876 בין ה־שעות 19—14.

• להשכיר דירת חדר במרכז קיו, להתקשר 718078.

• בהרצל דירה קומפלט — 300, בתנאי ההשכרה. במאי, 84626.

• מיידית בשכ"ח 3 חדשה ב־יזרעליה דיקה + פריגידיר ונז, טל. 225649.

• 2½ חדרים רומה הזה שה, טל 80862 להשכרה מיידית.

• בקרית מוצקין דירה חד־שה 3 חדרים 64 מ"ר + טל־פון, למנות 710867.

• דירה מרוהטת 3 חדרים ב־כרמל ...

• לקרית ים 3 חדרים ריהוט חלקי לתקופה ארוכה 524017.

• להשכרה דירת פאר חדשה 4 חדרים בסביניה טל. — 535084.

• דירת 1½ חדר בהד' דוד רעאל בשכ"ח להשכרה לטלפון בין 9—6 בערב טלפון — 88793.

• 3 + הול בקרית חיים ם יהם חלקית לזוג צעיר. 728810.

• דירת 3 חדרים המרוהים 5, רב קומה 221798.

• ברוממה חישנה 3½ חד־רים + טלפון פרטים בטלפון 067—30260.

• בשכ"ח ביזרעאליה ברכי קומות דירת 3 חדרים ריקה, משופרת + טלפון מתפנה ב־1.6.73.

דירות מרוהטות

• דירה 2 וחצי חדר מרוה־טת בשכ"ח בארלוזורוב 12 — טל. 640668 רק בערב גם ב־שבת.

• בכרמל דירת פאר מרוה־טת + טלפון, בין יולי 73 — מרץ 74 — 750 ל"י טל. 82970 בשעות הערב.

בתי מלאכה

• להשכרה מבנה תעשייתי במפרץ 600 מ"ר טלפון — 410257, ובבית 82012.

ביקוש עבודה

• נבנת מעוניינת לעבוד ב־ביתה עם תינוק של מורה או גננת — 235561.

• צעיר (21) הלומד בער־בים מחפש עבודה מתאימה. טל. 04-520885 חיים.

• 48, משכיל, כישורים אר־מיניסטרטיביים ומכביים, נהג מנוסה מעוניין בעבודה לצל־צל 04/85901.

הצעות עבודה

• למשרד עורכי דין גדול דרושה מזכירה עם נסיון, ערימות ליום מעולה. לפנות ראיון לפנות טלפון 640990 בין 16—18.

• דרושים לעבודה מיידית ובקבועה בתנאי שכר טובים: 1) עובדות מטבח ונקיון; 2) מלצריות. לפנות למסעדה בן דימון שדרות הנרשים 10 טלפון 81392 מ־10.00 בבוקר.

• דרושה אשה למיפול ביל־דים ועבודות בית לשעות אחה"צ. לפנות ביום טלפון 80060 בערב 38963.

• דרושה פקידה לתמפלת מכונה להנהלת חשבונות עם ידיעה מינימלית בסביבה ב־מכונה, ישנה אפשרות לימוד והתפתחות במקום. לפנות לת.ד 1460.

• דרושה מטפלת 7.15—2 לנר נות אחרי 2.00 טל 241454.

• דרושה פקידה מנוסה ל־עבודה מ־14—19. טלפון — 04-640170.

אופנועים וקטנועים

• למכירה וספה 1965 ב־מצב מצויין טל. 60539.

• מילון למכירה, 1969, מנוע אחרי שיפוץ. טלפון 262682.

• אופנוע ב.ס.א. 1962 5 כ"ס + טירה בהזדמנות 582665.

רוצים לקנות

• מעוניינים בגנזון למכונית 1000 נ.ס.או. ירושלים טלפון 221528.

• דרושה מכונת אדריכם ל־הנהלת חשבונות משומשת ב־מצב טוב. לפנות לת.ד. 502 ירושלים.

• מעוניין לקנות כמו גלגלים (שרותים) במצב טוב טלפון 02-39974.

טיולים

• "אל תאמר מה לי — אם אתה ירושלמי" מתארגנת קבוצה סטודנטים וצעירים ל־טיול באירופה. 02-522828 — 02-526482.

חיות בית

• למכירה גורים דנויים, טל. 21—19 מ־31711.

מכוניות

• סוסיתא מגדר סגורה 65, פורד משופצת (טסט 521941).

• פולקסוגן מסחרי נמוך 1966, על הכביש 1967 שמור יד ראשונה — 962078.

• למכירה בהזדמנות נ.ס.או. 4 סוף 1966, במצב מצויין + דדיו, לצלצל מסוינגר — דבירי 241446, 660249.

• פורד מאוגוס 12 שנת 66 יד ראשונה, טסט לשנה + רדיו במצב מצויין בהזדמנות 062042.

• סימקה 1000 1966, טסט דצמבר במצב טוב + רדיו טלפון 04-664073.

• קונטסה 900 64, במצב מצויין 6.750 ל"י. טלפון — 524508.

• פולקסוגן 1968 טסט ½ שנה במצב טוב 88104.

• אוטל קדט 64, טסט יולי + רדיו במצב מבני מצויין, טלפון 235611.

• פורד טרנזיט 68 דבל ק־בנ מנוע 73 טלפון 065-55152 — אחה"צ.

• כרמל דוכס 1968 + טסט יד ראשונה טלפון 04-67015.

• קורטינה סוף 1966 מצב מצויין מ־8.00 אחה"צ מיום שישי טלפון 81958.

• פיאט 124 שנת ייצור 1968 אחרי טסט להתקשר — 232842.

• פיאט 1100 1961. מנוע 1968 ורדיו טל. 922421.

• בהזדמנות מנוד סוסיתא 10, מודל 64 טל. 224391.

• מאאב מסחרית 69/70 ב־מצב מצויין, יד ראשונה — 68.000 ק"מ. בבית 244708 בעבודה 721729.

• מנ'ו 404 1964 במצב טוב טל. 534084.

• קורטינה 1970 יד ראשונה מצב מצויין + רדיו טלפון 244677.

• למכירה מריומפ 1500 — 1970 יד ראשונה, טסט ל־שנה — 88631.

• ב.מ.ה. 2002 1968 77.000 ק"מ בלבד. נמלאה 067-20850.

• פולקסוגן מודל 1971, קבינה אחת מגדל, יד ראשו־נה 50,000 ק"מ במצב מצויין לטלפון: 525429.

• פולקסוגן תיפושית 68, מנוע 68, טסט לשנה + רדיו טל' 03—244794.

• נ.ס.או 1000 1966 במצב מצויין טסט 7 חודשים ורדיו 248525.

• סאאב מסיישן 1965 במצב טוב טל' 788306.

• למכירה בהזדמנות משאית "גמצ'" טסט עם מנוע לילנד מס' טל' 729423.

• פולקסוגן, קבינה כפולה, מודל 1970, במצב טוב, לת.ד קקר לטלפון מס' 725478.

• פורד טסיישן סוסיתא 12, 66 במצב מצויין + רדיו — 9000 ל"י טל' 251718 פרט לשבת.

• מגדר פוג'ו 1972 404 מל' 727513, בעבודה 941856, דוד.

• פיאט 600 מנוע 1961, 68 במצב מצויין 04—724992.

• מגדר סוסיתא + רדיו + ריפוד + טסט 31.10.73 טל' 620348.

• קרס 68, טסט שנה מל' 520853.

• קונטסה 1300/4 167, במ־צב טוב, רדיו, טלפון — 663773.

• פיאט 850 1967, יד רא־שונה מצב מצויין 525683 בערב.

• קרס 1965 טסט טלפון 660974, ובערב 528583.

• קונטסה 64 יד ראשונה, מצב מצויין טלפון 662550 מ־22.0—17.00 ו־10.00—07.00.

• שברולט נובה מודל 1973 הדשה, אוטומטית טלפון — 521025.

• פורים מיינור 1000 סמיי־שן סוף 58 מצויינת טלפון — 717631 שמי ושבת.

• קורטינה מודל 64 טסט שנה, טל' 12.000 ל"י טלפון 669663 בע־בודה.

• פולקסוגן 1500, טסט לשנה, 1964 טל' 222536.

• פולקסוגן 71, דבל קבינה טסט לשנה טל' 223416.

• טריוגף 4 1968 7,500 מצב יונה לצלצל 225882.

• והשבו 64, טסט דצמבר טלפון 728158 3.500, בערב.

• כרמל גלבוע 4 דלתות, מודל 1970 יד ראשונה טל' 88060.

• בהזדמנות טריומף 4 1969 במצב מצויין + רדיו טלפון 222836.

• קוסר 2500 מסחרית במצב מצויין טסט לשנה מודל סוף 60 יד ראשונה טל' בעבודה 04—061518, בבית 243841 04—241025.

• קיטרואן אמי 6 סטיישן 1967 יד ראשונה במצב מיני מצויין, 14 ק"מ לליטר, בשעות 18.00—22.00 81931.

• פיאט 600 די 61, טסט ב־מצב מצויין 710006.

• ווליס בכחרי מודל 61 יד ראשונה טסט לשנה, במ־צב מצויין, טל' בעבודה 04—061518, בבית 243341, 04—241925.

• סימקה 1000 מודל 1966 טסט עד ינואר 1974 8.800 ל"י טלפון 80321.

• סוסיתא סטיישן 73, הד־שה 3.500 ק"מ בהזדמנות לר־גל נסיעה 661281 מ־17.00 8.00.

• סאאב סטיישן 68, במצב טוב, טל' 725848.

• פולקסוגן 64 תיפושית — 1300 + טסט ורדיו להתק־שר 533642.

• פולקסוואגן 1600 לימו־זין מודל 63, אחרי אוברול + רדיו 232893.

• קונטסה 900, 65, במצב טוב טלפון 981825, לא ב־שבת.

• אודי 60, 5.ס, איטומטית הדשה 1.100 ק"מ, טלפון 712901 שלמה.

• מורים מיני 1000 אוטו־מטי 1969 62.000 ק"מ טל 334240.

• טריומף 4, 68, רדיו 90.000 ק"מ מכס יוני 7.500 ל"י 712863.

• פוג'ו 82, עם טסט לשנה לפנות טלפון 941116.

• סוסיתא מגדר מודל 64, למכירה בהזדמנות טלפון — 88425.

• אופל תאודס 1969 1500 טב"ם של 726929.

• למכירה מכונית כרמל דו־כס 1963, 922361, אחר ה־צהריים.

• פורד טאונוס 1969 40.000 ק"מ, כבר הדשה לצלצל — 04—690822, אחרי שעות ה־עבודה 04—233358.

• קורטינה 1970/5 ממויש 6 מקומות, 251760 580021 בעבודה.

• סוסיתא מסחרית 19 1969 במצב טוב טלפון 721846.

• קונטסה 1300/4 במצב מצויין טסט הצי שנה 726309.

• סוסיתא סטיישן 1964 — טסט שנה 5.900 ל"י 729188.

• מסחריות פולקסוגן משר משות עם אחריות צ'מפיון מוסמכים ל־5 חודשים או 5.000 ק"מ (כמפורט בכתב האח־ריות). בתקופה המבצע מס־חריות חרבה (לכבוד סוכ־דות פולקסוגן ה־10,000 ב־ישראל), מספר מצומצם של מסחריות משומשות עם תר־סת רדיו חינם. פרטים כסו־נות או מוסך פולקסוגן ה־קרוב לביתך.

• למכירה משאית סמניה 61 מודל 69 אחרי טסט במצב טוב משאית חלבו 58 מחסר עם ארגז 5 מטר אחרי טסט בעבודה 04/941006 ובבית — במצב טוב, להתקשר טלפון 04/941568.

• פולקסוגן 1966 — 1300 טסט + רדיו 89.000 טלפון 255850.

• למכירה — מרצדס 230 אם 1963, הנה הידראולי טלפון 528148 בשעות העבודה.

• פולקסוגן 63 טסט + רדיו במצב מצויין, טלפון — 243410.

• היפושית 1500 אוטומטית שמורה במצב מהדר שנה ייצור 1969 טלפון 523698.

• נ.ס.או. 1000 1969 בהד־מנות 70.000 ק"מ. יד רא־שונה 717367.

• למכירה משאית צ'ימפיין במצב מצויין שנת ייצור 69 עם ארגז ארוך, יד ראשונה טסט לשנה, טלפון 523696.

• היפושית 1964 מצב מצו־יין + רדיו 10.000, טלפון 245684.

• טריונף 4 1964 מנוע חדש למכירה בהזדמנות 534558.

• פוג'ו 404 1962 מצב מבני טוב גולדנברג 04729017 — 04/225834.

• טריונף 4 69 47.000 ק"מ, טסט, במצב מצויין, 8.500 טל. 911163.

• פולקסוגן 64 קבינה כפו־לה מנוע חדש — 538555, 529122, 351932.

• נ.ס.או 1000 מודל 68, יד ראשונה טל' 255674.

• פורד 26 אם, 1970, אוטו־מטית, מצבורי כח, הנה כח, מעורב דין, טל' 534058.

• אודי 75 1971 42.000 ק"מ רדיו + טסט לשנה בעבודה 539104 בבית 587315.

• סובוד נ"ו, אם. ר. מודל 63, אדומה טלפון 589628 עבודה 533981 בבית.

• פולקסוגן 1969 1500 יד ראשונה במצב מצויין, תוספות 81539.

• טריומף 1300, 72, טסט ½ שנה, יד ראשונה טלפון 234254.

• אסקורט 72 במצב מצויין, 4 דלתות 528754.

• פנסמבי !!! פיאט 600 די. 64, מצב נפלא טל. 80540.

• בהזדמנות סוכארו 1300 1972 טסט + רדיו 23.000 ק"מ טלפון 712824.

• פורד קפרי 69 במצב טוב, טלפון 87759.

• סוסיתא סטיישן 68 — 53.000 טסט ביוני 718079.

• טריומף 1500 שנת 1970 במצב מצויין, אפשר לראות בחברת הורס, רחוב ביחמה־ות, טלפון 668171 לכבש איתן.

• המושית 1200 64 במצב מצויין, מנוע אחרי אוברול, טסט לשנה + רדיו + רצוע־נות, ביום 721810 בערב — 241549.

• פיאט 600 די, 1970, יד ראשונה, 70,000 ק"מ, טלפון 87066.

• היפושית 1300, 1970 + רדיו, טסט סוף ינואר טל. 04-252782.

• נ.ס.או. 68 1000, צמיגים, צבע, מכבר, טלפון 244411 — 718331.

• אופל רקורד סטיישן 64 טסט + רדיו 11.600 טלפון 521122.

• פג'ו 404 שנת 1966 + רדיו 16,750 טל. 04-251788.

• פולקסוגן מסחרי נמוך, אחרי אוברול, שנת 1966, טל. 710655.

• אסקורט, אוגוסט 68, שמור מוב מאוד, טל. 22155.

• קונטסה 4/1967 עם רדיו 10.000 טלפון 934622.

• בהזדמנות דופין 1960 למכירה במצב מצויין טלפון 941251, לא בשבת.

• ליילנד ביבר 65, חייבר אפשרי עם עבודה, 726991.

• סקניה 75, חייבר במצב מצויין טלפון 536656.

• למבוניתך רדיו או מיים הול מ־229 לירות מכחר רב מיים יבוא ובקומי מקצוה מזוכללת, אשרות לתרכה. חניה במקום, אריב מרכז מס חרי עוית אליעזר.

• מחכירה הטובה ביותר ב־מחיר הטוב ביותר בסחר רכב אלנבי 7 טל. 666360.

• "רקס" מכיסוי האורגינלי למושבי מכוניתך "רקס" — מושג חדש בענף הכסויים "רקס" היחיד עם אחריות ל־חצי שנה, במבחר רבב ואביזרים המבחר הגדול ביותר ב־ארץ של כיסויים מהיוצר ל־צרכן, אלנבי 7 טלפון — 666360.

• מוסיקה על גלגלים, הסוד את הנבציעה לחוויה עם ה־קסמות של כתר רכב, במיריה קסטות במבחר גדול ב־ל לי־רוח בלבד, כתר רכב ואביזרים החוב אלנבי 7 טלפון: 666360.

• הקניה המטובה ביותר ב־מחיר הטוב ביותר בכתר רכב אלנבי 7 טלפון 666360.

• רדיו, מיים אביזרי נוי ונוחות, מפריח קסטות, ה־מבחר הגדול ביותר בכתר רכב ואביזרים אלנבי 7 טל 666360.

• פיאט 850 1966 87.000 ק"מ יד ראשונה טלפון — 251726 ת"א.

• היפושית 1964 טסט רדיו 643311 עד 551 בבית — 14מ' 724787.

• בוגארו פניע רכבי ל־חיפה והצפון רחוב אלנבי 8 טלפון 641910 סוגארו רק במכוניות אלנבי בע"מ הי־הרסבה בעיצומה.

• אוריאל כהן מוכבות ר־שרות פיג'ו לחיפה והצפ־ון אלנבי 51 באולם התצוגה. דרך העצמאות 1 טלפון — 528363 החלף את מכוניתך ה־ישנה בפיג'ו חדשה 304, 404 504, פיג'ו המכונית ש־הוכיחה עצמה מדור מגנבת לכל הדגמים 404 504, 404 תי־בה הילוכים אוטומטית פר־נות בנזין ודיזל. הזמנות ומכירה דגמי 1973 בעיצומה.

• פורד 20 65, במצב מצויין מנוע 72, צמיגים + רדיו ידישים, 60.000, 910210 עד 19, ומ־19 922814.

אופנועים וקטנועים

• בהזדמנות וסבה פיאג'ו 150 65 000 ל"י 224317.

• למבורטה מודל 70, 1½ ק"מ, 17,000 ק"מ. לפנות ל־מסגרות חיפה במפרץ ביו השעות 15—7, טלפון 722524, או משעה 17 טלפון 661741 לאריה.

• ב.ס.אי + סירה בעולם בהזדמנות טלפון בבוקר — 60040 בערב 223275.

ביקוש רכב

• מעוניין בסוסיתא סטיישן 1968, נורד, סאאב סטיישן 1968, טלפון: 711565 19.00—18.00.

מציעים למכירה

• ... של מערכות סטריאו, מיע־רקודרים, טייפים, פטפוני ... בזים עם רדיו על פולצת ר־הסמל בהחירים הדמנויים ההנות גדולות השכום ל־10 הוזואים, ללא ריבית על בי קנית, יעוץ ע"י מומחה המוכן כבר להדריכבם ב־ביתכם, כעברת שרות אלף מרוגות "טלונה", פינת מרוס פלוזר 36, מרכז נוה שאנן — 234461.

• למכירה אוגנים גרמניים חדשים והדורות עם תיבת הילוכים ומצגורים משוכללים קוגים רציניים יתקשרו טל' 04—521151.

• מכונת כריכה קו.המש 585 שוקמית בגן אלנביאבא.

• סמה נוער יפה נוה־שאנן נלגוע 7, רסר 244665.

• למכירה ציוד מרפאת שי־ניים טלפון 84217 מ־9.00—8.00 בבוקר.

• מבצע מיוחד ברדיו אבר־רים, של הים לכל הרכב מערכת סטריאו, מייפרקור־דר או רדיו למכוניות, ספרית קסטות מובחרות, פרטים ר־הרכבה ברדיו אחרים שדרות הכרמל 43 הוה במקום.

• למכירה מקרמה קנו 8 ס"ם עם זום, חדשה בשעות הערב מאירי 59225.

רוצים לקנות

• קונים במחירים גבוהים מלווה קליטה ומסהו "ביתו" אחה"צ 10.

מי מצא?

• בחג הפסח אבדו בחוף א־זיב שתי מזוודות המכילות דברי הסמל כל המוצא מתב־קש להתקשר 04-10942 ויבוא על שכרו.

מכונות כביסה

• מכונת כביסה קריסמל ב־מצב טוב 223710 לא בשבת.

• למכירת מכונת כביסה וס־מיגנהאוז מסנת 1963, לפנות טל' 04—243550.

• אסקור + בסות במצב טוב, הדוטגיות 5, קריתשו־טיון 711764.

חקלאות

• גנרטור חדש נייד לריתוך 25 ק"מ מנוע דיזל מכפש מתח 300 אמפר, התמרקות שותפות 04—720003.

טיולים

• תיפאים בשיתוף ובתיאום עם "מטונים וצעירים מכל הארץ, אנו מארגנים השנה טיול לאירופה, תיפאות ל־תיפאים מוזמנים להצטרף — 04—222768 — 04—83567 04—251591 — 04—88566.

חוגים

• בבית התרבות "ביתו" נוה שאנן, קורס לחיתוך עץ ודמויות לאומני־כפיים, אולם ... 29—30, טלפון 668059.

כלי נגינה

• דרושים מסנתרים וא־קורדיונים עד 80 בסיס, משומשים בכל מצב, טלפון 535825.

• שוק תקליטים במבחר עב החל מ־11 לירות אבילאה ה־נביאים 6.

רהיטים

• חיפאי התמעת הגנה בי־כלון 20, מערכת כלונית ה־כוללת שמה כלולה פולחה ר־שתי כורסאות ב־1,250 ל"י בלבד. כלון 20 רחוב הנביאים 20.

טלויזיה

• בשכר חודשי טלויזיות בתנאים טובים, שירות חינם מוכמח ע"י מעבדתנו. ... נוהישאנן טלפון 244451.

חיות בית

• גורי סקינג נוקיים והדרים למכירה לטלפון בערב — 04-56337.

סירות

• סירת מוטרו מארק 3 + מנוע בשעות הערב 04-81390.

הלבשה

• ברי דיולו ודברי הלבשה במבחר גדול לרגל חיסול ה־עסק מחירים מוזלים עד — 15.5 הנביאים 25.

תערוכות

• בגלריה "גרפיקה 3" — דרך הים 8, טל. 82224 פר־קיימת תערוכת התריסים של אלן סיין בתיחה חגיגית — שבת 8 5.5.73 בערב.

• ברוך אליהו מציג ציורי שמן, אקרילק ורישומי פחם בגלריה נחמני חיפה — 23.5 — 5.5.73.

נופש

• בהזדמנות מכונת כביסה אוטומטית בגרל אלקטריק, תנור אפיה מיידית, טלפון 535695.

שונות

• בורות חמורת 5 ל"י נש־לה לך הסבר מגורם כיצד ל־הוציא מחוכנת בורה נזרת וכך תוכלי לתצות מעבודתך ולהתמר כבה רב. ת.ד. 1898 חיפה.

• טובלו מעודד באשל? מה הבעיה? — שלחו אלינו 5 ל"י ונבחיר לה תקבלי תור־שים דיאסה סזה עתה הגיע אלינו — דיאסה מהפכנית. המרירה עורפי משקל במהי־רות. ת.ד 4114 חיפה.

מקררים

• מקרר אמקור 9 קוב במצב מצויין לצלצל 333216.

שידוכים

• רווקה, נאה, מהודרת, אש־כנזיה ומבודרת, 26/163 מעוניינת במתאים למטרת רציניות לכתוב לת.ד. 4351 חיפה.

• "ליקוי" הצעה במונות לכל הנילים! סמינה בלצ־בית! 04—232080.

אנו מציעים!

ח.ב.ב חברה לבנין ופתוח בע"מ
רח' בן יהודה 178/א ת"א
טל. 227419,228456

ב-חדרה רחוב ביאליק
באיזור היוקרה
דירות פאר
-.105.000 ל"י!

- קרקע פרטית.
- 3 קומות על קומת עמודים מפולשת.
- 3 חדרים, פינת אוכל, חדר ארונות.
- מטבחי פאר.
- גז מרכזי.
- אנטנה T.V + F.M מרכזית.
- חניה פרטית לכל דירה.
- טלפון חוץ (הכנה) ופנים.
- גינון ופיתות.

- תכנון מודרני
- ביצוע וגמר בסטנדרט גבוה.
- כניסה תוך 12 חודשים.
- אפשרות למשכנתא.

משרדנו בחדרה: **פ. רפיח** רח' הלל יפה 36 א' טלפון: 22108—063.

המכון להשתלמות עורכי-דין

של לשכת עורכי-הדין והפקולטה למשפטים,
אוניברסיטת תל-אביב

השתלמות בדיני אישות משפחה וירושה

באיזור חיפה

18 הרצאות ופגישות, פעמים בשבוע, בשעות הערב עם מומחים נודעים בדיני אישות. שופטים, רבנים, עורכי-דין ומרצים באוניברסיטה הבקיאים הן בהוק החילוני והן בדין הדתי

ההשתלמות תיפתח ביום שלישי 8 לבאי
בלשכת עורכי-הדין, רח' הרצל 21, שעה 19.00

הרשמה ופרטים: בלשכת עורכי-הדין חיפה, רח' הרצל 21 טל. 663397

הלוח הכפול (נתניה)

דירות למכירה · דירות בשכר חודשי · אירועים ובידור · ביקוש דירות · עסקים · נופש · קבלנים מציעים · דירות למכירה

אשדוד
וילות

הלוח הכפול (באר-שבע)

וילות ובתים · עסקים · הצעות עבודה · מכוניות · דירות · דירות בשכר חודשי · חפצים למכירה

כל מודעה המתפרסמת בלוח זה מתפרסמת ללא תשלום נוסף גם בידיעות אחרונות, על פי הסכם מיוחד בין "הארץ" ו"ידיעות אחרונות".

המכללה למינהל

מיסודה של הסתדרות הפקידים — שלוחת ירושלים

המכללה

נמשכת ההרשמה

למכללה למינהל לשנת הלמודים תשל"ד

בחוגים:

- מינהל ציבורי
- מינהל עסקים
- ראיית חשבון

ולכתות מכינות למכללה במקצועות:
מתימטיקה
אנגלית · לחוגים מינהל צבורי ומינהל עסקים

הנהלת חשבונות לחוג ראיית חשבון

המכינות תפתחנה ביוני 1973

פרטים והרשמה:
בית הפקיד ע"ש משה שרת, רחוב מסריק 10.
משרד הכמניה, טל. 68383, 66380

שעות הקבלה:
10.00 — 12.00, 17.00 — 19.00

הנהלת הסוכנות היהודית לא"י
קרן החינוך לישראל
מיסודה של המגבית היהודית המאוחדת

מכרז בניה ק/152
לבנית בית ספר מקצועי אזורי מתרומת עזבון פוהס בשדה אליהו

1. הנהלת הסוכנות היהודית לא"י (להלן הסוכנות) מזמינה בזאת הצעות מקבלני בנין לבנית בית ספר מקצועי אזורי מתרומת עזבון פוהס בשדה אליהו.
2. הבנין המתוכנן הוא על שטח בניה של כ-1,625 מ"ר.
3. את תנאי המכרז והחומר הקשור בו אפשר לקבל החל מיום ג' 8.5.1973 בבנין הסוכנות, רחוב קפלן 17, תל-אביב, בחדר מס' 206 בשעות העבודה, תמורת תשלום של 400 ל"י אשר לא תוחזרנה.
4. סיור קבלנים יתקיים ביום א' 20.5.1973. הפגישה ליד מזכירות הקבוץ שדה אליהו בשעה 10.00.
5. את ההצעות יש להכניס לתיבת המכרזים במשרדי הסוכנות בכתובת המצוינת בסעיף 3 לעיל עד ליום ד' 13.6.73 שעה 12.00.
6. תנאי התשלום במזומנים כפי שיקבע בחוזה שייחתם.
7. ההשתתפות במכרז זה פתוחה אך ורק לקבלנים רשומים בהתאם לחוק רשום קבלנים לעבודות הנדסה בנאיות תשכ"ט, והרשאים בהתאם לחוק לבצע את העבודה המוצעת בהתחשב עם היקפה הכספי ומהותה. עם קבלת החומר על הקבלן להמציא אישור מתאים מטעם רשם הקבלנים בדבר התאמתו לעבודות כנדרש בסעיף זה.
8. אין הסוכנות מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

המכון להיגיינה רוחנית

מיסודה של קרן אמריקה—ישראל, לבריאות הנפש

- ייעוץ בעניני נשואין ומשפחה
- ייעוץ בעניני חברה ואהבה
- קבוצות עבודה ליחסי אנוש

טלפון: 284559, תל-אביב

מוסד צבורי גדול

מעוניין בשכירות מחסן

בשטח של 2000 ממ"ר במרכז הארץ

בהצעות נא לפנות טל: 210484 בין השעות 2.00 — 9.00

אוניברסיטת חיפה

מודיעה על פתיחת

קורס קדם אקדמי

הקורס מיועד למסיימי בתי-ספר תיכוניים ששפת ההוראה בהם עברית אשר במסגרתם אין בתלמיד נגש לבחינות הבגרות (כגון מוסדות חנוכיים של התנועה הקבוצית, בתי-ספר מקצועיים, חקלאיים וכו').

המסיימים בהצלחה את הקורס יהיו זכאים להגיש מועמדותם ללימודים סדירים באוניברסיטה ויידרשו לעמוד בתנאי הקבלה הרגילים לאוניברסיטה כגון, בחינת מיון כלל-אוניברסיטאית, בחינות קבלה לחוגים וכו'.

משך הקורס: 1.7.73—30.5.74

הלימודים יתקיימו: ארבע פעמים בשבוע, בשעות אחה"צ וערב. טפסי הרשמה ופרטים נוספים ניתן לקבל ע"י פניה בכתב למזכירות ההרשמה וכן בשעות הקבלה כדלקמן:

ימים א'—ה' בשעות 11.00—13.00
וכימים ב' ד' בשעות 17.00—19.00

ההרשמה לקורס הקדם-אקדמי תסתיים ביום שישי ט"ז באייר תשל"ג (18.5.73).

חיל-חימוש

המקצועות הנלמדים:

- השמלאות רכב
(ההרשמה מסתיימת ב-15 ביולי 73)
- מכונאות רכב

- מתקבלים נערים בני 16—17½ בוגרי ט' כיתות ומעלה
- פרטים והרשמה בכל לשכות הגיוס האזוריות.
- פרטים בכתב אפשר לקבל בדואר צבאי 2375/ש.
- נערים המעונינים לבקר בפנימיה יפנו בכתב לדואר צבאי 2375/ש.

צבא הגנה לישראל

הנדסת התפלה לישראל (תהליך זרהין) בע"מ
ת.ד. 18041 תל-אביב
טלפון 2—417171

מכרז מס' 403
לבצוע עבודות חשמל באילת

קבלנים לעבודות חשמל מוזמנים בזה להגיש הצעות לביצוע עבודות החשמל באילת. העבודה כוללת:
1. אספקת גופי תאורה ואביזריהם.
2. אספקת כבלים לכח ולמאור בשטח, הנחתם וחיבורם.

את פרטי המכרז אפשר לקבל במשרדי החברה בתל-ברוך (ליד שפת הים), ובמשרדי החברה באילת תמורת 25.— ל"י.
את ההצעות למכרז אפשר למסור במשרדי החברה בתל-ברוך ובאילת עד ליום 31.5.73 שעה 12.00.
החברה אינה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

הטכניון - מכון טכנולוגי לישראל
המדור ללמודי חוץ

מודיע
על פתיחת לימודי תעודה דו-שנתיים בנושא:

הנדסת תחבורה ותנועה

הלימודים יתקיימו בתל-אביב בשעות הערב.
הלימודים מיועדים לעובדים הנדסיים, טכניים ומנהליים בגופים הקשורים בעבודתם לשטחי תחבורה, תנועה ותכנית האוכלוסיה.
מועד פתיחת הקורס: יום רביעי 9.5.1973

פרטים והרשמה: הטכניון, המדור ללמודי חוץ בתל-אביב רחוב ליסין 14, טלפונים: 268126/7, 266997.

משרד החינוך והתרבות
מינהל החינוך
המחלקה לבחינות

הודעות לנבחנים חיצוניים על בחינות בגרות ומוקדמות במועד אוקטובר 1973

(תשרי—חשון תשל"ד)

שינויים בבחינות הבגרות

בבחינות הבגרות לנבחנים חיצוניים יחולו במועד זה השינויים הבאים:

א. בבחינות בתנ"ך (תכנית ב'). בחלק א' של הבחינה יינתן דף פרשנות מתוך "מקראות גדולות" יחד עם הטקסט המקראי.
ב. בבחינות בפיסיקה. לשאלוני הבחינות בתוכנית המצומצמת ובתוכנית המורחבת — יוצמד דף נוסחאות בסיסיות, בנוסף לרשימת הקבועים הפיסיקליים.
ג. בבחינה באנגלית — שפה זרה ראשונה
1) חלק א' של הבחינה יכלול חיבור וקטע להבנת הנקרא, התרגילים בלשון — יועברו לחלק ב'.
2) בחלק א' של הבחינה ניתן יהיה להשתמש במילון אנגלי-אנגלי:
"THE ADVANCED LEARNER'S DICTIONARY OF CURRENT ENGLISH"
BY HORNBY' GATENBY, WAKEFIELD
(LONDON. OXFORD UNIVERSITY PRESS).
3) בחלק ב' של הבחינה — אין להשתמש במילון.
ד. בבחינות בצרפתית — שפה זרה ראשונה ושפה זרה שניה
1) בחלק א' של הבחינות בצרפתית — אושר השמוש במילון צרפתי-צרפתי. ניתן יהיה להשתמש באחד המילונים הבאים:
1) DICTIONNAIRE DU FRANCAIS MODERNE, REMY HATIER.
2) DICTIONNAIRE DU VOCABULAIRE ESSENTIEL, Y MOTORE LAROUSSE
3) MICRO ROBERT DICTIONNAIRE DU FRANCAIS PRIMORDIAL LE ROBERT S.N.L.
2) שאלון הבחינה בצרפתית שפה זרה שניה יורכב מ-2 חלקים:
חלק א' — חיבור והבנת קטע בלתי-מוכר.
חלק ב' — תרגום ולשון.
ה. הבחינות במתמטיקה
1) לשאלוני הבחינות בתכנית המצומצמת ובתכנית המורחבת — יוצמד דף נוסחאות בסיסיות הכוללות בהתייחסות לצד החישובי באלגברה ובטריגונומטריה, ונוסחאות-עזר לחישוב נפח, שטח וכדומה.
2) שאלון הבחינה במתמטיקה מצומצמת יורכב מ-2 חלקים:
חלק א' — שאלות שיבדקו מיומנות ויכילו אלמנטים מצומצמים של השיבה מתמטית.
חלק ב' — שאלות קשות יותר, אשר התשובה עליהן תדרוש יכולת גבוהה של חשיבה מתמטית.
הערה: נבחן שיצמוד בהצלחה בחלק א' יוכל להגיע לציון מירבי "מספיק" (6).
נבחן שיצמוד בהצלחה בשני חלקי הבחינה יוכל להגיע לציון הגבוה ביותר.

סדרי ההרשמה לבחינות

א. ההרשמה לבחינות מועד אוקטובר 1973 (תשרי—חשון תשל"ד), תתקיים בחודשים יוני, יולי, אוגוסט 1973 (סיון, תמוז, אב תשל"ג), ותסתיים ביום 31.8.73 — ג' אלול תשל"ג.
ב. נבחנים חדשים טרם פתחו תיק בשלוחות המחלקה לבחינות והמעוניינים להבחן במועד אוקטובר 73 — חייבים לפתוח תיק לא יאוחר מיום 31 ביולי 73 (ב' באב תשל"ג).
את טופסי התשלום יקבלו באמצעות הדואר לאחר פתיחת התיק.
ג. נבחנים ותיקים המעוניינים בשנוי מקצוע בחינה ו/או בהעברה למחוז אחר — חייבים להודיע על כך בכתב לשלוחת המחלקה אליה הם קשורים לא יאוחר מהתאריך הנ"ל (31.7.73 — ב' באב תשל"ג).
ד. ההרשמה לבחינות נעשית ע"י תשלום באחד מסניפי בנק הדואר, באמצעות "שובר תשלום" של מיקצוע הבחינה אליו מעוניין הנבחן להירשם.
ה. הנבחנים — חדשים כותיקים — מתבקשים להקדים את הרשמתם לבחינות, פתיחת התיקים והודעות על שנויים (כנ"ל). ולא לדחותן לימים האחרונים. המאחרים בעבר לתאריכים הנ"ל — לא יוכלו להבחן במועד זה.

קיום בחינות בטבריה

א. להקלה על נבחנים חיצוניים מצפון הארץ (מחוז 2) — בדעתנו לקיים בחינות החל ממועד זה — גם במרכז בחינות בטבריה. קיומן של הבחינות בטבריה מותנה במספר הנרשמים.
ב. המעוניינים להבחן החל ממועד אוקטובר 73 בטבריה — מתבקשים להודיע על כך בכתב לשלוחה המחלקה בחיפה (רחוב מרדכי אנילביץ 20 ג') בהקדם האפשרי, ולא יאוחר מ-31.7.73.
ג. הודעה על קיום הבחינות בטבריה, המקום המדויק ותאריכי הבחינות —תשלחנה לנבחנים לאחר סיום ההרשמה.

אוניברסיטת הנגב
באר-שבע

מודיעה

הרשמה ללימודי מוסמכים (M. Sc.)

לשנת הלימודים תשל"ד תסתיים ב-29.6.73

מתקבלות בקשות:

לפקולטה למדעי הטבע
במחלקות: ביולוגיה, מתימטיקה, פיסיקה, כימיה, גאולוגיה, מדעי הגרעין.

לפקולטה למדעי הטכנולוגיה
במחלקות: הנדסת מכונות, הנדסת חשמל, הנדסה כימית, הנדסת תעשיה וניהול, הנדסת חומרים.

המעוניינים בקבלת פרטים נוספים וטפסי הרשמה מתבקשים לפנות אל מזכירות לימודי מוסמכים, אוניברסיטת הנגב, ת.ד. 2053, טלפון 2209, 4404 (057) או אישית לחדר מס' 25 במלון עיר-מדי (לשעבר) בין השעות 11.00—13.00 (פרט ליום ו').

הערות:

1. קבלת התואר מותנית עדיין באישור למתן תואר שני לכחלקות המתאימות באוניברסיטת הנגב, על ידי המועצה להשכלה גבוהה.
2. תלמידי הפקולטה למדעי הטכנולוגיה הלומדים לקראת תואר שני או שלישי בטכניון מ.ט.ל., רשאים לקבל בתשל"ד שרותי הדרכה והנחיה באוניברסיטת הנגב.

משרד העבודה · משרד החינוך והתרבות · אורט ישראל
המכון הממשלתי להכשרה טכנית
המרכז להכשרה טכנולוגית

למד ורכוש את התואר טכנאי

נמשכת ההרשמה למגמות הבאות במסלול יום — ערב

- אלקטרוניקה
- חשמל
- בנין
- מתכת
- תעשיה-ומינהל (ייצור)
- מכשור-ובקרה

התמחויות
- מכונות
- קרור ומזוג אויר

פרטים והרשמה:
המשרד הראשי: שד' דוד המלך 39, ת"א טל. 436—267, 193—264
בסניף ביה"ס: רח' שפע-טל 12 שכ' מונטיפיורי ת"א טל. 360—269, 292—264

אוניברסיטה בר-אילן

מודיעה בזה על פתיחת ההרשמה לשנה"ל תשל"ד
למגמות החדשות הבאות:

א. **המגמה ללימודים ביבליוגרפיים וספרנות**
לקראת תואר אקדמי ראשון, וכן לימודי תעודה לתלמידים בעלי תואר אקדמי ראשון במסגרת המגמה הוענק תעודת הסמכה לספרנות.

ב. **המגמה ללימודי ארץ-ישראל**
לקראת תואר אקדמי ראשון.

מספר המקומות מוגבל

טפסים ופרטי הרשמה ישלחו לכל דורש לפי פניה בכתב למדור לקבלת תלמידים אוניברסיטה בר-אילן רמת-גן.

ההרשמה תסתיים ביום שישי, י"ג באייר תשל"ג (15.5.73).

מכان الأصل

مكزامين الأصل

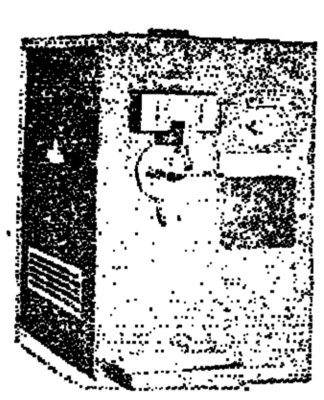

BARECO / 1 AP
גלידה אקספרס
למכירה בקיוסקים

CARPIGIANI

בית החרושת הגדול בעולם

למכונות גלידה ומכשירים למכירת גלידה

מציג

המבחר המגוון ביותר של מכונות גלידה
לבתי חרושת, בתי קפה, בתי מלון וקיוסקים

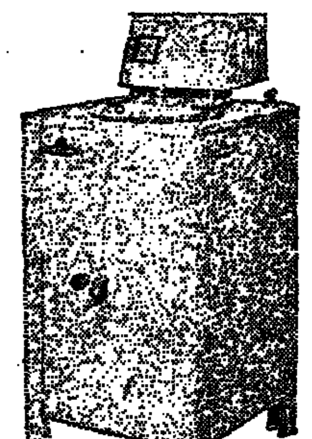

PASTOLAB
מכשיר לפיסטור
חומרים לגלידה

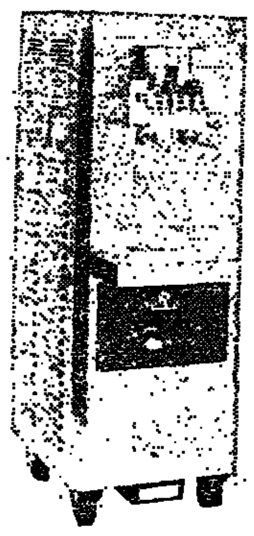

TRE / AP
גלידה אקספרס

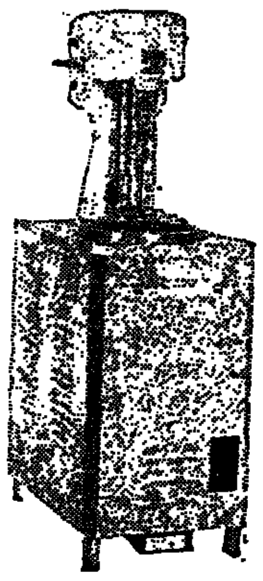

S. E. D.
מכשירים חצי־אוטומטיים
לבתי חרושת לגלידה

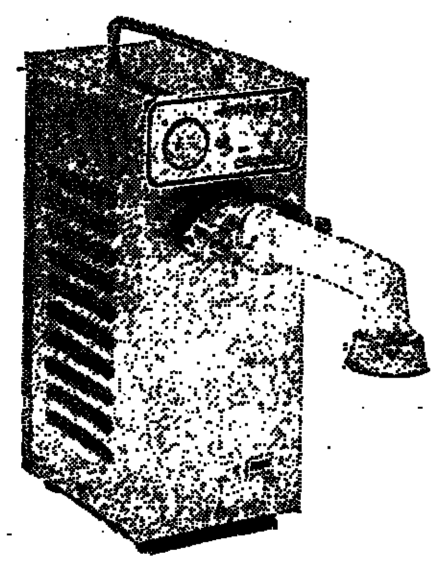

JETWIP
מכשיר אוטומטי
להכנת קצפת

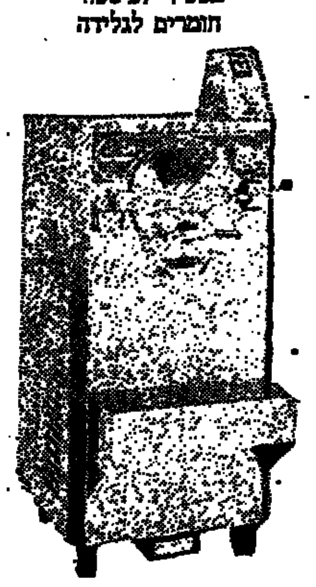

LABO
מכשיר אוטומטי
לבתי חרושת לגלידה

סוכנים בישראל: **ג'נרל אקויפמנט לברים ומסעדות בע"מ**
רחוב הרקון 9 רמת־גן (מאחורי בורסת היהלומים) טלפון 72 87 20
מ כ י ר ה ל ל א מ י ס י ם ל ב ת י מ ל ו ן ו ל ע ו ל י ם ח ד ש י ם

2 מחבלים־אסירים נרצחו ע"י חבריהם בכלא אשקלון

נתשדו בשיתוף־פעולה עם שלטונות הכלא ✶ נציג שרות בתי הסוהר: סילוק חשבונות

מאת עמוס הדר,
סופר „הארץ"

ארבעה אסירים־מחבלים מעזה, חשודים ברצח שניים מחבריהם בכלא אשקלון בשל החשד כי הלו שיתפו פעולה עם שלטונות הכלא.

שני המחבלים שנרצחו הם: נאסר א־דין טחמי שחשיר (26) משכם ומועייד עפיף אל־חבש (22) מירדן. הם נרצחו שלשום סמוך ל־2 אחר הצות. בחקירה הראשונה התברר כי שחשיר ואל־חבש היו כלואים בתא מספר 7 עם עוד 14 אסירים. בתא זה מצויים רוב המחבלים שנידונו למאסר עולם. אחדים הוגלו סמוך להצות להסיה האשמות נגד השניים על כי הם משתפים פעולה עם שלטונות הכלא. פרצו תגרות ידיים וה־14 התחלקו לשתי קבוצות. כל קבוצה „טיפלה" במחבל אחד.

נאסר אל־דין שחשיר

מועייד עפיף אל־חבש

בחניקה ובדקירות סכין

בחקירה הוברר כי אחד נרצח ב־חניקה והשני בדקירות סכין. שלטונות הכלא חוקרים עתה כיצד הצליחו האסירים להכניס לתאם סכין — על אף העובדה שהשמירה על האסירים בכלא אשקלון הוגברה עקב מקרה רצח קודם והתפרעות שקדמה לרצח. שני המחבלים שנרצחו — אחד מהם היה שפוט למאסר עולם והשני ל־15 שנה. עוד התברר כי הרצח תוכנן זמן רב.

נציב שירות בתי הסוהר, גונדר אריה ניר, אמר אתמול בעת ביקור באשקלון, כי ארבעה מחבלים חשודים בביצוע הרצח וכי הם מודים במעשה. לדעת מר ניר בוצע הרצח „על רקע חיסול חשבונות אישיים".

קרעו את סמל המדינה ונעצרו

מאת סופר „הארץ"
בגליל המערבי

שלושה צעירים בני 18, מהכפר תמרה שבגליל המערבי, שהורידו מקישוטי בית־הספר המקומי את סמל המדינה וקרעו אותו, נעצרו אור ליום אתמול על־ידי משטרת שפרעם, כחשודים בפגיעה בסמל המדינה.

באותו הכפר כבר עמדו בעבר ב־דגל המדינה לקראת יום העצמאות והנאשמים נידונו במנו למאסר ול־קנסות.

שביתת אסיסטנטים באוניברסיטת ת"א

מאת סופר „הארץ"

האסיסטנטים באוניברסיטת תל־אביב ישבתו ביום ג' וד' שביתת אזהרה, כאות מחאה על מדיניותה של הנהלת האוניברסיטה, שלטענתם הפחיתה שכרם. בימי שביתתם לא יכנסו לכתות. לא יעבדו במעבדות, לא ישתתפו בישיבות מקצועיות ולא ישגיחו על הבחינות. ביום ב' יערכו האסיסטנטים אסיפה כללית כדי לסכם דרכי מאבק.

מחירי ההודים האמירו

(ל.צ.מ.) מחירי ההודיים עלו אתמול במכרז השבועי לסיטונאים והגיעו ל־5.25 ל"י לק"ג הודיים זכרים, לעומת — 4. ל"י מחיר מכרז לחקלאים, ו־4.40 ל"י לק"ג לנקבות, לעומת 3.80 ל"י לק"ג, מחיר קודם.

דובר מועצת־הלולנות שמסר על כך, ציין כי החודש צפויה האמרה מסוימת במחיר בשר ההודיים. הכמויות הגיעו ל־2,000 טונות בשר בלבד. לעומת זאת צפויה בחודש יוני כמות של 3,000 טונות ושמה תבוא שוב ירידת המחירים.

בבשר פטמים (עופות) צפויות החודש כמויות גדולות של 8500 טונות, לעומת צריכה חודשית של כ־8,000 טונות. המחיר לסיטונאים ירד ביום א' הקרוב ל־2.90 ל"י לק"ג, לעומת 3.30 ל"י לק"ג מחיר מובטח לחקלאים. החודש גם יאוטמו כמה מאות טונות פטמים בקירור.

הדובר הסביר, כי הסיבה לירידת כמויות בשר ההודיים החודש, נגרמה עקב התמותה הגדולה באפרוחים שחלה בחורף האחרון במספר ימי הקרה, ומגפת הניו־קסל.

(ע). אות השרות המצוין הוענק אתמול במטה המחוז הצפוני של משטרת ישראל ל־12 סמלים וקצינים. האות, בצורת סמל כוכב של המשטרה, הוענק על־ידי מפקד המחוז הצפוני, ניצב שמעון אבד. הוא ניתן השנה לראשונה לכל איש משטרה, המשרת יותר מ־25 שנה. במחוז הצפוני קיבלו את האות 35 שוטרים וקצינים.

הדירוגים בצי הסוהר דורשים תוספת שכר 50%

ועוד: הכפלת הפטור ממס הכנסה ✶ הבטחת ערכו הריאלי של הדולר ✶ חינוך תיכון ואוניברסיטאי חינם לתלמידים

מאת סופר „הארץ" בחיפה

הדירוגים בצי הסוהר הגישו אתמול רשימת תביעותיהם להסכם עבודה חדש עם חברות הספנות, שעליו הם מוכנים לחתום רק לשנה אחת.

כפי שהודיעו נציגיהם הם תובעים תוספת של 50 אחוזים על כל מרכיבי השכר ועם זאת מתנים אישור ההסכם בכך שיוכפל הפטור ממס הכנסה שהם זכאים לו כימאים וכן יוגדל הפטור על עבודות מיוחדות ואילו ימאים המפליגים בסחר ניד ישתחררו לחלוטין מתשלום מס־הכנסה. עוד תובעים הימאים כי יבטיחו להם ערכו הריאלי של הדולר (החלק במטבע זר שהם מקבלים) ויפצו אותם בכל מקרה שתורגש ירידה בערכו.

ברשימת תביעותיהם: קיצור שעות העבודה ל־40 שעות לשבוע במקום 45 עד עתה, תשלום מלא בעבור חינוך תיכון ואוניברסיטאי של בני ימאים המועסקים באורח קבוע וכו'.

המיקרוביולוגים לא ישבתו

(ל.צ.מ.). הסתדרות המיקרוביולוגים התחייבה לא לנקוט שום צעדים ארגוניים עד לחתימה סופית של הסכמי השכר 72/74. התחייבות זו ניתנה במסגרת ההסכם שהושג בין הסתדרות המיקרוביולוגים והממשלה, שלפיו ישולמו לעובדים מפרעות חד־פעמיות בסכומים מ־1000 עד 2500 ל"י, ומפרעות חודשיות בסכומים הנעים בין 125 ל־250 ל"י.

היועץ לנציב שירות המדינה מסר, כי עקרונות ההסכם הקיבוצי עם המיקרוביולוגים כבר סוכמו וההסכם הסופי ייחתם לאחר גמר הדיונים בנקודות שנשארו עדיין לדיון.

נפתחו רשמית חופי הרחצה של הרצליה

(ע). חופי הרחצה בהרצליה נפתחו רשמית ביום ג' השבוע.

מנהל מחלקת שירותי החוף הים בעירית הרצליה מר ג. כדורי, מסר כי נפתחו ארבעה חופים: אכדיה, זבולון, השרון, חוף רשף (סידני עלי) ושבכולם יש שרותי הצלה, שירותי עזרה ראשונה וכל השירותים הדרושים.

בשלושת החופים: השרון, אכדיה וזבולון, הכניסה היא בתשלום. בחוף רשף הכניסה היא חינם והבאים משלמים רק דמי חניה.

בשאר החופים עולת הכניסה ביום חול לירה למבוגרים וחצי לירה לחיילים וילדים, כולל שמירה על החפצים. בשבת המחיר הוא לירה וחצי לכל המתרחצים.

„אחרי היטלר ואחרי הקמת מדינת ישראל, לא נותרה אבן על אבן מן ההגות השגורה אצל הוגי דעות מרכסיסטיים של העבר ושל ההווה, הסבורים כי הפתרון המתקדם של הבעיה היהודית טמון בהתבוללות. מציאות זמננו, הוכיחה בעליל, בניגוד לכל התיאוריות, כי הפתרון המתקדם היחיד של הבעיה הלאומית היא התחיה הלאומית" — כותב יו"ר הועד המרכזי של מק"י, מר ראול טייטלבאום בגליון „קול העם", המוקדש ליום העצמאות.

ארדע
חברה לבטוח בע"מ
המשרד הראשי: בית ארדע
רחוב יבנה 32, תל־אביב טלפון 614431
סניף ירושלים, רחוב בן־יהודה 5, טלפון 11—232810
סניף חיפה, רחוב חבנקים 5, טל. 521439, 530977

פועלי בתי המלאכה בנמל אשדוד חזרו אתמול לעבודה תקינה

החליטו על כך באסיפה כללית — בניגוד לעמדתם של חברי הוועד

מאת עמוס הדר,
סופר „הארץ"

עובדי בתי־המלאכה בנמל אשדוד חזרו אתמול אחר־הצהרים לעבודה תקינה, — לפי החלטה שנתקבלה באסיפה כללית שערכו.

מנהל הנמל, מר מרדכי ברגר, ומזכיר מועצת הפועלים, מר רפי כהן, יצאו בבוקר לשוחח עם העובדים, אך הוועד מנע מהם זאת. אחרי מאמצים הצליחו להגיע אל כמה מהעובדים ולבודדם מהוועד. לאחר דברי הסבר על הצפוי לעובדים אם ימשיכו בסאנקציות, הסכימו העובדים לתבוע מהוועד כינוס אסיפה כללית.

מנהל הנמל ומזכיר מועצת הפועלים הופיעו בפני האסיפה ובמשך שלוש שעות ניסו לשכנע את העובדים, כי פעולת הוועד לא תביא לשום תועלת לעובדים אלא תגרום להם נזק רב. לאחר התייעצות שקיימו העובדים לבדם במשך שעתיים, החליטו לשוב לעבודה תקינה ללא שום תנאים. מנהל הנמל מסר לסופר „הארץ", כי העובדים ששבתו לא יקבלו שכר בעד אותם הימים.

הנהלת הנמל תתבע ממועצת הפועלים למצות את הדין כלפי חברי ועד עובדי בתי־המלאכה, שפתחו בסאנקציות ושיתקו את הנמל ללא אישור מוסדות ההסתדרות.

עם הפסקת הסאנקציות מצפים לחידוש משלוח ההדרים דרך נמל אשדוד ביום א', לאחר שעובדי בתי המלאכה יספיקו לתקן לפחות חלק מכלי הפריקה והטעינה שהתקלקלו בעת השביתה.

הוחזרו נכסי ההקדש בעכו

• מיבנים היסטוריים ואתרי תיירים

מאת יהודה אריאל,
סופר „הארץ"

החלטתה של הממשלה להחזיר לוועדות האבגים של העדות המוסלמיות את רכוש ההקדש שלהן — שבשנת 1948 הופקע בידי האפוטרופוס על רכוש נפקדים — בוצעה השבוע הלכה למעשה, עם העברת הרכוש לועדה בעכו ביום ב' בצהרים. היועץ לעניני ערבים במשרד ראש־הממשלה מר שמואל טולדנו יחד עם נציגי מינהל מקרקעי ישראל ומשרד הדתות, שביקרו במשרדי הועדה בעכו, החזירו 68 נכסים. ביניהם את חאן־אל־עומדן וחאן־אל־שוואדה, השוק הלבן וכן חנויות ובתים בעכו העתיקה. כן נמסרו לועדת האבגים המאה בסכום של יותר מ־48,000 ל"י מהכנסות נכסים שהיו בידי האפוטרופוס. עתה קיים עוד דיון ביחס לכמאתיים דונם, שעליהם הוקמו שיכוני עמידר ורסקו בעכו. הממשלה מבקשת לשלם תמורתם את הסכום במזומנים, אלא שהועדה בעכו מבקשת שטח קרקע אחר באותו הגודל בכל מקום שיינתן לה, מאחר כלפי חוקיה אסור לה להפוך נכסי הקדש לכסף.

הקאדי בעכו, שייך ג'יהמד חביישי מסר לסופר „הארץ", שמההכנסות ימומנו הקמת בית טהרה בבית עלמין, שיפוץ בית הספר הדתי אל־אחמדיה שבמסגד ג'זר פחה וכן יוקמו מוסדות לזקנים עיורים ויתומים.

THE PEOPLE YOU MEET IN JERUSALEM–

–and the places you ought to see are all in The Jerusalem Guide, 176 pages, 147 pictures, reflecting the charm and diversity of a unique city.

THE JERUSALEM GUIDE

ON SALE EVERYWHERE

הלוח הכפול
עמודים: 6, 7, 8, 9, 10, 11,
22, 23, 24, 25, 26, 27
הכל בכל בכול בלוח הכפול

משרד הבטחון – אגף השיקום
המחלקה להנצחת החי'

אזרחי ישראל
יום הזכרון הכללי לחללי צה"ל

הא היום בו מתייחד עם ישראל עם זכר יקיריו שנפלו במערכות ישראל, הקלה את הדי ...
במוצאי שבת ג' באייר תשל"ג 5.5.73 בשעה 20.30 ...
ידליק כבוד נשיא המדינה מר זלמן שזר את
נר זכרון–גבורה ליד כותל המערבי
אנו פונים בזה לכל בית ישראל להדליק בשעה זו
נר זכרון–גבורה לזכר יקירינו שמסרו
נפשם בגבורה על כבוד העם וקדושת
הארץ במערכות ישראל.

מ ד י נ ת י ש ר א ל
משרד הבטחון — אגף השיקום
המחלקה להנצחת החייל

יום הזכרון לחללי צה"ל תשל"ג
ד' באייר - 6.5.73

במוצאי־שבת — ג' באייר — 5.5.73

בשעה 20.30 — צפירה — אות לפתיחת יום הזכרון
— הורדת דגל הלאום לחצי התורן
— טקס הדלקת נר זכרון־גבורה ליד הכותל המערבי ע"י נשיא המדינה
— פרק תהילים ו„קדיש"
— „אל מלא רחמים"
(הטקס יועבר בשידור חי ע"י שידורי ישראל, גלי צה"ל והטלוויזיה)
— הדלקת נר זכרון־גבורה בכל בית ישראל
— עצרות יום הזכרון במסגרת הרשויות המקומיות

בשעה 21.05 — דבר הרמטכ"ל ליום הזכרון (שידורי ישראל וגלי צה"ל)

יום ראשון — ד' באייר — 6.5.73

בשעה 07.00 — הדלקת נר זכרון־גבורה בבתי־הקברות הצבאיים
— תפילת אזכרה בבתי־הכנסת

בשעה 07.15 — דבר נציג המשפחות השכולות (שידורי ישראל)

בשעה 09.50 — נשיא המדינה סוקר משמר כבוד של מגיני ירושלים ליד כבר בר־כוכבא בירושלים.

בשעה 10.00 — צפירת דומיה
התייחדות נוער וגדנעים ליד האנדרטאות לזכר חללי צה"ל

בשעה 10.05 — דבר סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות לבתי הספר ליום הזכרון (שידורי ישראל)
— אזכרת בבתי הספר ובמוסדות החינוך

בשעה 11.00 — אזכרה בבתי הקברות הצבאיים
— אזכרה בבתי קברות אזרחיים בהם קבורים חללי צה"ל

בשעה 15.00 — תפילת החיה בהר ציון

בשעה 19.00 — סיום יום הזכרון ופתיחת חגיגות יום העצמאות ע"י יו"ר הכנסת בהר הרצל.

אל קוראי „הארץ" בארה"ב ובקנדה

לנוחיותכם קיים משרד של העתון בניו־יורק לקבלת מינויים חדשים, לחידוש מינויים קיימים ולקבלת מודעות מכל הסוגים ל„הארץ" ול„הארץ שלנו":

Israel Communications Inc.
110 East 59th Street
New York, N.Y. 10022
Tel. 421-5547.

נציגים בלעדיים של „הארץ" בארה"ב ובקנדה.

התאחדות ענף הקולנוע מודיעה
במוצ"ש 5 במאי 1973
יום הזכרון לחללי צה"ל
יהיו בתי הקולנוע סגורים
למחרת יום ראשון 6 במאי 1973 מתקיימות
ההצגות בבתי הקולנוע כרגיל

CHU

לוילה האקסקלוסיבית **שלך**
בהרצליה פיתוח

התברה היחידה
לבניה ומכירה

היא:

שומוט בע"מ

חברה לבניה והנדסה
שד' האו"ם 7 תל אביב

טל: 262-567 בין השעות 13.00—8.00

במלאת שלש שנים לפטירת יקירתנו
שרה המאירי ז"ל
נעלה לקברה ונתיחד עם זכרה
ביום שלישי ד' אייר תשל"ג 8 במאי 1973 בשעה 4.00 אחה"צ
בבית העלמין הישן בראשון־לציון.
אוטובוס מיוחד יצא בשעה 3.50 מתחנת אגד בראשון.
ה מ ש פ ח ה.

THE RADIO AMATEUR'S HANDBOOK
1973
The Standard Manual of Amateur Radio Communication
להשיג ב־
חנויות סטימצקי

במלאת ארבע שנים לנפילתו של בננו ואחינו היקר
ירון ירושלמי הי"ד
נעלה לקברו ונתיחד עם זכרו בבית העלמין הצבאי בקרית שאול
ביום ראשון, ד' באייר תשל"ג (6.5.73) בשעה 1.00 אחה"צ
תחבורה מכיכר הבימה בשעה 12.30 אחה"צ

אילנה, דוד
מיכאל, ג'קלין ואורנה
ירושלמי

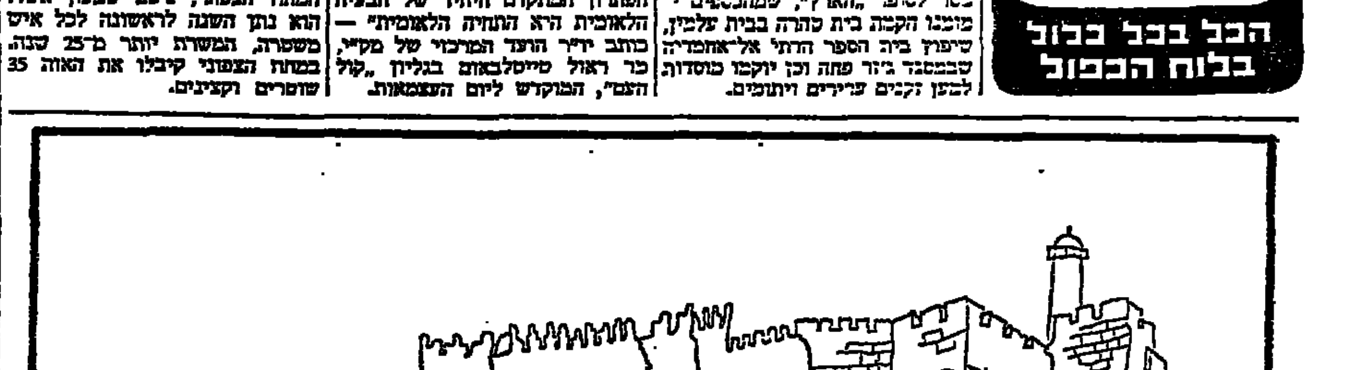

מזנון חגיגי, עשיר ומגוון
במלון של הסטוריה ומסורת.
מול נופה המקסים של ירושלים העתיקה,
באוירה מלכותית של פאר המלונות,
מוגשת לך ארוחה יוקרה של שבת.
מזנון עשיר ומרהיב עין
המפתה את עיניו ולשונו של כל אנין טעם.
אכול מעדני מלכים כיד המלך ללא הגבלה
ובמחיר אחיד של 25.20 ל"י + מסים.
כדי להנות מחוויה אמיתית של שבת
בוא לסעוד במזנון של — מלון המלך דוד.
ירושלים, טל. 02/221111

צהרי שבת־
במלון המלך דוד

מלון המלך דוד

הארץ
יום שישי, ב' באייר תשל"ג
4 במאי 1973

בתל־אביב: המערכת וההנהלה מזא"ה 56, ת. ד. 233, טלפון 623311. מח' המודעות רח' מזא"ה 56, ת. ד. 233, טלפון 611576, 623311. מח' הפצה ומנויים מזא"ה 75, טל' 623311 ת. ד. 233, מס' מיקוד: 61000.
ירושלים: רח' ההסתדרות 2 ... 224245-6, ת. ד. 273
חיפה: רחוב גורדון 20 ... 661166-8, ת. ד. 5259
...: הוצאת עתון הארץ בע"מ. דפוס הארץ מזא"ה 56 ת"א
העורך: גרשום שוקן. האחראי: גדעון סאמט.
המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מחזירה כתבי־יד.
HAARETZ Daily Newspaper, Tel-Aviv, Israel - P.O.B. 233, Tel. 6233...

גיבוי לצבא בלבנון

הכרזתו של נשיא לבנון סלימאן פרנג'יה בישיבה מיוחדת של ...ה אתמול, כי „לבנון לא תשלים בשום אופן עם נוכחותו של ציבור זר על אדמתה" — היא ביטוי נאמן לרחשי ליבו של הציבור הלבנוני להוציא מיעוט קטן של גורמי־שוליים. הכרזתו של פרנג'יה בצביעה למציאות על הזווה מסוייגת בעמדתו הפעור־ ההססנית כלפי נוכחותם ופעילותם של המחבלים בארצו. כי אירועי יום אתמול בביירות, בצידון ובטריפולי — שלבשו של התנגשויות מקיפות יותר על רקע ריבוי מעשי הפרובוקציה של המחבלים — אילצו את הנשיא להציב פחות מיגבלות בפני הצבא הפעם להחזיר את השקט על כנו באמצעים תקיפים.

צעדי הבטחון שנקט הצבא במטרה לשים קץ להשתוללות ... בביירות ובערים אחרות ולהתבצרותם במחנות הפליטים — אתמול תמיכה פומבית בלתי מסוייגת מצד כל הגורמים ... הרחבים המיוצגים בממשלת ד"ר אמין אל־חאפז. יש ... לכך שהבנה זו תחזק את ידי הנשיא המבין כי מחובתו מדינה ריבונית לתת את מלוא הגיבוי לצבא בהשלמת מלאכתו את מקור הרעה המאיימת על לבנון כמדינה עצמאית.

תכנית החומש הכלכלית

...תכנית החומש שהביא שר האוצר לוועדת שרים לעניני ... היא תכנית המחייבת ביצוע. היא אומרת שאם הממשלה ... צעדים שיביאו לגידולו של המשק בשיעור 7.8 אחוזים ותדע להגביל את הצריכה עד לשיעור של 3 אחוזים לנפש ... יישארו מספיק אמצעים כדי להגביר את ההשקעות זאת עד לרמה סבירה שתביא לכך שהיצוא יכסה 83 אחוז ... הגדול בהרבה מזה של היום. כמות ההון שניתן יהיה או תספיק לכיסוי החסר להחזרת החוב ולהשקעות הדרושות ... פיתוחו של המשק. בכך תובטח צמיחה מאוזנת של המשק ... את הצורך בריסונים הכופים הכרוכים בסיכוני מיתון.

...ההמלצות הטמונות בתוך התכנית משמרת את היקף ... כשהוא לרשותו של המשק כפי שלא נעשה בעבר. אם ... אובדן העליה יופנו לפי התכנית הדירות לפינוי משכנות ... לשיכון זוגות צעירים ולשיפור רמת הדיור של דיירים ... התת־תקנית. בכך ייבנו הקפיצות ברמת הבניה על הפ־ ... ליציבות התפתחותו של המשק.

...ליקוי העיקרי בהתכנית הוא איטיות ההתקדמות לקראת עצ־ ... כלכלית. גם אם תחול בחומש האמור ירידה בחלקו של התקבולים בסך־הכל המשאבים, עודף ייבוא של מיליארד ... לשנה בסוף התקופה הוא גדול מאד (להשוואה יוזכר כי ... היה הגרעון בערכים של היום כ־400 מיליון דולר). כמו ... מקום לתהיה על גידול הרב בצריכה הציבורית האזרחית: האוצר סבור כנראה כי אפשר יהיה להוציא מן הציבור ... לימון גידולה של צריכה זאת בלי שתתעורר לכך התנגדות.

יעול הטיפול בהשקעות

...המלצות ועדת גיזר, שתכליתן לפשט את הטיפול באישור ... ות, ידונו בקרוב בוועדת השרים לעניני כלכלה. ערב הוועידה ... ת הוא מועד מתאים להחלטה על סילוק סירבולים בירוק־ ... ם מיותרים בתחום זה שעליהם הלינו משקיעים לא פעם. ... קוות כי הטיפול בהמלצות יעמוד בסימן תוכנן — כלומר ... מהיר ויעיל.

...א הצורך האמור ולא הכוונה שמאחורי ההמלצות פוטרים ... והראים לנושא מלתת את תשומת הלב למימצאים החמורים ... מבקר המדינה בדו"ח השנתי בתחום הנדון. נושא מרכז ... נות לא נבדק על ידו הפעם מזווית הראייה של המשקיע, ... נקודת הראות של משלם המסים, שהוא הנושא הסופי בעול ... הניהגות על ידי מרכז ההשקעות.

...יקה זו העלתה סידרת מעשים ומחדלים המורים. אם לציין ... העיקריים שבהם: הענק מעמד של מפעל מאושר בניגוד ... הדעת המקצועית — משמע, ניתנו הטבות למפעלים שכד־ ... לפסק בסיכון שאלה או גרוע מזה. חסרו — או שלא ישמו — ... זנים בתחומים השונים, למשל מי זכאי לקבל מעמד של ... מוכר" או מהו היקף היצוא הנדרש ממפעל שקיבל מעמד ... או בוכר. אין מעקב מספיק אחרי ביצוע תכניות ההשקעה — ... קרה בו הופעל מעקב כזה רק לאחר שהמפעל נכנס לפירוק ... אין מקפידים די הצורך על מילוי ההתחייבויות שהמפעלים ... על עצמם, וכאשר מתברר שלא עמדו בהתחייבויותם — לא ... מסיקים כזה את המסקנות הראויות.

...כז ההשקעות מופקד על מתן הטבות מרחיקות לכת — ... הלוואות בתנאי־מתנה, פטורים ממסים ישירים, מכס ואגרות ... מינון זהיר ומירבי של הטבות אלה יכול להצמיח טובה ... שימוש נמהר בהן נספה עיוותים המכבידים על התפתחותו ... בימצאי מבקר המדינה בנושא הנדון מחייבים פעולה ... ויעילה מצד השרים המופקדים על ביצוע החוק והרשויות ... שיש להן זיקה לנושא, לא פחות מאשר המלצותיה ... ת גיזר.

קיסינג'ר במוסקבה

...בר אחד יוכל ליהנות ד"ר הנרי קיסינג'ר בביקורו במוסקבה, ... השבוע: בעתונים הסובייטיים לא יקרא הרבה על פרשת ... ייתכן שהפרשה המסעירה את ואשינגטון תמשיך להיעדר ... כלי התקשורת של בריה"מ.

...להניח שהדבר מקרי: ראשית, גם בתקופת המלחמה הקרה ... דרושה אקרובאטיקה מילולית ניכרת כדי לנצל שערוריות ... למכשל האמריקאי מבלי לפגוע אצל האזרח הסובייטי מה־ ... של הצדדים החיוביים של חופש הדמוקרטיה, בה דברים כאלה ... לים ובאים על תיקונם בלהט העתונים ודעת הקהל.

...ית — וזה אולי הרבה יותר חשוב — מר ברז'נייב אינו ... להשחיר את פני הנשיא ניקסון ולהשפילו בעיני הציבור ... דווקא כאשר מגיעים לשיאם המאמצים של מנהיגי ... להפיק תועלת כלכלית ויוקרתית מהתקרבות בין בריה"מ ... ואם כי הצד הכלכלי הוא חשוב ביותר, אין להפחית גם ... של ההתקרבות לחיזוק מעמדו של מר ברז'נייב בצמרת ... זה.

...י המכוונות נועדו לקבל ביטוי וחיזוק בביקורו של מר ברז'נייב ... שלהכנתו בא הד"ר קיסינג'ר למוסקבה. לא קשה לנחש את ... יותר על סדר יומן של הפגישות בין הנשיא לבין המנהיג ... : הרחבת קשרי הסחר (ובהקשר זה אולי גם שאלות ... בבריה"מ), המשך שיחות הגבלת מירוץ החימוש הגרעיני, ... של צימצום הנשק הקונבנציונאלי, ההכנות לוועידה לבטחון ...

...נושאים בהם מעוניינת מוסקבה יותר מוואשינגטון ויש להפך. ... נושאים — כגון הסיכסוך במזרח התיכון והמצב בדרום־ ... סיה — בהם אולי פחות חשוב המשקל היחסי של האינטרסים ... העובדה ששני הצדדים מוגבלים במה שהם יכולים ואינם ... לעשות לשינוי המצב.

...שתיקת עתוני בריה"מ על פרשת ווטרגייט מצביעה על ... ת שמוסקבה מייחסת להצלחת ביקור ברז'נייב בוואשינגטון. ... ביקורו של קיסינג'ר למוסקבה להכנת הביקור, דבגם הענין ... נשיא ניקסון בהצלחת הביקור, אינו מבוטל.

סוד כוחה של גולדה

מאת יואל מרקוס

מגרעות ראש הממשלה הן לא פעם גם מעלותיה

אתמול היה צריך להיות יום של חשבון־נפש לגולדה מאיר. לא רק משום שמלאו לה 75. לא רק משום שחלפה חצי־מאה מאז החלה בפע־ילותה המפלגתית. לא רק משום שהיא יושבת עשרים שנה ליד שול־חן הממשלה. לא רק משום שתהיה ראש הממשלה האחרון בעולם שתא־ריך ליהנות חל בבאה ה־19. יום של חשבון־נפש היה צריך להיות לגול־דה משום שיום האתמול נקבע על ידה כתאריך קובע לגמר הקריירה הפוליטית שלה. „אלוהים נתן לי מספיק תבונה לדעת מתי לפרוש", אמרה לפני שנה. היא חזרה ואמרה כמה פעמים ש־75 הוא הגבול.

מנקודת מבטה — ולמרות הצטנ־עותה היתה גולדה מאיר תמיד אשה אמביציוזית מאוד — היא יכלה אתמול להביט אחורה בסיפוק. כל

גולדה מאיר

שאיפותיה האישיות התגשמו. לא כל יום כותעק אדם מהשלווה של הפנסיה, במצב בריאות גרוע, להיכ־נס לפתע לנעלי ראש הממשלה. לא כל יום קורה שאדם אשר אורחו המ־דינה עשו עמו „ברוגז" הופך לפתע לדמות הפופולרית ביותר. יריביה יכולים לכנותה „מלכה ויקטוריה", „גברת לא" או „גברת פורטנוי הל־אומית" — אך עובדה היא שנתיניה אוהבים אותה. אוהבת אותה אפילו האופוזיציה אם לשפוט לפי העובדה ש־75% מהציבור רוצים בבחירתה מחדש. לוא היה כאן משטר נשיאו־תי היתה זוכה בלנדסלייד ללא תק־דים.

אוהבים אותה ומעריצים אותה למ־רות שאין לה כח החזון וכושר ההחלטה של בן־גוריון. למרות שאין לה ההשכלה הרחבה של שרת ואף לא המזג הנוח של אשכול. איש גם לא יכול לומר שבארבע שנות כהו־נתה עשתה מבצע שיכול להזקף במישורים לחשבונה האישי או שה־ציבה אתגר חיובי כלשהו לעתיד או ל־280,000 המצביעים החדשים שיל־כו הפעם לקלפי. ובכל זאת בתיהי־ה אליה באהבה ובסיפוק ברכיים.

מה איפוא סוד כוחה? חכמתה? הרי יש עוד אישים חכמים. כשרו־נה? הרי יש עוד אנשים מוכשרים. היותה אשה? יש עוד נשים בפו־ליטיקה. סוד כוחה טמון, לדעתי, ברובו בתכונה שאינה כתכונה והיא היותה אשה פשוטה. אשה פשוטה וחכמה.

*

פשטות זו מתבטאת בראש וראשונה בכך שכל גישתה לבעיות החי־צוניות והפנימיות של המדינה מבו־ססת בהודעותיה האישיות, בנסיונה היא ובטראומות האישיות שעברו עליה לאורך כל תקופת חייה. כשי־קנת האריס מהאובזרבר שאל אותה פעם אילו אירועים בחייה עיצבו את אופיה כראש ממשלה השיבה: „לי־דת ברוסיה... בית אבא... הפוגרו־מים בקיאב... הקוזאקים בפינסק. לאלה אפשר היה להוסיף את חוויות פגישותיה עם עבדאללה ועם יהודי רוסיה, את הטראומה שלה מהנסיגה מסיני אחרי מבצע קדש, את הזכרון המר של הפילוג במפלגה.

לוא עשו לה מבחן אסוציאציה (בו השואל אומר מלה והמשיב חייב לומר מיד את המחשבה הרא־שונה שעולה על דעתו) היה מתקבל ודאי הדו־שיח הבא: ש: הערבים וישראל? ה: הקוזאקים בפינסק. ש: מגע עם סאדאת וחוסיין? ה: פגישותי עם עבדאללה ב־48'. ש: נסיגה תוך ערבויות? ה: סיני 57'. ש: גרמניה וישראל? ה: פוגרו־מים בקיאב. ש: האם אין דיון ממ־שי בכבי למדיניות גולדה כאשר ספיר? ה: פילוג 65'.

כשהפרשן האמריקאי ג'וזף אלסופ כתב שאי־אפשר לשכנע אשה כגול־דה בשל הסביך מצדה שלה, התכוון ודאי לתכונה זו. קשה לשכנע מדי־נאי שזכרונות ילדותו וחוויות חייו הפכו לנמלים שבהם עוגנת מדיניות ארצו. בעידן שבו ראשי מדינות עוב־דים על פי תכנון מדוקדק, לא מוצי־אים הגה מן הפה, מבלי שיעובדו קודם לכן ראשי פרקים על־ידי יוע־צים מלומדים — גולדה מאיר היא בהחלט תופעה יוצאת דופן. כאשר „אקספוזה" מדיני מתובל במלים „בית אבא" או „אמי נהגה לומר" או „הנכדים שלי" אין פלא שבני שיחה נמסים ותשובותיהם נעשים לעתים בלתי ... תאר פעם התייעצות דמיונית בבית הלבן לקראת ביקור גולדה. בה שאל ניכסון במבוכה: „אלוהים, מה אגיד לגולדה כשהיא תתחיל לדבר על הנכדה שלה זו".

אין ספק שכמצוות של הרולד ניקול־סון, מחבר השלחן הערוך לדיפלו־מטים, היה ודאי מתכסה וצא קרה לוא נוכח בפגישותיה של גולדה עם ראשי העולם.

*

הקשר המיוחד הזה בין החוויה הא־ישית לבין עניני המדינה הפך את הפוליטיקה הישראלית לנושא שהכל מבינים אותו. בימיו של בן־גוריון לא הבין „הצבעי" בדיוק את חוזה־רין המשיחיים. שרת היה מתחכם מדי והעבריות שלו עשירה מדי כדי שיבינו מה הוא שח. את גולדה הכל מבינים. היא המציאה את הפ־ליטיקה הגבוהה להמונים. את הפו־ליטיקה בנקוה. כי כל יהודי בארץ יודע שהקהלים גולבים... שאנטי־שמיים עשו פוגרומים ביהודים... ש־אירופה לא מנצה את השואה („וכי הם שיספו להם עכשיו כוסרי")... הכל יודעים שאסור לתת אמון בגו־יים משום שהם רוצים את רעת היהודים. התיגרנות, העיקשות וה־נוקשות של גולדה מובנות לציבור לכן כי לא עבר חוויות נוראות כה־כוג שגולדה עברה?

כמחשבה המדינית גם אורח ד־ברה פשוט. בילון של פחות כאלף מלים. בלי הצגה האינטלקטואליה. בלי ציטוטות מספרים שמעולם לא הרבתה לקרוא. מלים פשוטות מאותו סוג שאשה ממוצעת מדברת עם ידי־דה על בעיות ביתה: „אני מתבטי־שת", „אני מזדעזעת", „אני לא יכו־לה להבין איך ש...", „אני עצובה (או כועסת) כשאני חושבת ש...", „האם יתכן ש...". האינטלקטואלים כמובן מגחכים. אך הציבור אוהב את העדר המשפטים המורכבים וה־מלים הלועזיות.

בן־גוריון הצטייר בזמנו בעיני רבים כנביא או משיח. קשה היה לתאר אותו למשל נכנס עירום למק־לחת או מסרק בגנדרנות את שערו (דבר שאגב הרבה לעשות בעזרת מסרק ומראה קטנה שהחזיק בכיסו). בניגוד לו מצטיירת גולדה כאחת ה־עם. כאשה רגישה, כאם, כרעיה, כ־סבתא. אפשר לתאר אותה אופה עו־גה לשבת במטבח. אף כי למען הדיוק כל הצדדים הללו בעולם לא היו כתכונותיה הבולטות (חוששני שגם הגפילטע פיש אינו אלא המ־צאה של העתונות האמריקאית). אפ־שר להזדהות עמה, כי גם תגובותיה מאד בלתי מורכבות. כמו בסרטי הוליווד הישנים, בעיניה הנבלים הם נבלים מאד, הטובים טובים מאוד. אין בינונים. אין אמצע. מי שאינגו בעדה הוא נגדה. מי שאינו רוצה שלום מוחלט כפי שאנו רוצים רוצה להשמידינו. כל הורה בישראל יכול להזדהות עמה בקלות. היא משרה הרגשת בטחון — שהיא לא תמיט על ישראל שום צרה שאבות ואמ־הות לא היו רוצים שתקרה.

*

במלים אחרות: מה שנחשב כחס־רון לראש ממשלה — פישוט יתר של בעיות — הוא מעלתה של גולדה ומקור הפופולאריות שלה. אך יחד עם זאת, מעלתה היא גם חסרונה הגדול. כי היא גורמת להיעדר סמ־כות הדרך לחוסר תכנון וליקוי בכו־שר ההחלטה.

ישראל משולה בימים אלה לספינה גרושת המיטלטלת בים שקט. בעוד מצבנו הבטחוני משביע רצון, יש אי־נחת וכרסום פנימי. בימיה של גול־דה נתגלו הלניפות והתמורות ביותר מהממשלה. מפלגתה מפוררת ומפו־לגה. הוסר הליאליות הקבינט־כזהיב. קשה לתאר ששר כלשהו בעולם יכול היה לצאת בהכרזה פומ־בית נגד המדיניות של הממשלה שהוא חבר בה (כפי שעשה ספיר) בלי להתפטר או להיות מפוטר. לכל שר התכניה המדינית שלו. לכל איש צמרת התכניה החברתית והכלכלית שלו.

גולדה רחוקה מלהיות המנהיג הסמכותי שבשמקף בתהגיתה. אין יד מובילה ובוחה בעניני כלכלה, חברה ואף מדיניות. אכן, פשטותה של גולדה שהוא בעצם החן והעוצ־מה שלה, לא יכלה שלא לתת אותו־תיה במדינה במשך השנים. כי פו־פולאריות אינה יכולה לבוא במקום כושר החלטה (אומרים את איינ־האור?) וחוויות הילדות אינן יכו־לות למלא את מקום התכנון והמח־שבה המסודרת לטווח ארוך.

בסופו של דבר יתכן שהאינסטינקט הבריא של גולדה לא היטעה אותה גם הפעם: שהיא באמת מתקרבת, בשנתה ה־76, לקו הגבול המפריד בין הפיסגה לבין המדרון ההולך האורב מאחוריו.

סופר הארץ לענינים ערביים על ההתפתחויות בלבנון ובמצרים

לשים קץ למקור הרעה

מאת עודד זראי

נקמת דם חריפה של הצבא במחבלים בלבנון

הצבא הלבנוני הפגין שלשום רק חלק קטן מיכולתו להדוף את המ־חבלים ממשמשת במחנות הפליטים שב־חוצות ביירות ושבאמצעותם הפגינו את מתנותיו וירד על אנשיו. אילו קיבלו ראשי הצבא את התמיכה הד־רושה מארמון הנשיאות, אזי היו מ־סוגלים לשים קץ אחת ולתמיד לנו־כחות המחבלים המזויינים לפחות ב־ליבה של המדינה בביירות.

אין ספק שיחידות הצבא פעלו ב־אפקטיביות והשיבו מכה־אש מרו־כזת לעבר מקורות הירי של המחב־לים, אולם מבחינה כללית היתה זו פעולה הגנתית ביסודה שלא חרגה משיתוק אש המחבלים, וחיסול ה־התנגשויות וחילופי היריות. עובדה היא שיחידות המחבלים למיניהם, מחסני הנשק, בסיסי האימונים, עמ־דות הירי וכו' עדים קיימים במחנות שתילה, סברה, תל אל־זעתר, בורג' אל־ברג'נה וג'יסר אל־בשר שבפר־ברי ביירות.

יתירה מזו. שליטתם של המחבלים על מחנות אלה שהם למעשה שטחים אכס־טריטוריאליים לשלטונות הלב־נוניים, עדה קיימת, יתר עשרות המ־חנות של הפליטים בדרום המדינה הפכו בינתיים למבצרים של המחב־לים כשהם משתמשים, כדרכם מאז ומתמיד, באוכלוסיה האזרחית ש־בהם כחומת מגן. הם עשו זאת של־שום גם במחנות שבפרברי ביירות מהם הפגיזו את בסיסי הצבא. אולם כאשר יחידות הצבא השיבו באש ל־שיתוק מקורות ההפגזה, השמיעו ה־מחבלים את טענתם הידועה, כי האש הנגדית כוונה לעבר הפלשתינאים השלווים במחנות.

תושבי ביירות — ולא רק הם אלא כל אזרח לבנוני שמקום מגוריו הוא בטווח נוכחות המחבלים — אוכלים כיום את הדייסה שבישל עבורם הנ־שיא הקודם שארל אל־חילו.

חילו פתח את שערי ארצו למחב־לים ונתן ידו לחתימת הסכם קהיר בספטמבר 1969, המקנה למחבלים את זכות הנוכחות, הפעילות, והש־ליטה הבלעדית על אזורים ריבו־נים בלבנון. ואילו נשיאם הנוכחי סלימאן פרנג'יה שמר עד כה על אותו תבשיל ומיאן לשפכו, תוך ה־הפצרות החוזרות ונשנות מצד המנ־הגים הלאומיים וראשי הצבא שרי־בונות לבנון, שלמותה ואחדותה הל־אומית יקרים להם.

פעמים מספר בשנה האחרונה חיי־בו את הנשיא לפעול, לא כדי למנוע מהמחבלים לבצע פעולות נגד יש־ראל חלילה, אלא כדי להגן על אז־רחי ארצו ולהבטיח את שלומם, למ־נוע פגיעה גלויה בריבונות הלבנו־נית, בסמכויות השלטון ובמי שמייצג אותו, אזרחים כלובשי מדים, לשמור על האינטרסים הכלכליים של לבנון כמדינת תיירות ומסחר חופשי. אולם למרבה צערם של הלבנונים ומנהי־גיהם הלאומיים, העדיף נשיאם להמ־שיך במדיניות בת היענה של קודמו, להתעלם מהמתרחש מתחת לאפו, ל־הוסיף להטליא טלאים, להתפשר ו־לבלוע עלבונות מופשע, כי אם ינהג אחרת יביא הדבר להתנגשות חזי־תית עם המחבלים ואולי אף למלח־מת אזרחים.

משמאל: מפקד הצבא הגנראל אסכנדר גאנם והמזכיר של החוץ חליל אבו חמד

את אשר יגור פרנג'יה בא לו של־שום — אמנם לא בהיקף ארצי אך זו רק התחלה — וכל זאת הודות להססנותו ולסירובו להסיק את המס־קנות המתבקשות. נראה, כי בתנאים שנוצרו כיום בלבנון לא נודעת עוד אותה חשיבות לעמדתו של הנשיא.

ההתרחשויות של הימים האחרונים בביירות מאלצים את הצבא לפעול עם או בלי אישור של ארמון הנ־שיאות בבעבדה. העובדה, כי בסופו של דבר נאלץ פרנג'יה להפקיד בידי הצבא את ניהול הענינים — תוך כדי מיגבלות חמורות שהציב בפניו כ־נראה — לא השפיעה על צמדו הב־ידיד של הצבא לפעול כדי לשחרר את שלושת אנשיו מידי המחבלים ולהשיב על מקורות הירי שלהם כ־אשר התקפו יחידות תוך כדי סרי־קה אחר החטופים.

אגב לאתמול גילה כביכטריון הה־גנה בהודעה בביירות, כי חבלני ה־חזית הדמוקראטית הפיצו בתחילת ה־שבוע כרוזים התוקפים את השלטון ומגדפים את הצבא. כמה לבנוני ש־נסע במכוניתו מיחידתו לביתו נחטף ברחוב אל־מזרעה בביירות ביום שלישי. למחרת היום חטפו המחבלים רב־טוראי וכלאו אותו במחנה הפ־ליטים סברה בדרום הבירה. באותו יום פרצו חבלנים מזויינים לאחד מ־מועדוני הקצינים בביירות, איימו על יושביו והמטירו לעברם קללות ועל־בונות.

כתום יום הקרבות שלשום עמדה נקמת הדם של הצבא מהמחבלים על 21 הרוגים ו־40 פצועים, זאת פרט לאזרחים שנפגעו בבנוסתם עם התח־לת ירי המחבלים על בסיסי הצבא ובזכו כיבוי האש בסמוך לאיצטדיון העירוני באותו יום.

כל זה הותיר משקע של מרירות בקרב הלבנונים ורצון בלתי־מתפשר לשים קץ למקור הרעה שלא בנקל יוכל פרנג'יה להתעלם ממנו או ל־התירו על־ידי הטלאת טלאי נוסף. אל נשכח גם שהמדובר לא רק באזר־חים, באנשי עסקים ובמנהיגים הל־אומיים, אלא גם בצבא בעל הכבוד המיוחד במדינה כמו לבנון שאנשיו נהרגו, שכבודו נפגע ושיוקרתו נפ־גמה.

אין להתפלא שלמרות כל מה ש־אירע בלבנון — המדינה הערבית ה־יחידה בה קיים חופש הביטוי — רק מיעוט קטן הוא המרים קולו נגד הצבא והשלטון ומתיצב לצד המ־חבלים. אין זו הפעם הראשונה שהד־רוזי כמאל ג'ונבלאט העומד בראש המפלגה הסוציאליסטית הקטנה ומ־כיתת הקומוניסטים קוראים לשבי־תה כללית „לאות הזדהות עם המחבלים". לג'ונבלאט ולכמותו ה־מקבלים את הוראותם מחוץ ללבנון, יש כוונה ברורה להדיח אופיה הדמוקראטי המיוחד של המדינה וה־פיכתה לגרורה של אחת המדינות הערביות „המהפכניות". יש מעריכים, כי למרות מה שאירע אין ה־שלטונות הלבנוניים וראשי המחבלים מאמינים בהחרפת המצב אלא בהרגעת הרוחות. מכאן שאין להו־ציא מכלל אפשרות שההתנגשויות האחרונות שוב יסתיימו כפי שהסתיימו יתר ההתרחשויות מסוג זה במעין „סולחה" והסכם חדש שית־וסף ליתר ההסכמים המשניים ש־ליד הסכם קהיר המרכזי משנת 1969. אף אם הערכה זו תתאמת אין להניח שהפעם לא יהיה המשך למה שאי־רע שלשום בעתיד הלא רחוק.

היפתח סאדאת באש?

גם אלה המעריכים, כי הנשיא סאדאת לא יסתכן בפעולה צבאית בעתיד הקרוב, למרות ליבוי אווי־רת המלחמה והאיומים שהוא מש־מיע באחרונה ביתר שאת, גם אלה אינם מוכנים להתחייב, כי אכן לא תיפתח אש. מבחינתה של ישראל נראה, כי הרמטכ"ל רב־אלוף דוד אלעזר, בדבריו אל הכתבים הצב־איים לקראת יום העצמאות לפני שבועיים, נתן תשובה מספקת למדי לא רק לסאדאת ושאר המנהיגים ה־ערבים, אלא גם לכל אזרח בישר־ראל המתעניין בשאלה אם יפתח סאדאת באש אם לאו. אלעזר קבע, ובצדק, כי מבחינה הגיונית אין ל־צפות לפעולה צבאית מצד המצרים אולם צה"ל מתיחס ברצינות לאיומי סאדאת והוא נערך גם לאפשרויות בלתי־הגיוניות.

אף אם להלכה קיימת תשובה יו־תר ישירה מזו שנתן הרמטכ"ל, הרי למעשה תהיה זו תשובה היפותטית וחסרת אמינות בתנאים של היום. סימניה של הבחינה ההגיונית, ל־פיה אין לצפות לפעולה צבאית מ־צד מצרים, הם רבים.

ראשית: ברור לנשיא סאדאת ו־למפקדי הצבא המצרי, כי לא תהיה כל תכלית ממשית לפעולה צבאית מצרית בצורה זו או אחרת, החל מפשיטת קומנדו וכלה במלחמה כו־ללת. קשה להניח שמישהו במטכ"ל המצרי, או בהנהגה המדינית מאמין, כי ביכולתו של הצבא המצרי לה־דוף את צה"ל מסיני „ולשחרר את השטחים הערבים הכבושים".

שנית: ברור למצרים, כי צה"ל אינו פועל לפי התכתיבים של ה־מטכ"ל בקהיר. לשון אחרת: אין להניח שפעולה צבאית מצרית ב־תעלה תחייב את צה"ל לפעול באותו היקף, עיתוי, ומיקום. יש להניח כי המשמעות היא — שבעבור פעולה צבאית מוגבלת עלולה מצרים ל־שלם מחיר יקר — נהיר לסאדאת לפחות באותה מידה כפי שברורים הרמזים שהושמעו בישראל מפי גור־מים רשמיים.

האמינות ירדה פלאים

אף אם נעשה הקבלה בין המצב בסוף שנת ההכרעה 1971 לבין ה־איומים הנוכחיים נגיע למסקנה, כי במצב של היום עלה אף כוחה של הבחינה ההגיונית. אמינותו של ה־נשיא סאדאת לא רק בעיני ההמו־נים אלא גם בעיני החיילים ומפקדי צבאו ירדה פלאים בהשוואה לשנת ההכרעה. לכך יש השלכות לא רק על אישיותו הבלתי־אמינה של סא־דאת, כמנהיג המבקש להוביל את צבאו למערכת השיחרור והדרש קור־בנות מההמונים, אלא גם על מידת היענותם של אותם המונים וחיילי הצבא המצרי ללכת באש ובמים אחר הראיס.

אותו דבר אמור לגבי עמיתיו ה־מנהיגים הערביים. אלה לא יזדהמו לפעולה צבאית מצרית הנדונה מ־לכתחילה לכשלון. לפחות אחד ה־מנהיגים הקרובים ביותר לסאדאת — יריד מורצת ההפיכה הלובית מועמר קדאפי — שותפו לפדרציה המשולשת ולאיחוד המיזוגי, הביע בגלוי את אי אימונו בפעולה צב־אית בנוסח המצרי. אם לקדאפי אין הרבה מה להפסיד מתבוסה מצרית נוספת, הרי כך גם סוריה, הנחשבת לפארטנר היחיד לסאדאת בעצת פעולה צבאית נגד ישראל.

מכאן ברור שלא חל כל שינוי מ־משי בזירה הבין־ערבית בהשוואה לשנת ההכרעה, לפחות לא בכיוון המעודד את סאדאת ומאפשר לו לשים את מבטחו בשעת מלחמה „ב־אחוות הערביות".

סילוק הסובייטים

סילוקם של המומחים והמחויות ה־סובייטיים ממצרים הוא אחד הסימ־נים החשובים ביותר ל„בחינה ה־הגיונית" ואולי הוא שקול כנגד כל הסממנים שהזכרנו עד כה. אם בשנת ההכרעה ציפה סאדאת לאפשרות של עמידה סובייטית מבצעית לצד הצבא המצרי, הרי אפשרות כזו אינה קיי־מת כיום.

אם כך מדוע יש צורך להיערך גם לאפשרויות בלתי־הגיוניות. ב־מילים פשוטות: אם כל כך רע ה־מצב מה עלול בכל זאת להביא את סאדאת לידי אפשרות של מימוש איומיו לשים קץ להפסקת־האש ב־חזית התעלה?

אולי יש להקדים ולזכור כי עלינו להבחין בין נקודת הראות הישרא־לית למושג מלחמה על כל הכרוך בו, לבין נקודת הראות המצרית או לפחות הסאדאתית.

בעניין זה קיים פער עצום בין ה־מושגים הישראליים בכל הנוגע ל־אבידות בנפש וברכוש לבין המוש־גים המצריים.

להמחשה: אם רק שאלת הקור־בנות והנזקים היתה עומדת לפני ההחלטה אם לפתוח באש או לאו. סביר להניח שהנשיא סאדאת היה מכריע את הכף לחיוב ושעה אחת קודם. אין ספק כי מידת התיסכול וההתמרמרות במצרים — ולא רק כתוצאה מהמשך המצב הקרוי „לא שלום ולא מלחמה" אלא מהחרפת הבעיות הפנימיות התמורות — לא פחתו בהשוואה לשנת ההכרעה ואולי אף גברו. הדבר יוצר לחצים על ה־משטר המגלה אזלת־יד מוחלטת הן בפתרון בעיות הפנים והן בשי־נוי המצב של „לא שלום ולא מלח־מה".

בעטיים של הלכי־רוח אלה חייב סאדאת להצדיק את המשך שלטונו ולהראות פעילות לעתים כזוכבות.

השלב החדש של העימות

שנת ההכרעה למלחמה או ל־שלום ב־1971, קאבינאט של ד"ר עזיז סידקי, הכנת המדינה למלחמה ובאחרונה נטילת תפקיד ראש ה־ממשלה והכניסה לשלב „העימות ה־כולל" — בכל אלה השתמש סאדאת מאז חיסול חבורת עלי סברי במה־פכת מאי 1971 וצר הלום. באמצעות צעדים אלה ביקש להראות פעילות ולהצדיק את המשך שלטונו. האיר־מים ההכנות המלחמתיות, החל ב־גיוס מתנדבים ל„התנגדות העממית" וכלה בהנהגה מחודשת של האפלה — הם חלק מגילויי השלב החדש של העימות הכולל שבהמשכו, או בסופו, מצפים ההמונים המצריים (אולי בלית ברירה) לאירוע כל ש־הוא שיש בו כדי לשנות את המצב הנוכחי. פעולה צבאית היא אחד האירועים המעטים שעדיין נותרו ו־שסאדאת לוקח אותו בחשבון. אם אכן יחליט סאדאת בזכות פעולה צבאית כל שהיא, הוא יעשה זאת לא כדי לשחרר את השטחים, אלא על־מנת לשנות את המצב המדיני אשר לפי הערכתו פועל כרגע לרעתו ולטובת ישראל. באמצעות הפעילות הצבאית והעלאת המתיחות לדרגה הגבוהה ביותר מניח סאדאת שאפ־שר יהיה לשנות את עמדת בריה"מ, או לפחות לנער אותה מהתמיכה שו להאבקין, כדבריו, לפתרון בדרכי שלום בנוסח האמריקאי.

בהתהמד על נאומיו האחרונים ו־הפירושים של העתונות המצרית בבית סאדאת, כי מהחזה הלכה־למעשה בחזית הבוגן תשרת בסופו של דבר את מצרים, אף אם היא תצטרך לספוג מהלומה מצה"ל. כל־לות הכל יצטרכו המעצמות לטפל בנושא המזרח־תיכוני בדחיפות, כא־שר הנשיא ניכסון לא יוכל עוד לד־חות את תביעת עמיתו ברז'נייב ב־פגישתם הקרובה לתת זכות קדימה לבעיות האיזור בדיוניהם.

סאדאת גורס כי הפעלת האופציה הצבאית תסרת את מעמדו במישור הפנימי המצרי ובזירה הבין־ערבית. במקרה כזה שוב אי־אפשר יהיה לבוא אליו בטענות על כך שלא ני־סה את דרכו בגיבוש האופציה — המדינית הצבאית.

קורא הארץ

מתוך עשרות אתרי הבניה שלנו
ארבעה יתאימו במיוחד עבורך

בת־ים
ברחוב רוטשילד פינת קדושי קהיר, מקימה פאן לון את "מגדלי רוטשילד". במגדלים בני 11 הקומות — דירות מהודרות בנות 3—4 חדרים.
כל דירה נפרדת לחלוטין מדירות אחרות באותה קומה, פינוי אשפה מרכזי, משטח מיוחד למשחקי ילדים, חניה תת־קרקעית, שרותים כפולים בדירות הגדולות. נוף פתוח לכל הכיוונים, מרכז קניות ושרותים.
בנוסף בונה "פאן־לון" דירות בנות 5 חדרים ברחוב היוקרה של בת־ים — רח' דניאל, ודירות בנות 3 ו־4 חדרים ברחוב בגין. כן מוצעים למכירה במרכז בת־ים חנויות ועסקים.

פתח־תקווה
ליד מהיאון גוף האדם, באחד האזורים היפים ביותר של פתח־תקוה, בסביבת יד לבנים, בונה פאן־לון בניינים בני חמש קומות, במרכז של פיתוח סביבתי חדיש. באתר זה נותרו למכירה דירות בנות 3 ו־4 חדרים ודירת פנטהאוז. בכל דירה מטבח משוכלל, טלפון־פנים והכנה לטלפון חוץ, חיבור לאנטנת טלויזיה מרכזית ותרסינה צבעונית מלאה.

חולון
במקומות מרכזיים ושקטים בחולון, מקימה פאן־לון בניינים חדישים, על קרקע פרטית, בניה מעולה, מטבחים משוכללים בכל דירה. ברחוב זלמן ארן — דירות בנות 3 ו־3½ חדרים, ברחוב קראוזה — דירות בנות 3 ו־4 חדרים.
דירות בנות 3 חדרים ברחוב ההסתדרות ורחוב פייר קניג.
דירות בנות 3 חדרים ברחוב דב הוז.
בכל דירה מטבח משוכלל, תרסינה צבעונית, גז ומים חמים מרכזיים.

כפר־סבא
בכפר־סבא בונה פאן־לון בנין רב קומות ברחוב גורדון, במקום שקט וקרוב למרכז. בבנין — פנטהאוז ודירות בנות 4 ו־4½ חדרים. לכל דירה — שלושה כיווני אויר. 4 חדרים. הכניסה תוך זמן קצר ביותר. ארבע מרפסות, שרותים כפולים, הסקה מרכזית ואספקה מרכזית של מים חמים. ההפרדה מוחלטת בין הדירות (אין קירות משותפים). הנוף הפתוח הנשקף מכל דירה, מקנים לדירות אוירה של "וילה פרטית" בבנין רב קומות. ברחוב תל־חי נותרו מספר דירות בנות

לוד: שד' דוד המלך, פינת שלמה המלך ● בת־ים: רוטשילד 34, טל. 863395 ● חולון: שנקר 47, טל. 845264 ● כפר־סבא: ויצמן 72, טל. 924010 ● רעננה: ראה הרצליה, טל. 937578 ● כפר־סבא, טל. 924010 ● אשדוד: רוגוזין 4, טל. 055-25861 ● פתח־תקוה: ראה בני־ברק טל. 786191/2 ● ירושלים: שמאי 6, טל. 02-117935 ● בני־ברק: ז'בוטינסקי 20 (פינת רח' רבי עקיבא), טל. 786191/2 ● רמת־גן: ראה בני־ברק, טל. 786191/2 ● הרצליה: סוקולוב 58, טל. 937578 ● ראשון־לציון: רוטשילד 50, טל. 947043 ● יועצי השקעות חוץ: ת"א, פרישמן 10, טל. 240224, 240225.

פאן־לון

עידן־יועצים לפרסום
סטודיו פאמו

هكذا من الأصل

[illegible] الأصل

אין שותפות ללא נושא

ארה"ב ואירופה מתאמצות ליישב חילוקי דעות ברוח טובה

מאת א. שווייצר

יהיה פסק דינה של ההיסטוריה אשר יהיה על סך כל מעשיו של ניכסון, יש מעט ספק לגבי פעילותו בתחום יחסי החוץ של ארה"ב. היתה זו פעילות צנופה בהיקפה ומתוכננת — ואם מותרת הערה אישית, — מבורכת בתוכנה: משמעותה היא היערכות מחודשת של ארצות תבל, והמעצמות הגדולות בתוכן.

אין מהפכה אלא כאשר האירועים שכבר מוגדרים, מתחוללים בפרק זמן קצר. גם במובן זה ראויה מדיניותו החיצונית של ניכסון לתואר מהפכני: תוך פחות משנתיים נפתחה סין לגישה אמריקאית ישירה, הקשרים ההדוקים לכדי של ארה"ב ובריה"מ לבשו כסות פורמלית, ניתנה הכרה מוניטארית להתעצמותן של יפן ואירופה והושם קץ למעורבות בויאטנאם. בתום שנתיים אלה אין העולם דומה עוד למה שהיה תמול־שלשום: ונדמה כי אנו ניצבים בפיתחו של עידן שאיפיונו העיקרי הוא תפיסת מקומה של אירופה בתמונת העולם הואשינגטונית על־ידי ברית־המועצות (בקורה הראשונה) וסין.

*

את הבי היובל שחלף מאז מלחמת העולם השניה אפשר לחלק באופן גס לשתי תקופות עיקריות: תקופת ביצור עמדות תוך יריבות חריפה ולעתים אלימה, (התקופה זו שנמשכה בערך עד סוף שנות ה־50 בדין קרויה המלחמה הקרה); ותקופת הגישוש, לאחר שהוכח לארה"ב ולסובייטים כאחד, כי קווי ההיחום ביניהם נעשו בלתי־עבירים בלי מלחמה גרעינית, אל עבר הבנה והסדר. השבות לייזום חיסולה של המלחמה הקרה מגיעה, כך נדמה, לניקיטה כרושצ'וב: ביקורו בארה"ב בספטמבר 1959 היתה בהגיגה עבירת קרח ופתיחה ציר להתקרבות.

וכן הראוי שלא לשכוח, כי הי"ה ברז'ניב, קוסיגין ופודגורני, עם היותם יוזמי הדחתו של כרושצ'וב, היו גם תלמידיו, גם ממשיכי דרכו: הסכם ברלין, חתימת חוזה שלום עם גרמניה, הסכם סאלט ויצירת מוסד הפיסגה האמריקאית־סובייטית, כל אלה הם שלבים הגיוניים בהגשמה המדיניות הכרושצ'ובית.

אין אירוע סמלי המבטא בבהירות רבה יותר את מה שהתרחש עד כה בין מוסקבה לואשינגטון מן הנאמר בנאומו של המזכיר הכללי של המפלגה הקומוניסטית הסובייטית בחגיגות ה־1 במאי: והאוטוריטה העליונה מבריץ ביום חגו של כבפיותו, כי מטרת מדיניות ארצו (ושל ארצות המאמינים האחרים) היא לשפר יחסיו עם המערב. למדיניות הסובייטית התחדשה שני יסודות: ההכרה בתיקו הגרעיני שבעטיו נמנעה הגדולה אלימה או מהפכית של תחום השליטה הסובייטי; והסקת מסקנה אופרטיבית משלחותה של הכלכלה הסובייטית. זכותם הגדולה של הנשיא ניכסון ויועצו הד"ר קיסינג'ר היא שניחשו, כי ברית־המועצות מוכנה לתפנית וכי הקלו על ביצוע התפנית במעשיהם זה.

בעת חתימת הסכם סאלט בחודש מאי 1972 נאמר במקום זה, כי רק בין בעלות ברית נהוג מידה כזו של גילוי סודות הדדי והאימון כפי שהתגלה בין ואשינגטון למוסקבה בעת הדיונים שקדמו לאותו הסכם. ואכנם היה זה חזיון חדש ששתי ארצות שבאופן מודע ומוצהר הכינו את מערכות הבטחון שלהן להדברה ולהשמדה הדדית, יחליפו ביניהן מידע עדכני וידונו בטכניקות, לא להגבלת השימוש בהן, אלא למניעת הצורך בהפעלתן, לא צריך לעמוד על הגיכוקים, כי בימים אלה לכל בר בי־רב, מה פירושה של עצמה גרעינית בדרג זה ומה המשמעות הנובעת מכאן לגבי מי שמחזיק בה. ובעצם השליטה בכלי השמדה אלה בדרג זה דיה כדי לצקת תוכן מספיק לתוך שותפות בין בעליה: כיצד להבטיח שלא לעשות שימוש בהם.

*

זאת יש לזכור: אין שותפות בין שתי ארצות — ויהיו ביניהן יחסי קירבה תרבותיים, אתניים או חברתיים הדוקים ככל שיהיו — אלא אם יש לאותה שותפות נושא קונקרטי. העובדה המדינית היסודית של עולמנו היא קיומן של מעצמות שייחודן הוא הבעלות על מערכות נשק גרעיני ומתקני שילוח. ההסכמה להסדיר את השאלות המתעוררות בין מעצמות אלה תוך ניטרול כושר השמדה שלהן מוציאות שתיהן הון עתק, היא בסיס איתן למסכת הסדרים שבלשון השגורה הקרויים שותפות. לזה נוספים צרכיה הכלכליים של ברית־המועצות, הון וידע שבעיקר ארה"ב יכולה לספקם — וכך נראה רוצה (לא רק מוכנה) לספקם. שני אלה משמשים תוכן מוצק לשותפות אמריקאית־סובייטית בעתיד הנראה לעין.

בניגוד לתכולה העשירה של שותפות זו, הולכת ומידלדלת מתוכן מעשי הברית הפורמלית (המוסדת בחוזה נאט"ו ובגופים כלכליים כי שותפים) בין ארה"ב ואירופה. כשנתכוננה הברית, היה לה תוכן כפול: שיקום והגנה מפני השתלטות סובייטית. התוכן אחד מומש, האחר איבד את אמינותו. יותר מזה, אירופה — ואולי גם יפן — הולכת והופכת למתחרותה הכלכלית של ארה"ב. המתחרות זו קצרה יחסית הדרך ליריבות, שסימניה המתרבים והולכים באירופה גלויים לכל מי שאינו רוצה להתעלם מעובדות.

השותפות האטלנטית נעדרת תוכן: זו עובדה המתגלית בכל בהירותה בהרצאתו מלפני שבוע של ד"ר הנרי קיסינג'ר בניו־יורק. הרצאה זו כונתה אצל פרשנים אמריקאים, שאינם יכולים להינתק מן העבר, בשם הרוואורד החדש (הגנראל מארשל, מי שהיה מיניסטר החוץ האמריקאי בממשלו הראשון של הנשיא טרומן, נשא ב־1947 את נאומו המפורסם שבו הציע את התוכנית הקרויה על שמו, בחגיגת סיום השנה האקדמית באוניברסיטת הארווארד); אלא שהנאום של מארשל היה משום תכלית: הוא קבע, כי אירופה גוועת מרעב והציע סיוע אמריקאי לסיקוכה. כנגד זה הרצאתו של ד"ר קיסינג'ר מכילה קטלוג של נושאים עליהם אפשר לדון בין ארה"ב לאירופה, מבלי שיהיה בהם אחד שהוא גם מרכזי, גם נתון לפתרון המקובל אינסטינקטיבית על שתיהן. זו המציאות המופלאה של שנות ה־70: נושאים מוסכמים לשותפות פעילה בין ארצות־הברית וברית־המועצות מכאן וחיפוש נואש למדי אחר נושאים לשותפות אטלנטית מכאן. והדעת נותנת שכל המקרב בין אמריקה לאירופה וכל הדוחה בין אמריקה לברית המועצות, אינם הוקים דיים לבטל את התוצאות האופטימיות הנובעות ממצב עובדתי זה.

*

כל שותפות — וכמוה כל יריבות — היא תהליך, ולא תוצר מוגמר. השותפות האמריקאית־סובייטית שתוארה כאן בקוים כלליים ביותר, גם היא מערכת יחסים בהתהוות ועל כן אין להשוות למשל את מידת האינטימיות השוררת בין ואשינגטון למוסקבה באמצע 1973 עם זו שאפיינה את היחסים המשותפים בנאט"ו, ב־1953 למשל. אך מן הראוי להזכיר, כי חיכוכים, ואפילו התנגשות, אינם בהכרח סותרים את קיומה של שותפות: גם על היחסים שבין ארה"ב לבין כל אחת מבעלות בריתה האירופיות העיקריות (בריטניה, צרפת וגרמניה) העיבו לא אחת התנגשויות — ודחיקת רגליים של זו על־ידי זו גם היא לא היתה בלתי ידועה. הקובע הוא קיום בעין של אינטרס משותף עדיף; מגמת ההתפתחות ביחסי שתי המעצמות הפל מעידה, כי יש הכרה אצל שתיהן בקיומו של אינטרס מעין זה.

כמו שאין לדבר על ידידות מושלמת בין ואשינגטון למוסקבה, כך גם אין מקום לדבר על התפתחות של יחסי איבה בין ארה"ב לאירופה. אדרבא, שתיהן עשות ועשו מאמצים ניכרים כדי ליישב חילוקי דעות ביניהן במשא־ומתן וברוח טובה כל שניתן. אך יישוב חילוקי דעות בנושאים מסחריים ומוניטריים אינו נושא לשותפות פעילה ופורה; ואילו נושא הבטחון שותפות כזו, ולוא גם שותפות הסלוה חילוקי דעות חריפים, אין למצוא בקטלוג של קיסינג'ר או בעלי דבריו האירופיים. על כן, השנה האירופית של הנשיא ניכסון עלולה להתמצות בהכרה בניכור המתקדם. ואולי יש משהו מן הסמלי בעובדה, כי ביקור ברז'ניב בוואשינגטון נועד לאביב, ואילו ביקור ניכסון באירופה, לתהתרך העתיד.

שר החוץ הסובייטי אנדרי גרומיקו בחברת שגריר ארה"ב במוסקבה (משמאל) ג'ייקוב ביס ושגריר בריטניה ג'ון קיליק (מימין) בעת אישרור הסכם סאלט במוסקבה

להסיר את הקוצים

מאמר מסכם בסידרה הצבר בשנות ה־70

הצבר הקלאסי אינו מתאים לישראל של היום

מאת אמנון רובינשטיין

בסידרת מאמרים זו, ניסיתי לבחון את הצבר מזוויות ראייה שונות. איני חושב כי בדיקה כזו נותן לסכם במסקנה חד־משמעית בנוסח טוב או רע, שחור או לבן. אך נדמה לי כי הבאתי די ראיות לקיומו של משבר ולאי־שביעות רצון מהתגשות שבעת־הרצון העצמי שבאה לעולם כתוצאה מעלייתו של הצבר המיתולוגי.

קשה תפקיד זה. האידיאל הצברי הוא על כן אנטי־חינוכי ואילו היה לנו ציבור מחנכים בעל הנהגה נחושה ובתי־ספר ראויים לשמם, היו הם עומדים בראש המערכה נגד אידיאל זה.

האידיאל הצברי של נוקשות חיצונית ורכות פנימית התאים לנסיבות ההיסטוריות בהן נוצר. הנוקשות החיצונית התאימה לא רק למציאות באירופה והוויתה היהודית אלא גם למציאות החדשה שמצפה עבודה, מטרידות את חיי ישראל של שנות השבעים.

מאמץ עצוב

אך המסקנה העיקרית של סדרה זו — הקוראת להסיר את הקוצים מעל הצבר — מתחזקת לא רק על־ידי צרכים חברתיים. יש משהו ילדותי בעצם הצורך להשיג נוקשות ותוקפנות כלפי חוץ. האדם הבשל והתרבותי יודע כמה פרימיטיבי דימוי זה. הוא יודע להבחין בין טפל לעיקר, בין רע לטוב. הוא יודע, לאור נסיונו האישי ונסיון אחרים, כי יש להבחין בין אמצעי למטרה וכי התוקפנות, הנוקשות ואפילו אומץ הלב יש להם משמעות משנית ושולית בהשוואה למטרות אותן הם משרתים.

צברים וישראלים בחבורותא

דמות זו של הצבר הקלאסי נוצרה על־ידי דור הורים כריאקציה לתדמית של היהודי הגלותי. הנסיבות השתנו לחלוטין ומה שיכול לומר אב על בן טיפוחיו אין הבן יכול לומר על עצמו. אב יכול להתגאות בבנו השובב, העוקצני והדוקרני; בן המתגאה בתכונות אלה הופך עצמו למגוחך, והגיחוך גדל והופך לדחייה כשהבן מתבגר ומזדקן ודבק בדיוקנו של כאילו היתה זו מתנת שמיים. מבחינה זו, משבר הצבר בשנות ה־70 הוא לאמיתו של דבר משבר של התבגרות ויציאה מתוך בית־אבא. זה משבר שיש לו השלכות חיוביות בתנאי שיוסקו ממנו המסקנות הנכונות.

גורם שלילי

אך יש עוד בחינה המצביעה על הצורך בבדיקה מחודשת של הערכים הצבריים המקובלים. מה אומר המיתוס הצברי? הוא גורס כי הצבר, כמו פרי הארץ, הוא עוקצני ודוקרני בחוץ רך וטוב בתוכו. אתה חייב להתגע — ולעיתים גם להיפגע — לפני שתוכל לטעום מן המתוק שמתוך הבצר פנים. זה דיוקנו של הצבר הבריא בנפשו, עליו מתגאים ילדינו.

בדרך זו אנו מכשילים ומפתחים הכרונות. אנטי־חינוכיות הקלסלות בכלות אצל המתבגרים. אין דבר קל יותר מאשר לשכנע ילד להיות קוצני ודוקרני. המחנך הטוב יודע שתפקידו לעקור, או לפחות למתן, יצרים תוקפניים, ומטפיעו יעיד כמה לקום בארץ: כמציאות של קומץ אנשים חלוצים, של קבוצות וקיבוצים, גדודי עבודה ושכונות חדשות מחוץ ליפו ולירושלים הישנה. בחבורות הקטנות והאינטימיות שנוצרו אז, פנימו ותוכו של אדם היו עיקר; דוקרנותו החיצונית היתה משנית. במסגרת הקיבוץ, הגרעין, ההכשרה, החבורה הקטנה מוצא הצבר את מקומו ללא קושי. כנותו ונכונותו לעזור לרעהו מתאימות למסגרת קטנה וחברית זו.

אך ישראל של־היום אינה מורכבת עוד ממסגרות קטנות ואינטימיות, זוהי חברה המונית, עירונית בעיקרה, חצי תעשייתית. זוהי חברה שבה הישראלי מבלה חלק ניכר מזמנו בחברת אנשים לא־מוכרים לו. הוא חי, בקיצור, לא רק במסגרת החבורותא אלא גם, ואולי בעיקר, במסגרת של חברה אלמונית ורבגונית. ובמסגרת חברה כזו, דוקרנותו של הצבר הופכת לגורם שלילי.

החיכוך עצמו, בנסיבות של המון עירוני חברה טכנולוגית, הופך לקשה ביותר. בנסיבות אלה משתנות העדיפויות: מה לי פנימו ותוכו של אדם אלמוני — שכני לרחוב, לאוטובוס, לקולנוע, לעיר, למשרד, למדינה — כאשר כל מגעי עמו הוא חיצוני במגע של חברה עירונית? לא תוכו של אדם אלא התנהגותו היא העיקר ומידת החיכוך היא הקובעת.

אותן תכונות שלא הפריעו לגרעינים הקטנים של ארץ ישראל הרים.

למסקנה זו יש השלכות רבות על החברה הישראלית הצברית: במישור לאומי, היא שמה את השירות הצבאי — על אף חשיבותו הרבה — במקום הנכון, דהיינו כמכשיר להגנה על חברה ולא כאחד מעיקריה; במישור האישי חייבת מסקנה זו לשלול את הישראלי התוקפן, השוויצר המתנשא, הלועג־לשונה־ממנו; היא צריכה לחייב את הערכים והאנושיים המסורתיים שבאו לידי ביטוי כה מובהק בעם היהודי: את אהבת הלימוד והאמנות, את קדושת החיים, את הדאגה לעניים, את ההבנה לזולת, את נדיבות הלב.

כדי לתרגם מסקנות אלה לשפת המעשה, דרוש מאמץ חינוכי עצום. בתי הילדים ובתי הספר יכולו, אילו נמצא להם מנהיג, להערך לקראת שינוי כזה. אך המאמץ חייב להקיף כל מי שיש לו השפעה: סופרים, מורים, הורים, עתונאים ונבחרים. המאמץ אינו קל משום שמדובר כאן בשינוי יסודי הנוגע בשורשים אידיאולוגיים בדפוסי התנהגות שנתבססו בחברה מגובשת. אך דווקא משום שמדובר בעניין לא קל, ראוי שיטלו אותו על עצמם בני הארץ, אותו ציבור מורכב של אנשים מוכרים ובכירים הקרויים בשם צברים.

החדרת תפישתו של ג'קסון לבית הלבן

מאת דן מרגלית

בימים אלה קל להיות פופולרי. רעם מחיאות כפיים מקדם כל מי שקורא לממשלה לתמוך במאבקו של הסנאטור ג'קסון בנשיא ניכסון בעניין עליית יהודי ברית־המועצות. מה יכול להיחשב נאה מתמיכה בתיקון המוצע על־ידי ג'קסון? אם יש פרקים בתולדות הציונות שההזדהות עם התכם נתקלת בקשיים, כהתהלכותם של חלק מהישראלים בשאלת יישוב כל הארץ, פרק זה אינו נמנה עם הפרקים הקשים לאימון. אין הומאנית, לאומית, ליברלית ומלכדת מהתביעה הישנה־אקטואלית „שלח את עמי".

לכאורה יכולה ישראל לחבוק מלבחור בין ידידה בבית הלבן לבין ידידה הותיק בקפיטול בטענה, כי המחלוקת ביניהם הוא עניין אמריקאי פנימי. אך אין איש בוואשינגטון המאמין בכך ברצינות. ובודאי לא מאז מערכת הבחירות האחרונות בארצות־הברית.

טוב עושה הממשלה שאינה מזדרזת להטיל את משקלה היהודי לצד אחד מן היריבים. אך אין לישראל סיבה לשמוח על המחלוקת. לנשיא מועדון הנשיאים היהודיים בארצות הברית יעקב סטיין שהגיע אתמול לארץ, הציע הממשלה לפעול בעדינות כדי להביא להידברות ולפשרה בין ניכסון לבין ג'קסון. אך אם תיכשל הפשרה ותגיע שעת העימות בין הנשיא לסנאטור, תיאלץ גם ישראל לומר היכן היא עומדת.

ברור כי התביעה הנשמעת מכל צד לתמוך בג'קסון מבוססת על שיקולים יהודיים רציניים. לוא קיבלה ארצות־הברית את תיקונו כחלק ממדיניותה הרשמית, היה מתחזק בטחונה של ישראל שהשעיית הכופר בברית־המועצות אינה בת־חלוף. בישראל שוררת חרדה כנה מפני סגירת הזרם האיטי מדי של העולים, ואין לזלזל גם בדאגה שמא ההתעללות בתובעי רוסיה לכל מי שמבקש להגר ממנה; מפחיתה מספר מגישי הבקשות.

תיקון ג'קסון עשוי היה להבטיח את החושש לבקש ללא חשש היתר יציאה מרוסיה, לקבלם בהקדם וללא תשלום כופר. כל עוד תלויה כלכלת ברית־המועצות בנדיבותה של ארצות־הברית, יכול היה תיקון כזה להבטיח את שלומם של העולים לארץ.

לכך יש להוסיף את נסיון העבר. לפתות בעניין זה אין מי שילעג למסביכיה של ראש הממשלה גולדה מאיר המסרבת לשקול את העבר המר ואת המסקנות הנובעות מתקופת המנדט הבריטי והשואה הגרמנית. למודת נסיון מן העבר חייבת ישראל לעשות כל מאמץ — אפילו הוא גורם לזיוים מופרז — כדי להבטיח את ממדי שיבת־ציון ואת בטחונם האישי של המתעכבים לעליה.

חרף כל זאת, נראה לי כי בהגיע שעת־המבחן — בין ניכסון לבין ג'קסון — חייבת ישראל להבהיר, כי לא תפעל בניגוד לרצונו של ניכסון.

אשר לתמיכה המובנת בכל מלה וסעיף בהצעות הסנאטור ג'קסון — נרמונה דעת הקהל בישראל להציג את הנשיא האמריקאי כמי שעומד מצידו השני של המיתרס. ובאור זה כתוב.

כמובן שאפשר לומר בצורה דמגוגית, כי „ניכסון אינו אוהב יהודים", שהוא „טריקי דיקי" ושנחלש בפרשת ואטרגייט. אך יש לבדוק את מעשיו לגופם. העובדה היא שניכסון העמיד את שאלת ביטול הכופר בערכו הדיון האמריקאי־סובייטי.

הוא הסביר למוסקבה שההסכם הרי בין שתי המעצמות עלול לגע בגלל גזירה זו. אי־אפשר לצלם מבך שהסובייטים נאלצו קיד בידיו מכתבי־התחייבות בים, אשר בנבייהו הסבעית לגים נוכפים במאבק על הצליפה אנו נוטים לשכוח, כי עד לפני חודשים מספר כצבר פיתינו.

לא רק שניכסון קיבל מהסובייטים התחייבויות מרשימות, אלא גם נתן הבטחות מרשימות להמשיך ולהעמיד את שאלת העליה מרוסיה כנושא מרכזי במדיניות החוץ האמריקאית. יכול להיות שאינו מספיק. ודאי שהיינו מעדיפים שאמץ לעצמו את תיקון ג'קסון.

אך לא ישראל היא המדינה שיכולה לסמוך, כי הבטחותיו של ניכסון אינן אמינות. ההיפך נכון. בכל שנאבקנו בו בעבר — והכן שנאלץ לעשות זאת גם בעתיד — היה זה חלק ממאמץ לקבל הבטחה. אך לעולם לא היה ביצוע הבטחות שכבר ניתנו.

גם ההשוואות עם השואה מופרכות. הרי ניכסון, בעל ה„רקורד" טוב, מבטיח להמשיך ולהיאבק, ואילו רוזבלט הסביר למנהיגי ארצות־הברית (ששתקו) מדוע לא יסכן טייס אמריקאי בהפצצת מכונות ההשמדה הנאציים. על כן, אם יכולה ישראל לעשות דבר־מה בנדון, הרי זה לנסות ולשכנע את הבית־הלבן במגעים השקטים לאמץ לעצמו את תוכן תיקון ג'קסון. אך ירושלים אינה צריכה, ואינה יכולה, להעמיד את שריריה בדעת הקהל האמריקאית ובסנאט במאבק ציבורי נגד הנשיא ניכסון.

את תיקון ג'קסון חייבת לבחון גם מצידו הכללי. הסנאטור הנמרץ עומד בראש אסכולה החוששת שמא הפליגו ניכסון וקיסינג'ר במתן טובות הנאה לברית־המועצות. דווקא ההתחייבות של ברז'נייב לניכסון בשאלת השעיית „הכופר" על יציאת יהודי ברית־המועצות היא הוכחה נוספת במכלול של הראיות המצביעות על חולשתה הכלכלית הפנימית של רוסיה ותלותה במערב. הוכחות כאלה, בדרך הטבע, מעוררות הרהורים שמא לא גובה ואשינגטון מחיר מתאים תמורת הסיוע שהיא מגישה לברז'נייב. הרהורים אלה אף מעוררים חשש שמא תוך שנים מספר תיחלץ ברית־המועצות ממצוקתה והקשיח את מדיניותה המדינית כלפי ארצות־הברית והמערב בכלל.

לישראל יש איפוא עניין בשאלות ובספקות שמבצבצים גם מעבר להיבט היהודי. ה... עצמו גילה שלדיעות אמריקאים בא לכלל הסכם עם הרוסים שהערים את ארצות־הברית בתחום מסוים, בנמיותה כלפי הסכם הממשל בוואשינגטון, שהכחיש זה רק בתצי־פה, הבטיח לבל יתרחשו דברים דומים בתחומים אחרים בעתיד.

לישראל יש ענין להביא הסקפה בולטת זו הזור הבא מת ליבו של הבית הלבן, בהקשר לשיחות על צמצום הכוחות הצבאיים באירופה, ביים המוצעים ביבנת זו העוצמה הסובייטית. תיכונ...

העניין הישראלי בתפיסת ג'קסון אינו מוגבל, איפוא, לרצונו הטוב כלפי יהודי ברית־המועצות. אלא קשור גם בעמדותיו הגיאו־אסטרטגיות. אך יש לה עניין להחדיר את דעותיו לבית הלבן במסגרת שכנוע במשך ועקב, ולא בדרך השתתפות במאבק נגד ה...

איך חיים

עסקן המפלגה מודאג

מאת יאיר קוטלר

ב־33 שנות עבודתו במפעל המכובד הסיג ש"ב מעמד גם בעיר בגורין ליד תל־אביב. הוא עסקן ההסתדרות ומפלגת העבודה (מפא"יניק ותיק), חבר במועצות הסניפים של שני המוסדות, פעיל באגודות ציבוריות למכניקה. הוא היה גם חבר בהגנה. כבוד לא חסר לש"ב. זאת לא בעייתו בימים אלה של אינפלציה. הוא מודאג מרמת הכנסתו, כי שת לדעת: ש"ב הוא פועל תעשיה וותיק מאד, בן 61. בעוד ארבע שנים ייצא לפנסיה. איך יהיה ב־70% משכרו כאשר גם המשכורת המלאה אינה כורחה לו כום אפשרות תמרון?

ש"ב עלה לארץ־ישראל מפולין ב־1939 כמעפיל. האניה המפורסמת שנשאה אותו — טייגר היל — נתקעה בשרטון בחוף תל־אביב, מול רחוב גורדון. ש"ב, כרבים מעמיתיו המעפילים, הצליח לחמוק מהבריטים. זמן קצר אחרי בואו לארץ המובטחת נקלט במפעל המכובד, התקדם יפה בעבודה, נבחר לועד. בתום 33 שנות עבודה משתכרת משכורתו החודשית בכ־1068 ל"י ברוטו, או בכ־830 ל"י נטו, לא כולל משכורת 13, ממנה נהנים העובדים החודשיים בתעשיה. החל מ־1 באפריל יהנה ש"ב מהנחה קטנה במס הכנסה, העשויה להסתכם בכ־50 ל"י לחודש.

מצבו של ש"ב טוב לאין ערוך מעמיתיו במפעל. אמנם הוא נשוי, אך אין הוא תומך בילדים. בנו היחיד עזב מזמן את הבית. בכל זאת מתאר ש"ב את מצבו כקשה. המחירים מאמירים ללא הרף. תוספות השכר והיוקר כבר מזמן אינן מדביקות את אבדן ערך הכסף. ש"ב הוא פועל האוהב ספר. הוא אינו מוכן לוותר על קריאת עתון בוקר. המפעל מנכה משכרו תמורת מנוי חודשי. הוא אינו מרשה לעצמו לקנות גם עתון צהרים, אך הוא אינו מוותר על קניית ספר, עריכת טיולים בישראל ובשבתות. הוא אוהב טבע, חובב נופים. רעייתו אינה מוכנה לוותר בשום מחיר על מנוי לתזמורת הקאמרית אשר בעיר מגוריה. האם לא מגיע לפועל — הוא שואל במצב מרירות — גם קצת בידור, מוסיקה, תיאטרון? האם כל אלה רק נחלתם של העשירים?

הכעס על ספיר

ש"ב עדיין מתגורר בדירתו הצנועה בשיכון שהוקם במפעלו עוד ב־1947. רק קומץ מעובדי בית־החרושת נותר בשיכון. הרוב נטשו מזמן. הצניק מגוריו, התבסס והתרחב אחרי שרותה לאלה שהחליפו את העבודתם. ב־1947 עלתה לו הדירה 1400 ל"י. היו אז ביד ש"ב החסכון של 670 לירות, את היתרה פרע במשך כותא ב־5.20 ל"י בחודש. אותם ימים חלפו ולא ישובו עוד. דאגתו של ש"ב גוברת עם גילו.

כדי להתקיים מעמל כפיו מנהלת רעייתו את משק הבית בקפידה. השוק רחוק מהשיכון. יש לרכז את כל הקניות בסופרמרקט. אמנם המחירים בכל־בו יקרים יותר מאשר בשוק, אך יש יותר סדר: גם זאת לטובה. קונים מצרכים על פי עצות הכבה ולא בהתאם לצרכים הבכשיים. כצורך השבוע תביד פופולרי אצל רעייתו של פועל התעשיה. אמנם בחדשים האחרונים תפחה המשכורת קבצה אצל ש"ב, אך במקביל גם צמק סל התמונות. בכר, צנצניות, ירקות, פירות, משקים תריפים, כבר עם שלא נכנסים הביתה.

ש"ב כועס מאד על פינחס ספיר, על אף העובדה שהוא נמנה עם פעילי מפלגתו, הגורם להאדרתה בעירו. אל יגיד ספיר לפועלים — רוטן ש"ב — לצרוך עוף או בשר קפוא תפל במקום בשר טרי או כבד. האם שר האוצר — הוא שואל — גם מקיים בעצמו את מה שהוא מטיף לפועלים? ש"ב ורעייתו סולדים מבשר קפוא, המצטמק להצי משקלו אחרי שנמס ממנו הכפור, וגם אינם משתגעים לעוף. אין תחליף לבשר. בלית ברירה קונה האשה יותר עוף. בבוקר זה עליה להשלים בבשיל בעלה את ארוחתו העיקרית היחידה, בעזבו מעבודה לפנות ערב אחרי שסעד את לבו בחדר האוכל של המפעל תמורת מחיר מוזל ומסובסד של 80 אגורות ליום.

המפעל מספק לעובדיו ארוחת בוקר ב־30 אגורות: סלט, חצי ביצה קשה (חביתה מביצה שלמה רק ביום שישי), או גבינה לבנה, דייסה, חצי לבן. לחם, תה (או קפה), כריכה וריבה ללא הגבלה. בארוחות הצהרים מגישים בשר, דג או קצת בשר, לחם, תפוחי־אדמה או ירק אחר, לפתן (ביסקויט, פודינג או פרי) — הכל תמורת חצי לירה.

מה רע בתפריט מזון כזה? מי יכול לסעוד לבו בבוקר, או במוסקבה, תמורת 30 אגורות בבוקר וחצי לירה בצהרים? פועלי המפעל אינם מתרגשים מן המטבח המסובסד. ראיה לכך: פחות מ־50% מכוח האדם המועסק סועדים את לבם במפעל. הסועדים קובלים כי המטבח קונה את הבשר הזול ביותר. מן המזון מכילים קציצות, גדושות בלחם. הדג תמיד מיובש. ביום א' מביצים אטיריות. ביום ב' מביצים שטויות. ביום ג' — ... או טטעיות, מה שנותר בכיר מן היום הקודם, וכו' וכו'.

ש"ב מפקיד את משכורתו בידי רעייתו. ניהול ותקציב החודשי נעשה קפה מיום ליום. הכל בהרדקר. ש"ב חושש מאד כי רמת חייו תרד עם יציאתו לפנסיה. הוא בטוח כי לא יוכל להיות רק מן הפנסיה, אך הוא אינו רואה באופק שום מקור הכנסה נוסף, לבד מן הביטוח הלאומי. אם יאבדו לי כל שיני — מתלוצץ בעצב ש"ב — אוכל להסתפק בלבן, אך הלייבען (החיים) ישאירו מצומקים, עלובים. האם כך יאה וכך נאה לפועל בישראל? ש"ב יודע, כי עליו לעשות במאמץ עילאי ארבע שנים לפני הפנסיה כדי לחסוך קמצה במגבה להפריש לקרן שכווה שפירותיה ישלימו את משכורת הפנסיה המקוצצת. אך איך מגיעים להשג כזה במשכורת הקיימת? כואב לו לש"ב, שאינו פועל פורץ או חסר אחריות, על שאינו מסוגל לקנות יותר מתנות לנכדו היחיד. הוא מתבייש על שום חסרון הכיס הכרוני הפוקד אותו מאז נמלט מפולין ב־1939. נדמה לו כי כסבא, הרווה נחת מנכדו, הוא אינו ממלא את תפקידו כדבעי כי אינו מסוגל במצבו הכלכלי להעניק שפע צעצועים לזאטוט, שלא לדבר על הענקת שי לבנו.

העצמאים מול השכירים

ש"ב, פעיל מפלגת העבודה וההסתדרות, מותח ביקורת קשה על המדיניות הכלכלית של פינחס ספיר. למה — הוא חוזר ושואל — אין פיקוח על הסוחרים, החנוונים, התעשיינים, בעלי המקצועות החופשיים? האם כל אלה משלמים מס אמת, כפי שיודע האוצר לגבות מן השכירים? למה אין פיקוח ממשלתי על גורפי הרווחים, הספסרים? מדיניותו של ספיר — זאת דעת ש"ב — מעוותת. הנה הפרשה האחרונה של העלאת המחירים. הסוחרים והחנוונים הסירו הבלאי והשליטו רווחיהם ואין פותח פה ומצפצף. העצמאיים חיים טוב, נהנים מכל השפע שבעולם, רוכשים מכוניות מהודרות, מטיילים הרבה בחוץ־לארץ, זוללים במסעדות־פאר, גרים בדירות מרווחות, מתלבשים בהדר. רק השכירים, בעיקר פועלי התעשיה, דפוקים, בעלי הדרגות הנמוכות נשארים בתחתית, אך בעלי הדרגות הגבוהות מוסיפים לטפס, לעלות בסולם החברתי.

האם גם חבריו של ש"ב בסניף מפלגת העבודה בעירו קובלים על המדיניות הכלכלית של הממשלה? בהלשם, הוא ממהר להשיב לי ומביע את דעתו האישית: רוב החברים הם ממפלגת העבודה, אך מי מהם רואה באמת את בעייתו של הפועל? אנו, הפועלים, מהווים רוב במדינה, אך לא מתחשבים בנו. גם אם ספיר יתפטר לא יהיה יותר טוב, כי יבוא ספיר חדש. עשירי המדינה וגבירים מעניינים את ספיר יותר מאשר הפועלים והעניים.

פינחס ספיר משול בעיני ש"ב לאב המטופל בהרבה ילדים, אך מבדיל בין אחד לאחר. החוצפנים, החזקים, והגסים, הם הזוכים אצלו במירב היתרונות הכלכליים. מי הם החוצפנים, החזקים והגסים? ש"ב רואה את אלה בדמותם של העשירים, המונופוליסטים, הסוחרים, מעסיקי החוץ — כל אנשי המלך החביבים על שר האוצר שלנו.

גם הבנקים אהודים על ספיר, מבקש להוסיף ש"ב לרשימת בעלי האינטרסים המשוריינים שחובר לעצמו. ראה — הוא מפנה את שימת לבי — כמה סניפי בנקים הוקמו בישראל בשנים האחרונות. בכל קרן רחוב — סניף בנק. במקום לשלם מס אמת — פותחים עוד סניף, או משרד של חברה קבלנית.

אני מבקש לבלום את שטף דיבורו של ש"ב, חותך אותו בשאלה: מה דעתך על בן־אהרון? ש"ב נדלק. אורו עיניו. יצחק בן־אהרון הוא בסדר גמור... הלוואי ויהיו הרבה כמותו בישראל... הוא רואה את הפועל... הוא עומד לצידנו...

אבל — אני זורק קריאת־ביניים פרובוקטיבית — אתם דפוקים ופועלי התפעול בנמל אשדוד כליהריים לצותכם. ש"ב אינו מאבד את עשתונותיו. לא כל פועל — הוא ממהר להשיב לי — רוצה לעבוד בנמל... איני יודע אם פועל באשדוד משתכר 4000 או 6000 ל"י בחודש, אך היום כבר אין יעקים נהגי טקסי או מוכרי נקניקיות או מלצרים, וגם לא תמצא בני כנהלים שיתנדבו לעבוד בנמל גם תמורת המשכורות הגבוהות. מגיע להם. למה נותנים גם פועלי הבנין משכר גבוה? יש מחסור, או משלמים. מה רע בזה? איני מקנא בשום פועל המשתכר יותר ממני.

בעד מי יצביע?

ש"ב אינו מסוג עצמו כפועל דפוק. אך כואב לו כי הפועלים, הבונים את המדינה בזיעת אפיים, אינם נהנים מתמורה נאותה. בכל זאת הוא יצביע בעד מפלגת העבודה בבחירות הקרובות, כי הוא מאמין שמצבו, עד ליציאתו לפנסיה, עוד ישתפר. ש"ב מוכן להסתפק רק בעוד 200 ל"י בחודש. אם יוסף סכום זה לשכרו החודשי כבר יוכל להיות — כדבריו — חיים נורמאליים, להתלבש יותר טוב, ללכת לתיאטרון, לקנות צעצועים לנכדו. הן לא רק על הלחם יחיה האדם.

לו נשאל ש"ב על־ידי ראשי מפלגתו איך יש להרכיב את הממשלה החדשה, הוא היה מביא להם עצה שרבים מעמיתיו במפעל ובמפלגה סומכים את שתי ידיהם עליה: גולדה מאיר צריכה להוסיף לכהן כראש הממשלה בגלל הפופולריות הרבה שהיא זוכה לה. פינחס ספיר צריך ללכת, כי הוא לא טוב לפועלים: יצחק בן־אהרון חייב להוסיף לשבת בקומה החמישית; חיים בר־לב טרם הוכיח את עצמו, אך כדאי הה נסיונו לסוחרים ולתעשיינים על חשבון הפועלים.

סיכומו של דבר: על מפלגת העבודה (מדגיש ש"ב) לרענן את עצמה, להחדיר כוחות צעירים בכל מוסדות הממשלה, המפלגה וההסתדרות.

(המאמר הבא בסדרה)

השגריר השקט של ישראל: מזגן Silentair של אלקטרה

בארצות רבות מחפשים
את המזיגה המושלמת שבין קרירות ושקט.
לכן, כאשר הצלחנו לייצר
את המזגן סיילנטאייר — הוצפנו בהזמנות מחו"ל.
בין הארצות אליהן מיוצא הסיילנטאייר תמצא את
צרפת, גרמניה, אנגליה,
בלגיה,מגריה, קניה, פרס ודרום אפריקה.
ואלה יתרונות
„הדיפלומטיה השקטה" של הסיילנטאייר:
1. הוא פועל בשקט מירבי
ואפילו בעלי שמיעה מצויינת לא יופרעו מפעולתו.
2. הוא ניצב על־הריצפה כרהיט המעוצב
בקוים ובצבעים חדישים ונאים.
3. גם כלפי חוץ, הסיילנטאייר אינו פוגם במראהו של הבנין;
הוא מתמזג עם קוי הקיר ואינו בולט ממנו.
4. תוכל להציבו במקום הרצוי לך, אפילו בחדר ללא קיר חיצוני.
בגלל הייצוא ההולך וגדל, כדאי לך להזמין
כבר עתה את הסיילנטאייר ותבטיח את התקנתו עוד לקיץ זה.
צלצל נא לאחד מסניפינו ונציגנו ישמח לבקרך מבלי שתתחייב.
תל־אביב 39721, ירושלים 227852, חיפה 664232, באר־שבע 72211.

היחיד מסוגו המיוצא לחוץ לארץ

מיזוג אויר בכל שיטה, לכל מידה — אלקטרה — שרות נאמן שעמד במבחן

פרשת ווטרגייט – סכנה לאמינותו של הבית הלבן

על ניכסון להחליט אם לערוך בדק בית יסודי.

מאת ויליאם אפל
כיוהד ל„הארץ" ב„ניו־יורק טיימס"

...ריבוי ההאשמות כי הממשל מעורב בשקר והונאה בקשר ...הבחירות, צפויה היתה למר ...ן סכנה כי יפסיד את הדבר לו ...כל מנהיג דמוקרטי — האמון ...בהירה ובכוונותיו. הבטחון העצמי של הבית הלבן נעלם.

...כן שערעור האמון הוא זמני ... אך הוא כפתיע נוכח בנצחונו ... של הנשיא בבחירות 25 שבו־...בלבד קודם לכן. בימים האח־רונים של אפריל התבטא ערעור אמון זה בשורה של תחומים.

* רבים מתומכיו האידאולוגיים הנלהבים ביותר של הממשל, נטשו אותו. ג'יימס קילפאטריק, כותב־המאמרים האהוב ביותר על הבית הלבן, אמר בטלוויזיה שהוא כתב־ביש על היותו רפובליקאי. קרוסבי נויז מ„וואשינגטון סטאר" ביוזר כתב ביאוש שהוא עד ל„לא פחות כי־התפרקותו של ממשל."

* פוליטיקאים רפובליקאים, ש־קודם לכן היו נלהבים כל כך להזדהות עם מר ניכסון, מיהרו לרוץ לעבר הקרקע הבטוחה של אי־הלות. מנהיגים בקרב המפלגה התחילו ל־הציע כמועמד לנשיאות לבחירות 1976 את מושל קליפורניה רונאלד ריגאן, על פי התיאוריה שהוא רחוק מפרשת ווטרגייט יותר מכל מועמד אפשרי אחר, מבחינה גיאוגרפית ו־אדמיניסטרטיבית.

הרבה סנטורים רפובליקאים קידמו בברכה, בחשאי, את נסיון עמי־תם רוברט דול ממדינת קאנזאס לד־חוף את הבית הלבן שיתחיל בבדק בית בהקדם האפשרי. הערתו היתה: „ברגע זה, אמינות הבית הלבן היא אפס." וסגן הנשיא אגניו הצהיר ב־הודעה בטלוויזיה על אמונתו ביושרו האישי של הנשיא — הודעה ש־רק העלתה בתוקף את השאלה בד־בר יושר זה.

פגיעה בפעולה השוטפת

פעולתה של מכונת השלטון הוא־טה באופן הדרגתי, אך רב־משמעות. מינויים נשארים תלויים ועומדים; יוזמות מדיניות מתעכבות. עוזר של קיסינג'ר באחד המיניסטריונים סיפר כי „יש לכך השפעה מערערת על כל אחד." צלצולי טלפון לבית ה־לבן אינן זוכים בתשובה.

לפתע עולה על פני השטח השנ־אה לסגל הבית הלבן, שקודם לכן נבלמה באופן חלקי על ידי כוחו של סגל זה. ביורוקרטים, חברי קונגרס ועסקנים מקצועיים של המפלגה, ש־תמיד חשבו את הסגל לשחצן ו־לחסר־רגישות, רואים את עצמם חו־פשיים יותר לומר זאת. נראה ש־אפשר לתקן את יחסיו של מר ניכ־סון עם קבוצות אלה רק על ידי שינוי בהרכב הסגל ובצורת פעולתו שהיא עד כה „בבדידות" ממנגנון ה־ממשלה ומדעת הקהל.

ירדה החשיבות של כמה מן ה־בעיות הקרובות ללב הנשיא, בעיקר שאלת חוק־וסדר. בדיחות המהל־כות בוואשינגטון מצביעות על כך, כפי שהדבר קורה לעתים קרובות. אחת מהן היא: „ניכסון ימנה את ג'ון מיטשל ואת ג'ון דין כשימותו שני השופטים המטומטמים הבאים בבית המשפט העליון."

שלוש אפשרויות

מובן שעיקר דאגתו של הנשיא ניכסון היא לתקן את הנזק הזה. הוא עבר מהכחשת מעורבותו של הבית הלבן בפרשה להודאה־שב־שתיקה. אך מה יהיה הצעד הבא? בפעלו במרכזו של ממשלה, של עיר ואולי של ארץ, שבאחזו ספקות עצ־מיים, עליו להחליט אם לנקוט עמ־דה נוקשה ולחכות עד שהסערה תע־בור, לערוך בדק בית חלקי, או לע־רוך בדק מן המסד עד הטפחות.

האלטרנטיבה השנייה היא מבחי־נות מסויימות הקוסמת ביותר, אך גם המסוכנת ביותר. אם יטענו שכל האשמים נתפסו ואחר כך יגלו אש־מים אחרים, תתערער האמינות של הנשיא עצמו ושל מוסד הנשיאות.

אחדים מגיבורי פרשת הבריחים: למעלה (משמאל לימין): ג'ון מיטשל וג'אב סטיוארט מגרודר. למטה (מימין לשמאל): ג'ון דין יועץ בבית הלבן וגורדון לידי

הקשחת הקו הבריטי נגד ישראל

מאת אלף שם
סופר „הארץ" באנגליה

לונדון

מאז הקמת מדינת ישראל על אף התנגדות בריטניה והשלמה בלית־ברירה עם קיומה מצד מעצבי המ־דיניות הבריטית, היו השינויים במ־דיניות הבריטית כלפי ישראל שוליים בלבד. אך לעתים מתחתרת האמת דווקא בניואנסים.

הקשחת הקו הבריטי נגד יש־ראל (כדי לזכות בחסדי הערבים), השפיעה במידה ניכרת על הצבעתה האחרונה במועצת הביטחון.

לאחר שבמשך השנתיים האחרונות התקרבה בריטניה, עקב בצד אגודל, לעבר המחנה הערבי הריהי מהדהדת עתה לפתע עם הקו הצרפתי האנטי־ישראלי.

הסיבות לשינוי במדיניות הבריטית נעוצות חלקן בחיים הפוליטיים ה־בריטיים, חלקן בהלכים פסיכולו־גיים בבריטניה, חלקן בהחלשות ה־יחסית של עמדת ישראל כלפי הפ־לשתינאים במלחמת התעמולה כאן. לגישתו האנטי־ישראלית המתולגנת של מיניסטריון החוץ הבריטי ולר־צונו לחזר אחרי הערבים, מצטרף הרצון לחזר אחרי צרפת.

עייפות רוחנית

בריטניה עייפה מבחינה רוחנית, ובמיוחד חלש בה כוח הרצון לש־מור על הזהות הלאומית וערכיה ה־מסורתיים. דוגמאות לכך הן הצורה שבה הטרוריסטים של ארגון הצבא האירי הרפובליקאי מתהלכים בגלוי במדים ונשק, בדרך בה תומכיהם ב־בריטניה מנהלים תעמולה ואוספים כסף, בסירוב הקהולים בצפון אירלנד לשלם מסים בצמיחת הפורנוג־רפיה וההומוסכסואליות, בעידוד ה־פעילות המינית בטרם־עת, התקפות על ערכי החינוך המסורתיים.

מגמה זו עוררה באוכלוסיה בעלת הלך הרוח המסורתי — שהיא כנראה הרוב הגדול — התמרמרות עצומה, אך היוזמה נשארה בידי מתנגדי ה־מסורת, לישראל אין מנוס מהיגררות למאבק רעיוני זה. באמני־המסורת הבריטיים רואים את ישראל באור חיובי, כיוון שהיא מתנהגת כפי ש־היו רוצים כי בריטניה תתנהג. אך נחשול תחושת האשם השנאה העצ־מית וההזדהות עם הבדלנויות הנחש־לות הגואה כאן, מכוון בהכרח נגד ישראל, המתוארת כבעלת אמונה עצ־מית וכמוכנה להשיב מלחמה שערה. לנחשול זה מצטרפים זרמי אנטישמיות חזקים וסמויים שהם בעלי שו־רשים עמוקים בחברה הנוצרית. אף על פי כן אין להיתפס לייאוש.

בשנים האחרונות משפרים הער־בים את הקו ואת הטכניקות שלהם ב־תחום התעמולה, בעוד ישראל וי־דידיה נוטים להחליש את מאמציהם. העניין הפלשתינאי חגג את נצחונו מחוסר התנגדות. פירוש הדבר שרוב האנשים כאן מסכימים כי קיימת או־מה פלשתינאית שנהגו בה בצורה בלתי־הוגנת מאד, שזהו עם ללא ארץ, שמטרות מנהיגיו „דוברי־טובות", ושאף על פי שיש להצטער על שיטותיהם, הריהן נובעות מתיס־כול ושעל הישראלים להתמודד אתם בוויתורים.

כנגד אלה אינך מוצא כאן השקפה ישראלית ברורה, ואף המימסד הי־הודי באנגליה מפולג בנושא זה. עתונאי אנגלי חשוב כתב באחרונה, אחרי ביקור בישראל, שהישראלים לא למדו מן הנסיון הנורא של האנ־טישמיות האירופית ולא עמדו על עומק השנאה הערבית וסכנותיה.

טיפוח דעת הקהל

גם מסיבות אחרות נתקלת המדי־ניות האנטי־ישראלית של ווייטהול במעט התנגדות בחוגים פוליטיים כאן. האחת היא שישראל עדיין לא הקימה משום מה קבוצת לחץ אצל המפלגה השמרנית כפי שהקימו אצל תנועת הליבור.

הסכנה בשינוי המדיניות מחייבת פעולה

עם מלחמת העולם הראשונה, חלפו הימים שבהם יכולה היתה דיפלומט־יה להתנהל בראש וראשונה בדרג הבין־ממשלתי, בלי שהצדדים ינסו לגייס תמיכה בקרב המדינות שעמן יש להן יחסים. הישראלים לא הש־כילו לפעול בקרב הציבור של מדי־נות אלו.

מיניסטריון החוץ הבריטי אינו או־הב כידוע שגופים יהודיים או צי־בור פרו־ישראלי ישפיעו על דעת הקהל; מסיבה זו בוחרות ארצות כה רבות שבריטניה עודה חשובה בשבי־לן, להיות מיוצגות בה דווקא על ידי מנהיג פוליטי, גנרל, או איש צבור אחר בעל מחשבה פוליטית, ולא על ידי דיפלומט מקצועי הנוטה לפעול טוב יותר משעשה זאת הדוברים ה־לפי כללי „האגוד המקצועי הדיפ־לומטי".

שגרירה הקודם של ישראל, אהרן רמז, היה בראש וראשונה פוליטי־קאי שראה בדיפלומטיה „הרחבה של הפוליטיקה באמצעים אחרים". פעי־לותו הרגיזה לעתים קרובות את מי־ניסטריון החוץ ואת ג'ורג' בראון, אך זה היה סימן שפעילות זו פוריה. השגריר החדש מיכאל קומיי בא עם גישה מקצועית צוננת. תמיד עורר רושם שהוא אופטימי באשר לכוונ־תיה האמיתיות של בריטניה כלפי ישראל. לעתים קרובות התרשמו כאן מן הזריזות המשפטית־מקצועית בה נהג להסביר את הטיעון הבריטי — בריטיים עצמם — ולחזות תוצאות.

לעניות דעתי, חוסר לחץ פוליטי נגדי למיניסטריון החוץ הוא שאיפ־שר למיניסטריון לפעול יותר משיכול היה לוא ניצלו ישראל וידידיה את מלוא כוחם והשפעתם כדי להסביר את עמדתה ולגייס את התמיכה ה־פוטנציאלית בדעת הקהל.

ההנהגה היהודית — העסקנים ה־עומדים בראש גופים קהילתיים וציו־ניים — מורכבת (חוץ מאשר במקרים של גופים העוסקים בגיוס כספים) מאנשים בינוניים למדי; ועל ישראל מוטל חלק מהאשמה בכך. אך יש כאן בכל שדרות החיים יהודים ר־בים בעלי עמדה, וכן פרו־ישראלים ופרו־יהודים, שאפשר להביאם לידי הבנה כי גישתו האנטי־ישראלית של המימסד היא ביסודו של דבר ובאופן ברור אנטישמית; ואפשר לפנות גם אל הרבה אנגלים בעלי תחושת הגי־נות (אגב, רוב המומחים המכובדים ביותר כאן לעניני המזרח התיכון הם לא רק יהודים אלא פרו־ישרא־לים, ועובדה זו נוצלה רק במעט).

המתקפה הבריטית־צרפתית באו"ם מעוררת את השאלה אם נקיטת דיפ־לומטיה שקטה כלפי ווייטהול מעלה עתה תוצאות טובות יותר משהעלתה בימי המנדאט, אין מגייסים את ה־פוטנציאל היהודי והלא־יהודי כדי להתנגד למדיניות השלילית של ה־ממשלה הבריטית, וישראל אינה יכו־לה להרשות לעצמה מצב ענינים זה. השינוי במדיניות הבריטית (ככל ש־הוא שולי) והסכנות הגלומות בו, מ־חייבים פעולה ולא גילוי הבנה ל־התקפה הבריטית.

Britain is your BEST holiday-
BEA knows Britain BEST.

חופשה בבריטניה היא חופשה אמיתית, שתמשיך לזכור אותה כל השנה. חופשה בבריטניה, היא שילוב נפלא של טיול — ומנוחה. כי מרגע עלייתך למטוס הטרידנט של B.E.A., אתה בדרכך לחופשה נטולת דאגות ומלאת חוויות. ולזאת בעצם אתה מצפה מחופשתך...

לונדון: הססגונית והתוססת, החמימה והמחייכת — היתכן טיול באירופה בלי לונדון?... ה„תיאטרון־של־לונדון"; חנויות הכל־בו; מרקס את ספנסר, המוזיאונים; מאדאם טוסו; המוסיקה ו... משחקי הכדורגל. האם יש בין ידידיך כאלה שיוותרו על ההזדמנות לבוא ללונדון?

אולם בריטניה איננה רק לונדון. B.E.A. תראה לך את סקוטלנד המרשימה והמסורתית, ווילס הענוגה, דיבון וקורנוול, מקומות מרהיבים ושלווים.

B.E.A. תדאג לך בנאמנות. מעוניין בכרטיסים להצגת תיאטרון? למשחק כדורגל? B.E.A. תרכוש אותם עבורך. מעוניין במכונית לנהיגה עצמית? היא תחכה לך בשדה התעופה או בכל מקום אחר.

נהגת? B.E.A ממשיכה אתך מלונדון לכל מקום באירופה, בתדירות יומית. לכן כדאי לך לתכנן את חופשתך השנה עם B.E.A. פנה נא אל משרד המכירות של B.E.A. (תל־אביב, רח' בן־יהודה 59, טל. 229251) או לסוכן הנסיעות שלך, ובקש את החוברת „טיולי וינדזור" הצבעונית בעברית ובאנגלית ובה מיפרטי הטיולים והאפשרויות. ל־B.E.A. טיסות קבוצתיות במחירים מיוחדים.

B.E.A. טסה 9 פעמים בשבוע ללונדון, ללא־חניית־ביניים, יום יום ב־9.25 בבוקר (שעה נוחה, ואין צורך להשכים קום), ובימי ראשון ושני גם ב־3.25 אחה"צ (ונותר עוד ערב שלם לבילוי בלונדון).

B.E.A. מאחלת לך: חופשה נעימה בבריטניה.

השנה, מציעה לך B.E.A. לתכנן את חופשתך במסגרת מגוון ההצעות של טיולי „וינדזור". לדוגמא:

7 ימים בלונדון ב: 15.45 £ בלבד. או 11 יום של טיול ותיור מתעלת לה־מאנש ועד לאגם נס באירוח מלא ועם כל הלב, במחיר מיוחד החל ב־91.60 £. אכן, בריטניה יודעת לפנק את אורחיה.

Windsor
טיולים באנגליה 1973
BEA
British Airways

BEA
British Airways

BEA ממריא יום־יום בטיסה־ללא־חניה ללונדון

משבר האנרגיה ויחסי יפן־המזה"ת

למרות התלות בנפט מרחיבה טוקיו קשריה עם ישראל

מאת ד"ר בן־עמי שילוני

...שבת־מסייר במזרח התיכון ...סר התעשיה והסחר הבין־לאומי יפן, יאסוהירו נאקאסונה, מן ...עים הבולטים במפלגה הליברל־דמוקרטית השלטת. נאקאסונה ... באיראן, ערב־הסעודית, כוויית ...דאבי וינהל שיחות בעניני ... הביקור בא בתקופה של חש־... בדבר משבר אנרגיה הצפוי ...ם והוא מבליט את תלותה ה־...ה של יפן בנפט מן המזרח ...ון.

...ה, שהיא המעצמה התעשייתית ...ישית בגדלה בעולם, היא ה־...ה בין המעצמות התלויה לגמרי ...ורות אנרגיה שמחוץ לגבולו־... 99.6 אחוז מן הנפט שהיא צר־... מיובא מחוץ־לארץ, רובו מן ...ח התיכון. יפן, שאוכלוסייתה ...ה רק שלושה אחוזים מאוכלו־... העולם, צורכת תשעה אחוזים ...נפט המופק בעולם. צריכה זאת ...כמת היום ב־200 מיליון טונה ...ה, אך קצב הגידול גדול. ל־...התחזית תגיע צריכה זאת בעוד ... שנים ל־300 מיליון טונה ב־... ובסוף העשור הנוכחי תזדקק ל־600 מיליון טונות של נפט ...ה, קרוב לרבע מתפוקת הנפט ...מית כיום.

...פט הוא מקור האנרגיה העיק־... של יפן ושעורו בכלל תפוקת ...גיה של ארץ זאת עולה על 60 ... הנפט, והדלק המופק ממנו, ... את גלגלי התעשיה, את רוב ...בינות החשמליות ואת מיליוני ...וניות, האניות והמטוסים של ... הפסקת זרימתו של הנפט ליפן ...ק את התעשיה והשירותים ר־...ב לתוהו ובוהו כללי.

במקרה של מהומה

...זיום הרודף את היפנים הוא כי ...תו של הנפט לארצם עלולה ל־...בש עקב גורמים שאינם ב־...טתם, כגון דילדול מקורות ה־... בעולם או כתוצאה מפעולה כ־... נגדם. היפנים חוששים כי אם ...יש משבר אנרגיה בעולם, ינסו ארה"ב ואירופה להשיג לעצמן זכות קדימה בקבלת הדלק באמצעות שלי־טתן בחברות הדלק הגדולות של העולם. חשש אחר הוא כי במקרה של סכסוך צבאי עולמי יוכל צי־עוין, כמו זה של ברית־המ' באוקי־אנוס ההודי, לנתק את אספקת ה־נפט ליפן, המתבצעת בצי גדול של מיכליות־ענק בלתי מוגנות.

גם במקרה של סכסוך מוגבל יכו־לות ארצות שונות, כגון אינדונז־יה, מאליזיה ותאילנד, לסגור את מיצרי מאלקה, דרכן עוברות המי־כליות מן המזרח התיכון ליפן. יש חשש שבמקרה של התלקחות חדשה במזרח־התיכון יגיבו מדינות ערב בסגירת בארות הנפט, דבר ה־עלול לפגוע קשה ביפן.

ב־1941 תקפה יפן את ארה"ב כאשר ארה"ב הטילה עליה אמברגו של נפט. באותו זמן הספיק מלאי הדלק של יפן לשנתיים. כיום, כאשר צריכת הדלק של יפן עולה פי כמה על זאת של 1941, מספיק מלאי ה־דלק שלה ל־45 יום בלבד!

אחת ממטרותיה העיקריות של יפן היא גיוון מקורות האנרגיה ש־לה, הן מבחינת טיבם הן מבחי־נת מיקומם בעולם. אך הדבר קשה לביצוע. ניצול אנרגיה גרעינית ל־ייצור חשמל הוא אחד הפתרונות האפשריים וכיום פועלות ביפן שתי תחנות־כוח גרעיניות. אולם כמו ב־ארה"ב כן ביפן עדיין לא מילאו ה־כורים הגרעיניים את התקוות שתלו בהם והחשמל שהם מיצרים עדיין יקר מכדי להיות כדאי.

חיפוש מקורות אלטרנטיביים

יפן משתדלת להגדיל את יבוא הנפט שלה מארצות שמחוץ למזרח־התיכון. היא מנהלת משא־ומתן עם ברית־המועצות על ניצול מרבצים גדולים של נפט וגז טבעי במערב סיביר, מתכננת לקנות כמויות גדו־לות של נפט מסין העממית, עומדת לקבל חלק מתפוקת הנפט של אלאס־קה ומחפשת נפט בארצות דרום־מזרח אסיה ובים אשר סביבן (תבי־עה לאיי סנקאקו הזעירים, אך ה־עשירים בנפט, שבין איי ריוקיו ל־טייוואן, כמעט הביאה לסכסוך בינה לבין טייוואן).

אולם שיעור הגידול של צריכת הנפט ביפן הוא כה גדול, עד שגם ניצול כל המקורות הנוספים האלה ישנה רק במעט את תלותה של יפן בנפט מן המזרח התיכון הרב בכמותו, עשיר באיכותו וזול במחירו.

לתלות זאת יש השלכות חשובות על מעמדה של יפן באזורנו. למזלנו מחצית הנפט המזרח־תיכוני ש־מייבאת יפן אינו בא ממקורות ער־ביים אלא מאיראן. גם השאר בא מארצות שאינן פעילות במיוחד ב־סכסוך הישראלי־הערבי, כמו ערב־הסעודית, כוויית ונסיכות אבו־דאב־בי. למרות זאת זהירה יפן מאד ש־לא להרגיז את הערבים ולא לתת להם עילה לשבש את אספקת הנפט שלה.

מכאן כניעתן של חברות יפניות שונות לחרם הערבי ודחיתה של ממשלת יפן מצעדים נגדו. אלא ש־דבר זה אינו מונע יחסים דיפלו־מטיים, מסחריים ותרבותיים עם יש־ראל, ההולכים ומתרחבים מדי שנה אף כי לא בקצב שישראל היתה רוצה בו.

הקלף־הנגדי שבידי ישראל הוא יהדות ארה"ב. כשם שיפן רגישה לאספקת הנפט שלה מן המזרח־ה־תיכון, כן היא רגישה ליצוא שלה לארה"ב, הקונה כיום שליש מן ה־יצוא היפני ועומדת בראש הארצות הסוחרות עם יפן. משקלם של ה־יהודים בשוק האמריקאי ידוע היטב בטוקיו ודבר זה נותן את אותותיו בנטייתה של יפן לקיים יחסים ידי־דותיים עם ישראל, למרות חשיבו־תו העצומה של הנפט המזרח־תי־כוני בשיקוליה.

סרט אנטישמי בלוס אנג'לס

המפיקים: שמאלנים יהודים

מאת נתן ריבון

לוס־אנג'לס

בלוס־אנג'לס ובסאן־פרנסיסקו מו־פץ בשבועות אלו סרט תעמולה אנ־טי־ישראלי ארסי ופרו־פלשתינאי. הסרט אוהד את ארגוני החבלה ה־עניין הפלשתינאי ומוקיע את הציו־נות ומשווה אותה לנאציזם.

מה שמקנה לסרט משמעות חריגה מבחינתנו היא העובדה שהופק על־ידי קבוצה שמאלנית חדשה המנו־הלת על־ידי קומץ צעירים יהודים בניו־יורק. קבוצה זו הקוראת לעצ־מה „קולקטיב הסרט" גייסה את התקציב להפקת הסרט „מהשואה עד לנצחון" באמצעות כתב העת „פנו־רמה". זה עלון תעמולה אנטישמי שמפיץ ועד הפעולה הערבי־אמרי־קאי בארה"ב.

המפיקים הסבירו כי מגמת השח־רור הפלשתינאית הזמינו אצלם סרט על „ארצם" (של הפלשתינאים), אך־לם החליטו כי סיפור פשוט על העם הפלשתינאי לא יצליח לעורר את הציבור האמריקאי לתמוך בענין הפלשתינאי לשחרור פלשתין. לכן הוציאו מתחת ידם מסמך־פלסתר פילמאי שאינו נופל בקיצוניותו ו־לה. הסרט הוקרן במספר בתי קולנוע איזוריים מהתעמולה הערבית הרגי־ציבוריים, אולם בעיקר הוא מוזמן לקולג'ים, לקמפוסים, לאולמות ה־מקרינים סרטים „אמנותיים" לקהל מובחר ולכנסיות. למשל, הסרט הו־צג בכנסיה היוניטאריאנית הראשו־נה ולא הושמעה כל תגובה או מחאה מצד גורמים יהודיים רשמיים בקהי־לה כאן.

הסרט, הנמשך 50 דקות, מסולף ומפקם ומפיקיו לא בחלו בשום תע־לול פילמאי כדי להשיג את מטר־תם. כדי להציג את הציונים „כמ־שותפי פעולה עם הנאצים", הציגו זה מול זה מצעד של צה"ל ומצעד קלגסים נאציים. בקטע אחר הם מר־אים את בן־גוריון נואם מול ציבור נלהב ונרגש, בתמונה שלאחר מכן, את היטלר נואם בפני נאצים משולהבים.

משתמשים בסרט בכל הסיסמאות החדשות של התעמולה הערבית על „הכובשים הציונים" ומציגים את יש־ראל כ„מעוז האימפריאליזם" האמ־ריקאי במזרח התיכון. כל בר־דעת הבקי בקורות הסיכסוך הישראלי־הערבי יזהה בשתי ידיים תאור מזויף זה, אולם אחד ממבקרי הקולנוע לא היסס לשבח מיסמך מזויף זה כמופ־ת לסרט דוקומנטרי מעולה.

נראה שלישראל יש עוד מלאכה רבה בתחום ההסברה.

החוג לתמורה וליכוד
בתנועת החרות

חבר תנועה!

אם ברצונך להצטרף לפעילי החוג
ולתרום מיכולתך לשינוי פני הדברים בתנועה

מלא הספח המצורף

גזור ושלח בדאר

לכבוד
ת.ד. 3072, תל־אביב

שם משפחה	שם פרטי	רחוב	מס'	עיר	טלפון	חתימה
.1						
.2						
.3						

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

איוב נוסח יוגוסלביה

מאת מנדל קוהאנסקי

כותב המאמר הוא מבקר ה־תיאטרון של ה„ג'רוזלם פוסט". השבוע חזר מסימפוזיון בינלאומי ביוגוסלביה לענייני הי־אטרון, לאחר שתחילה סירבה ממשלת בלגרד להתיר את השתתפותו.

רשמים מסימפוזיון בינלאומי לענייני התיאטרון ★ התיאטרון היוגוסלבי נוטה לביקורת על המשטר

איוב לבוש בלווי־סחבות וגופו מכוסה צלקות רטן בלשון קצובה נגד האל שהעניש עונש כה אכזרי על היותו איש צדיק. ההצגה היתה בהונגרית, לשונו של מיעוט ניכר ביוגוסלוויה, התרגום הסימולטני ב־אזניות היה בסרבו־קרואטית. התר־גום לא עזר איפוא הרבה לא לי ו־לא לרבים אחרים שבאו לכאן מכל רחבי תבל. אך סייעה לנו תמצית בצרפתית ובאנגלית. שאכן היתה ראויה לציון, בהתחשב בעובדה ש־היינו ביוגוסלוויה.

בתמצית נאמר כי המחבר, משורר צעיר בשם פארנצץ טוּת, „ביקש ל־העביר לקהל שומעים רחב את מח־אתו נגד דיכוי ונגד אלים בתוקף מינוי־עצמי. לפיכך כתב את 'איוב', מחזה בחרוזים. הוא הסתייע באיוב המקראי הסובל על לא עוול בכפו, ובא בטענות אל הצדק האלוהי. ה־סופר חשב שזהו מכשיר נוח להבעת מחאתו נגד עריצים ואלילים אר־ציים."

באתי להצגה בחברתו של במאי תיאטרון וקולנוע מקומי שעמו הת־ידדתי בערב שלפני כן. כשעברנו את מרכז העיר בדרך לתיאטרון ור־הוא ביקש לפנות ימינה, סימן לו שוטר בידו שימשיך ישר. התפתחה שיחה קצרה ואחר כך סיפר לי ידידי שחלק מכיכר העיר סגור לתנועה מפני שעומדת להיערך חגיגה: מ־רוץ לפידים מרתוני על פני יוגוס־לוויה לכבוד הגיע טיטו לגבורות, ושמשתתפיו באו זה עתה לנובי־סאד כדי להתקבל על ידי ראש ה־עירייה. בן־שיחי לא הסתיר את מבו־כתו, ונראה היה כמתנצל על ש־נאלץ לספר לי משהו טפשי.

ויכוח על התיאטרון הפוליטי

בבוקר שלפני ההצגה השתתפתי בוויכוח בסימפוזיון הבין־לאומי של מבקרי תיאטרון. הנושא באותו בו־קר היה תיאטרון פוליטי, ומייקל קירבי — פרופסור באוניברסיטת ניו יורק — טען בהרצאתו שתיאטרון העוסק בגלוי בשאלות פוליטיות הוא בלתי־יעיל מבחינת מטרותיו הפו־ליטיות. זאת בעיקר משום שהוא מטיף למאמינים בלאו־הכי: רק ה־אוהדים את שאיפות ההצגה באים לראותה. טיעון זה כנראה נכון אך המחזה שראינו באותו ערב היה תי־אטרון פוליטי מובהק, והוא הטיף לקהל רחב גם של מאמינים בלאו־הכי וגם לכאלה שעוד יש להביאם לידי אמונה. כדברי התמצית: „ה־מחבר ביקש להזכירנו שאנושי הוא למחות ולהתמרד נגד כל מיני אלי־הויות ורודנים כל־יכולים עלי אד־מות."

לפי מעט המחזות שראיתי נוטה התיאטרון של יוגוסלוויה לפתוח בבי־קורת על המשטר. בפארסה „הקפי־צה המסחררת" לועג הסופר הסלובי־ני רודי סאליגו לביורוקרטיה הקו־מוניסטית. העלילה קשורה בדירה (מצרך יקר־ערך ביוגוסלוויה, כמו בישראל) הצמודה למשרה, כך שאם הדייר מפוטר ממשרתו, עליו לפנות אותה. הדיירת מפוטרת ממשרתה מפני שידידה הטוב ביותר מפיץ עליה רכילות זדונית כי היא תומכת בחברה צרכנית בנוסח קפיטליסטי. היא מצטווה איפוא לפנות את הדי־רה, אך מסרבת, ובעקבות זה באות הרבה התפתחויות מבדחות.

קומדיה אחרת (שגליה רק סיפרו לי) מתרחשת בפקידים קומוניסטיים בעיר קטנה — פרטיזנים־לשעבר ה־יודעים בקושי קרוא וכתוב, שקיבלו כגמול על שירותם במהפכה משרות חשובות ואינם יודעים מה לעשות בהן. הגיבור מחליט שעירו זקוקה לתרבות ושלצורך זה יש להציג את „המלט". הוא ניגש להגשמת התכ־נית, תוך הסתייעות בכשרונות מקו־מיים — והתוצאות הן כפי שאפשר לצפות. כפי שנודע לי, עוררה ה־קומדיה קצת מחאות, אך בכל זאת היא כבר מוצגת זמן רב.

נושא ראשון שהועלה בסימפוזיון הגיל היה חופש הביטוי. פרופסור לפילוסופיה מאוניברסיטת זגרב הר־צה הרצאה שלמרבה הצער לא הגי־עה לאוזני הנציגים הזרים כיוון ש־מערכת התרגום הסימולטאני נתקל־קלה, ותעתיק התרגום לא היה מוכן עד שהסימפוזיון נסתיים, והנציגים עזבו. חבל — כי היוגוסלבים שבאו לסימפוזיון הריעו אחרי ההרצאה ו־בהתלהבות. אחדים מהם סיפרו לי שהיה זה נאום בלתי־אורתודוכסי מ־בחינה פוליטית ששלל את תוקפן של פורמולות ודוקטרינות אבסטר־קטיות.

כמה פעמים הזכיר שם לנין

נסיון מאלף הוא להיפגש עם נצי־גים מהעולם הקומוניסטי. כשפה עמד על הבימה צעיר בולגרי ש־דיבר רוסית — אחת מארבע הלשו־נות הרשמיות של הסימפוזיון, בצד אנגלית, צרפתית וסרבו־קרואטית. כמה פעמים במשך זמן נאומו הז־כיר את שם לנין? נציגה מארץ אח־רת שישבה על ידי אמרה לי ש־התחילה לספור, אך התיאשה אחרי הגיעה ל־50. „גם בארצי נהגנו ל־דבר בצורה כזאת, אך התגברנו מ־כך," לחשה לתוך אזני. בהזדמנות אחרת שמעתיה אומרת שהיתה תקופה מסויימת בארצה, שבה מבקרי תיא־טרון מסויימים עיכבו את כתיבת מאמרי הביקורת שלהם עד להופעת הביקורת בעתון הרשמי, כדי לדעת מה לכתוב מבלי לסכן את עבודותי־הם.

אשה צעירה ממוסקבה, חברת סגל של מכון מוסקבה להיסטוריה של האמנות ומעמלנת ודייקנית כ־מו מורה מן הנוסח הישן, השמיעה נאום מוכן מראש על התיאטרון ו־החברה בברית המועצות. הנאום היה מלא מספרים סטטיסטיים, וללא כל קשר לניהול עצמי של תיאטרונים, שהיה הנושא הנדון באותו בוקר. אך הגדיל לעשות ממנה נציג מ־מונגוליה לבוש בגלימה ובכפיפה, ש־נסע שבעה ימים מאולאן באטור ל־נובי־סאד. כיוון שחוץ מלשון־האם שלו ידע רק קצת רוסית, היה הקשר בינו לשאר הנציגים בעיקר באמ־צעות חיוכים. נאומו היה במונגו־לית, ואחריו בא תרגום לרוסית ש־אותה הביא עמו, ושהוקרא מעל ה־בימה על ידי מקומי — בלשן ראוי לציון, שיכול היה לפנות אל כל הנציגים בלשונם.

בנאום המונגולי היו כל הסממנים של דו"ח שנתי של מזכיר מפלגה: נמסר בו על מספר ההצגות שהועלו במשך השנה, על מספר הצופים, על מספר מועדוני הפועלים שנבנו. קדמה לו היסטוריה קצרה של התי־אטרון המונגולי שהתחיל עם המה־פכה ב־1921 כשהופלו האדונים הפי־אודליים והאמנות נעשתה רכוש ה־עם.

חידושים בתיאטרונים במערב

בנאומים בסימפוזיון ובשיחות פרי־טיות סיפרו נציגים מן המערב (במ־יוחד מצרפת, גרמניה ובלגיה) על התפתחויות חדשות שם, על צורות חדשות שלובש התיאטרון על ידי סילוק מוסכמות, על תיאטרון ה־יוצא לרחוב ומערב את קהל הצו־פים בהצגה.

ארכאן גאסי, צעיר בעל שיער סתור ומקטורן עור מרופט שהזכיר לי את מלבושו המפורסם של ברי־טולד ברכט, דיבר בלהט על התי־אטרון שלו בלובאן (בלגיה) המנסה להחיות את „הלשון האבודה" של מיתוס ופולחן, תוך שיתוף פעולה של העם. „תיאטרון שקהל הצופים אינו משתתף בו באופן פעיל, הוא בושה ל־", קרא.

ויליאם רידרון, פרופסור של אוני־ברסיטה בקליפורניה, אמר לי אחר כך באורח פרטי שלגביו אלה דברים ישנים: הוא עצמו ביים לפני שנים הצגות כאלה בהשתתפותם של כו־שים ושל אמריקאים ממוצא מכסי־קאי.

בעולם מתרחשים דברים שמגי־עים אלינו מהם רק הדים רחוקים. מדכא להשוות זאת לקפאון בממסד התיאטרון שלנו.

דיוניסוס יאטראס, מבקר תיאטרון ומוסיקה מאתונה, הסביר לי שפי־רושה המילולי של המלה „סימפוז־יון" הוא „לשתות בצוותא". ואכן הירבו בנובי־סאד לעסוק בפעילות עתיקה זו, בסעודות ובקבלות פנים ובין אירועים. מארחינו היוגוסלבים הם ידידותיים ולבביים במידה יוצאת מן הכלל, ואחת הצורות בה הביעו את רצונם הטוב כלפי אורחיהם, היתה להציע להם שפע רב של תוצ־רת כרמיהם ובוסתניהם.

פסטיבל נובי־סאד נפתח בקבלת פנים באולמי השיש של מצודת הא־ראדין, לשעבר דירותיהם הפרטיות של הגנרלים שפיקדו על המבצר בי־מי שלטון בית האבסבורג והגנו על סרביה נגד התורקים שמעבר לדא־נובה. כל הפקידות הרשמית נוכחת, הגברים בחליפות שחורות או לבוש ערב ממש, הנשים בשמלות ארו־כות עטופות באיצטלות פרווה — בעוד השחקנים והסופרים בלטו ב־לבושם הבלתי־רשמי בנוסח המערב (כמה מן הצעירים לבשו מכנסי־ג'ינס מטולאים).

להקות מלצרים הגישו משקים ו־מגשים עם קאבאב ונקניקיות, תז־מורת צוענים בלתי־משכנעת (מור־כבת מכתריסר גברים שמנים וקשי־שים בחליפות שחורות) עברה דרך החדרים בנגינה ובשירה. שחקנית קשישה בדימוס ששערה צבוע ב־שחור של עורב התחילה לשיר, אחר כך קמה ממקומה ופתחה במחול סר־בי. אנשים התחילו לרוץ לקראתה מכל העברים, צוות טלוויזיה שבא לצלם את טקס הענקת הפרס הופיע במקום. כבר היה אחרי חצות, וה־מסיבה רק התחילה. אף הפקידים התחילו לחייך.

האם תהיה התמוטטות כוכבים?

מאת וולטר סאליוואן
מיוחד ל„הארץ"
מ„ניו־יורק טיימס"

ואשינגטון

ד"ר ג'ון וילר מאוניברסיטת פרינ־סטון, חוקר ותיק של תיאוריית ה־גראוויטציה; אמר לחבר האקדמיה הלאומית למדעים של ארצות הברית

יפיק גראוויטציה חזקה כל כך, ש־שום אור (ושום דבר אחר) לא יוכל להימלט ממנה, כך שייווצר „חור שחור" בשמים.

כפי שהציע ד"ר וילר, יוכלו חו־רים שחורים כאלה לשמש דוגמא למה שיקרה אם היקום כולו יפסיק להתרחב ויתחיל להצטמצם לתוך עצ־מו. כיוון שכנראה אין להתרחבותו

גלאכסיית אנדרומדה, כפי שהיא נראית בין כוכבי גלאכסיית השמש. הסתכלות כעבר לקוואזאריים כמוה כהסתכלות אחורה בזמן.

כי התמוטטות היקום לתוך „חור שחור" גדול אחד, תוך השמדתם של כל חומר וכל החוקים הפיסיים, נר־אית בלתי־נמנעת, בסופו של דבר.

הסיכויים של התמוטטות כזאת, „מעמידים את הפיסיקה של זמננו מול המשבר הגדול ביותר בכל ה־היסטוריה של המדע". לדבריו, ביתר עורר כתוצאה מכך ספק בחוקים הנראים כחוקי־יסוד, כגון החוק ב־דבר חוסר־אפשרות להשמיד את ה־חלקיקים האטומיים הגדולים הנקראים „באריונים".

ד"ר וילר היה המרצה האחרון בשורה של פגישות לכבוד יום ה־שנה ה־500 להולדת קופרניקוס, ב־חגיגות שאורגנו בשיתוף על ידי האקדמיה הלאומית למדעים ועל ידי מכון סמיתסוניאן.

בהרצאתו אמר ד"ר וילר כי יש עדות „שאינה ניתנת לעירעור" כי מאטה והולכת ההתרחבות הנוכחית של היקום. לדבריו זוהו, במשך ה־שנה האחרונה שלושה עצמים ב־שמים כ„חורים שחורים" אפשריים או ברורים.

ההנחה היתה שעצמים כאלה, ד־הפים־שבתהום, יהיו התוצר ה־סופי של התמוטטות כוכבים גדולים שלא יפיקו די חום ההצה כדי לאזן את המשקל האדיר של החומר שלהם עצמם. הלחץ הפנימי יהיה כה רב שחומר הכוכב יילחץ עד שלא יהיה קיים בתוך חומר; אך עוינו הוא

הגופה מספקת, כדי להימשך זמן בלתי־מוגבל, יוכל היקום להגיע ל־היקפו המכסימלי בעוד כ־40 ביל־יארד שנה.

ההסתכלויות שעל פיהן נערכו הע־רכות אלה נעשו בגלאכסיות הרחוקות ביותר הנגלות לראיה היו, בשעה שאורן התחיל לפני ביליארדים שנים את דרכו לכדור הארץ, בוה־רות באותה מידה כמו גלאכסיות הנראות קרוב יותר, שהן צעירות הרבה יותר.

ד"ר אלאן סנדייג' ממצפה הייל בקליפורניה הביע סברה שבהירות הגלאכסיות פוחתת בשעור 5% בלבד ב־משך כל ביליארד שנה של ימי חייהן, הכנת את ההישגים והצביע על ההתרחבות לאין סוף. הסתכלויות ד"ר סנדייג' בכך שנראה ירידה בשעור ההתרחבות, הן מונחות ב־יסוד ההנחה הנוכחית בדבר התמ־וטטות היקום בסופו של דבר.

לאחרונה כבר רמז ד"ר סנדייג' שאס־טרונומים ראו כנראה את „קצה" היקום. הוא הנביע כאת העצמים שמסבירים כי הם הבהירים ביותר ב־רקיע (המכונים „קוואזאריים") אפ־שר לראות רק עד מרחק מוגבל. סבורים שהסתכלות כעבר להם כמוה כהסתכלות אחורה בזמן, לשלב הנוי־קודם ביותר בהתפתחות היקום, וכי ה„קצה" שרואים אותו, בתוך מסגרת של פרוב הזמן, הוא הקצה שהיה קיים בעינין לבאי זה.

יד יצחק בן־צבי
ירושלים

עיריית ירושלים
המחלקה לתרבות

ביום רביעי, ד' אייר תשל"ג, 9.5.73, בשעה 20.00
נקיים רב שיח בנושא:

„לחימתו ונפילתו של הרובע היהודי בעיר העתיקה"

ד"ר אברהם אורנשטיין — השלבים במהלך הקרבות
מרדכי גזית — התגבורת שהוכנסה לרובע בפריצת שער־ציון
אברהם הלפרין — תכנון ההגנה על הרובע; האוכלוסיה האזרחית
ישראל לרמן — תפקידם של הבריטים במהלך הקרבות
עוזי נרקיס — פריצת הפלמ"ח בשער ציון
איסר נתנזון — פעולתם של לוחמי האצ"ל ברובע היהודי
משה רוסנק — הקשר עם הכוחות מחוץ לחומה
השיקולים והגורמים שהביאו לכניעה
שאול תובל — קשרי מודיעין עם הערבים; הכניעה

יו"ר ומנחה: נתנאל לורך

הדיון יתקיים באולם יד יצחק בן צבי, „הצריף", (לשעבר בית הנשיא)
הכניסה מרחוב אברבנאל.

בית ברל · המכללה

נמשך רישום תלמידים חדשים
לשנת הלימודים תשל"ד*
בחוגי הלימוד הבאים:

א. חינוך
חוג לחינוך —
הכשרת מורים

ב. מקצועות ההוראה
בבתיה"ס העל יסודיים

מדעי הרוח
הסטוריה כללית ותולדות עם ישראל וא"י
גיאוגרפיה
ספרות (עברית וכללית)
אנגלית (שפה ותרבות)
צרפתית (שפה ותרבות)

מדעי הטבע
פיסיקה מתימטיקה
פיסיקה—כימיה
כימיה—ביולוגיה
מתימטיקה—גיאוגרפיה (או חוג אחר במדעי הרוח)

הערה: לימודים קודמים במגמה ריאלית או ביולוגית אינם תנאי הכרחי לקבלה.

ג. לימודי מינהל ציבורי
משק ציבורי, רשויות מוניציפליות, איגוד מקצועי, מוסדות רפואיים.

ד. לימודי ארץ־ישראל ותיירות
מגמת הדרכה

ה. לימודי עזר בשפות
אנגלית, צרפתית

רוב הלימודים מתקיימים אחר־הצהריים

[illegible] ורישום [illegible] לבחינות בכתב למזכירות המכללה, בית־ברל. שעות הקבלה במשרד בימים א'־ה' בין השעות 08.00—12.30, יום ו' 08.00—13.00 טל. 925051, 923126.
* [illegible] להתחיל בלימודים גם בסימסטר ב' המתחיל ב־1.3.74

הוועדה לאנרגיה אטומית
המרכז למחקר גרעיני, נחל שורק
מודיע על קיום
„מחנה נוער למדע הגרעין 1973"
אשר יתקיים במרכז למחקר גרעיני נחל שורק
בתאריכים 20—8 ליולי ש.ז.
יתקבלו בוגרי כתה י"א במגמות ריאליות אשר יעמדו בתנאי הקבלה
מספר המשתתפים מוגבל ל־30 תלמיד
שאלונים אפשר להשיג עפ"י הכתובת:
הממונה על האירוח / המרכז למחקר גרעיני נחל שורק, דאר יבנה
ההרשמה תסתיים ב־15.5.73

אוניברסיטה בר־אילן
מ כ ר ז
למכירה מכונית פיג'ו 504
שנת יצור 1969
לפנות למודיעין המנהלה בין השעות 8.00—3.00
הצעות בכתב יש להגיש במעטפה סגורה למודיעין לא יאוחר מ־18.5.1973.
אין האוניברסיטה מתחייבת לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.

קומת משרדים
600 ממ"ר
ע"י בית הדר, ת"א,
מעליות, חניה וכו'
ב ש כ " ח
לזמן ארוך
שוכרים רציניים יפנו
לת"ד 2862 תל־אביב.

כ"ה שנים למדינת ישראל
מרכז ההסברה

כנס חטיבת „גבעתי"
הוועדה המארגנת

כנס לוחמי חטיבת „גבעתי"
במלחמת השחרור
רחובות ★ 29.5.73 כ"ז אייר תשל"ג

בהשתתפות משפחות לוחמי החטיבה, בני המשפחות השכולות, ואנשי הישובים שפעלו בשתוף עם חטיבת „גבעתי".
חלקו הראשון של הכנס יתקיים במסגרות גדודיות ויסתיים במעצד חטיבתי ובעצרת לילית.
לוחמי החטיבה מתבקשים להעביר ל„מרכז ההסברה", רחוב אחד העם 13 ת"א, סכום של 20 ל"י למשפחה (הנ"ל לכיסוי הוצאות הכנס לא כולל הסעה). את הסכום נא להעביר בשיק או המחאת דואר לפקודת „כנס גבעתי" הוועדה המארגנת, בצירוף פרטים אישיים, כתובת, הגדוד או היחידה, ומספר הנלווים לכנס.
כרטיסי משתתף בכנס ומדליון ישלחו לפי כתובת הנרשם.
ההרשמה תמשך עד 20.5.73
אנא העבר הידיעה לחבריך בחטיבה.

זהר
מסיר את הלוט
מעל דגם חדש:
זהר-לינקולן

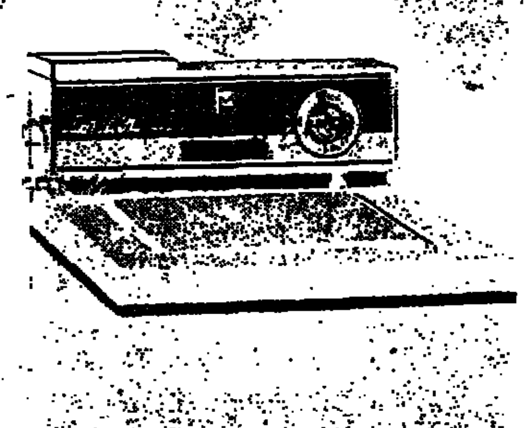

מכונת הכביסה
העונה על כל משאלותיך

את רוצה במכונת כביסה בעלת מוניטין:
המוניטין של „זהר" הן 60,000 מכונות־כביסה בישראל — ביניהן רבות המכבסות כבר 12 שנה ויותר: המוניטין של „לינקולן" הוא של מכונת־כביסה אירופית מהטובות בעולם. שני השמות ביחד מבטיחים לך מכונת כביסה באיכות ושרות ללא השוואה.

את רוצה במכונת כביסה אמינה מאריכת ימים:
תוף הכביסה (5 ק"ג) המלוטש אלקטרוליטית, נשען על שני מיסבים. גם התוף וגם המיכל שסביבו עשויים פלדה בלתי מחלידה (נירוסטה). המיכל עשוי מיקשה אחת למניעת נזילות.
גוף המכונה מצופה אמאייל משובח.
3 מבליעי זעזועים טלסקופיים מבטיחים פעולה שקטה ויציבה.

את רוצה במכונת כביסה משוכללת ביותר:
ל„זהר־לינקולן" מערכת פיקוד רב תכליתית למגוון רחב של תוכניות כביסה לכל סוגי האריגים — כולל הרתחה ב־100°, השריית „ביר" לכל זמן רצוי, ויסות אוטומטי של מפלס המים, מיקצב העירבול ועוד ועוד. מגופת סינון מיוחדת מונעת לחלוטין סתימות במערכת הניקוז.

את רוצה במכונת כביסה בטוחה ומובטחת:
„זהר־לינקולן" נטענת מלמעלה ואין סכנה של פתיחה מקרית של הדלת ע"י ילדים, כשהמכונה מלאה במים חמים. ל„זהר־לינקולן" אפשרות בטוח עד 10 שנים ועל השרות הטוב של „זהר" שאלי כל אחת מעשרות אלפי הנשים המכבסות ב„זהר".

„זהר-תלימטיק"
ו„זהר-קומפקט"
הדגמים המפורסמים.

מכונות הכביסה
המשרתות שנה אחרי שנה
עשרות אלפי עקרות בית בישראל.

זהר- מכונת כביסה עם 60.000 המלצות

„זהר" חברה לשרותים (1960) בע"מ. חברת בת של „זהר" חברה להנדסה בע"מ תל אביב. רח' נחלת בנימין 13, טל' 623324

ספיר - ללא ציונות, לא מדיניות

ת אליעזר ליבנה

נו של שר האוצר פנחס
ביהודי ישראל בז׳ לפסח,
זה בופלאה. ברור, כה מר
י רוצה, על מה הוא כוותר,
בכלל. יהודה ושומרון לא
עיניו לשיבת ציון, אינם
של עם ישראל. „אינו מא־
י יישבים בשכם או ביריחו
ההרר את מולדתנו״: לכחרת
„לא התנחלות״ („הארץ״,
יל).

זכותה הבלעדית של ישר־
שלים אינה נקוטה בפיו.
הוא כדבר על „ירושלים מ־
בתוך נימוקים שונים״. הקי־
בינו: „ירושלים מאוחדת״,
כירושלים ישראלית, הוא
ל יארינג. לורד קרדון וה־
ציון. „בירושלים מאוחדת״
ם שלטון ישראלי־ירדני ב־
ולי בפיקוח בין־לאומי. ה־
די ובבעלות ישראל בודדים
יהודית. כולה חלק בלתי־
ל מדינת ישראל; ולא „מ־
וקים שונים״, אלא כנימוק
יע: כי ירושלים וארץ יש־
כלים ועם ישראל, הדי־הוא.

יזות „דמוגרפית״

זכות כדבר מר ספיר —
ב במשלה — בנוסח זה ו־
? ואם זאת דעתו ועמדתו
ישיך הוא להכתיר למכס־

לה שגבורת והרכבה על יסוד ה־ נחות והתחייבויות אחרות לגמרי?

בדאותו העיונית אינה נופלת מ־ תוכר־אהרויותו כחבר בממשלה. כדי להצדיק את ויתורו על יהודה, שומ־ רון ועזה נגיים מר ספיר את „דמו־ גרפיה״. כלומר מערכת־מיספרים פנטסטית הפותחת בגוזמאות ומסיי־ מת בהבל־הבלים. אין בכעם מיספר נכון בפיו, ואין סברה רציונית ב־ חישוביו. בשטחים המשוחררים הוא מגלה מיליון ומאתיים אלף ערבים, במקום המיליון הידוע מהסטטיסטי־ קה הרשמית: גוזמה צנועה בהשוו־ אה „פס מצטשי־הלילינות הבאים: „על כך יש להוסיף את הפליטים״, איזה פליטים? המצויים בגנים קר־ הפסקת־האש כנויים במיליון הנ״ל. הבצויים מחוצה לו, כלומר במדינות ערביות. האם מתכוון השר להעבירם לכעבר הירדן? אין איש ציוני בר־ דעת הנמצא זאת, או המסכים לכך. עד כה ידענו, ש„החזרת הפליטים״ היא תביעתם של מדינות ערביות ואר־גוני־השירור הפלשתינאים.

הצירוף של מיליון ומאתיים אלף עם „הפליטים הערבים״ ברחבי ה־ מזרח התיכון נחוץ לשר האוצר כדי להגיע לשיא ההבלים. בבכחון בוד־ טה הוא מכריז: „בעוד עשרים ו־ חמש שנה יגיע מיספר הערבים ב־ ישראל גדולה (?! א. ל.) לארבעה וחצי מיליון״. זהו, כנראה הגילוי הדמוגרפי אותו הבטיח לציבור... הוא יודע בדיוק כמה ערבים יהיו בארץ בעוד עשרים וחמש שנה.

הלא לימדונו עשרים וחמש השנים שעברו להצטבע בידענות?

אין אדם החייב יותר כבוד ואח־ ריות למיספרים משר־אוצר. אם זו דרכו בביספרים דימוגרפים, יש ל־ הטיל ספק גמור במיספריו הכלכ־ ליים. לא אתנבא כאן על סיתורי ה־ עתיד הרחוק, „בעוד עשרים וחמש שנים״, אך העבר וההווה הם גלויים וחד משמעיים. מראשיתה של שי־ בת ציון, בפרט בדורות האחרונים, הולך וגדל שיעור היהודים בין הים התיכון והירדן. ב־1947 היוו היה־ דים בשטח זה 33%; ב־1967 — 62.5%; כיום — 66.5%. אין שחר לפירסומו של השר, שבעוד עשרים וחמש שנה יהיו בישראל „ארבעים וחמשה ערבים על כל 55 יהודים״ (שיפור לגבי נבואתו הקודמת על רוב ערבי בסוף המאה). שיעור ה־ יהודים גדל בהתמדה, והסיבה ה־ עיקרית לכך — קצב העליה. אכן, כדי להגיע לתחזיתו נאלץ מר ספיר לא רק להרבות בערבים אלא לקצץ בעליה.

„דמוגרפיה״, או הופר־אמונה בעזיה?

עד כאן, כיצד משיג מר ספיר ארבעה וחצי מיליונים ערבים. אך כיצד חמשה מיליונים יהודים („ב־ עוד עשרים וחמש שנה״)? הסברתו מגלה את טיב צולמו הציוני. מסת־ בר, שמיספר זה יושג, „אם תגיע למדינה עלית בהיקף של חמשים אלף לשנה״. מניין המיספר החמשים אלף? אם המדובר בממוצע של תקופת המדינה, הרי הסכום השנ־ תי־תציוני גבוה מכך. אם השנה ה־ חולפת 1973 צריכה להעיד, התצרכה היא בין ששים וחמשה לשבעים אלף. לעניו כירסום מלאכותי ב־ מיספרי־עליה עובדתיים, כדי להגיע לתחזית מקוצצת. האמנם זו מסרה ניכספת, שלמענה ראוי לצמות מ־ האמת?

העניין רציני ומעשי מאוד. אנו בראשית שיבתם של יהודי בריה״מ. הם השים באימה הצפויה להם. כ־ מאה אלף ראשי־משפחה בבריה״מ נרשמו לעליה, מאות אלפים נמסות, ואת בתנאי רדיפה, בטרם הצליח ה־ מאבק להתרת העליה. פירושו, עלית מאות אלפים כדי שנה, בשנים קרו־ בות. מר ספיר מתעלם מכך, כ־ שם שמתעלם הוא מעליינות ההמו־ נית של גלויות אחרות. לזה היה אורחי פרטי, אפשר היה לזהר. ש־ זו ציונות דלה, חטלי. אולם פנחס ספיר הוא שר האוצר הממונה על האמצעים הדרושים לקליטת עליה. הללו ניקבעים מראש. ואם אלה מו־ שגיו על ממדי העליה, עד סוף ה־ מאה, החזיתו היא נבואה המתבצעת בתוקף אכזיבתה. המותר לאיש כמה להיות שר אוצר בישראל?

נרדע מכך. „התחזית״ של חמשים אלף עלים שנתיים — לעשרים ו־ חמש שנה! — קובעה. שהעליה מבריה״מ לא תעבור את הסיעור הקבלתי הנוכחי: כעין הודעה בשם ממשלת ישראל, מפי אחד מבכירי שריה, שישראל כשתפקת למעשה ב־ פירור הניורוק על ידי הקרמלין. צדקו המדענים המצילים למען על־ יית יהודי בריה״מ: „הצהרת שר האוצר, כי מדיניותו מבוססת על ה־ הנחה... שעליה מיוזרית של 30 עד 35 אלף כבריה״מ תספק את יש־ ראל, היא חבלה בפעולות להצלת יהודי רוסיה״ („הארץ״, 25 באפ־ ריל). שר האוצר ודאי לא נהבון לכך, אך להיסותו לצימצומה של ארץ ישראל מביאה לצימצום ה־ עליה. עליה־כללית והתנחלות גירוד־ בת הלויות זו בזו, וכן היפוכן — כירסומה של הארץ והמציונות.

כלכלה מדינית של חלוקת נדבות

בבישור הדמוגרפי מהפך מר ספיר את להסיר בבילינות. במישור ה־ כספי הוא מנופף במיליארדים. ער־ בי הארץ יעלו לנו, לדבריו, „בעש־ רות מיליארדים״, כיוון ש„נצטרך לדאוג להם לכל פרט ופרט״. חבל, שהשר אינו חש בגיחוך הפלגותיו הדימיוניות. גם לגבי היהודים מוסב, לוא דאג יותר לפיתוח התשתית ועידוד התחרות, ופחות לפרסים ו־ גופים מודפים. לגבי ערביי יהודה, שומרון ועזה ברור, ללא צל של ספק, שהתקדמותם הרבה בשנות ה־ שלטון הישראלי לא הופעלה באמ־ צעי האוצר, ואין צורך ב„מיליאר־ דים״ שלו כדי שהתקדמות הימ־ שך. גורם עיקרי לעליותם הכלכלית חברתית של ערביי השטחים המ־ שוחררים — ולפיתוחה המשקית של ישראל — הוא מיזוגת המדרגתי של הארץ, בגבולות הפסקת־האש, לגוף משקי משולב: „שוק עבודה ושוק סחורות אחד, מאבאים משלי־ לימים וקומוניקציה מאוחדת. תהליך זה (שמר ספיר עמל להאיטו) הב־ שיל לפריחה בשטחים הישנים והח־ דשים כאחד, כשם שהשוק־המשותף חולל „פלא כלכלי״ באירופה.

לא ברור, כי נותן יותר ומי קיבל יותר — השטחים הישנים, או החד־ שים. סבורני, שהשטחים הישנים נהנים יותר, במישרין ובעקיפין. אם יוסטק הקשר, יינזקו שניהם, וישר־ אל הישנה תינזק יותר: היא תוטל להפרעות קשות בפיתוח, בבנייה ו־ בהעשיה ובאזנה המסחרי יחמור. נגיע למיתון, בו יצטרך שר האוצר „לדאוג לכל פרט ופרט״ ולחלק ה־ קבות ונדבות על שמאל וימין.

ארץ ישראל מערבית־לירדן היא שלמות כלכלית, טבעית וענינית, שלמותה מדבנת את כלכלתה, כ־ שם שחלוקתה מרסקת את משקה ודוחפתו לדרגת כלכלה־מחוקת. הי־ שגיו הגדולים של שר האוצר הם בביסור ההתוקה־מבחוץ; אך עתי־ דה של הכלכלה הישראלית בהיתל־ צות מכבב זה.

העוינות הערבית כנימוק לנסיגה

חסידי החלוקה מנמקים, כרגיל, את דעתם בנטיית הערבים לשלום. מר ספיר רוצה לוותר על ליבה של ארץ ישראל עקב שבאתם של הער־ בים. הוא מדגיש, שמעולם לא האמ־ מין בידידותם — או במיעוט־שנא־ תם — בפרט בשטחים החדשים. „אנחנו יושבים עתה בשטחים, הוא מדגיש, כתוצאה מרצון הערבים ל־ השמידנו, לרשת המלך חוסיין״. וד אם האיבה, הבאה לכלל מעשה, גדולה בשטחים החדשים מאשר ב־ ישנים? אם נשווה את מספר העצו־ רים לאחר הפעולה בלבנון, לפי שי־ עורם באוכלוסיה הערבית, לא תהא ההשואה לטובתם של ערביי ישראל הישנים. נשאלת איפוא שאלה בפו־ לה־תאומה: מדוע התבטאותם הפומ־ בית של ערבים ביהודה ושומרון צויינת יותר? ומה תורם לרגיעה בשטחים החדשים — עירפול מדיני ללא התנחלות, או הכללתם בארץ־ הישראלי? מר ספיר נילהב ל„ער־ קיון הארציות... כיוון שרק בדרך זו כתאפשרת החזקת השטחים ב־ נסיבות של רגיעה יחסית״. האמנם?

כל העדויות סותרות את הנחתו. ערבי מלוח, שנשאל לפשר ההפגנות המזוינות עם הרוצחים שהוצעו ב־ בירות, השיב: „איני מבין את ה־ תבונה בהחלטתכם להחזיר את ה־ שטחים הכבושים כמחזוקים... האוכ־ לוסיה הפלשתינאית נתונה לא לכאן ולא לכאן. עבודה זו מחייבתנו ל־ הכין לעצמנו אליבי. אם ביום מה־ ימים תחליט ישראל להחזירם ל־ חוסיין, או לכונן שם מדינה פלש־ תינאית... הם חייבים להפגין את תמיכתם (בארגוני המחבלים). ש־ אם לא כן, הרי בבוא הזמן ייעשה חשבון עם כל מיני „בוגדים״ ו„משת־ פי פעולה״... לוא בשעתו אמרתם... שהגדה המערבית לצוה הפכו להיות חלק מישראל... כי אז אותם ערבים בשטחים שהיו מחליטים להישאר תחת שלטון ישראל היו הופכים ל־ היות ערבים ישראלים כבונו, ו־ מיותר היה בשבילם להבטיח לעצ־ מם אליבי... היו גם מסכימים ביתר רצון לשתף פעולה עמכם, בלי ל־ חשוש כה ילד יום״ („מעריב״ 22 באפריל).

רב שיעור החשודים בריגול ובח־ בלות בקיבוץ הדרוזי הקטן ברמת הגולן. סגן שר התקשורת ג׳עבר מר־ עדי ומר כמאל כנצור, מצעירי ה־ כנהיגים הדרוזים, סבורים כי הסיבה לכך, ש„מדינת ישראל לא הגדירה את מעמדם של דרוזים אלה, והם נתונים ללחצים סוריים מתמידים״ („הארץ״ 16 באפריל).

מיפגש ראשי העדה הדרוזית, ש־ כונס על ידי סגן שר התקשורת, קרא „לספח את רמת הגולן סופית למדינת ישראל״ (כנ״ל). שר המש־ טרה, מר שלמה הלל, הבקי במתמא יותר משר האוצר בהתרחש בין ה־ ערבים, הגיב על הפירסומים האנ־ טי־יהודיים למחרת הפעולה בבירות: „חלקת הראשון הוא, שכל ההיש־ גים שהושגו בעמל ובמאמץ, וש־ ביטויים הוא דו־קיום, יכולים ליה־ פך ללא־כלום, אם תושבי השטחים ימצאו את עצמם ביום מהימים ב־ סביבה עוינת ומסיתה״ („הארץ״ 20 באפריל).

כי ישלום ליד ריבוי־האוכלוסיה היהודית?

זוהו אומר: הארציות ביהודה, שומרון ועזה — המשתבחת בפי מר ספיר — היא גורם לאי־רגיעה. היא דוחפת להזדהות מומבית עם מרצ־ חי־יהודים ומקשה על יחסי שכנות ושיתוף. מר שלמה הלל מוסיף, מה יתרחש אם ניסוג: יהודה, שומרון ועזה ייהפכו קני מרצחים, הללו יפ־ עלו מקירבת הריכוזים היהודיים ה־ גדולים; תושבי השטחים יגוייסו ל־ סייע למרצחים. אין הבדל רב, מי ישלוט שם — פתח וספטמבר־שחור או המלך חוסיין.

כוונת הראשונים ידועה. על ממ־ שלת ירדן והאידנא מעידים „דברי שיטנה וגידופים הסרי־תקים נגד היהודים, הציונות וישראל ברדיו רבת־עמון... אין זכות קיום ליש־ ראל... היהודים הם כופרים וצפויים להם עינויי תופת״ („הארץ״ 23 ב־ אפריל).

הלא ברור שתושבי יהודה ושומרון תשומפים שר ישראלי מבטיח „ל־ החזירם״ לממלכת ירדן, חייבים ל־ הסתגל מראש להלכי־רוחה הירדניים. ואם יעברו המחוזות הללו לידי שלי־ טי ירדן, היימנעו להפעיל משם „עינויי תופת״ כלפי הישובים היהו־ דיים הקרובים? האמנם מציע שר האוצר — המשוכנע באיבתם של שכנינו — לוותר על ליבה של ארץ ישראל, כדי לאפשר סיכוי זה?! הדבר מפלא.

ואכן, מר ספיר אינו מציע זאת, כי בעצם אינו מציע דבר: „אין לנו אפילו מיליסמר מהשטחים ב־ לי שיהיה שלום״... היות ואין שליט ערבי הרוצה שלום־ממש, אין בפי פנחס ספיר כל דבר חיובי. קתער־ רותו כולה שלילה: לא התנחלות, לא עליה נירחבת, לא פיתוח השט־ חים המשוחררים, לא עידוד לער־ בים המוכנים לחיות אתנו, הכבת היהודים בדבר זהוי מולדתם.

העליה ניראית למר ספיר כמושגי ברז׳נייב, תחומי המדינה כמתכר־ נת יארינג, „לא התנחלות״ כסיסמ־ אות שייח. אם זה עולמו של מר ספיר, כה נשאר בו מציונותו? ל־ שם מה ובשביל מי מקבץ סכומי־ עתק במגביות כלליות ופרטיות? לחלקם בין ותיקי ישראל ולתלותם בשדרותו? אין למר פנחס ספיר מ־ דיניות לאומית. דבריו משמשים הר־ כחה — אם צריכים אנו הוכחה נו־ ספת — שללא המשך ניפרץ של הגשמת הציונות, אין מדיניות יש־ ראלית בימכצא.

להיות עם 4 מיליון ערבים

מאת יהודה ליטני

בתחילת ינואר 1998 יגיע מספרם של הערבים בישראל ובשטחים ל־ כארבעה מיליון נפש, לפי התחזית שקיבלו עוזריו של שר האוצר כ־ הלשכה לסטטיסטיקה. התחזית זו מ־ בוססת על שיעור הריבוי הטבעי בלבד, בלי הגירה מארצות ערב או אליהן. בהתאם לחישובים אלה יגיע מספרם של ערביי ישראל וירושלים המזרחית בשנת 1968 ל־ 1,200.000, ביהודה ושומרון יהיו ב־ שנה זו 1.665.000 תושבים, ברצועת עזה יגיע מספר התושבים ל־ 1.070.000 וברמת הגולן וסיני ל־80 עד 100 אלף תושבים.

באותה שנה יגיע מספר היהודים במדינת ישראל לפי הנחה אחת (ה־ מחשבת את קצב העליה השנתי ל־ ממוצע של 40 אלף עולים חדשים לשנה) ל־4.9 מיליון תושבים, ולפי הנחה שניה ל־5.150.000 תושבים (בהתאם להנחה זו יהיה קצב העליה השנתי בממוצע חמישים אלף עולים חדשים בשנה).

ממוצע העליה בין השנים 67—72 לאחר הפחתת מספר היורדים מגיע ל־28.000 בשנה. מכאן שהנחות אנ־ שי הסטטיסטיקה כי קצב העליה ב־ שנים הבאות יהיה גדול מהממוצע עד שנת 1972. בהתאם לנתונים ה־ אלה, אומרים עוזריו של פנחס ספיר יתקבל בעוד 50 שנה יחס של חמישה יהודים על כל ארבעה ערבים ביש־ ראל. בהתאם להנחותיו של שר ה־ אוצר יפחת כוח משיכתה של ישר־ אל לגבי יהדות הגולה ככל שירבה מספרם של הערבים בה. פנחס ספיר סבור כי תחזיות העליה של 40— 50 אלף איש בשנה יהיו אופטימיות למדי במצב של התגבשות מיעוט ערבי גדול. לפי דעותיו, אפילו יפ־ חת הגידול הטבעי של הערבים ו־ מספרם יגיע לפחות מ־4 מיליון תו־ שבים, גם אז ירתיע הדבר את יה־ דות הגולה מלעלות לישראל וב־ מיוחד מלהשקיע בה כספים.

מחסור בכספים

שר האוצר סבור, ממשיכים עוז־ ריו, כי אם יוכרז על סיפוח השט־ חים לישראל יהיה צורך להביא את הערבים לרמה של תושבי ישראל, דבר שיצריך השקעה של כספים ר־ בים. לדעת ספיר, לא יסכימו יהודי הגולה לתרום כספים אלה. אם יבו־ או הכספים מקופת המדינה, יהיה זה; בסופו של דבר, על חשבון פי־ תוח מפעלים כלכליים ואחרים ה־ חיוניים להברה הישראלית.

הפרופ׳ חיים ברקאי מהאוניברסי־ טה העברית בירושלים מסתמך על נתונים אחרים (במאמרו „הבעיה ה־ דמוגרפית — ממדים והשלכות״ ש־ יצא בכתב עת של האוניברסיטה בדצמבר 1972) וקובע כי יש מש־ מעות מרחיקת לכת לאומדן האומר שבשנת 1993 יהיו בשטחה של ארץ ישראל קרוב ל־3 מיליון לא יהודים.

גם לפי האומדן הנמוך יותר הלו־ קת בחשבון הגירה, עדיין יגיע מס־ פרם לכ־2.3 מיליון. לגבי המציאות הפוליטית, קובע הפרופ׳ ברקאי, יש חשיבות רבה לממדים אלה דווקא, שכן אוכלוסיה של 3—2.5 מיליונים היא ישות שונה לגמרי מהאוכלוסיה של 1.2 מיליון, המורכבת משלוש חטיבות מישנה שבמשך דור שלם לא היו נתונות במסגרת פוליסית אחת.

הפרופ׳ ברקאי טוען כי הישות החדשה תהיה בוכרת שונה במונ־ חים של חברה ותרבות ובמונחים פוליטיים כאחד. המיצול שהיה עד עתה בין שלוש החטיבות ייעלם ו־ תקום חטיבה מגובשת אחת עם דרי־ שות אחרות. לדעתו, לא נכונה ה־ השערה כי היהודים יהפכו למיעוט בארץ־ישראל תוך דור אחד או שנים, אלא להיפך, היחסים בין שתי החטיבות לא ישתנו בהרבה במשך אותה תקופה למרות שהאוכלוסיה הערבית תעבור תהליך שיעצב או־ תה לאיכות אחרת, ולוא רק בגלל השינויים הצפויים בממדיה.

למרות השוני בין המספרים ש־ עליהם מתבסס שר האוצר לבין ה־ נתונים שעליהם התבסס הפרופ׳ ברקאי, הרי שניהם הגיעו למסקנה אחת: מיעוט ערבי, בין של 3—2.5 מיליון או של 4 מיליון, יהיה בעיה אחרת מבעית המיעוט הערבי ב־ הווה ויהיה צורך להקדיש לה מח־ שבה וטיפול בממדים ובהיקף שו־ נים לחלוטין מכפי שהדבר נעשה עד כה.

משרד הדתות
משרד החנוך והתרבות
המחלקה לתרבות תורנית

במסגרת מפעלנו לשנת הכ״ה של המדינה

הופיע

קובץ שאלות ותשובות ובירורי הלכה בעניני

הלכות יום העצמאות ויום ירושלים

בעריכת ד״ר נחום רקובר

370 עמודים — מחיר: 18 ל״י

המכירה הראשית במחסן הספרים של משרד הדתות תל אביב רחוב אורבך 3 טלפון 822334.

— הנחה מיוחדת להזמנות מרובות —

ספרים חדשים בעם עובד

לגעת במים לגעת ברוח
עמוס עוז
הספר הראשון בסדרה החדשה של ה״ספריה לעם״ לשנת 1973.
ספרו החדש של המספר המעולה המבוגג את הפנטסטי עם המציאותי הבא״ם לידי ביטוי בהויה היהודית בדורנו.

זכרונות בן גוריון
חלק ג׳
הכרך השלישי בסדרת זכרונותיו של האיש המסמל את קוממיות ישראל, המתאר את אירועי שנת "המאורעות" תרצ״ו — 1936.

האנטישמיות נשק מדיני
פאול לנדוי
הסבר מהימן ומשכנע — על סמך ידע ממקורות ראשונים ונסיון אישי — של התהליכים והמאבקים הפנימיים אשר הביא למסע האנטישמי האנטי־ישראלי בארצות מזרח אירופה, אף על פי שאין בהן כמעט יהודים.
ספרית אפקים.

אני והשימפנזים
ג׳יין ון לואיק גודול
ספורה המרתק של ג׳יין ון לואיק גודול, אשר בלב לבה של אפריקה, ביער הפרא על שפת אגם טנגניקה, גילתה את ארחות חייהם של בעלי החיים הקרובים ביותר לאדם — השימפנזים.
ספרית אפקים.

מילון רוסי־עברי
יחזקאל קרן
בעריכת אברהם אבן שושן
מילון יחיד מסוגו בעל חשיבות רבה, נוכח גל העליה הנוכחי מברית המועצות.

תפילה אחרונה
אסתר ראב
בספרה החדש קובצה המשוררת את שיריה החדשים. שירים ישראליים כתמיד, רגישים לאקלים, לקרקע, לנופים, לצמחיה, וכמובן גם לצבר הישראלי.
ספר שהוא חג לקורא העברי.

ספרי ילדים

עלילות הענקים (גרגנטוא ופנטגרואל)
רבלה
ספר קלאסי בעל פרסום עולמי המתאר את מעלליהם של שני ענקים מופלאים האוהבים לזולל ולצאת למסעות.
סאטירה מאלפת ומבדחת מאת הסופר הצרפתי הגאוני בן תקופת הרנסנס.

ספורים וחרוז
ספר ילדים נוסף של סופר הילדים הפופולארי עודד בורלא בהפצה בלעדית של עם עובד.

בכל חנויות הספרים

הפצה ראשית: עם עובד רח׳ מזא״ה 22 ת״א טל. 611526 כל כמות היכמה

ברוכים הבאים!

דירה לדוגמה בנוה-גרנות

(מרכז ירושלים)

דירות־רווחה מקסימות, 4 ו־5 חדרים עם מידב השיכלולים

כדאי לכם לבקר בדירה לדוגמה הפתוחה בכל יום: בשעות הבוקר בין 10.00—1.00; ובשעות אחה״צ בין 3.00—6.00. בשבתות מ־10.00 לפנה״צ עד 6.00 בערב רצוף. (בימי ששי מ־10.00 עד 1.00). הכניסה ל„נוה-גרנות״ מרח׳ הרצוג — המשך רח׳ עזה.

בדירה לדוגמה מציגות חברות עילית:

* דניש אינטריורס ישראל בע״מ
רהיטים ושטיחים אקסקלוסיביים.
* אמקור
מוצרי-בית חשמליים.
* ארעד מפעלי טקסטיל בע״מ
וילונות מבדים אקסקלוסיביים.
* יעקב לוי, ת״א, הרשנברג 11
עיצוב גופי-תאורה מודרניים.

בפרטים נוספים על דירות־רווחה של „רסקו״ ב„נוה-גרנות״ וב„סן-סימון״ נא לפנות ל„רסקו״ ירושלים, רחוב שמאי 8, טלפון 224421.

רסקו RASSCO

על רסקו אפשר לסמוך!

הומצא מכשיר השח למרחקים

יהודה וירושלים תרל״ז (1877)

בימים האלה יצא לאור המצאה חדשה אשר תקרא בשם "טעלעפאן" (פתרונה מדברת מרחוק) וכאשר הטעלעגראף ערוכה לכתוב מרחוק כן "הטעלעפאן" לדבר מרחוק. במספר איזה רגעים יוכלו האוהבים הרחוקים איש מעל אחיו כמה מאות פרסאות לדבר איש את רעהו ולשמוע איש קול אחיו מדבר אליו מארץ מרחקים בקולו הניכר לו. ולקול המנגנים אשר ינגנו בעיר פאריז יצאו במחול בנות־לאנדן, ווין, וברלין, בבתי המחולות, לזאת יקראו "מחולות המתגים". "הטעלעפאן" עצוי גם כן בקו ברזל המחבר מקום למקום.

מתוך ספר הדוקומנטים המשעשע

ארץ ציון ירושלים
של שלמה שבא ודן בן-אמוץ

להשיג בפרוטקציה כמעט בכל החנויות.

ויידנפלד וניקולסון ירושלים
הפצה ראשית: בית עלים, רח׳ קרל נטר 3, תל-אביב.

וילאות מפלסטיק
לחדרי אמבטיה, מטבח
תוצרת חוץ
מפות טרילן
מכסים שטיחים
גפנר, תל־אביב, פינסקר 29
פ. טרומפלדור טל. 288770

משרד השיכון

מכרז מס׳ 1/73 לביצוע שיפוצים

משרד השיכון מזמין בזה הצעות לביצוע שיפוצים שונים במשרד השיכון מחוז חיפה דרך העצמאות 21. פרטים ומפרט לביצוע השיפוץ ניתן לקבל אצל האפסנאי הראשי במשרדו, הקריה, רחוב ד׳ 14, או אצל מר שמעון גולדשטיין במשרד השיכון חיפה.

את ההצעות יש להגיש במעטפות סגורות לפי הכתובת משרד השיכון דרך העצמאות 21 חיפה. הנהלת משרד השיכון אינה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

את ההצעות יש להגיש לא יאוחר מיום 15.5.73.

שלום שפורן, אפסנאי ראשי

הנדסת ההפצה הישראלית
(ההליך וזהין) בע״מ
ת.ד. 18041 תל־אביב
טלפון 2—417171

מכרז מס׳ 401
לבצוע צנרת למכשירים פניאומטיים באילת

נים לעבודה צנרת למכשירים פניאומטיים כוזמנים בזה להגיש ות לבצוע העבודה באילת.

פרטי המכרז אפשר לקבל במשרדי החברה בתל־אביב (ליד ת הים), ובמשרדי החברה באילת תמורת 25.— ל״י.

ההצעות למכרז אפשר למסור במשרדי החברה בתל־אביב אילת עד ליום 31.5.73 שעה 12.00

ברה אינה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל עה שהיא.

مكان الأصل

صورة من الأصل

א. הראל־פיש

כפירה והתגלות בשירתו של ש שלום

הרבה נכתב ונאמר על המיסטיקה האגוצנטרית של ש. שלום. ב„פנים אל פנים" הוא מצהיר תכד פות: „אני ארץ ושחק וגלי; הוא חוגג את „יה־אדם", ובשיר „סולם יעקב" נהפך הסולם המקראי לדרך העולה למרומי האני, מצד אחד, ויורד למעמקיו, מצד שני, כאשר אין נקודת־אחיזה מחוץ לשמים ד להתהוות של האדם עצמו:

סולם מצאתי במדוי בלילות
בתהו לא־עבר. —
עליתי — ויכבו השלבים המשאירים.
אבודים השחקים ואבודה הארץ
ואלהי שמים וארץ.[1]

ובצדק הצביע ב. קורצווייל על הכיוון הניהיליסטי שבתורה מיסטית זו", ניהיליזם המוצא את ביטויו במילים האחרונות של אלישע בן־אבויה בפואימה הדראמטית „שבת העולם":

סבעת בר־אדם. ובמה אותה באזז ? באין.[3]

מבחינה זו דומה ש. שלום לשוררים בני התקופה הרומאנטית באירופה, שחוללו חילון של המסורת הנוצרית, ובמקום דו־השיח בין האדם והאל הטראנסצנדנטלי עדים אנו — אצל ויליאם בלייק, למשל — למונולוג פנימי בתוך הפלירומה של ה„אנושות האלוהית" (Divine Humanity) אשר לה שמות כגון „ישו", „אדם קדמון", „אל־ביון" או „לוס". אבל למעשה כל הכינויים המיתולוגיים האלה של בלייק אינם אלא כינויים של האין־סוף המזוהה עם רוח האדם הדמיונה. באותה תקופה מאזין ויליאם וורדסוורת להד קולם של מי־בראשית, הבוקע מתוך פעימות־לבו. גם הטבע החיצוני אינו אלא ראי, המחזיר את פנימיות נפשו של המשורר.

אולם השוואה כזאת לא תסביר ולא תהלום את המאבק הטראגי שבשירתו של ש. שלום ואת תחושת התחייה האבודה שב„פנים אל פנים" — צליל הנעדר מהשירה העליזה והבוטחת יותר של בלייק ובני־דורו ה„הומאניסטיים". ההומאניזם המיסטי של שלום אינו כה חד־משמעי. ואם מדובר ב„שבת העולם", הרי המלים האחרונות של אלישע אינן אלא פן אחד. הפן השני של הקונפליקט הטראגי בא לידי ביטוי בתורה הטראנסצנדנטלית של ר' מאיר. האמונה בקרנות המזבח של האמונה בבורא העולם, וסיכומה של הדראמה כולה הוא זה של ר' שמעון בר־יוחאי, האומר שעד בוא יום השיבות הגדול: „אי אפשר לו לעולם בלי מאיר, ואי אפשר לו לעולם בלי אלישע בן־אבויה."[4]

אין הדברים, איפוא, פשוטים כל־עיקר. העולם של ש. שלום נתון בבהוה בלהיפוך. הוא אינו יכול להכריע בין האל הטראנסצנדנטלי ובין האל האימאננטי, המבטל את כל המחיצות. יותר מברנר רגיש הוא להתהפכות של החיים. בידי צל אבל לא נמנע מבורר בכו שבסהרה המהפכה החילונית. שלום מתמודד תמיד עם כבבר זה ועושה זאת ברצינות רבה כאין דוגמתו בספרותנו. וכאן יש להוסיף שבמישור מסוים ביצירתו מתאפשר כעין פתרון, פתרון אשר כימינו יוצאה מן ההבגר של האני האינסופיותו; כוהגי ל־

מישור ההיסטורי, או, ביתר דיוק, למישור של ההיסטוריה היהודית.

השיר האוטוביוגראפי (למחצה) כולו „און בן פלא" מתמודד במישרין עם צווי ההיסטוריה של ימינו. עם כאביו ויגונותיו, ופה, כנראה, סוף הדרך האגוצנטרית. על ויליאם וורדסוורת אפשר היה לומר שהוא נמלט מההיסטוריה של ימיו (הוא השתתף בצעירותו במהפכה הצרפתית) לתוך העולם הפנימי. שם מצא עולם ומלואו; על ש. שלום אפשר לומר את ההיפך. הוא נמלט מתהומות־הנפש הפנימיים כדי להתמודד עם בתוך מוחשי ביותר הנקרא עולנו, הוא הארץ המתחדשת, וכדי להאזין לקול שאינו ניתן להפנבה, הוא הקול האומר לנו להקהיל ולעמוד על נפשנו מול האויב מבחוץ. אם אנו לבדנו ואין לנו איש זולתנו —

תרבות וספרות

כמה, איפוא, אנו בורחים ולאן אנו רצים? לשם מה הזיכה, הסמל והדבבות של ההיסטוריה? ולמה דוקא ציון וירושלים? מי דוחף את הכופר המודרני אל מול הכותל המערבי?

דפקתי על שערך, ירושלים,
בחצות הליל, בכותל הכפרב.
מהר־הבית נתו בי עיניים;
עיני אלוה או עיני ערב...?
מי בתהלך בעקבותי ברצד?
(פרק ג', חלק א')

כאן שולט הצליל האינטארוגאטיבי — והיינו, ה ש א ל ו ת. במקור המבכי שמאחורי טורים אלה נאמר „הנה זה עומד אחר כותלנו" (שיר השירים ב', ט) עבור ש. שלום אין זהותו של הדי כל־כך בטוחה. האם זה האל או שמא האויב הערבי? אך דבר אחד בטוח, והוא שמישהו עומד שם, משגיח מן החלונות, מציץ מן החרכים, ואין לזהותו עם האני. כאן בולטת ואף מפריעה העובדה שהמשורר אינו לבדו. כי בירושלים מרוחפת סביבו נוכחות אחרת, בלתי־מוחשת, הנכרה זו מחייבת תיחום מחדש של גבולות האני, ההוא האותה, כי „שעת היקיצה דופקת" (ג' יא).

תחילה מנסה המשורר לזהות את הדופק עם „השכינה" — היא היסוד ועקבי הפאסיבי של האלהות, היא המתרפקת על אהובה הבודד הנלמוד בשירי ביאליק. היא ה„אם הדוויה ולא נוחמה" של ב. שוהם, והיא אף המצטיירת כארץ מולדת בשירים ה„חלוציים" של שלונסקי ואחרים. שני האספקטים האלה של השכינה מצויים בשיר זה של ש. שלום. בבית הראשון של פרק ג' הוא מציין כי בירד עלים „שכינה פה מתאבלת יותר מה" — זוהי דבוה השכינה־האלמנה המופיעה ב„לבדי" לח. נ. ביאליק — אבל בהמשך הוא גם מבחין בדבות השכינה־הכלה, אותה אהובה שהוא חיפש ולא מצא בכל דרכי העולם.

תהיינה אבני לך לתפארה
ציון, באהבה תן עשויות.
אותן לבד אני מעאיר מוברת
בכל־שלהבותי הבבויות..
(ג' טו).

השלובה אומר שלום, נושאים בלבם את גילוי השכינה", אבל התענגות הזאת על זוהר השכינה.

שהיא — הרוח האימאננטית של העם והארץ, אינה אלא זמנית. הר שכינה שנתאלמנה מבעלה האמיתי (דהיינו הקב"ה)[5] תוכל לספק נחמה פורתא בלבד לתושה המודרני. היא אינה יכולה להיות לו למשענת. השכינה־מולדת־אהובה־כלה אין ביכולתה למלא התפקיד של האל המבוזה המושיע. ולכן, כעבור שעה קלה של אור היקודים בפרק ג' בא תור ל„תבים המייללים" (פרק ד'). כאן יורד המספר לגיא האבדון, לשאול תחתיה. בשלב זה של דכאון כר חלט מתגלית לו הסביבה הירושלמית כמרוקנת מכל תוכן רוחני. כסתות אבנים בהר הזיתים שומה עליו להכין את המצבות למתי ירושלים — כל נביאיה וקדושיה הולכים ואינם, כולם נסכנים זה אחר זה. „ובי כוסס המירוק" (ד' יא). אהובתו נעלמה.

עוברים מסתכלים בי בלעג חביון
בבגדי קרועים וזקני בגודל —
היתה אהובה לי ושם לה: ציון
מרדוף את צילה ברחובות לא אחדל...
(ד' יב)

אחרי מרדף מכורף זה הוא מגלה לבסוף את אהובתו: ציון־שבירה. הוא מוצא אותה כשהיא מוסלת ללא רוח חיים בחדר־המתים!

דברי — ההנהגוה — דבר רק מלה.

ש. שלום

הך את ציון...!
דבר לא עונה: לא ניע, לא ניד...
(ד' יח)

זהו הסיום המר של כל שירי הענגבים של משוררי ציון המודרניים: של שוהם, שלונסקי ופיכמן. אהבת ציון, שהיא אם, כלה, ואדמה בתולה, לא יכולה עוד לספק במה להיאחז מחוץ לאני האינסופי.

מכאן ואילך אנו מבחינים במאמץ איטי ונוקשה לבנות מחדש מהריסותיו את המבנה המשולש של ארץ־אלהים־עם. אותו מבנה המבה ביסוד הקיום של ברית־עם.

זאת היא הארץ, אותה אין יש.
לבני עם עולם פקדון וירושה.
(ה' ג)

המשורר עובר עכשיו לעמק יזרעאל, שם הוא עובר עם החלוצים. אלה הם ימי בראשית, וימי יסודי בראשית: ימים של „כאב לא אנוש, מכאוב הבריאה". נולד שם האדם החדש. „ואותי הוא ברא אלי" (ה' כ). הלידה בעמק יזרעאל מבריאה אותה אותו. לא הכול מת. והמשתמע מהלידה אינה עוד...

זה הוא הזוה בראשית של ה„פלא" אשר היא הנושא העיקרי של השיר. הדימוי השני המסמל פריצת החומה האגוצנטרית והאהיה במישהו מחוץ ומבעבר לה הוא ה„זרקור", מגדל־הצופים של הקיבוץ, לשם הוא עולה לשמור בלי־

לות. המגדל מוזיה בדמיונו את זכר השומר הנביא — „משמרים לבוקר נפשי לאדוני" (ו' ב). הזרקור מסמל גם את הציפיה לה„פלא" שבהיסטוריה היהודית של ימינו. אורו נורק אל נתיבי הימים, משם יבואו נידחי ישראל להצטרף לעמם. ושוב השאלות המתמידות, התובעות מענה:

ולמה הלב לנתיבן כה שואל?
ואיכה הלוחש יביע עדי?
— אחיך אנחנו, גולי ישראל.

פרסי ישראל תשל"ג

סבואי כל אנוש ורודפי אל שדי.
(ו' ד)

המגדל פועל בשיר זה גם כסמל הבדידות של המשורר (כמו בשירי ה„מגדל" של המשורר האירלנדי ו. ב. ייטס), אבל עם זה, ובאופן פאראדוכסלי, הוא מסמל את האפשרות של דו־שיח, של קומוניקציה. אורו מאיר למרחקים ומביא את בשורת הגאולה „לרודפי אל שדי". אבל יותר מזה, ובצורה הפלאית ביותר, בדמט מגדל־השור לסמל של אותו צופה ושומר נצחי קורא הדורות מראש, אשר עינו מבביחה על כל הנעשה:

יש מגדל אי־בראה במדינת הימים,
בארץ לא־ארץ, בפלאית הנירא,
בכבות כל כוכב, בלילות גערמים
ניצב שם אחד אלמוני ומאיר...
יתנא־לבבי בו לדבוק, ולהיות
רק הוא... המאיר לכחנות... הד
באסף. (ו' ז)

ברגע זה של התגלות — ולו התגלות חלקית וכפוקפקת — מזהה הוא את ההוא כאל ממין זכר. הוא האל הנעדר משירי ביאליק ומשירי ציון המודרניים בכללם. ואין הוא נבלע ואינו גם ניתן להיבלע בתוך האני. ההיפך הוא הנכון: האני נבלע בתוכו, דבק בו, עד שכמעט נהיה „רק הוא" אבל זאת היא, כאמור, התגלות חלקית וזמנית. אם השם „און בן פלא" מצביע על פלא ונס, הוא גם מזכיר לנו את בני ראובן המתמרדים והכופרים (במדבר טז). בבתים האחרונים של השיר חוזרים הספקות. שוב נמצא המשורר במערבולת השאלות הסותרות. כאשר נדמה לו שאין לו במה להיאחז מחוץ לאני האינסופי. הקול הקורא לו נעלם, והעם והארץ מאבדים את ישותם הבטוחה בתוך תהומות האני.

אבדתי בקול, אבדתי בדמי,
אבדתי בספר הפורץ מבבי...
מה אני? מה חיי? מה ארצי?
מה עמי?
פרש־האין־סוף משתולל בשטחי.
כי נלחם מה עם מי — זה אני
עם אני!

זאת הסכנה האורבת לו תמיד: הוא עלול לטבוע במעמקיו הכסורים של האני. אבל הצורך למנוע זאת הוא בשבילו צורך דחוף ומגביע. הוא „אותו ביש כבתקוות השני" (שם) פן יאבד הפלא שנגלה לו. ובמאבק נואש זה להינצל ולהציל את ה„יש", אין לו אלא דרך אחת, והיא דרך התפילה. בבית האחרון מביע הוא את תפילתו „תפילה" שנקראה „כלל החיה" להיות היהודית. אבל המתכוונת לזה התפללה בתוך הזמן המסתתר בעי רפלי עתידנו:

אלי... עמדי... ינשאו מאופקים
אחרות התהירה באסום האפל...
אהי. הי אהי, בדרות מרחקים,
אליך שיזעתי מזוק ערפל.

1. ש. שלום, שירים, תל־אביב, תש"ם, צ"מ קעז.
2. ב. קורצווייל, „בין חזון לאבסורד" (תל־אביב, תשכ"ו) עמ' 122.
3. ש. שלום: „שירים", עמ' — תקכ"ח.
4. שם, עמ' תקלי"ד.
5. על משמעות אלמנותה של השכינה ב„לבדי", ראה: ע. צמח, „הלביא המסתתר", עמ' 175.

דורותיאה קרוק

עולמו האמנותי של הנרי ג'יימס *

פרופ' דורותיאה קרוק גדלה בדרום־אפריקה, עשתה את עבודת־הדוקטור באוניברסיטת קיימבריג', ושימשה שם כמרצה. ב־1960 עלתה לארץ, הורתה באוניברסיטה העברית בירושלים והשנה הצטרפה לסגל מורי אוניברסיטת תל־אביב. ספרה השלישי, „יסודות הטראגדיה", תורגם לעברית ויצא לאור אשתקד בהוצ' הקיבוץ המאוחד (ר' „תרבות וספרות" 23.6.72).

בכובן אחד אפשר לראות את גיבוריו של הנרי ג'יימס כ„דמויות עיליות", בנות השוואה, לכל הבריות הדראמה, עם המלכים, המלכים והנסיכים של שקספיר; ואת בקום היותם נושאי השלטון והיקרה בחברתם. כלבד זאת (או כתוצאה מכך), הם גם עשירים, ופעמים רבות אף עשירים מאוד; הם בדרך־כלל יפי־מראה; הם מתושבים: הם חיים בסביבה אלגנטית; הם לבושים בגדים נאים; הם אניני טעם ויש באפשרותם לחיות על־פי טעמם. מבחינה מוגבלת זו הם אנשים „בלתי־רגילים" — אינם נבנים עם פשוטי־העם; הם מורמים הרבה מעל דרגתם הרגילה של רוב הגברים והנשים, שחייהם הם מאבק מתמיד על מנה כלשהי מהנאות החיים, אשר גיבורים וגיבורות ג'יימסיים אלה נהנים עליהם בשפע כה רב. וגם בזה הם מזכירים את הדמויות העיליות שבדראמה השקספירית.

אולם הם „דמויות עיליות" גם בכובן אחר, החשוב יותר. הם כולם אנשים נעלים ומצוינים מאוד; ואת הצדדים שבהם הם כבעקיבים כל־כך אפשר לגלות בנקל בכל מבחר ייצוגי של יצירות הנרי ג'יימס. כל הגיבורים והגיבורות האלה של ג'יימס כחוננים במידה בלתי־רגילה של סגולות כאינטליגנציה, דמיון, רגישות ובכוח הבחנה מוסרית בדי רה בתחיפותה; וכולם מסוגלים להפליא לבטא כל מה שהם רואים ומבינים. האינטליגנציה שלהם אינה, כמובן, מן הסוג האקדמי, רגילה... שהם איבה „מתורגלת" (כמו שאומרים עליו באקדמיה); כוח הבחירה המוסרית דומה שאינו חייב דבר לשירותיהם של מורים ומסורת. אדרבא, נראה כי היא חייבת הכול רק ליכולתם הבלתי־מוגבלת ל ה י ו ת ו ל ר א ו ת על אותה הגיבורות הבולטות, קריי; כלומר, לחיות ולהבין, יתר על כן, יכולתם הבלתי־מוגבלת לחוות ולסבול אינה נופלת מיכולתם הבלתי־מוגבלת אשר ידיעה, ידיעה עצמית, ובשום כך סבלם אינו הסבל העיוור, חסר ההבנה של פשוטי־אדם, שהוא תמיד מעורר רחמים, פעמים רבות אפילו שבור־לב, אך לעולם אינו טראגי. סבלם הוא מן הסוג המיוחד לאנשים האינטליגנטים ביותר והרגישים ביותר — „נושאי־ההכרה" במלוא מובן המלה (כפי שמכנה אותם ג'יימס) „אלה ששום דבר אינו אובד לגביהם", שהם „השותפים" (עוד מונח חביב על הנרי ג'יימס) לכל התחוויות החיים, ויודעים ידיעה שלמה, כל הזמן, את פשרן ואת משמעותן של החוויות אלה...

* מתוך פרקו הראשון של הספר: The Ordeal of Consciousness in Henry James (Cambridge University Press, 1962).

כמובן (יש למהר ולהוסיף, לפי רבו של ג'יימס עצמו), אסור להם להיות יודעים י ו ת ר ־ ע ל ־ ה מ י ד ה — אסור להם להיות אינטליגנטים כל־כך, מודעים כל־כך לכל הנשמע מן המתרחש להם, מלאים כל־כך באור־הבנה, עד שיחדלו להיות מסוגלים לשגות כל שגיאה שהיא, או יסבול כלל מן האיוולות, המבוכות ואבדן־העצה אשר אחיהם בני־האדם מועדים להם.

במידה כה נוראה, בסכנה זו, האורבת לרומאניסטן, הבוחר לעשות את גיבוריו וגיבורותיו נושאי־תודעה במלוא מובן המלה, עוסק ג'יימס בהקדמה שלו ל„הנסיכה קאזאמאסימה":

„...אפשר שיהיה בהם יותר מדי (אור) מכדי שנאמין, מכדי שנתמול, מכדי שנלגלג; אפשר שיהיו מוצגים כיודעים יותר מדי וכבעלי־שים יותר מדי — לא, בודאי, מכדי שיישארו בלתי־רגילים, אלא מכדי שיישארו „טבעיים" ותיפוסיים, מכדי שתהיה להם השותפות הנחוצה עם אפשרותנו שלנו ליפול במלכודות ולהיות אובדי־עצות..."

הם חייבים, איפוא, להיות נושאי־תודעה כלאים, אך כלאים רק באותה מידה שאינה מפריעה לשמור „שותפות נחוצה" זו עם שאר האנושות הסובלת כבחינת אפשרותם — למרות כל האינטליגנציה וכוחי־הדמיון שלהם — ליפול במלכודות ולהיות אובדי־עצות. אולם, בהתחשב במידת מוגבלות הכרתית זו (שבלעדיה, כפי שמוסיף ג'יימס, לא יהיה סיפור לספרו) נשאר סבלם הסבל המיוחד לאנשים היותר מפותחים, היותר אינטליגנטיים ועתירי־הדמיון. וכאמור (ואת ידעו תמיד הדראמאטורגים הטראגיים הגדולים) שלהיותן ושקיפתן של הנפשות הנעלות, של אישים שניחנו בכשרונות ובמעלות טובות, בחולשות ובחסרונות הרבה יותר מן המידה הרגילה, רק הוא החומר הראוי לטראגדיה. הרי משום שסבלם של גיבוריו וגיבורותיו של ג'יימס הוא מסוג זה — משום שזהו סבל המואר ע"י הבנה או הכירה עזה להבנה — הוא סבל גואל, אפילו בשעה שבסופו של דבר הוא משכיל אותם; ומשום שהוא גואל באופן זה, הוא גם טראגי באמת — בוסתי באבה ומאלף.

אולם התמונה עדיין אינה שלמה לגמרי. ראינו כי הגיבורים והגיבורות של ג'יימס, מלבד היותם אינטליגנטים, עתירי־דמיון ורגישים כאין כמוהם, הם גם מה שמקובל לקרוא: „רציניים מבחינה מוסרית" מאין כמוהם. דבר זה נכון במידה שווה לגבי הדמויות הג'יימסיות הרעות ו„הטובות". הגיבורה „הטובה" המובהקת של הסיפורים — כה שבגדיה אותו הדמויות ביצירה כאותו של כ„עמידה על כד הדברים" — מספיק את דמות כל הרעים לא ערך בכל המובות. כולם אינם להם עד כאור שייצגה הדבר הטוב כבחינה מוסרית, אפילו בשעה שלפעמים הם עושים את הרע; וכולם נתונים בקונפליקט החמור בשעה שבולתם עליהם חלונות מוסריות בשבות. בקיצור, בכולם מכירה אנרגיה מוסרית כללית. בין שהמסרת הפתעת היא הבנת הערת ובין בקון רעות; ובמובן זה אפשר בצדק להגדיר את כולם כרציניים מבחינה מוסרית.

אלא שזהו רק מה־שכבכובל...

באה אחרונה, המשווה זוהר של שלמות לתמונה כולה. אף כי הם רציניים מבחינה מוסרית במידה כה מפליגה, לעולם אינם מנופחים, משטמים, אליבים או ברוטאליים, אלא תמיד מקסימים ואוהבים ותוריים. מגי משפט אחד ב„נסיכה קאזאמאסימה" מטעים נקודה זו בעוצמה בלתי־נשכחת. הגיבור היאסינת רובינזון, באותו מקום בסיפור שבו חריפה ביותר תודעת־ההתרחשה שלו מפני הסבל שנגזר עליו, זוכה לדברי שבח על „השליטה העצמית, צלילות הדעת וטוב המזג". בעולם־המוסר שברא ג'יימס, שלושת אלה: השליטה העצמית המושלמת, צלילות הדעת המושלמת וטוב־המזג המושלם הם מעלותיו הטראנסצנדנטיות של האדם כאדם, שבאמצעותם באה על אישורה הגדולה והכבודה של הרוח האנושית בתוך־תוכו של הסבל, שהוא כשלעצמו משפיל ומשחית. צלילות־הדעת הוא הסימן לאינטליגנציה האנושית בשיא כוחה, המבקשת להבין, למסור לעצמה במלוא המבנבות, את תוויות החיים העמוקות ביותר. השליטה העצמית היא הסימן לרוח האנושית בשיא גובהה — „רוח" במובן האפלטוני, דהיינו האלמנט האמיץ, הגיבורי שבנפש האדם; שליטה עצמית זו, שג'יימס מבליג לפנינו לשבחה הוא הביטוי העליון של אלמנט ה„רוח", שעל־ידיו יכול האדם להוסיף לשלוט בעצמו כליל אפילו בשעה שהוא נתון למצוקה. וטוב־המזג (במשמעות הרחבה שבה ג'יימס משתמש במושג זה) הוא הסימן העליון למזג מתורבת, אשר החיים לא יוכלו לו, יהיו הפרובוקציות אשר יהיו — הוא לא יגדף ולא יתחיר שיקוצים, אלא יבקש, במקום זה, להתפייס עם החיים על־ידי הבנתם. זהו חזון השלמות האנושית המאיר את דרכם של גיבורי־התודעה הג'יימסיים ביותר נפלא שאינו מתעמעם; והעניין שיש בו לנפש הספרותית הוא שכל קיומו וממשותו באים לו אך ורק מאמנותו של הסופר.

*

אם אמנם זה הדבר העושה את גיבוריו וגיבורותיו של ג'יימס „עליונים" כל־כך, דמויות בלתי־רגילות כל־כך; במובן הרחב ביותר של הביטוי „בלתי־רגיל", הרי בכל־זאת אפשר לשאול: כיצד ניתן להציג את מצבו הטראגי של האדם באמצעות דמויות שכולן כה עליונות, אשר חוזקם בשל עליונתם זו יוראו עתה כבלתי־ייצוגיות לאנושות הסובלת הרגילה, כפי שהיו בלתי־ייצוגיות קודם־לכן בשל היותן פטורות מדאגה־התומכויות? כיצד יכולים „יצרי הלב היסודיים" (כפי שכנה אותם וורדסוורת) להיות מוצגים בדמויות כאלה? כיצד אפשר לעשותן אפילו אמנות, ולא כל שכן, בדרך „מופתית", ביצורים שהם מתורבתים, מתורבתים־יותר באופן כה עצום ומורכב. מלת־המפתח היא „תירבות־יתר", והזכרתו של וורדסוורת בהקשר זה לא הייתה מקרית. כי על־ידי ניגוד הצלם האידיאלי שברומאנים של ג'יימס עם העולם האידיאלי של „הבאלאדה הלירית" של וורדסוורת (או, ליתר דיוק, של ההקדמה שלו ל„באלאדות הליריות") אפשר, כך נראה לי, להיטיב להבין את העקרון האסתטי העליון הקובע את בחירת הנפשות־הפועלות של ג'יימס ועל־ידי הבנת העקרון — להסביר ולהצדיק את מעשיו בעניין זה.

כוונת ההשוואה היא לשמש את התמונה הד לשני עקרונות של מה שאפשר לכנות אידיאליזציה פיוטית (או אינטנסיפיקציה פיוטית, או אפילו סטיליזציה), שהם שונים עד כדי עמידה בקטבים מנוגדים זה לזה. שניהם בני־תוקף, במובן זה ששניהם עשויים להביע ספרות גדולה; אך הם מוציאים זה את זה כאופני מסירה של מציאויות יסודיות במצבו של האדם.

ראשית, העקרון הקיצוני של וורדסוורת. וורדסוורת, נזכור, בחר בידיעין להציג את „יצרי־הלב היסודיים" באמצעות חוגי אנשים המייצגים את החומר האנושי הפשוט, הפרימיטיבי ה ב ל ת י ־ מ ו ר כ ב ביותר שעמד לרשותו כמשורר. „החיים הצנועים והכפריים נבחרו בדרך־כלל", הוא כותב „משום שבמצב זה מוצאים יצרי־הלב היסודיים קרקע טובה יותר להבשיל בה... ומשום שבמצב־חיים זה רגשותינו האלמנטריים מתקיימים יחד בדרגה גבוהה יותר של פשטות, ולכן יכולים להיבחן ביתר דיוק ולהימסר ביתר עוצמה". במשפט זה מן הקטע המפורסם בהקדמה ל„באלאדות הליריות" מנסח וורדסוורת את עקרון האידיאליזציה הפיוטית, אשר קבע את בחירת החומר האנושי שלו. לפי עקרון זה, האדם ה„אידיאלי" למטרות השירה — האדם שבאמצעותו ניתן להציג את היצרים היסודיים בצורה המאלפת והיפה ביותר — הוא האדם העומד קרוב ככל האפשר אל „צורות הטבע היפות והתמידיות", שחייו חפים במידה שווה, הן מן ההתקשרויות הקונבנציונליות והן מן הסיבובים הפגימים

דורותיאה קרוק

של צורות חיים מורכבות יותר. אפשר לבנות זאת עקרון הפרוטל. הצג בנגנו באדם — הוא אומר למעשה — בתנאים המינימליים ההכרחיים לקיום חיים בחברה. אנושיות התבונגו בו בתנאים האלה, הפשוטים והפחות מסובכים, אלה שבהם הוא מתקרב אל פשטותם של הדמה „הסלעים והעצים". כלומר, הצג אותו כשהוא מעורטל, קודם־כול, מאביזרי הציביליזאציה: מן הכסף, כמובן, ומכל הנכסים האישיים בדמות בתים נאים, רהיטים נאים ומלבושים נאים; מעורטל אף מהנאות האמנות למיניהן — הציור, הספרות, המוסיקה, התיאטרון, הבאלט והאופרה; ומן ההנאות של השיחה של המגע־והמשא החברתי — סעודות־הצהרים והסעודות־הערב, שבהם נפגשים בני־אדם מתורבתים כדי להחליף רעיונות ורכילות; ובצורות הביטוי האינטימיות יותר, במורכבות פרטיים ובגנים סגורים וגונדולות רחבות... שם מבצעים אנשים כאלה את יחסיהם האינטימיים המורכבים.

לאחר שעורטל האדם מן הצורות המיותרות האלה של חיי החברה, יש לערטלו (כך אומר וורדסוורת) גם מן האביזרים הפנימיים של הציביליזאציה, וביחוד אביזר „החוכמה". הסר מעליו את נטל התודעה, או ליתר דיוק התודעה העצמית, ש־

הוא גמל המיוחד לאדם המתור. הצג אותו במצב של תודעה מינימאלית, כשהוא מפני האינטליגנציה ואת הרגשות של דרך הסרת־התודעה־העצמית, „או כיבית", כליל; כשהוא מכוון בדרך זו כלפי הטבע, אחיו בני אדם, כלפי עצמו, אך לעולם מפנה את האינטליגנציה כלפי מה — לעולם אינו עושה את התגדרה של הרוח הרפלקטיבית עצמה של הרוח שבעשתה מודע פעולותיה היא. ערטל אותו מכל אלה, ואז, ורק אז (וורדסוורת) יימצא לך במצב, אפשר יהיה לבחון את היצרים היסודיים במלוא הדיוק ולמסור במלוא העוצמה.

זוהי צורה תקיפה אחת של אידיאליזציה פיוטית, דרך אחת נאמנה, של השגת אותה אינטנסיפיקציה, שהיא התנאי ההכרחי לשירה הפיוטית של החיים. זה של אינטנסיפיקציה או פישוט נבקש לעתים קרובות לתולדות הספרות האנגלית, של דבר כלל על ספרויות אחרות. בנציה הפאסטוראלית היא או צורות הזיסטודיות הנודעות לבשה. צורה שניה היא ה„פאולים הריאליסטי" של הדרמה עצמו (אם אפשר לכנות זאת ושקספיר השתמש בו בכופה מדיות שלו, ופעם אחת לפה אפקט טראגי עז: כאשר הכלי באותו לילה בשדה הפתוח, של מכל קמץ של מלכיותו ויו מדרגה שלמטה מן הפרימיטיבי מדרגה של עירום וטירוף — שיוכל ללמוד את משמעות הטוטאלי ועל־ידי כך לטהר את מתו מחטא הגאוה.

עקרון האידיאליזציה המנחה אמנותו של הנרי ג'יימס כנוגד קטבי לעקרון הוורדסוורתי. ג'יימס אינו אומר: ערטל אלא תחת זאת: הגבה, העשר את החומר האנושי שלך (הוא קודם כול, בכל אביזריה של הציביליזאציה. יהיו נא בבתים המלאים ביפים, ילבשו נא את היפים בבגדים, ענק להם את האניים שבמ... יבלו נא את כל, או כמעט, זמנם בסעודות־צהרים, בסעודות ערב ובנשפים, כשהם מקיימים בקפידה את כל הקונבנציות של מגע־ומשא חברתי אלה, עוסקים בסוג־השיחה הנאות, הדיבור הנאות עם האנשים במשך פרק־הזמן הקבוע לם... וכן, בנוסף לכל הטעם, מנהגים ואביזרים האלה, הב גם את כל ההנושות המבוכות יותר ואת הפרצעיות החיות יותר והחד בכוחה להביע שהם כרגישים והאים; ואז, בדרך זו מן האביזרים ההיבט הציביליזאציה אל הפנימיים להם כסגולת החדירה לנפש, מכוח ההבחנה הביתית, התוב היחסים המוסריים, העבר־להבהב־יחס של בהירות הבביאות. ולבסוף, הנכך לסגולת ההודרה העליונה — זו, התודעה העצמית, עד הדרה בתודעה עצמית זה, יהיו כולם, כבו... „עשויים כדי יהר אות", כלומר מבודדים בבוה מעדבים באופן... והאובייקטיבי, כהוא „עצוי כ נאת" ובהבבון כצעדים בה היות כורעים באותן הודי לכל מה שבתבת מן הבעורג ואה בעולם האובייקטיבי, „עשוי כדי לראות".

(הסוף בעמוד 19, טור 1)

ישראל המאירי

„האשה הגדולה מן החלומות" ליהושע קנז

בבית כליף „מגרש גרוסאות ר' בכרכום עץ התות הגדול, ובירכי המגרש (...) בתים קטנים וכי הירים, בטורה, ואחורי שורת הבתים — הבנים הראשי הנמשך אל ההההה המרכזית", בית־דירות בסוף ריכן, כמהכה והנהה כקרפית אוהה. גרים בתוך קובות־הדירים עם הבופכות הרבועות הצרה. בלהה הכבוליק, ציון ולבנה, ההנגברי ורוחה העיוורת — נפשות פגועות, כל אחת מהן ר' המום היהודי הסבוע בה, תבא לידי גילוי בעיקר בלעה כהיא בנבה לאתה־זולתה עם העולם החיצוני, עם בן־זוג, עם בני־אדם אחרים, עם החברה: כבני הזוגות הצעירים. בבבל אחד כהם בברכה־יחסים כל בפיפל ומטפל (בזוג הראשון, האשה, מלכה, היא החזקה, ברכפות היא הולכה הבבוסת כבבין אבבבותיו על שמוליק, עדעתו הולכת ומרפה עליו: בזוג השני, ציון, נהג הכבית הגברי התכאליה־כברנשים דוחה את אשתו לבנה, הרואה עצמה בהדיותה כביאה קפה אל ביתנב, עבה כהוא כוכב בה עם נערת זרוה: ההגברי, כבבבל המודעות והבבית הקסלנית ואי־הבבחהן המתכיד שלו אינו מסוגל כלל לחרוג מעצמו וליצור קשר עם אנשים כבי כהיה רובה כל־כך: רוחה העיוורת, הקוררת יחסים עם רעים, נכולי בעצבות אנוכית, עם כולם, בעצם, אף עם הפרהוהים עיבקפה, וכולם קשורים אליבהוי בה.

הבית הוא כמין גיהינום קטן, לבני קרוויה הבריות העלובות, הכורות האומות, כל אחת בבחוד הקיבויים הכנור והחנוק שלה, בלא יכולת להיפלט מעצמה ובציצתיה אי להגיע לאיזו מודעות על גרלה ובשמעות של יסוריה. ההגברי מייחל לים כבו ישרול בן הערבזות, כדי שיוכל להפסיק עצמו בי דברים בעלים על קיום היהודי מי ובדרך זו להציג אולי איזו גאולה והנה מגלה כי חוכר־העבט כבבך אותו עוד יותר בתוך עצמו, בתוך פחדיו והיסוסיו, עד שאף גופו ברבב בו. שמוליק ומלכה מבקשים להכביח את תורכת הזהבה הרי יאוש שלהם ביחסי־בין אליהם. בלהים ביבולפה. מלכה הבפפה ל־גים הצביד, באורק, סיבוא ו„עשה בהוה", שיעביד את כקום מגוריהם הרחק מן „האבטים הכלוכלכים הרי אלה", ודוקא בכפר אותו בארק ספוד כבוליק כבפני כה, כיוון

שהוא קשור בתודעתו בזכרון של הפלה עמוקה אף כזו שביהוריד עם מלכה פכשיו. אולם מלכה שבה בכל בריותיה ושוקעת עמוק יותר בפולהן הספלתר של בעלה. שמוליק שואב איזו נחמה מן המראות שהוא רואה בלילותיו בגולי הליבה, שבהם התורך מוביל את העצבים „כאילו היה איזה מין בי הר", ומחלומותיו על אשת הכבורים האפילה. אבל ההזיות החלומות אינם מסייעים לו לגבור על פחדו מפני עזיבתה של מלכה. וחוסר היכולת להסתכל על העולם הפראי הגבר שב כהוא כורר בתוכה, כביאר אל השירות, לבנה מבקשת „לברוח אל השדות. כאילו קראו לה השדות והפרדסים הכפרים... כהנק היה אותה בדירה הקטנה..." (עמ' 16) ובך להיכלם מחיי הבית וההכפלה עם ילדיה ובבלה. אבל בדיבמן היא קשורה אל ציון בהבבסרות גבורה, כמרבסוססבת. ואפילו ציון עצמו, שהוא היחיד בין הדמויות ההם עצמו שלים בילבה, המאוהב בגופו ובפיע הנאה בהירה. בבבור לו לאם כאאשר כהוא נהג בבלי־ביבחק בידי כר הזה כאיך הוא מבין בדיוק את כבבבותם: כיים הוקיות, הפרולת בם עליו הדרך אותה נערה כבלי לדצות בבך נקבר אליה. ב„כעבר להוט הילדותי הצבוע" כלה „ב־כקפה אשה רעה, נוקבת", הכביבה לו את הבורא בבור: בבב הוא הולך והבנבה.

כל אחד כהם מייחל בסתר־לבו לאיזו צורה כל הכר. אולם הוא שבוי בתוך חומו האנוכי הר כונם אינו כאחר לבוא: ההגברי יבות בווב ובכה בכלב על עריבת גרוסאות ליד הבכפלב, וכר תו יהיה הכביה הבדידות כלא עלה בידו לחרוג בבנה; ילדם החרבור הכבור כל לבנה וציון, עבי עצם גחכהתו הוא כבין עוכב על חייהם הפבבים. יפול בעדיהבה הגדול ויגרום להם רבב על פכהן אכזרי. מלכה תכוב והבהבה הבר תה. בבר יהיה באוהר כדי: שמוליק כבר יהיה לבד כולו בתוך בפלת כולבו. רוחה העיוורת בתקפרת אל עולם הרוח של שמוליק, כצורה הכבבעים בן הבקרה הב כבו חלק בביוסף והר ניקהה בכוף הרומאן בכבבה את נבינו להרוג אל הכם כהסירוף ההויה אפבריים בן גואיל: ההוד הכבהק נעלם כבבה. בתבורה, איפוא, כלרוה קיום בפול: בימות עצמאיות, אחת בגלריית הדמויות הקכלורות בבית, וכבין תבביה ריכה של הכבב האנוכי הבכיבי כבו כרויים כאר הדיירים, וגמה כלגיגותה הפקיד חשוב בביוח הסבלי הזה. גם כאר הדיירים, אף כי לא כבו שמוליק, חוכבים את עצמם כבביות־כה בהתייחסות אי־לית. ההגברי מתחדד אל הנקודה הכפלה ביותר כל קיומו, כאשר רוחה כבליהה להעיד בו לדגב לי־

חף מגור; ציון, בדרך האופיינית לו, מלעיג עליה בעליונות וזוהה, עד ששעתו מגיעה ובנו האהוב נופל מן העץ לנגד עיניה העיוורות של רוחה, ולנעשה כמעט בגללה.

הדבר המרכזי, שאליו חותר המחבר, מתחזור, דוממי, עם קריאה אוהו קטע בסיפור ילדותה של ל־

בה במחשבה — המשולב קטעים־קשים ברומאן, כשבכל פעם הזכרון פולש כאילו אל התוכים עמוקים, אפלים יותר — שבו מבואה, הרגיה הסבתא. „בשנותיה הראשונות עוד הספיקה לבנה לזכור את הסבתא הזקנה מזכרת לה בקול צרוד ונבה, כמעט בקול כל ב־

(הסוף בעמוד 19, טור 4)

* יהושע קנז: „האשה הגדולה מן החלומות". הוצ' „דביר", תל־אביב, תשל"ג, 200 עמ'.

צבי זלמנוב

„שבות"

בימים אלה הופיע הכרך הראשון של כתב־העת החדש „שבות"*. הוא עוסק בקורותיהם של היהודים ברוסיה הסובייטית ובארצות הקומוניסטיות במזרח־אירופה. בכרך כ־20 מחקרים, שבין מחבריהם מדענים עולים מברית־המועצות... באו. הדגים מתוך גישה הזיהה וקפדנות בפרובלמטיקה הסבוכה של היהדות שמעבר למסך־הברזל. כל התפתחויותיה ההיסטוריות. הלאומיות התרבותיות. ונושאים כלליים.

בין אותר, את גורלה של „קבוצת בלקינד" ברוסיה (אביבא קסירא), פרקים בתולדות התנועה הציונית־רוסית (יהודה סלוצקי ובנימין נאדל). יהדי ברית־המועצות—ישראל (יעקב רואי ואריה יודפת), מסמכים אנטי־ספיים לפרוסבי ל„הצרחת פיגייה" בידי מפלגת השלטון בפולין (יוסף ציביאק). היהודים במחנה הבזויים הפגלנים בברית־המועצות (קלמן גוד־באום). יצירות גנוזה בספרות יידיש הסובייטית (ל. פודריאצ'יק). ספרות תורנית והגות דתית עברית בברית־המועצות (אברהם גריקשאר לי) ועוד.

אחד המעניינים ביותר הוא המחקר האקסטאלי של פרופ' יורם דינשטיין, שנכתב בעקבות פרשת כופר־התעודה התוך במצב היהודים ברוסיה הסובייטית מנקודת־ראות החוק הבינלאומי בתוך התייחסות להסכמים בינלאומיים, שרוסיה הצטרפה אליהם והתחייבה לכבדם. הוא מבחין בין זכויותיהם האינדיבידואליות של היהודים כפרטים ובין זכויותיהם הקולקטיביות כמיעוט אתני, דתי ולשוני, ומרחיב במיוחד את הדיבור על זכות יציאתם מרוסיה כזכות אינדיבידואלית וקולקטיבית גם יחד. דינשטיין מצביע על הקשיים המשפטיים והמעשיים בביסוס זכותם הקולקטיבית של היהודים ליציאה מתחומי ברית־המועצות בשל אי־החלתו של עקרון ההגדרה העצמית. על עם נטול טריטוריה, באשר רק במסגרתו מותרת פריקת הכלל ממדינה קיימת (בנוסח בנגלה־דש) והוא מזהיר מפני התביעה ליציאת היהודים כציבור ברוח הסיסמה „שלח את עמי". לדעתו, יש להעדיף את תביעת הזכות האינדיבידואלית ליציאה מברית־המועצות המוצאת את ביטויה בסיסמה: „להיות כיהודים או לצאת".

מתתיהו מינץ מנתח במאמרו („מיסטיפיקציה סובייטית של יהדי דיי") את היחס הקבוצתי־אבסורדי של המשטר הסובייטי אל היהודים. מצד אחד, הוא רואה בהם, ברוח ההלכה המארכסיסטית־לניניסטית, ציבור בלתי־לאומי, שנגזרה עליו אינטגרציה בתוך החברה הסובייטית־הסוציאליסטית, אך מצד שני הוא מכיר באופיים הלאומי (בתוך צרכים פראגמאטיים). הגישה הדו־כיטורית של השלטונות שאת סתירתה הפנימית ניתן היה תמיד לייכב כלידי ילולייבות דיאלקטית — הבגבמה בשנות ה־20 וה־30 הראשונות בהקמתם של מפעלים ממלכתיים של התיישבות יהודית בדרום רוסיה ובבירוביג'ן, ומאז שנות ה־30 ואחר רונות עד עתה — בשיטת ניהול ספרי רישום האוכלוסין (שיטת הפאספורטים). המחבר מבהיר את משמעותה ותכליתה של השיטה הזאת כלפי האוכלוסין בנסיבות ההתיישבות (אף אם היו אלה בשירות נות־טרק) מצאה הלאומיות היהודית ביטוי מטוסד. טבעי וחיובי, הרי שיטת הרישום (הריכום פורמאלי גרידא) הפכה את הלאומיות היהודית לתופעה ערטילאית, אמורפית, בלתי־נתפסת וחריגה בכל דפוסי החברה הסובייטית. לקיומו הערטילאי, היוצא־דופן והפוחות של היהודי יש תפקיד: השלטונות מעוניינים בו, באשר — לפי מיטב המסורת האנטישמית מקדמת דנה — ניתן להציגו כאויב העם והמדינה ולתלות בו את האשם לכל הכשלונות והמחדלים של המשטר ולהפנות אליו את זעם ההמונים...

מאמר חושף על אנטישמיות הסובייטית (מקורות האנטישמיות הסובייטית והתפתחותה) כותב ויליאם קוריי מאוניברסיטת קולומביה. הוא מבחין בין אנטישמיות עממית, שבה הוא רואה המשך לשנאת היהודים מהתקופה הצארית, ובין האנטישמיות הרשמית, המודרכת על־ידי השלטונות, וממומלת בתעמולת בקורחזית האידיאולוגיים ומלבה את שנאת היהודים מטעמי מדיניות־פנים. במיוחד על רקע של היכרים בין העם הרוסי ובין עשרות לאומים, שבהם מתגדים הרוסים כמיעוט. היהודי מתואר כבעל תכונות ספיראוטית אהודה: כביוטי אי קוסמופוליט ומסבם שצריך לנואל לציבורי צריקת ההתמרבות הפני־מית העלולה לפוצץ את הסוציאליזם.

פרטים מעניינים וגלויים מחיי היהודים הדורים בייס מוסלמיזה שבבוהרה קאוקא) מרדכי נייכטאם. כלא כיהם זה עוינן לא החלה יהודים לארץ. על אף ההתעוררות הציונית בקרבם. את הכיג ראות המחבר באווירה הבר סילים עליהם הכלטונה בים והבירתיעה אוהב ב על זכויותיהם האלבבבארי

דב להין מספר על דרב תהפוכות על בניה דובאן מנהיג קומוניסטי יהודי בה סא, על הקאריירה המבחרו ועל הידרדרותו התלולה בער להין בבבירו או סילוקו בכל כה פוליטית. על רקע של של הלאומיות הליטאית, של שנאת היהודים, שבבבורה האחרונה. המאמר מעניין אקטואלית: גילוי האנטיבו מתוארים בו מסבירים את היהודי לשאת ההייצבו ברא פורצי הדרך לעליה לארץ

על מעבריות שונה להן רוטאיה בעדות התמורות ב יונראפיה ההמבניה על היהו עליזון כותב תיאודור לבא. סוקר חיבורי עבודה בה בתוחמנה. אשר הופיעו בצ רוגה ברוסיות ועומד על ב של התמורות האלה. שלא כ הסטאליניסטית. אין החוקר עלמים כיום מהבעיה היהו בקוכם של היהודים בהבו ההיסטוריות. בביוהד בכלל את הפקידים על היהודים: נגד השלטון הפולנאי בעת מלחמת־העולם השנייה בה הזה התאפשר על־ידי כו הפקית להוקדים לבקודות ו ולאורבורים רובבים כלפי סוגרים בפניהם.

מרתקת היא מכתו של פר גדבה: טרוצקי בבבך הבבה דיה. עד שנות ה־30 לא את ברוצאי הבעיה היהודי לציונות היה כללי, וביידו ישראל ראה לא רק אומפי גם עריקה מן המערכה לב אנוכה. לאחר עליה הבא עלפך בגרבניה הלה הבויד נהו את מבב היהודים, ו הוסיף לפבור אבנים להפי בארכביבטות האדיקה, כי לבאלה היהודית יימצא ז בהגבבהו הבלאה על הבו הבינלאבי. טרוצקי הוה א: את וההב בבכדים: „אפי כלהבה בורה ההבבבהות הב

(הסוף בעמוד 19, טור 1)

* „שבות" — יהודי ברית המועצות ומזרח־אירופה, ביהוד השמונה — בתקריב. הצירי א. גלבוע, כריך ראשון. בהוצ' מכון לחקר התפוצות, אוני' תל־אביב, תשל"ג.

יהודה עמיחי

קינות על המתים במלחמה

א
אדון ברינגר שבנו
נפל בתעלה, חפרתו
זרים בשביל אניות, לעבר במדבר,
עובר דרך שער יפו. לידי:

הוא רזה מאד; אבד
משקל בנו.
לכן הוא צף קל בסמטאות
ונאחז בלבי כענפים דקים
ונגרפים.

ב.
כילד מעך לו תפוחי־אדמה
לדיסה זהבה.
אחר־כך מתים.

את הילד החי צריכים
לנקות כשובו ממשחק.
אך בשביל האיש המת
אדמה וחול הם מים זכים
שבהם לנצח ירחץ בשרו ויטהר.

ג.
מצבת החיל האלמוני
שמעבר. בצד האויב.
נקודת ציון טובה לתותחנים
של עתיד.

או מצבת המלחמה בלונדון
פנת הייד פרק, מקשטת כעוגה
מפארת ועשירה: עוד חיל מרים ראש
ורובה, עוד תותח, עוד נשר, עוד
מלאך אבן.

וקצפת דגל שיש גדול
שופכה מלמעלה
ביד אמן.

את הדבדבנים המסמרים
והאדמים מדי
כבר זלל זלל הלבבות. אמן.

ד.
מצאתי ספר ישן על בעלי חיים,
ברהם, כרך שני, צפרים:
בלשון מתוקה, תאור חיי הדרורים,
קיכלי וסיס, סנונית לרב בכתב גותי
ישן, אבל הרבה אהבה. "ידידינו
המכנפים," "נודד מאתנו אל ארצות החם־
קן, ביצה מנמרת, פלומה דקה, זמיר,
החסידה." "מבשרי האביב."
אדם־הזהה.

שנת ההוצאה, 1913, גרמניה,
בערב המלחמה שהיתה ערב מלחמותי:
חברי הטוב שמת בזרועותי ובדמו
בחולות אשדוד. 1948, ביוני.

הו, חברי
אדם הזהה.

ה.
דיקי נפגע
כמגדל־המים ביד־מרדכי.
נקבע, חור בבטן. הכל
זרם מתוכו.

אבל הוא נשאר כך עומד
בנוף זכרוני.
כמגדל־המים ביד־מרדכי.
לא רחוק משם, נפל
קצת צפונה, ליד חוליקאת.

ו.
האם כל זה צערי? אני יודע.
עמדתי בבית־הקברות לבוש
בגדי הסואה של אדם חי, מכנסים
חומים וחלצה צהבה כשמש.

בתי־קברות הם זולים וכמספקים במעט.
אפלו פחי האשפה הם קטנים להחזיק
ניר דק שעטף פרחים מן החנות.
בתי־קברות הם דבר מנמס וכמשמע.
"לעולם לא אשכח אותך", כך
על לוח הרס קטן בצרפתית.
אני יודע מי זה שלא שכח
שהוא אלמוני יותר מן המת.

האם כל זה צערי? אני חושב
כך: "יבבן הארץ הנחמה". בכה
זמן אפשר לבנות את הארץ
כדי להגיע בתהרות הנוראה
המשלשת בין חמה ובין זכרון?
כן, כל זה צערי. אבל
להשאיר קצת אהבה דולקה תמיד,
כמו בחדר של תינוק ישן, נורה קטנה,
בלי שידע מה האור
ומאין הוא. אך זה נותן
לו בטחון ושקט ואהבה קטנה.

ז
יום זכרון למתי המלחמה: לשים נב
אבל כל אבדתך על אבל אבדתם,
אפלו של אהובה עזובה; לערבב
צער בצער, כמו ההסטוריה המסכנת
המצמצמת חג וקרבן ואבל על
יום אחד לשוק הכירה נוחה.

הו, שלם מתוק מחרה כלחם
בהלב כתוק בשביל האל הנורא
שאין לו שנים. "מאחורי כל זה
מסתתר אשר גדול." כה יועיל
לך שתבכה בפנים ותצעק בחוץ.
מאחורי כל זה מסתתר אולי אשר גדול.

יום זכרון. מלח מר לבוש
כילדה קטנה עם פרחים.
חבלים מתוחים לארך הדרך
לתהלוכת יחד, חיים ומתים.
ילדים בצעדי אבל זר כפוסעים בין שברי
זכוכית.

כי התהלה יאשר כך ימים רבים.
הוי מה שוהה בין ראשים קטנים
בתמונות להיה של מתים, בפעמות
העתיקה יש לפתים
על מקום המבצא המים החיים.

הוי מאבד את הקשר עם המציאות ונצף.
חלון ראוה מקשט בשמלות נשים
יפות בצבעי תכלת ולבן, והכל
בשלש שפות: עברית ערבית ומות.

חיה גדולה ומלכותית גוססת כל הלילה
תחת היסמין בהבטה מתמדת בעולם.
איש הולך ברחוב, שבנו מת במלחמה
כמו אשה עם עבר מת בתוך רחמה.
"מאחורי כל זה מסתתר אשר גדול".

העורך: אברהם יבין

דני קרוון

דותיו של דני קרוון, המוצגות ה גורדון (בתערוכה־יחיד ראי־ של אמן, שיצירתו בוכרה רביה, בהיות בידגם כלומר יפיבה־יצירה, ומפנות אותנו דין בתפיסתו האסתטית.

בו הארכאצי המוגדר מאופ־ לידי ביטוי קפדני והכוה של צורות אורגאניות וגיאומט־ הדיוק של היחסים בין הצו־ צורתם, ניפהם, היחסים בינם המקיף אותם. הוא כפתרון כל בכל כדרכביה הם נצל־ זאת, כשום שקיים כאן כעין אינטואיטיבי, התוחה של כיר־ קנה־מידה בלתי־מסורגל.

קרוון בציב בעיות פלאס־ טפהדגון הוא בחיפוש אחר ה־ יה האסתטית. או, בהגדרה : עולבו האסתטי בנוי מדי־ של כסווזאות סטריאומטריות צורניות, שהוליך הצבהן אינו לקנ־מידה בספריים. הפירמי־ גליל, הכדור או הזווית הי־ באה לעצב התחושות בפלין, , עץ והאלומיניום ובקווי רי־ — ההוצאה התייחסות לאדם: יה היזאליון, אסתיאציות. התפגן נדרי יותר, פרפקטי־ הד — בהעצמת ההקרנה ה־ ת. נקודת־מבט זו בין אש־ בדידה הגיאומטריה לאנרגי־ הרופבם הוא כוקד סגנונו. ודוה ההבצגות כאן הם אותם טים הניתנים להצוגה בחלל ה, דש בהן כדי לתת מושג על של קרוון המוכרת יותר, ה בבדיים הארכיטקטוניים. כי הצע ו„בקדשי" הברוגוה כוג־ באן כעבודות קאבריות העי־ לבמה עד לכבדים של „ס־ , ושקנה־הבידה שלהם הוא הנע בבייטה ובחלל שבין , שבהוכם יוצאים קוים ל־ יםיפגש עם גופים אחרים. ר הבעבודה המוצגות כאן אפ־ בחוץ את הכגב הצורני של ה הנגב, הצד בית־המשפט ופרוייקטים בקנה־מידה גדול : קרוון. ההשיבה האסתטית נה כהן מקרבת אותנו לפירוד ; פראנצ'סקה, לביכרות סיינה, אראצו. קירבה זו כודעת ל־ האוכר: „אצל פיירו דה לא

גלריה גורדון, תל־אביב

פראנצ'סקה מצויים כל האלמנטים הפתודים שאני מאבק אתם. הבעיות הן אלו שהעסיקו עוד את אמני המאה ה־15, אך אמני העבר לא פתרו בשבילי את השאלות האסתי־ טיות, הצורניות. איני יכול להשו־ תמש בפתרונות שלהם, כי כל ה־ ענין הוא בהליכה אל הבלתי־ידוע".

קירבה זו כהווה כפתח להבנת עבודותיו של קרוון, שהן רעיונית־ צורניות, ובאות להקרין תחושות ה־ נוגעות לבקומו של האדם ולמשמעות קיומו. ברנארד ברנסון הגדיר את יצירתו של דה לא פראנצ'סקה כ־ „איכפרסונאלית", כיצירה אנונימית גדולה שהבעתה אינה חושפת את ההערבותו הרגשית.

תחושת הסטאטיות, הדממה, ה־ התבוננות הדקה, הם אמצעים כופ־ נבים התחדים בדיוק רב לתחו־ שתו ולרגשותיו של הצופה. קרוון בחר במישור־הבבה זה (האם האכן בחור, או שסגנונו כוכתב על־ידי המפגן הנפשי, הכולל, שהצטבר בו?) הכופה משבשת המודה, על הגבול החד בין הנוכחה (חסרת הפתרון) ובין עיצוב רגשי שאין לו אחיזה בנוסחה כל שהיא.

בעבודותיו קיימים דיכויים ארכי־ טקטוניים. מישטחים רחבים חצו־ יים על־ידי קוים חיים, כצל נופל של אגלים בלתי־נראים, של מב־ שירי־מידה, שבצורתם נבדדו הי־ חסים בין הצורות הגיסחיות. הק־ וים נוגעים בגופים הנדסיים יסו־ דיים, שכיקוכם, צורתם וגודלם מש־ ליכים התוחה על אותה דממה, הפ־ גנה ורהוניות המובילה אותנו ל־ הקבלה בינם לפיאצות רנסאנסיות.

איכות הקו תוריכת גבול הנגפיים עם החלל, המעוצב על־ידי גבולות אלה, יוצרים בהירות שבצורתה אנו רואים את החלל השקוף כאלמנט מעוצב על־ידי צלעות הפירמידה, הגליל, הכדור. אותו חלל הוא ה־ התוח המאכלס את האדם: נוכחותו של האכן בעיצוב המרכיבים ה־ פלאסטיים (דימוי ארכיטקטוני המ־ שולב בצורות אורגאניות) מקנה בר־ כחות למימד האנושי, לתחושותיו, לקצב תנועתו. נפחים מעוצבים מ־ עניקים לאדם, שאין דמותו נכללת כאן, נוכחות רוחנית חמורה, נו־ ריה, כאופקת.

חקו הצלול, הדומינאנטי בעבו־ דותיו (כקו רישום, כצל, כגבול חפ־ צי) קרוב באיכותו לקו של אינגר, ובקיטוב לו, ל„קו החושבי" של קלי.

דיקתו של קרוון לעבודות סביב־ תיות הובלטה בפרוייקטים ה„ציבו־ ריים": האנדרטה בנגב, בסכון וייצמן, התבליט בבאזל, קיר הכנסת ואחרים; כאן, בגלריה, מוצגת ע־ בודה אחת המוכתבת על־ידי האולם. זה מבנה עשוי לוחות פלין, בנוי מבשטח שעליו פירמידה, כדור וג־ ליל נסוי. קו חוצה משטח זה, עולה על פני הקיר ונמשך לאורכה של כנף־מתכת משולשת, וכשם מדרסה את התקרה. עבודה זו נקראה „צו־ רה + זמן = ", ומבהירה את ענינו של קרוון בעבודות גדולות: „עבו־ דותי הן יותר כאפשרות של ראייה במבט חד־פעמי, כתכונה, אלא גי־ תן לראותן בתוך מיכד הזמן, ב־ תנועה".

תנועת הצופה בתוך מיבנה ה־ אנדרטה בנגב, כולידה הרפתקה של תחושות בביפגש של צורות גיפ־ היות, במדידה של הדמות האנושית ביחס לגופי הבטון. תנועת האור על פני התבליטים מגלה את הקו הרך, המרומז, המוכר מן התבליטים המצ־ ריים האשוריים. הכתב המוטבע ב־ תבליטים, בבישטחי הבטון המוכתה, הופך בתערוכה זו לכתיבה של מי־ דות, חומר, להקדשה. על כנף הפליז נותרים סימני חריטה וצל תבליט הענק, „יחסים", נרשמים בעצרון ד־ גמים וקוים מהפתלים ליד דרך לבנה.

אומר קרוון: „קיים רק החיפוש, לא הפתרון. מעניינים אותי יחסי המשקל בין הצורות. אין לי אמת־ מידה ולא נוסחה. הספק הוא עצום בגלל האפשרויות ללא־גבול. החי־ שובים שלי הם אינטואיטיביים, לא מתימטיים. איני יוצר לשם תנועה. אני קובע יחסים בין צורות, מרח־ קים, אמות־מידה. יש בבך את־ ריות המורה, כי כל עבודה היא הצ־ הרה, היא האמת המצויה בידי. ה־ התרגשות שבחיפוש היא היוצרת את הצורה, וזו מקרינה חוזרת אל הצו־ פה את ההתרגשות שבמאבק, בחי־ פוש הצורה".

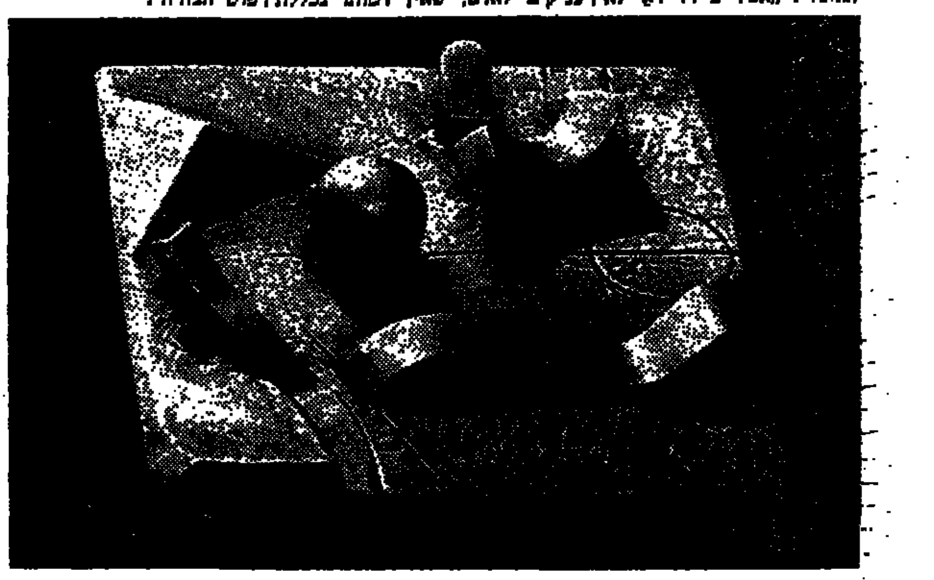

דני קרוון: מקדש. יציקת אלומיניום

תערוכת צעירים

גלריה אנגל, ירושלים

זוכת בגראפיקה זו עוסקה ב־ ות לגבי דור הצעירים והצעי־ ביותר, אלה המציגים לראשונה. זה הפתעות, אך יש בה מקצו־ דב הלר, בהדפסי־רשת צי־ כורך הצהרות פוליטיות ת רפיה) ואמנות הומרית. בר־ יסה בתיבה שקופה מבופפים של קציר, חול מונח על ה־ המיצג את הדימוי של אותו נכו בנוף המעוצב על פני הדפסים אינם מצביים וצי־ הומר — אינגו מרגש האינבו מושג, בסיוך מסירה. האינטלקטואלית שבעבודות אלה עטוף בקישוטיות המרוחקת מן הגלמיות שבאינפור־ מציה.

דוד שפירא בהדפסי־משי של נופים עמומים מאוד, מכסה על הרעיון של „החזה" הגוף הגזור. אצל גרשטיין ראינו זאת בבהירות רבה יותר. נעמי זמיר מציגה הדפסים שכאילו ראינו אותם אצל אמני ה„פופ" בקירבה לגראפיקה המסחרית.

איתן מוצאי מכבע הדפסי־משי מצולים שבהם „הגורה" במלואה של שולוק „כלוא" במשטחים מוגדרים. אור חריף מושג משינוי הדרגתי של גוון. הדפסים אלה מזכירים דומים להם המעוצבים על־ידי אמנים יאפ־ אניים בני־זמננו.

יפתח ברקין, מעניין בשילוב של כותשם ואכספרסיוניזם בתחריטים גדולים, ועדנה הירש עוסקת בעיות הדמות, תוך העצמה של ביטוי אי־ שי, על־ידי גלביות הכתם ורגישות הקו.

„ממלכה חדשה"

„ממלכה חדשה" הוא רומאן כק־ סיס (הוצ' „ג'והן מארי") מאת פראוור ג'אבוואלה (Prawer Jhabvala) המחברת, פולניה שנול־ דה בגרמניה, התחנכה באנגליה ו־ ניסאה לארכיטקט פרסי, אשר עמו היא מתגוררת זה עשרים שנה ב־ דלהי שבהודו. ההודים חושבים אור־ תה כאחת מכותבי סופריהם. יצירו־ תיה נתקבלו בהתלהבות וגם על־ ידי הביקורת האנגליה. לדעת ה־ מבקר ריימונד מורטימר („סאנדיי טיימס") מיטיבה הגב' ג'אבוואלה להבין את הודו מכל הסופרים ה־ מערביים שכתבו עליה, כולל קיפ־ לינג ופורסטר. הודו היא נושא ש־ שכדו בבדו. הספרות — כותב מור־ טימר — עוסקת בעיקר בניגודי אר־ פי, אמונה ומנהגים או מעמדות. ני־ גודים כבין אלה בולטים כיום ב־ הודו יותר מבכיה. נערה עשויה להיות רחוקה כבכוה בבאות שנים, וכך את מאהותו וכך אפילו חלק מאישיותו של אדם מחלק אחר שלה. ההודים קרועים בדרך־כלל בין מסורות משפחתיות לבין הר־ גלי מחשבה והתנהגות מערביים.

בבבוא לקובץ סיפורים קצרים שלה, „התנסות בהודו", מתארת ה־ גב' ג'אבוואלה את הקשים שער־ כו לפניה החיים בארץ זו. אין היא יכולה שלא להוש בהתמדה בעוני ובבריאות הלקויה של הת־ שבים, סבל שההודים עשירים אינם מתייחסים אליו בשל אמונתם בגל־ גול נשמות כגמול או כעונש על מעשה שנעשה בחיים של גלגול קודם. כדי שנכרי ירגיש עצמו בנוח בהודו, צריך הוא ליעשות הודי, היא אומרת, וזה אינו אפש־ רי. בספריה היא כותבת על המצ־ מוזת שבבצבם שפיר. כתיבתה סא־ טירית, מתבקדת בהיבטים הקומיים של הדמויות — ברמיה העצמית, בהצגנות, בכזבים, באי־היכולת שלהם להחלים ובאיוולתם. הסדר גות אלה המשותפים לאנשים רבים, בני עמים שונים, רגילים הם בבני העם ההודי הזאת בשל ליקויים בהשכלה, שכר נמוך, מזון גרוע ובריאות לקויה. היא מתארת את ההודים כמצוילב, מאורחים נפלאים, אבל אימפולסיביים ונטולי שליטה עצמית. האמונה כי הכול אינו אלא אשליה, מאפשרות להם לטפח פרד־ יקטים שאינם עשויים להתקיים זה בצד זה.

ספרה החדש „ממלכה חדשה", נראה למורטימר כעשיר בספריה. ספר זה הוא פסיפס של קטעים קצ־ רים ביותר המתארים את העלילה כפי שהיא נראית בעיניהן של אר־ בע דמויות. הדמות המרכזית היא זו של סטודנט, שיופיו מחפה על ולגאריות של מחשבה ההולצ־ רבת. כרי"ל אנגלי צעיר, השוהה שנה בהודו, מעריץ את הסטודנט כהתגלמות היופי שהוא מוצא באר־ כיפקטורה ההודית העתיקה, אבל אינו מגלה אהבתו. נסיכה ראג'פוו־ טאנית, שיופיה נובל, נעשית פי־ לגשו; נערה אמריקאית נעתרת לו פעם מתוך נדיבות הלב, אבל לאחר מכן היא מתאהבת בגורו ערמומי ואכזרי רודף בצע, נשים וכוח.

בעוצמה רבה מתוארות דמויות אלה ואחרות. העלילה מתוכננת הי־ טב, הלשון רהוטה ואפיון הדמויות מפתח. כותב מורטימר: „אני מב־ קש את הקוראים לקרוא רומאן יוצא־דופן ורב־חיוניות זה — ולז־ כור בורבונן כי הסאטירה אינה מספרת את כל האמת".

„האשה הגדולה מן החלומות"

(סוף מעמוד 18)

בר: „בואריקה א מי בא יאמאן־ (...) אן היתה זו אשה היה ומת־ גרצת, ירכיה רחבות ואהודיה כ־ ביריים, מהלכת בקבקבים כל ה־ שנה, גם בחורף". (עמ' 132) סב־ תא זו היא השריד האחרון של חיים שלמים מתוקנים; היא מא־ חזת באישיותה את בני המשפחה, מעניקה איזה טעם ושמחה לחייהם. לאחר מות כלתה, שאליה היתה קר שורה „באהבה וכסירות אידקית", הופכת סבתא למתיהו, וכאלה ב־ עשים גם חיי בני המשפחה, עד לאפס המסמן את הביזיון הסופי של הסדר המשפחתי — ומכאן, כמובן גם של הסדר האנושי — הנבין המיני של לבנה ואחיה. לאחר מכן מכה האב את בתו מפני שהר־ אשמה בגניבה, ואז קמה הסבתא ממיטתה, לאחר שהיתה גסולת־ה־ כרה חדשים ארוכים, והיא מת־ בוננת בבני־משפחתה הדרוסה ו־ בוכה. „מה אירע פתאום לסב־ תא? האם בכתה משום כאבי־חיים שגיגרם ללבנה, או מפני שקצרה ידה מלהושיע את המשפחה. או מפני שהיה המתרחש נפלא מבי־ נתה? כל זה אולי עורר בה צי־ פיה לרע. אימה מפני האסון, ודא־ בה צורמת: ואולי גילה לה חוש סמוי את שנפל בין לבנה ואחיה בסדה" (עמ' 136).

החיים השלמים המתגלגלים בס־ בתא האבדנם יש להם צבע מז־ רחי: הקרע הנדחי, הרגשת ה־ זרות הנובבת. מן הקרע הזה הם כאן חלק בלתי־נפרד מן השפל ה־ קיומי, שבו מצויים הגיבורים. דר־ זה, שנתנו בה סימנים סמליים. כאמור, היא ספק ספרדיה ספק א־ שכנזיה, ובקללותיה היא מעוררת בחריפות את הנושא. על־כל־פנים, כשם שלבנה הספרדיה מצמתת את חייה עם השלמות שייצגה הסב־ תא, כך מצמת ההונגרי את עצמו עם חייהם ומותם של בני־ההו־ ש, הללו מתקיימים ברומאן באותו מישור של הסבתא. אלא שהשל־ מות והסדר קשורים לגביהם ב־ תרבות שונה לגמרי — התרבות האירופית־הנוצרית. הם נושאים ב־ תוכם עולם הבפוך להוכגים של חסד ואהבה, עולם דתי ביהודו. עליכן הם חשים עצמם מותקפים ללא הרף בסביבה שבה הם חיים; לגביהם הוא הכאוס בהתגלמותו. ול־ כן לא נותר להם אלא לחזור ו־ לכוד „אל מקום שהחיים אינם נ־ השבים בו, אלא כמתהלה, בגורס, כהויה של מסתרי. התיאור המתאר בבמשמעותו, את ההאבדויות, אנ־ שי־הזית, „הדולצ'ה ויטה" ו„סאטי־ ריקון", סרטיו של פליני. ומעניין אם אמנם הושפע המחבר מן ה־ תמונות הללו.

דומני, שבספרו זה מניח יהר־ שע קנו אצבע על לבה הרוחה של המציאות הנפשית שאנו חיים בה וזה שעושה את הרומאן שלו מרגש ומדכא בחקוקות רבים היא היכולת לקרוע פתח ללב הזה דרך הפזובה ה„יום־יומית" של בית־די־ רות צפוף ומהנה. אוטובוס מלא אדם, מפעל. רחוב אלנבי התל־ הנה המרכזית. כה שמשאיר את הקורא בתחושת מחנק. באיזו הר־ רגשה שמהדר הזה תקרע לו בגר־ רונה. הוא אולי אתפו של התי־ אור — המחבר נוסה לתאר דב־ רים בבהירה מפרסת מאוד, ולע־ תים ישנה הרגשה שגודש הפר־ טים מסבך את התמונה עד כדי אי־יכולת לראות אותה בשלמותה, להבחין בקוים החשובים שבה. ולעתים, כמו בקטע הבא, המתאר את פעילותו של שמוליק בשעת הרצח, אוכרים בתיאור כזה הכד־ הה ותחושת התנועה: „הוא התיז את ימינו והפס בה את היד המ־ טילת על פניו. שמאלו הקיפה את הזית הצוואר. ימינו דחקה את ידה של רודה כאחורי מותנה וחיפשה את ידה האחרת. מאחורי גבה. כי שלא מצאה, שיחררה השמאלית את הצוואר לגמר, תפסה מהר את היד האחרת, שהיתה שמוטה לצד רוחה, וצידפה אותה אל אחותה. השמאלית חזרה אל הצוואר". (עמ' (192). ר־ אולי נעוצה הרגשה זו גם באר־ כן הטיפול בדמויות: דומה לע־ תים שהן נסעבות כבר מתחילה בכל תומרי האיפיון ומתבגות בב־ צבים האופייניים או אף הקיצוניים שלהם (שמוליק, למשל, מגיע בהי־ זרותיו למלא הטירוף כבר בפרק הראשון) ומעתה חוזר התיאור ופר־ רס את מה שכבר ניתן תכופות בלא להעמיק הממקה נוספת. בעיקר אי־ מורים הדברים בדמותו של ההונ־ גרי. בתיאורים המשקפים את ב־ דידותו ואת המודעות העצמית התו־ לנית שלו. נראה לי שדווקא דמו־ תו של ציון היא המשכבלת שבי כולן, אולי משום שהוא נתון לר־ שבים הרצניים ולשינויים. אחד ה־ מקומות היפים ביותר בספר הוא זה שבו מתואר ציון עם אשתו לב־ נה כשהם נמצאים בבית־החולים, שאליו הביאו את בנם הפצוע: הר־ מות שהתחזה לפתע במקום בלתי־ צפוי דוד לה מאפשרת לקורא להכ־ כיר אותה בצורה עמוקה, באור חדש:

„בשחסיד את ידיו מפניו, ראה את עיניה של לבנה תרות אחר עיניו וידע שהיא צריכה לעזרתו, אך הוא לא יכול לאמר לה דבר. כשנלקח הילד לטיפול, ישבו ציון ולבנה במסדרון ולא פצו פה(...) גופו של ציון היה שטוף זיעה. הוא היה לבוש מכנסי־ספורט קצרים וגופיה, ורגליו היו יחפות. בשב־ תו כך, במסדרון בית־החולים, הר־ גיש פתאום כמה עלוב הוא. זה, פגוע ועני..." (עמ' 160).

עגמת נפש

מנהג ישראל כך הוא: בא מי שבא ומשמיע צורה מחודשת. בא השני ואומר בלבו: אומר אף אני כמוהו. בא שלישי ונוהג כן. בא רביעי ואומר: אם שלושה אלו כך נוהגים, הרי יש לאסור כל דבר אחר. וכך נגזרת גזירה על הצי־ בור, בלי שטרח איש לבדוק אם אכנם ראוי לגזור. כנגד מה אומר אני? כנגד ,עגמת נפש'. הרי הי־ מים ימי ספירה, ומותר לו לאדם לע־ סוק קמצא בעגמת נפש. ובכך אפ־ טור אני את עצמי מעגמת נפש ש־ היתה לי בשאלה זו.

טור הלשון

אעיד על בורותי שלי: לא שמע־ תי מרבותיי אלא מי שאמר ,עגמת נפש' בעיין פתוחה. לא היה בזה הרהור ולא חצי הרהור. לא דקדק־ תי אחריהם. אפשר שהיום אני יודע מדוע נהגו כן. הרי לשון זה הוא מן הלשונות שנדדו מן העברית אל היידיש. ועדיין מבקש אני אדם ש־ יאמר ביידיש Ogmas בתנועת O, ובכן, צורת המלה ביידיש — agmas — העידה עליה כי העיין בפתח דוקא, וכל מי שגדל על ספק אותה מסורת, פשוט לו כי הצורה היא ,עגמת' בעיין פתוחה.

יותר מזה. הרי אם פתאום מש־ מיעים עליך את הביטוי כשהעיין בקמץ קטן, אומר אתה בלבך: גי־ הא; אני רגיל בפתח, אבל אם בע־ יין במילונים נמצא, כי בעלי מילו־ נים הביאו שתי צורות, בפתח וב־ קמץ קטן. איני מוכן להשבע, שהרי כל כגון זה הוא טורח לבטלה. כך המצב: מילונאים עד גור ועד בכלל אינם מכירים צורה אחרת אלא ,עגמת נפש' בפתח. אין זכר לצורה הארינסית, למסורת אחרת, לפקפוק. כלומר: מי שגדל בדור הקודם הי־ יה טורח לבדוק בספרי שימוש, לא היה מתעורר בלבו כל ספק. יש צורה אחת ויחידה: בפתח דוקא.

והנה קרה דבר: פתאום נתפרסם מילון ובו באה הצורה בקמץ קטן — ובעל המילון בהערתו אינו מניח ספק, כי אכן התכוון לכך. פשוט: קמץ קטן — והפתח נעלם. אין שתי צורות, אין שתי אפשרויות — קמץ קטן בלבד. ואחריו שני ואחר־ רין שלישי. הוא אשר אמרתי: פתאום עשה אדם מעשה — וכל הרואה אותו בכך אומר: מן הסתם דברים בגו. ואעשה כן אף אני. מהיום, למשל: אל תאמר ,עגמת' בפתח אלא בקמץ קטן, תיק בעל מילון שהוא רחוק כאלף מכל יומ־ רה ומבקש לצאת ידי כולם כדרכו, הריהו כותב שתי צורות. כדרכי שלי אני מעט בהכרת שמותיהם של בני דורי, הרוצה לבדוק יבדוק.

נמצאנו למדים: מי שמסתכל כי־ יום במילון ,עדכני', מוצא לפניו ,עגמת' בקמץ קטן דווקא — והרי רוב הבריות אינם טורחים לבדוק בדיקות השוואתיות. הרי לך גזירה: ,עגמתי' בפתח יצא מן הלשון ו־ ,עגמתי' בקמץ נתקבל.

האם יש עובדות שעל פיהן אפ־ שר להכריע? הביטוי מצוי במסו־ רתנו התנאית פעם אחת בלבד — אם כי בשתי מסירות: פעם במש־ נה מגילה ג, ג; פעם בתוס' מגילה ג, ז. מי שטורח להסתכל בכוונה לו המתה. בתוספתא יש רק כתיב חסר — לפחות כך בחילופי הגיר־ סאות שלפנינו. הכרע אין בזה, אבל אין זו עדות לטובת ,אגימת נפש' (צורות באליף מובאות גם בקו־ נקורדנציות ובערוך). כלומר: יש בעיה של עצם משקל השם — אבל בוודאי לא הכרע נגד ,עגמת' בפ־ תח. ואם נפנה לכתב יד קאופמן של המשנה נמצא, כי כנראה גרס ,עגומת' בשורוק — כאלו במשקל הפסטה (יש בכה"י בעיה של זיהוי האותיות בסוף המלה); בכל מקום, מסורת ,עגמת' בקמץ בוודאי אין).

המצב ברור. המלה מסורה בחי־ לופים — ומן הסתם אפשר למצוא תיעודים שונים גם בכ"י אחרים מנו־ קדים של המשנה — ולא ניכנס כאן לסוגיה זו. נשארת שאלה אחת: מה קרה פתאום, שבעל מילון אחד התחיל להפוך את הקערה על פיה, ומאז נמשכים אחרים אחריו. יש בידי רק השערה. בראש ,שבעה' של ביאליק אכן נמצא מנוקד ,עגמה' בקמץ קטן. זו שנת ביאליק, ויבו־ או חוקרי ביאליק וילמדונו, אם כך ניקד ביאליק או שמא תיקן לו אותו חכם זקן אברהמין ז"ל או חכם אחר. לבי אומר לי, כי מאיזו סיבה הסכים ביאליק לאותו ניקוד — שכמובן אפשר למצוא לו באיזה מקום סיוע — וכך נתגלגלה הגז־ זירה. (בפרוזה כותב ביאליק בכתיב חסר — למשל עמ' קלג — וכמובן אין הכרע). לא די, כי נאמר שיש גם אפשרות ל,עגמה' בקמץ, אלא שזו נהפכה עתה לצורה האחת והי־ חידה הנכונה. ומי שאומר כיום ,עגמה' בפתח, עוד נכון לו קלון מפי אלה שחכמתם שאובה מאותם מילונים. ומן הסתם יבואו חכמים בסורותיה עם ילון, שבניקודו למשנה דבק במסורה המקובלת ,עגמה' ב־ פתח.

המסקנה: זו דוגמה נוספת לדרכי הגלגול בלשון דורנו. אין שום הו־ כחה נגד הצורה המכובדת והמבוססת ,עגמת נפשי' בפתח. ואם יבוא אדם ורוצה להחיות מתוך כ"י של ה־ תוספתא ,אגומת' גם לא נוכל למ־ נוע בעדו. כל ענין ההכנסה של כפילות צורות היה מיותר. אבל כיוון שנכנס, כהוראי אין שום רשות לפסול צורה כשרה. לא ימנע מאיש ,עגמה' בקמץ; אבל האומר ,עגמה' בפתח מסורת דורות מסייעתו.

משה גרשון גומשטיין

עורך המדור עונה על שאלות קור־ אים בבעיות לשון שיש בהן עניין לכלל. את השאלות יש להפנות ל־ מדור „טור הלשון", מערכת „ה־ ארץ", ת"ד 233, תל־אביב.

ספרית־פועלים
ספרים חדשים

נהר פרפר

מיבחר משירתם של המיטב מטובי המשוררים הצעירים בסוריה ולבנון. השירים בפתיעים בהעזתם ובמקוריות כבעם.

ערך ותרגם ד"ר ששון סומך

משה סרטל

בשר על גבי גחלים

קובץ שירים שלישי למחבר — מן המקוריים ביותר בשירתנו הצעירה

השירים יוכנו נתונות בכלים עתיקים ההולכות בשירתו על הקורא רוח של אגדה רדומה ועם זאת מודרנית בתוך הוכה.

הספרות - רבעון למדע הספרות

יוצא לאור על ידי אוניברסיטת תל־אביב

הופיעה ונשלחה למנויים

חוברת מס' 1 של כרך ד'

בחוברת זו, הפותחת את הכרך הרביעי של 'הספרות', 200 עמודים כפולי טורים, המוקדשים לגיוון רחב של נושאים.

בתוכן: מאמר מאת היו מק־ליף על ההמורות בהפיסתו של הסופר הרוסי ניקולאי לסקוב את היהודים; מאמר תיאורטי מקיף מאת מאיר שטרנברג על מושג העלילה בטראגדיה; אינטרפרטאציה של שיר של שלמה אבן־גבירול מאת עדי צמח; שני מאמרים על שירתו של נתן אלתרמן, מאת הרי גולומב ו"מאת זך"; מאמר רחב על דרכי הכיבוש הסוטה בצירוף הכבול, האידיומאטי והלא־אידיומאטי, הספרות ומחוץ לספרות, מאת גדעון טורי ואביבי ברגלית; אחד ממאמריו האחרונים של אוריאל ויינרייך ז"ל, „בעיות בניתוח אידיומים", בתרגום עברי; והתראה על הוסר גישה ביבליוגראפית אצל כהקיני ביבליוגראפיות לספרות עברית מאת גידעון טורי. המדור „ספרים ומחקרים" מוקדש כולו לתיאוריה של הפרוזה.

מחיר החוברת: 8.— ל"י.

מחיר כרך, או כל 4 חוברות שהן: 25.— ל"י (לסטודנט: 18.— ל"י) בעצייני התיכה ובהזמנות של חוברות קודמות נא לפנות בצירוף ההמחאה אל: מינהלת 'הספרות', ת.ד. 39085, תל־אביב, או בעי"פ אל מושב המינהלה: אוניברסיטת תל־אביב ברמת אביב, בית הפוצות, חדר 303, טל. 416111 קו פנימי 381, בין השעות 9.00—14.00.

החוברת הבאה של 'הספרות', שתופיע בקרוב, מוקדשת כולה למחקרים בספרות העברית, ובה מאמרים על ספרות המקרא, חיים הזז, אברהם שלונסקי, דוד פוגל, כתההו שהם, י. ח. ברנר, נתן זך, ש"י עגנון ועוד.

זלמן שזר
מבחר כתבים

לקט מקיף מתוך כתביו של נשיא מדינת־ישראל:

מסיפורי זכרונותיו הססגוניים על עיירת מולדתו; פרקי המסה הנודעים על צפת, טבריה, המשיחיות והחסידות; דיוקנאות יוצרים ומנהיגים דגולים.

מיטב יצירתו הספרותית של ז. שזר לתחומיה השונים.

7.50 ל"י

הוצאת דביר

אוניברסיטת תל־אביב

הפקולטה למדעי הרוח

החוג לספרות עברית | המכון לחקר הספרות ע"ש בנציון כ"ץ | המחלקה להסברה וליחסי ציבור

במסגרת סדרת אירועים

לציון שנת המאה להולדת ביאליק

ביום ג' 8.5.73 בשעה 19.00, באודיטוריום ע"ש פאסטליכט, בנין מכסיקו, קרית האוניברסיטה

סימפוזיון: בעיות פרוסודיות בשירת ביאליק

הרי גולומב — אספקטים פרוסודיים ותחביריים ב„אבי"

ד"ר יצחק בקון — שלבים בהתפתחות המשקל האנאפסטי אצל ביאליק

עזי שביט (מנחה) — לבטי משקל ונגינה ביצירת ביאליק

הוצאת הקיבוץ המאוחד

רח' סוטין 27, תל־אביב, טל. 246194

בסדרת מבחרים מיצירות סופרים בני־זמננו:

יצחק אורפז /
עיר שאין בה מסתור

סיפורים חדשים וישנים וביניהם:
„עשב פרא"; „ציד הצביה"; „שלוש פגישות באור העששית"; „נמרוד גיבור ציד" ואחרים.

*

הופיע מהדורה שניה של

אהרן מגד /
החיים הקצרים

בבית המשפט המחוזי
בתל־אביב—יפו

תיק עזבונות 1780/73

בענין: עזבון המנוחה רחל מרקוביץ מרח' דיזנגופסקי 78 בת"א שנפטרה ביום 10.6.1972.

המבקשת: דורינה מרקוביץ, ע"י ב"כ עו"ד מרדכי סורר מרח' דיזנגוף 3 בת"א.

להווי ידוע שהמבקשת הגישה לבית משפט זה בקשה למתן צו קיום צוואת המנוחה ביום 9 לדצמבר 1970.

הריני מזמין בזה כל אדם הטוען שיש לו טובת הנאה בעזבון המנוחה הרוצה להתנגד למתן צו קיום הצוואה להגיש תוך 15 ימים מיום פרסום הזמנה זו, התנגדות לצו המבוקש, שאם לא כן יתן ביהמ"ש צו כמבוקש בעניינו.

דוד וקן, שופט

רשם של בית המשפט המחוזי

עקד

הופיעו

מאת

איתמר

יעוז־קסט

ספר שירים חדש:

„קיץ של ויולה"

*

„מרכבה לילית"

קובץ סיפורים, העוסק בצד נסתר של המציאות הישראלית.

עולמו של הנרי ג'יימס

(סוף מעמוד 18)

דעוד: תהיה נא תודעה עצ־ ו שלהם לא רק חריפה ומודי־ לא אף פעילה בלי הרף, תכיד עביד עומדת על המשמר; מ־ כל נטייה ופנייה בורס־תתר בשטין הנפש גבה תכיד קוד־ חורה, בין מעשה התפיסה של האובייקטיבי ובין מעשה ה־ של התפיסה עצמה. בקיצור, דמויות אלה „נושאי־תודעה " — אלה שלגביהם לא יוצא ; אפילו רמז אחד של משמ־ עות־חייהם; ובדי־בובן דאג מבורטלים בפועל ובחריפות גע חדש של הוויה, בלא ל־ מהם לא את הכאב ולא את ההשפלה של החיים כפי ש־ חיים", אף לא את הכאב, ה־ ההשפלה הגדולים יותר אשר ; — עד לפרט המשמעות ה־ — של טבע הכאב, הצער ו־ ה שהם חיים אותם. ותוך כדי יישארו נא תכיד, כמו ב־ „נסיכה קאזאמאסימה", צלולי־ ותלויין בעלי שליטה עצמית ; וטובי־מזג כושלם; של־ לא יכרעו תחת בכל הוי־ דעתם, לעולם לא יבגוד בפקודתו ה־ קדוש הזה של אנושיותם על־ידי כשלון אחד של האינטליגנציה או השליטה העצמית; ואף אם יהרוס אותם (והוא אמנם הרס כמה מהם), דאג לכך שישאוהו הלאה צלולי־ דעת, בעלי שליטה עצמית וטובי־מזג, אל זרועות המוות.

ועתה (אומר ג'יימס), כשנתון לך חומר אנושי כזה, שאינו, כמו זה של הוורדסוורת, מעורטל השווק, אלא להיפך, סבוך עד לשיא — טעון עד כדי כצה, עבוס ומלופף עד קצה גבו־ לו של הדמיון המיוטי, בכל האב־ זרים, הפנימיים והחיצוניים, של ה־ חיים המתורבתים; כשנתון לך חו־ מר אנושי כזה, הנה נראה, האם (לפי הפראוויולוגיה של וורדסוורת) לא במצב הזה דווקא, יותר מאשר במצב השני, ימצאו יצרי־הלב היסו־ דיים את הקרקע הטובה ביותר להב־ שלה; האם לא במצב זה של ה־ חיים אפשר לבחון את רגשותינו ה־ אלמנטריים את הבחינה המדויקה ביותר ולמסרם בעוצמה הרבה ביו־ תר.

זוהי, לדעתי, הטענה המשתמעת מדברי הנרי ג'יימס: כי דווקא ב־ מצב חיים עצום ומלופף עד מאוד זה אפשר להציג את היצרים האנו־ שיים היסודיים בדרך מאלפת ויפה יותר מאשר בכל מצב אחר. שכן, כותב ג'יימס (או, ליתר דיוק, כך טוענים הרומאנים והסיפורים שלו, באופן משכנע ביותר), דווקא ב־ מצב זה מתגלים גם היצרים האצי־ ליים וגם היצרים ההרסניים בדרגת אינטנסיביות, סביבות ושלמות „אי־ דיאלית", שאליה אין להגיע בתנאי הפשטות הפרימיטיבית שתובע ה־ אידיאל הוורדסוורתי. במצב הזה, ה־ ג'יימסי, היצרים האצילים הם, מ־ צד אחד, אצילים באופן בולט יותר מאשר במצב הוורדסוורתי, משום ש־ עליהם להחזיק כאן באצילותם כנגד כוחות ושררות שהם סובטיליים, ער־ מומיים ומתעתעים יותר מכל שאפ־ שר היה להעלות על הדעת בעולמו של וורדסוורת. והכוחות והשררות, היצרים הרעים וההרסניים, מצדם, הם מסובכים והרסניים באופן בולט יותר משום שבעולם מתורבת להפ־ ליא זה, יש להם ברק וזוהר כזה — כמו כל דבר אחר בעולם זה גם הם מלופפים ביופיו ובתרבותו, רוויים בעדינויותיו האופייניות. דבר זה מקשה מאוד להבחין במהותם האמ־ יתית, ומאחר שהם מתעצמים ב־ אופן כה מאדיר הם מסוכנים יותר שניים כל־כך.

במובן זה נכון לומר שבעולם ה־ ג'יימסי היצרים האנושיים היסודיים מתקיימים יחד בצורות היותר סבו־ כות, היותר סובטיליות והיותר המ־ קניות. ואם (כך מבחינים המיצען) במצב סביבות אידיאלי או מושלם זה יכולים היצרים היסודיים לחיות מוצגים במיטב האינטנסיביות ה־ פיוטית, אם ביקורת פיוטית ראוי־ קאלית של החיים יכולה להיעצב כ־ הך חומר אנושי כזה בתנאים כ־ אלה, הרי הגיבורים והגיבורות של ג'יימס נמצאים מובבים לחלוטין ר־ עקרון האידיאליזאציה הג'יימסי מג־ צדק בבהלה אמנותית.

תירגם: א.י.

„שבות"

(סוף מעמוד 18)

הריאקציה בעולם בהודאות על השר־ בדהם המדינה של היהודים." לאור ההתרחשויות בגרמניה והתערערות בטחון היהודים הוא מצהיר בשנת 1937 על תמיכתו בפתרון טריטוריי־ אלי של שאלת היהודים. עוד בשנת 1934 התחיל מתעניין בארץ־ישראל, אך לאחר פרסום „הספר הלבן", במאי 1939, הגיע למסקנה, כי גורלו של הבית הלאומי נחרץ סופית.

ראוי לתשומת־לב המדור לביקו־ רת ולביבליוגראפיה המצטיין באינ־ פורמאציה עשירה ומעודכנת על הפרסומים שהופיעו בתחום הסוצי־ יולוגיה היהודית בעברית ובלוע־ זית.

תבים לעורך

מסכת „אבות" בפירושו של ב. דינור

לידי הספר „מסכת אבות — ות ומבוארת בצירוף מבוא מן־ציון דינור" (בהוצ' מוסד , ספריית „דורות", 72). נהני־ תי כרובה מהעיון במסכת ב־ הביאור; מאמרי החכמים הר־ באור הדש, ועל כך אני בהר־ בה למחבר הנכבד. לא אדון הטוב שהשקיע פרופ' דינור ן, בנגון ההשוואות והגירס־ הביא לרוב, וכן לא אעמוד על הנאה הקבוע של מאמרי הר־ בגוף הספר, וכו'. נאת אני החקרים ולמוכיחים. אני אודע ת ההטיבות" (ההלוקה לקבו־ ל מאמרים שרעיון אחד מלכ־ ובה אוחז המחבר בכל דרך , ודומה שלא תמיד עלתה הרי לדוגמה מאמרו ה־ של הלל „אם אין אני לי... ואם לא עכשיו " (א, יד). המחבר הנכבד בו התחלה לתכיבה הסביה ד — ב, ד), שהוכנה „סדרי ה", והם „מאמרי הנשיאים הלל, שבהם סיכמו את נסי־ ונם בעבודתם הציבורית ובדרו אחריהם". וכביאורו למאמר : „אם אין אני עוקד לבלא יבני כנסיא, כי לידי הדרישה נשיא: „והיות עצבאי בפנו־ הם ולא להבית לאחרים שיש־ עוד את פעולתו". תהיינו, אם אין בביאור זה משום צמצום הרעיון (כפי שעלה בדעת החכם) בהשוואה לביאור המקובל, הרואה במאמר זה כעין סיסמה לכל אחד ואחד מיש־ ראל ולא לנשיאים בלבד. וכן הדבר בביאור למאמר „איזהו חכם הלומד מכל אדם" וכו' (ד, א). גם כאן נר־ אה לי כצימצום הרעיון הכללי. כנ"ל, ברם, ניתן לומר שהנסיון ה־ אישי שימש יסוד שעליו בנה החכם את בנינו הכלל־אנושי.

אעיר עוד על ניקוד המסכת. ההוה עם ניקוד אותה מסכת בידי ח. ילון ז"ל (שישה סדרי משנה מפורשים בידי ח. אלבק ומנוקדים בידי ח. ילון. הוצ' מוסד ביאליק ודביר, 1958). ניקודו של ילון ז"ל, שנדפס מספר שנים קודם לכן, הוא בוודאי המקורי, ותמוה הדבר שלא הזכיר המחבר הנכבד את שם המנקד, שמ־ מנו העתיק, ודומה שגם „כל הזכו־ יות השמורות" לה להוצ' מוסד ביא־ ליק לשני הספרים אינן פוטרות מל־ ציין את שם המנקד המקורי.

ניתן אולי גם להעיר על הדמיון הרב (כמעט זהה) של הסכמות בשני המכתבות. אך לא צוין, מה הזיקה ביניהם.

שמואל זכריא
תל־אביב

חיים ברזובסקי

הדעת ועונשה

ישנן כמה עלילות־יסוד בעולם היצירה שהדמיון נתפס להן ומסרב להרפות מהן. מקורן של אחדות מהן הבוי בימי־קדם והן התואר מיתוסים נשמע יאה להן; ויש שאינן כה קדומות, שאפשר להתחקות בקלות יחסית על מקורותיהן, ואז עליהן להסתפק בכינויים צנועים יותר כמו „מוטיב חוזר", וגם להצטמ־צם מעט — מעולמה של יצירה, מושג שבעזרתו ניסיתי „לכסות" (כמו שאומרים בשפת העיתונות) תחומים כמו דת ואמונה, מיבנים חברתיים ותופעות אמנותיות — לעולמה של ספרות, שהוא ככלות הכול עולם מוקטן. העלילה שעליה רציתי לדבר כאן שייכת לסוג האחרון. זוהי עלילה ספרותית פאר־אכסלאנס שהתמצאה לפני כארבע מאות שנה ומאז אינה מרפה מדמיונם של סופרים. היא כה מפורסמת שתהיה זו שטות מצידי לחזור ולספר אותה ואפילו לחזור ולמנות את עיבודיה הרבים בספרות — הייתי רוצה לעומת זאת, לתהות על כמה משמעויות שלה, או על הסיבות האופייניות לרושם העמוק שהיא מטביעה על אנשים רבים, בני תרבויות שונות — מגרמניה של שלהי ימי־הביניים ועד ישראל של השנים האחרונות. כוונתי לעלילת פאוסט או בשמו המלא והתואר: דוקטור יוהאן פאוסטוס.

אתחיל מן הסוף, מהנקודה הישראלית. אולי מקרה הוא — ואולי לא — שבישראל התעוררה בשנים האחרונות התעניינות בעלילת פאוסט מכמה וכמה צדדים ובחינות. כך, למשל, הולך ונוצר בשנים האחרונות תרגום חדש של הדראמה העצומה של גיתה, היא האכספוזיציה הנודעת ביותר של עלילת פאוסט — תרגומו של יצחק כפכפי, שרק פרקים ממנו ראו לפי שעה אור, אך כבר בהן אפשר לחוש בטעמו של תרגום מודרני. יפה ומעניין. יהיה זה, ככל שידיעתי מגעת, הנסיון הרביעי להלביש את „פאוסט" של גיתה לבוש עברי. הראשון נעשה עוד במאה התשע־עשרה בידי משורר ההשכלה מאיר הלוי לטריס. תרגומו הוא למעשה עיבוד חופשי של החלק הראשון של הדראמה הגיתיאנית. פאוסט משתל בו בנוסח של חז"ל והוא קרוי — והנו גם שם התרגום־העיבוד — „אלישע בן אבויה". החוקר יהודה אריה קלוזנר כתב בשעתו מחקר מאלף על התרגום הזה וזיקתו למקור הגרמני: „בן־אבויה ופאוסט" (בכתב העת German Life and Letters) שני התרגומים שנעשו במאה העשרים, של י. ל. ברוך ושל יעקב כהן, הם „מכשיים" יותר. אם אפשר לומר כך. מן הקודם — אך גם הם לא הצליחו להתמודד עם הדקות והמורכבות של „פאוסט", ודומה שיש צורך של ממש בתרגום מודרני. אך זה, כאמור, רק פרט רב־חשיבות במכלול הגדולות בקורות הענין בקורות דוקטור פאוסטוס בישראל. השני נוגע ליוזמה של „ספריית פועלים" לתרגם את ספרו של תומס מאן „דוקטור פאוסטוס" לעברית. ספר שהוא אולי הגדול ביותר שנכתב במאה העשרים, שבו בצד פירדה הנוקב ביותר של המאה הזאת. העובדה שאגדת פאוסט הנושנה יכולה היתה לשמש כרקע לפירוש זהו מעידה על כוחה העצום של עלילה זאת. אך אל נקדים את המאוחר: רציתי בשלב זה לציין עוד את העלאת המחזה „דוקטור פאוסטוס" של כריסטופר מארלו — העיצוב הספרותי הגדול הראשון של האגדה, שנתחבר סמוך להופעתה הראשונה בדפוס.

בתוך זמן קצר פשוט, איפוא, לראות אור בארץ כמה מן העיצובים החשובים ביותר של אגדת פאוסט. פרסים משניים אחרים עוד מחזקים את הרושם שיש משום שיפה בימת־המקרים הללו. אחד מהם הוא המשלו של „האדם הישראלי" לפאוסט בספרו של עמוס אילון „הישראלים". לא נתעיני במיוחד המשל הזה וייתכן שאילו חשב הממשיל עד הסוף על המשתמע מן המשל שלו, היה מוותר עליו. הגדולה של פאוסט היא ודאית — בכל עיצוב של הנושא הפאוסטי יש בו גדולה, אמנם מסוגים שונים — אך אחרי ככלות הכול פאוסט מכר את נפשו לשטן. זאת. ועוד: עם אחר כבר נמשל פעם לפאוסט והאסוציאציה הזאת אינה נעימה במיוחד: כוונתי למושג במשנתו של אוסוולד שפנגלר, ההיסטוריון־הפילוסוף בעל הספר „שקיעת המערב". המושג הוא „הנפש הפאוסטית" שאשפנגלר ייחס אותה לעם הגרמני. בספרו, שחלקו הראשון יצא בשנת 1918, הוא קורא לגרמניה שלא לפחד מפני הגדולה — לשאוף אליה בכל מחיר, אפילו במחיר מכירת הנפש לשטן. הגרמנים נשמעו לו. התוצאות ידועות. לכן לא נעם כל־כך לאוזני המשל הזה בספרו של אילון, שנעשה בוודאי בתום־לב; וביחוד שמשתמעים במקרים כאלו לומר: „יש משהו בזה..." — והדבר מפחיד או שבעתיים.

כי אכן דמותו של פאוסט היא יחידה־במינה במורכבותה. הוא אולי הגיבור המודרני האמיתי, משום שהוא הגיבור הראשון של הספרות שהוא מורכב באמת. באותה מורכבות הורה לספרות ימי־הקדם או ימי־הביניים ובכלל להשפיע העולם הקדומה והאפ־ייגית לספרות של העת החדישה. קל לראות זאת אם אנחנו מקווים את פאוסט לאיוב, שבין סיפורו ובין סיפור פאוסט יש חוטים מקשרים רבים, שאותם הבליט במיוחד גיתה בדראמה שלו. תורת הגמול של ספר איוב היא פשוטה, אחרי ככלות הכול. דווקא על רקע הציות הבסיסי של צדיק נעזב — ברור. לבסוף, שזה היה נסיון והוא בא להוכיח את פשטותו של הגמול: מי שהוא באמת צדיק לא ייעזב באמת. לבסוף יושב לו כגמולו שבעתיים. איוב הוא גיבור מיובי לחלוטין, שאין כל סתירה בנפשו. פאוסט הוא כולו סתירות, למן הופעתו הספרותית הראשונה בחוברת קטנה בשם „סיפור חייו הארורים ומותו הראוי של דוקטור יוהאן פאוסטוס", פרי־עטו של מישהו בשם יוהאן שפיס בגרמניה בשנת 1587 ועד הופעתו בספרו של תומס מאן, כאשר כמו מתמקדות בו כל הסתירות של ההוויה המודרנית.

הוא בעת־ובעונה־אחת סמל לעליה הגבוהה ביותר ולירידה העמוקה ביותר. בעיצובים הראשונים, כמו אלו של שפיס ושל מארלו, הוא זוכה להכיר את כל סודות הבריאה הנסתרים מעיני בני־תמותה רגילים. הוא „עושה כנפי נשרים לתור את השמים הגבוהים ביותר", כפי שנאמר אצל שפיס. אך תמורת זכות זו הוא מתחייב בנפשו — הוא יורד לשאול תחתית, מאיגרא רמא לבירא עמיקתא. המצב שלו הוא בכל מקרה מצב של קצוות — אין כאן הפעולה המשולשת של ספר איוב — מן המעלה אל התחתית ושוב אל המעלה הרמה מן הראשונה. הקו אצל פאוסטוס הוא קו של נפילה — ועצות למודרניותו יכולה לשמש האסוציאציה הזאת לספרו של קאמי „הנפילה". אמנם כן, בלשון ימינו — ופאוסט הוא בהחלט גיבור בן־ימינו — היינו מתארים את המצב שלו בתור קיומי. ועוד: השטן, שבספר איוב הוא רק משרתו של האלהים, מופיע באגדת פאוסט כרשות בפני עצמה. העולם של אגדת פאוסט, שראשיתה בגרמניה של מרטין לותר, הוא עולם של תיאולוגיה מסובכת עד מאוד — עולם שבו האלהים אולי קיים ואולי לא, אך השטן קיים בן קיום ודאי ביותר, כפי שהזכיר לאחרונה למאמיניו האפיפיור פאולוס השישי.

הבעיה התיאולוגית העיקרית של אגדת פאוסט מחזירה אותנו לקדמת־דנא ממש, לספר בראשית. הבעיה היא: האם הדעת היא חטא? הוא החטא שגרם לנפילתו של אדם, לגירוש מגן עדן — אך מה משמעותו המדויקת של החטא הזה? על כך נכתבו ספריות תיאולוגיות. כאן נסתפק רק ברמז לריבוי המשמעויות של הפועל העברי „ידע", שהוא גם פועל של הכרה וגם פועל של נגיעה. „והאדם ידע את חוה אשתו" — הידיעה היא נפילה ואין פלא שפאוסטוס כבר באגדה של שהיחות־מידות כמעט בכל העיצובים של אגדתו. בספרו של תומס מאן הוא מבל מפילים. אצל מארלו השטן „מביא לו בחורות", כמו שהיינו אומרים היום, כולל הבחורה היפה ביותר בעולם — הלנה מטרויה. אצל גיתה הוא מנצל את תמימותה של בתולה ואחר־כך עוזב אותה לאנחות. רגע קודם בסיום המחזה של מארלו מקשר בין הגיהנום והארוטיקה. השבת הרעה, הדיבורים מתרחשים בליל הבילויים האחרון של פאוסט. בסיומו הוא ידרוש לפרוע את חובו לשטן — והוא צועק לעבר הלילה הזה מלים רומיות:

Leste, lente Currite noctis equi שמשמעם „רוצו לאט־לאט, סוסי הלילה". הדראמה מוצגת לעיני הקהל הרנסנסי המשכיל והוא תופס מייד את הרמז: המלים לקוחות מתוך שירתו של אובידיוס „אמנות האהבה" ובקונטכסט המקורי הן מהוות תפילה שלא יפוג ליל האהבה, שבו שרוי המשורר. גם פאוסט וגם משורר־האהבה הרומי רוצים לדעת עוד ועוד, עד בלי די.

אם אמנם המאה העשרים היא מאת הידע, היא גם מאת העונשים הגדולים. הידע הזה והעונשים הללו כתקשרים כאליהם, במציאות ובתחושתם של בני־האדם. רוברט אופנהיימר אמר שעשה שחזה בניסוי הראשון של הפצצה האטומית לפני הירושימה, הוא הרגיש בפעם הראשונה בחייו מה פירוש חטא. והאה שהוא מאת הדעת והענשה. היא מאה פאוסטית.

(מתוך שיחה ששודרה בתכנית „אמות" בגלי צה"ל)

مكان الأصل

הגנה מדוייקת

שחמט
מאת משה צ'רניאק

עורך מדור זה משתתף כעת בתחרות בינלאומית בשבדיה. בין יריביו נמצאים האמנים הבינלאומיים הלט (גרמניה) שמידט (פולין) ופורטיש (הונגריה).

לאחר שני סיבובים מובילים: — שמידט, צ'רניאק ושוש עם 1½ כ"א.

לבן: צ'רניאק
שחור: שמידט.
תחרות אקסיו, אפריל 1973.

1. ה4 ג5 2. פ—ו3 ה6 3. ד4 ג:ד4 4. ר—:ד4 פ—ו6 5. פ—ג3 פ—ג6 6. ... 7. פ:ד4 ה5.

כל מסע אחר מאפשר עמדה נוחה ללבן. כעת אפשרי עמדה נוחה ללבן. כעת אפשרי 8. פ—ד—ה2 ובעקבותיו: ז3, ר—ז2 ובהזדמנות 4. אולם הוכיות זו נראה איטית מדי.

8. פ:ג6 ב:ג6 9. ר—ג4.

כעת מתרכז המאבק סביב הביצה: הצליח שחור לבצע את המסע המשחרר ד5 ?

9. ... ר—ה7 10. מה—ד2.

המסע בטקסט מכין 11. צ—ד1 ולאחר מכן ר—א3, אולם נראה בהמשך כי היה עדיף 10. מה—ה2.

10. ... 0—0 11. 0—0—0.

הלבן אינו חושש מפני 11. ... פ—ז4 המאיים ר—ו5 כי אז 12. ...

14. פ—א4 וזוכה בכלי.

11. ר—ה6 12 ר:ה6 13. מה—ה2.

מונע את הנסיון להשתחרר ע"י ד5 ומבטל את מסעי הפרש ל־ז4 או ה5.

13. ... צ—ב8 14. פ—ב5 מ—ה8.

השחור חותר ל־15. ... ד5, למשל: 16. ה:ד5 ה:ד5 17. מה:ה5, פ—ד4.

שחמט בעולם

● רבי'ואמן ההונגרי לאיש פורטיש ניצח בתחרות הבינלאומית לזכר ויקמר, שנערכה בליובליאנה. הוא צבר 11½ נקודות מ־15 משחקים בהקדימו את גליגוריץ' וציוס שצברו 9½ נקודות כ"א.

● במוסקבה החלה תחרות בין שלש קבוצות רבי־אמנים, המתמודדות ביניהן במחזור כפול. בכל קבוצה 10 שחקנים ומשתתפים כל גדולי השחמט הסובייטי.

לאחר מחזור המשחקים הראשון מובילה הקבוצה הראשונה (ספסקי, טאל, פטרוסיאן ועוד) עם 12½ נקודות, אחריה קבוצת הצעירים (בראשה עומדים קרפוב, טוקמקוב ובאלאשוב) 10½ נק', הקבוצה השניה — (טיימנוב, וסיוקוב, ברונשטיין) 7 נקודות.

בין התוצאות הבולטות: במפגש בין הקבוצה הראשונה לקבוצת הצעירים גברו קרפוב על ספסקי ובאלאשוב על טאל.

● בתחרות בינלאומית שנערכה בבוקרשט ניצח טיימנוב 10 נק', אחריו גיורגיו 9½, גיאורגיו וקנאק 8½.

● באליפות בולגריה ניצח אר־כנקוב שצבר 10½ נק' מ־15 משחקים.

● בתחרות בינלאומית פתוחה שנערכה בלאס־וגאס, השתתפו 230 שחמטאים. ניצחו במשותף בראון (אוסטרליה) סאבו (הונגריה) וטרי אן (ארה"ב) עם 6½ נק' מ־8 משחקים.

שחמט בישראל

● בשבת נערכו שלשה משחקי השלמה בליגה הארצית שנדחו עקב תחרות האוניברסיטה.

אוניברסיטת ת"א הביסה את „רדביבסקי" י—ם בשער 5½:3½ כשאת כותרת הנקודה לירושלמים מביא פנייביץ' במשחקו עם עגור. רמת־גן — „עמק־חפר" 2:4. מרט גבר על ברנשטיין ונוימן הפסיד לגלר. „פלדקליד" ראשל"צ — חדרה 3:3. מלאכי הויבוניץ סיימו בהיקו בלוח הראשון. לאחר שבעה סיבובים מובילה אוניברסיטה ת"א עם 29 נקודות כשאחריה בת־ים 25½ ושכונה חיפה 24.

הסיבוב השמיני בליגה הארצית נדחה ל־12 במאי.

● בתחרות הבזק שנערכה בסיום התחרות אוניברסיטאית ת"א ניצח לדרמן שצבר 10 נק' מ־13 משחקים.

● השחמטאים הרומנים דרימר וגיקליסקיה שעמדו להשתתף ב„שחקיי" נתניה, ביטלו את השתתפותם. במקומו של דרימר יוזמן כפי הנראה לתחרות הראשונה היוגוסלבי מרדביץ'.

● אלוף הנוער חגי שינולד, יוצג את ישראל באליפות העולם לנוער שתיפתח בסוף יולי בטיסייד (אנגליה). להתחרות זו נרשמו עד כה כ־40 מדינות. האמן אמיר הלמן השוהה בבריטניה ישמש כמאמנו של שינולד.

● רצות הדירוג העניקה ליצחק רדקוביץ', שעלה לאחרונה מברית־המ', דרגת אמן ישראלי לשחמט.

● תחרויות רבע־גמר אליפות הארץ קרבות לסיומן. בחדרה ניצחו וינקלר, כהם ואנגלמר שצברו 9½ נק' מ־14 משחקים. בבית־הנוער בת"א, אחרי 11 סיבובים: אאופמן 9, לוזבוב 7½ (1) וברונשטיין 7.

● הופיע גליון חדש של „הפרובלמאי".

הבדל משמעותי בביצוע

ברידג'
מאת ג. בשרי

יד השבוע: מחלק דרום. הכל פגיעים.

צפון
♠ 3 6 3
♡ J 5
♢ A J 10 9 8 5
♣ 6 2

מערב
♠ K J 9 5
♡ 10 8 6 4 2
♢ 7 4
♣ 9 4

מזרח
♠ Q 7 2
♡ Q 9 7
♢ Q 6 2
♣ K 10 8 7

דרום
♠ A 10 4
♡ A K 3
♢ K 3
♣ A Q J 5 3

בתחרות קבוצות הגיעו דרום־צפון לחוזה סופי של „3 בלי שליט" בהלך הכרזה שגרתי.

בשולחן הראשון התחיל מערב את ההגנה עם ה־4 הארט. הכרוז שם את ה־J הארט מהדומם, ואילו ה־Q הארט של מזרח נלקח עם ה־A ביד הכרוז. הוא החליט לנסות לבצע את החוזה באמצעות סידרת הקלאב. לפיכך, שיחק הכרוז את ה־A קלאב והמשיך עם ה־Q קלאב שנלקח על־ידי ה־K קלאב של מזרח. זה חזר בהארט. הכרוז איפשר למערב לזכות בלקיחה עם ה־10 הארט, ואחר כך לכד את ההמשך בהארט עם ה־K הארט. הכרוז משך את ה־J קלאב ומערב השליך ספייד גבוה, וגילה בכך, כי למזרח נותר קלאב גבוה. בשלב זה הורע מצבו של הכרוז והוא ניסה לבצע את החוזה באמצעות סידרת הדיאמונד. הוא שיחק את ה־K דיאמונד מידו וזכה בלקיחה, והשליך בדיאמונד נמוך, כאשר הוא עוקף בדומם עם ה־8 דיאמונד. מזרח זכה בלקיחה עם ה־Q דיאמונד וחזר בספייד. הכרוז האומלל יכול היה לזכות בלקיחה נוספת עם ה־A ספייד, אך יתרת הלקיחות היו שייכות למגינים שהכשילו את החוזה בהפרש של שלוש לקיחות. הכרוז זכה „רק" בשתי לקיחות הארט, שתי לקיחות קלאב, לקיחה אחת בלבד בדיאמונד ולקיחה אחת בספייד.

בשולחן הכרוז בשולחן הראשון היה הרדן, אם כי תכניתו לא היתה כל כך גרועה, הוא היה מצליח אילו קלפי הקלאב של המגינים היו מחולקים 3:3 (סבירות של יותר מ־40%). אולם הכרוז בשולחן השני מצא תכניה טובה יותר לביצוע המשחק. גם כאן התחיל מערב את ההגנה עם ה־4 הארט, כאשר ה־J הארט מהדומם וה־Q הארט של מזרח נלכדים ביד הכרוז עם ה־A הארט. אולם עתה בחר הכרוז לשחק דיאמונד נמוך מידו. מערב שם את ה־7 דיאמונד (כראה צמוד קלפים בסידרה) ואילו הכרוז עקף עם ה־8 דיאמונד מהדומם. כזרח שם דיאמונד נמוך ואיפשר ל־8 דיאמונד לזכות בלקיחה. מזרח שיחק היטב, כי אם הוא זוכה בלקיחה עם ה־Q דיאמונד הוא יאפשר לכרוז להשיג הכ"ט לקיחות דיאמונד בדומם, כאשר הכרוז יעבור לשם עם ה־A דיאמונד שילכוד את ה־K מיד הכרוז. אולם עתה היה הכרוז בדומם, והוא יכול היה לשחק קלאב נמוך משם ולעקוף בהצלחה עם ה־Q קלאב בידו. הכרוז שיחק את ה־K דיאמונד ולכוד בדומם עם ה־A דיאמונד. משם חזר שוב בקלאב ועקף בהצלחה עם ה־J קלאב בידו. הכרוז המשיך עם ה־A קלאב ומערב השליך ספייד. קלאב רביעי ביד הכרוז נלכד על־ידי ה־K קלאב ביד מזרח. זה משך לקיחה נוספת להגנה עם ה־Q דיאמונד שעליו השליך הכרוז ספייד נמוך בידו. מזרח חזר בהארט שנלקח על־ידי ה־K הארט ביד הכרוז: זה משך את הקלאב החמישי שהוגבה והשלים את ביצוע החוזה במשיכת ה־A ספייד. הכרוז זכה, איפוא, בארבע לקיחות קלאב, שתי לקיחות דיאמונד, שתי לקיחות הארט ולקיחה בספייד השיג 600 נקודות בביצוע החוזה, לעומת הפסד של 300 נקודות על־ידי הכרוז בשולחן המקביל.

[34] פענח את הצופן

להלן אימרה של סופר בריטי. מתחת לאימרה רשום שם הסופר. האימרה ושם אומרה רשומים בספרות ובמספרים שכל אחד מהם מייצג אות מסויימת. למטה נתונים שוויונים חשבוניים באותיות, שכל אחת מהן מייצגת סיפרה מסויימת, כאלה המופיעות באימרה ובשם. השוויונים הללו, אם תפענחם נכונה, על דרך ההגיון, יעניקו לך מפתח ספרות לגבי שש אותיות. רשום את שש האותיות מעל לספרות המתאימות. את האותיות המתאימות ליתר הספרות המספרים עליך למצוא בדרך ההגיון הניסויי.

האימרה

[illegible]

השוויונים

שי = שע — דכ — כד

שסע = ש

הפיתרון בשבוע הבא

פתרון „פענח צופן 33"
„הללו שקנו בעצמם מקירים את קנינם כבלים מאתריבי" (סוקרטס)

פרחים בבולים מולדיביים

בולים
מאת שמואל שליט

מיצירות של אמנים ידועי־שם, בעיקר ציורים של רנואר ואן גוך.

הבולים בתבנית מלבנית־אנכית הודפסו בצבעים מרהיבי־עין, בגודל 38×50 ממ' וצוירו בידי האחים גבריאל ומקסים שמיר מתל אביב.

הדואר באיים המולדיביים הנפיק סדרה בת שלשה בולים בערכים שונים וכן גליון־זכרון עם ציורי פרחים המרבים באחרונה לצייר בולים בביל דואר סוגו.

כומר פולני שניספה באושוויץ

דומה כי הדואר המערב־גרמני לא יכול היה להנפיק בול מתאים יותר לפרסום במועד הסמוך ליום השואה והגבורה, מאשר הבול לזכרו של הכומר פטר מכסימיליאן קולבה.

קולבה נולד סמוך לעיר לודז' בפולין ב־8 בינואר 1894. הוא היה בן לפועל תעשיה. בנעוריו למד בקראקא פילוסופיה ותיאולוגיה, ובשובו לפולין מונה ראש כנסיה בקרקוב. אחרי כן עבר לגרודנו ומשם לכנסיה בעיר ניפוקולאנוב ממערב להארשה.

הכומר קולבה דגל באחוות עמים ולשם הפצת רעיונותיו הוציא לאור כתב עת שבמשך הזמן נעשה עתון יומי. בשנים 1930—1936 פעל קולבה כמיסיונר ביפן ומשם חזר לפולין לכנסיה שבניפוקולאנוב והמשיך להפיץ את רעיונותיו בצורת 700 פעלים עד לפרוץ מלחמת העולם השניה.

בפברואר 1941 נאסר הכומר ונשלח למחנה הריכוז באושוויץ, שם עבר עינויים רבים. כשהחליטו שלטונות אושוויץ להוציא להורג קבוצת אסירים, התנדב הכומר קולבה למות במקום אסיר שהיה אב לכבוד ילדים.

ב־14 באוגוסט 1941 הוצא הכומר להורג עם עוד כלואה אסירים. ב־17 באוקטובר 1971 הכריז האפיפיור פאולוס ה־6 על הכומר קולבה כעל קדוש, והדואר המערב־גרמני הקדיש לו בול זכרון.

במרכז הבול בתבנית מלבנית־אופקית, בערך נקוב של 40 פפניג, קלסתרו של הכומר קולבה ההתאבכה הכלבבית של אושוויץ. הבול צוייר על ידי ב. קטבלאוך, הוא בגודל — 32×27.5 ס"מ. הוא הודפס בשיטת דפוס־שטח (אופסט) אצל המדפיס הממשלתי בברלין־המערבית, בצבעים אדום, חום ושחור על נייר פלאורסצנטי לבן. הבול יוכנס לבחזור ב־25 במאי 1973.

הקונגרס השני למדע בפולין

במחצית השניה של החודש הבא יפתח בוארשה, בירת פולין, הקונגרס השני למדע, תחת הסיסמא „הדבע בשירות העם". בקונגרס שימשך שלושה ימים ישתתפו כאלפיים אנשי מדע מכל רחבי העולם אשר יקדמו בהישגי המדע בפולין בהשוואה למדינות אחרות, ובתוכניות ל־10—15 השנים הבאות.

לכבוד המאורע הנפיק הדואר הפולני בול זכרון בודד, בערך נקוב של 4.50 זלוטי, בתבנית מלבנית־אנכית דעירה. הבול, בביצוע גרפי נאה לכדי, הוא מעשה ידי הצייר ר. דודזינסקי.

במרכז הבול, שנדפס בשיטת דפוס־שטח (אופסט) אצל המדפיס הממשלתי בוארשה, בבהדורה בת 10 מיליון עותקים, ספר פתוח ובצליו כליהבת אדומה־לבנה (בצבעי הלאום של פולין). הבול כולו נדפס בצבע תכלת ובפינה הימנית העליונה צוייר סמל הקונגרס.

תולדות התעופה בבול של איי גירסי

בשבוע הבא יונפקו באיי־גירסי ארבעה בולים בערכים שונים כיוקדשו לתולדות התעופה. על כלולה בולים בסדרה זו מסופרים שקיבו את הקשר האווירי בין האיים לבין צרפת ואנגליה. על בול אחד בסדרה, כדור פורח שהופרח בשנת 1870 מפאריס הנצורה על ידי הגרמנים, והביא עמו דואר לאיי התעלה.

באותו בול צוייר גם אחד המכתבים שנשלחו מפאריס באותו כדור, ואשר שמור במוזיאון המקומי. כל ארבעת הבולים הם בתבנית מלבנית־אופקית שבפינתם העליונה דיוקנה של אליזבת המלכה, מלכת בריטניה.

מדינת ישראל
משרד התחבורה
המפקח על התעבורה

צו בדבר הגבלת תנועה וחנייה - סדרי תנועה וחנייה לרגל מצעד צ.ה.ל. ליום העצמאות תשל"ג - שיתקיים בירושלים ביום 7.5.73

לציון כ"ה שנות המדינה יערכו טקסים וחגיגות בערב יום העצמאות והמצעד המרכזי של צ־ה־ל ביום העצמאות

עקב אירועים אלה יהיה הכרח להגביל את התנועה בירושלים ואליה בגלל הוצאת צירי תנועה רבים מהשימוש הרגיל וחוסר האפשרות להחנות רכב, שיגיע לירושלים בצורה בלתי מאורגנת. הציבור מתבקש להתאים את נסיעותיו לסדרי התנועה המוזהרים שנקבעו על מנת למנוע עכבות ועצמה ככל האפשר מתוכני המשטרה המוצבים בכבישים לא יאפשרו לו להמשיך בנסיעתו לירושלים.

בתוקף סמכותי לפי תקנה 17 (א) מתקנות התעבורה תשכ"א הנני מודיע בזה כדלקמן:

1

ביום ראשון, ד' באייר תשל"ג, 6.5.73, תאוסר תנועה בכבישים לירושלים כלהלן החל משעה 12.00 ועד לשעה 04.00 ביום שני, יום העצמאות, רק לרכב ציבורי, לרכב תושבי ירושלים, לרכב מצוייד בתו־מעבר מיוחד מהמשטרה ולרכב מוזמנים מצוייד בתו־חנייה למצעד צה"ל.

הכביש	קטע
1	מצומת גשר ברמלה עד ירושלים בכביש לטרון.
1 .2 .3	מצומת גשר ברמלה עד ירושלים דרך נחשון, שמשון, שער הגיא.
71	מצומת ראם עד צומת נחשון—לטרון
3 .4 .301 .302 .404	מצומת האלה (כביש בית גוברין נתיב הל"ה) עד ירושלים.

הכביש	קטע
112 כביש בקעת הירדן כביש יריחו לכביש באר שבע ירושלים — דרך חברון כביש רמאללה ירושלים	מצומת בית ליד עד שכם. מבית שאן דרך גדי עד יריחו. מיריחו עד ירושלים. מצומת תל שוקת — צרד עד ירושלים. מרמאללה עד ירושלים. הערה: בכבישים אלה תותר תנועה מקומית לישובים שלאורכם אולם לא תאופשר הנסיעה לירושלים.

2

ביום שני, ה' באייר תשל"ג, 7.5.73, יום העצמאות תשל"ג, תותר נסיעת רכב למוזמנים עם תוי חנייה למצעד בלבד בכבישים לירושלים שיהיו הדי־סטריים לכוון ירושלים, משעה 04.00 עד שעה 09.30 כלהלן:

הכביש	קטע
1	מצומת אזור עד בית דגן. מצומת בית דגן עד הכניסה לרמלה. מצומת כניסה צפונית לרמלה עד ירושלים דרך כביש עוקף רמלה.
2	מצומת כבישים בילו — רמלה עד צומת לטרון.
71	מצומת ראם עד צומת נחשון—לטרון
3	מצומת האלה דרך בית שמש, שער הגיא עד ירושלים.
716 .3	מצומת כפר מנחם (כביש 71) עד צומת האלה (כביש בית גוברין).
4 .301 .302 .404	מצומת עירקים—צובא עד צומת רוגלית (איסור מעבר לכיוון עין־כרם) מצומת ישיבת חב"ד (התנת רכבת לוד) עד כביש עוקף רמלה. כולל.
103	
רח' הרצל ברמלה רמאללה — ירושלים. כביש צור באהר	מרמאללה עד ירושלים. מבית לחם לירושלים.

הכביש	קטע
112 בקעת הירדן כביש יריחו באר שבע — ירושלים, דרך חברון	בצומת בית ליד עד שכם. מבית שאן דרך גדי עד יריחו. מיריחו עד ירושלים. מצומת תל שוקת — צרד עד ירושלים. הערה: בכבישים אלה תותר תנועה מקומית לישובים שלאורכם אולם לא תאופשר תנועה רגילה לירושלים.

3

ביום שני, יום העצמאות תשל"ג, בשעה 10.00 עד שעה 16.00 יהיו הכבישים הבאים חד סטריים מירושלים.

הכביש	קטע
1	מירושלים דרך לטרון, רמלה, בית־דגן, עד אזור.
1 ,2 ,3	משער הגיא, צומת שמשון עד אזור דרך רמלה.
103	מכביש עוקף רמלה עד צומת ישיבת חב"ד בלוד.
רמאללה — ירושלים	מירושלים לרמאללה.

הערה: בכביש מס' 2 תאופשר תנועה דו־סטרית בין צומת שמשון לרמלה בין השעות 09.30 עד 11.30.

4

היציאה מירושלים — ביום העצמאות עד לשעה 09.30 תהיה רק דרך כביש עין כרם. (גם להרים, נתיב הל"ה).

5

הכניסה לירושלים — ביום העצמאות משעה 10.00 עד שעה 16.00 תהיה דרך כביש נתיב הל"ה, גם הרים, עין כרם.

ירושלים העיר

לרגל מצעד צה"ל ביום העצמאות בירושלים יחולו הגבלות תנועה חנייה ברחובות ירושלים כלהלן:

1

מסלול המצעד:

דרך רמאללה — דרך שכם — כביש עוקף אמבסדור — דרך שכם — גבעת המבתר — כפר סיקור טרם — רח' חיל ההנדסה — רח' הנביאים — כבר ציון שבם — דרך הצנחנים — כבר צה"ל — רח' יפו — כבר ציון — רח' בן יהודה — רח' המלך ג'ורג' — כבר צרפת — רח' קרן היסוד — כבר פלומר — רח' דוד המלך.

תיאסר תנועה כלי רכב משעה 04.00.

תיאסר חניית רכב ביום א' 6.5.73 משעה 22.00.

	ההוראות	ההגבלות
2	יפו (מככר החרות עד לכניסה לעיר) ירמיהו שמגר בר אילן שד' אשכול משמר הגבול ים סוף המיתלה הארן מדבר סיני ששת הימים מקוה ישראל שמעון הצדיק שמואל הנביא הנביאים שבטי ישראל העיה שרי ישראל מלכי ישראל יחזקאל	1. סגור לתנועה כללית משעה 04.00 עד שעה 09.30. למוזמנים מותר לנסוע בכוון חד־סטרי בזרימה לבמות. 2. חד־סטרי לכוון מערב (יציאה) משעה 09.30 עד 15.00. 3. איסור עצירה משני צידי הכביש מיום א' 6.5.73 בשעה 22.00 עד יום ב' 7.5.73 בשעה 15.00.
3	שטראוס אגריפס (משד' יהודה הלוי עד רוז כ"ח)	1. סגור לתנועה משעה 04.00 עד שעה 09.30. למוזמנים מותר לנסוע בכוון חד־סטרי לבמה. 2. איסור עצירה משני צדי הכביש מיום א' 6.5.73 משעה 22.00 עד ליום ב' 7.5.73 בשעה 15.00.
4	שד' הרצל (משד' יהודה הלוי עד רופין) שד' וייצמן שד' יהודה הלוי	1. סגור לתנועה משעה 04.00 עד שעה 09.30. למוזמנים מותר לנסוע בכוון חד־סטרי לבמות. 2. חד־סטרי לכיוון רופין משעה 11.30 השעה 15.00, פרט לאוטובוסים. 3. איסור עצירה מיום א' 6.5.73 בשעה 22.00 עד יום ב' 7.5.73 בשעה 15.00.
5	שד' בן צבי (מרופין עד שד' יהודה הלוי)	1. סגור לתנועה משעה 04.00 עד שעה 09.30. למוזמנים מותר לנסוע מרמב"ן והרופין לכוון יהודה הלוי, ללא מוזמנים בהתר לנסוע מבצלאל לרופין בלבד. 2. חד סטרי לכוון רופין משעה 11.30 עד 15.00. 3. איסור עצירה משני צידי הכביש מיום א' 6.5.73 בשעה 22.00 עד יום ב' 7.5.73 בשעה 15.00.
6	רמב"ן (לכוון שד' בן צבי) בצלאל (לכוון שד' בן צבי)	1. חד־סטריים משעה 04.00 עד 09.30. 2. איסור עצירה מיום א' 6.5.73 ב־שעה 22.00 עד יום ב' 7.5.73 בשעה 15.00.
7	הנשיא (לכיוון הפלמ"ח) דבוטינסקי (לכוון הנשיא, הפלמ"ח)	1. חד־סטריים משעה 04.00 עד 09.30. 2. איסור עצירה מיום א' 6.5.73 ב־שעה 22.00 עד יום ב' 7.5.73 בשעה 15.00.
8	הפ"ג, בני ברית, אהליאב, תמרה, זכרון יעקב, מנגבז, התבלת, בן דוד, הארגמן, החשמונאים, ברנדס, עמוס, אלקנה, מלאכי, מיכה, עלי הכהן, יונה, צורא ונחמיה, הושיבה, פרחי חיים, הטורים, בהבנים, אדוניהו הכהן, תחכמוני, פייבל, בן ההתאש, אבינדב, רלב"ח, תל ארזה, הרב מאיר, אהלי יוסף, המביט, עץ הדר, כהן אפרים, ארץ חפץ, חגי, קאוי, הרטג, רייכמן, צפניה, רוקח, יוסף ברכה, חיים עוזר, דבני גרשום, רפפורט, ינין, יהויהו, עבודת ישראל, חיי אדם, צפרי צדק, להולקין, כני, עזרא, בית יעקב, מוסרת משה	1. איסור תנועה מיום 04.00 עד שעה 09.20. 2. תותר תנועה רק בכוון יציאה ממסלול המצעד משעה 09.30 עד שעה 15.00.
9	עמק רפאים (לכוון קטמונים) דרך חברון (לכוון תלפיות) דרך בית לחם (לכוון תלפיות)	1. חד סטריים משעה 04.00 עד 09.30. 2. סגור לכל כלי רכב משעה 10.00 עד 15.00. 3. איסור עצירה מיום א' 6.5.73 בשעה 22.00 עד יום ב' 6.5.73 בשעה 15.30.
	גרץ, המגיד, הגל"ץ, הצפירה, השחר, רחל אמנו, שמשון, גדעון, ראובן, שמעון, לוי, יהודה, בן יעוצה, צפורה, רבקה, כרמיה, כביש הרכבת, יפתח, יצחק לוי, אחימעץ, עין רוגל, צמיבדב, גיחון, נעמי, יונתן, אבידן, שריה, אסרכות, ליף ג'רו, ריב"ד, אביל דלא, מסריק, חנניה, ע. בן קהה, כרכר, מרדכי בסף	1. איסור תנועה בבתי להר"ב עבר רפאים, דרך בית לחם ודרך חברון בשעה 10.00 עד שעה 13.00.

תחבורה ציבורית בירושלים

החל ביום ב' יום העצמאות תשל"ג, 7.5.73 שעה 02.00 יופעלו 2 קוי אוטובוסים בעיר ירושלים:

מסלול א'

מגונן, דרך כביש בולטמב, קרית יובל, שד' הרצל, רופין, שד' בן צבי, בשרגיהוהבסקי, הפלמ"ח, כובשי קטמון, הל"ה, בוקהה ברבנה לכבי גונן עד לשעה 10.00. בשעה 10.00 יקוצר הקו בשד' בן צבי עד מנעת הרב הרצוג יפנה לכיוון שד' בגין — ובחזרה.

מסלול ב'

מקרית הובל דרך קרית יובל — שד' הרצל, קרית משה, עד צומת רוטין — יציאה מקרית משה, שד' הרצל בחזרה לקרית הרטה.

הודעות כלליות

א. תושבי ירושלים מתבקשים לצמצם הסדרי התנועה ולהיזהות ימגמש מספקים ברכבם הפרטי בעיר ביום העצמאות.
ב. צבור הבאים למצעד יום העצמאות מתבקש להאזין להודעות בשידורי קול ישראל על סדרי התנועה לדרכי גישה לירושלים.
ג. מרכזת המוזמנים יסעו למצעד בתחבורה ציבורית הינם מתבקשים לעקוב אחרי הפרסומים של הארגונים המוכחת שבאמצעותם קבלו את ההזמנה.
ד. המוזמנים שקבלו תוי חניה למכוניותיהם יסעו לפי המפה המצורפת לתו החניה שקבלו ולבלוי החניה שיוצבו בצירי התנועה. יש לציין שבכמה כבישים תתנהל התנועה שלא בהתאם לכללי התנועה המקובלים ועל הנוהגים להיות ערים לכך.
ה. שוטרים ימצאו בדרכים ובצמתים. הצבור מתבקש להמשמע להוראות המשטרה אשר תכוון את התנועה בהתאם.

דניאל אבידן — המפקח על התעבורה

חמצן לחולי לב

אלקטרוסיגנל
גאולה 42, ת"א. טל. 57614

דירות גג (פנטהאוז)

רח' האצ"ל 7-13, רמת־גן
5-6 חדרים בקומה שביעית
230 מ"ר - 295000 ל"י
211 מ"ר - 275000 ל"י

מגידו מציעים דירות איכות במחיר סביר. נהנים, איכות ומתחייבים לה בראש ובראשונה. זאת, תוך שימת דגש על תכנון מעולה ופרטי המפרט הטכני. תוך השקעות בחומרי בניה ובצוע טובים. קו חדש, סגנון חדש ומחשבה חדשה באדריכלות בניני מגורים בישראל.

מגידו גם משתדלים מאד לא למכור "על הנייר". . . ראה לדוגמא את דירות הגג ברח' האצ"ל ברמת גן. בשכונת מגורים חדישה המוקמת על ידי מגידו.

מגידו
השקעה נבונה בבניה מעולה
ר. מגידו ושות. מהנדסים בע"מ
רח' הרואה 17 רמת־גן טל. 721302
"אילרם" חברה לבנין בע"מ

סיפורו המיוחד במינו של אילן אגוזי

איני רוצה שיציגוני כגיבור

מאת זאב שיף

רס"ן אילן, שקיבל את אותות העוז והמופת, מסתגל לחיים החדשים, לומד להיעזר בפרוטזה ואיננו מוותר על רצונו — ללמוד בטכניון

…בו העניק הרמטכ"ל את אות העוז והמופת לאיש הקומנדו רס"ן אילן אגוזי, … במקום כדי לצלם את … הראיון את בעל העיטורים. … הטכס ביקש אגוזי … להתקרב … הצלמים. "מדוע דווקא — שאל אילן, "רק מפני … ואיבדתי יד ועין? ! איני … שיציגוני כגיבור. תמיד שנאתי … הגיבור הזה". אחד ממפקדיו … בשיחה עם אילן הגיב על כך: … נוספת לכך שאנו יודעים

הכוח בקרבת אחד ממבני המחבלים. לפתע הגיח אחד מאנשיו דרך חלון וראה בחדר שלושה מחבלים מזר-ינים. אילן קיבל היתר לחסלם והור-ה לאחד מאנשיו להטיל רימון פני-מה. הלה לא הבחין בחשיכה בסור-גים שעל החלון. הרימון פגע בהם והתגלגל חזרה בסמוך לאנשים. רי-מון! — קרא אילן כשלחש הבעירה

כחצי שעה. מאחורי המתינו כל האנ-שים שהיו צריכים לפרוץ דרך הפיר-צה שנבקעה. חתכתי במספריים וחשב-תי שאהיה מוכן לחתוך אפילו בשי-ניים. אתה שואל מה היתה הרגשתי ובכן, אם פחדתי הרי היה זה מכך שנתגלה למכה, לפני שנגיע ליעד ו-שיתפסו אותנו חשופים, ללא מחסה. ברגע שהגענו לגדרות חשבתי שהכל

ולשתול בה קרנית. יתכן? אחוז זעיר, אך... אולי יתמזל המזל. מלבד זאת לומד אילן להשתמש בפרוטזה. על לימודיו האקדמיים לא ויתר. עליו להחליט אם לקבל את הצעת משרד הבטחון לבחור בלימודי כל-כלה וסטטיסטיקה במקום הנדסת ייצור. ואחרי הלימודים? אנשי חיל הים משוכנעים, כי יש מקום לאנשים בסוגו של אילן בחיל ובצה"ל. ימצאו לו תפקידים רבים על אף נכותו.

סיפורים נוספים על מקבלי אות עוז הגבורה בהפרשים בגליון זה של מוסף "הארץ".

…י הקומנדו הימי לפני הפשיטה בלבנון ב-21 בפברואר השנה (מימין); ביטוי ההרס בעקבות הפעולה (באמצע); הרמטכ"ל דוד אלעזר בחברת רב-סרן אילן אגוזי (משמאל).

לבצע כאיש, ומתקשים ב-…

בספר לאחר מכן ביקרתי את מחלקת השיקום בתל-השומר. … לשכנעו להתראיין, לספר … לקוראים. … שם הוא כב-… רבות במשך היום. במשך … ביקש לשכנעני, כי … על הראיון וכי … הוא גיבור. "בה שאדע לי … להיות לאלפים אחרים. … גם לניסיון הלח-… ובינה … היתר לספנה. רק מפני שאני … בחיים ולא כבר ציבור … בקרב בהחלט". … כי התגובה ללבי המח-… אילן זה. הבוכר באומץ לבו … הציבור. לפעולה קד-… המבוכנות ביותר יוצא הוא … רגילה. … הפיקוד להתחשב — בטים … אפן לא!

ראיין — זה לא אני! זה … יאבדו על כך חבריו? אני … החברים שלי, הקיבוצניקים, … גם כך בדרך. ובכלל, תוך … צריך להיות מכובדים, … נפגעים כאלה שבבצע … אם כדאי לכך … כך נבבשו יוצא הדבר?

האופי כוחם

ואלה שהחליטו על הענקת … לאגוזי, אינם מסכימים … ביעהו בפעולה האחרונה … גם בקריה. בהתנהגותו של … הרבה מהרצון להת-… זה, והוא הנובע … צביה. עם זאת עובדה היא, … זה דווקא אילן שעם אל … כדי להציל את עצמו ואת … הוא קפץ אל הרימון אף … בעצות אל הסור-… נהגוהו בעת הפציעה ולאחר … זה גם היא על אופיו כלו-… הוא זו — הפשיטה על בסיס-… ליד טריפולי שבלבנון, … כמפקד חוליה אל כח-… ים. היה עליו לאבטח את

של הפתיל נשמע כלחשו של נחש. במצב זה טבעי ביותר לזנק בקפיצה לצדדים ולהשתטח. אך אילן שלח, אינסטינקטיבית, את ידו לרימון במט-רה להשליכו. עוד היד באוויר והרי-מון התפוצץ. יד ימין נקטעה והפ-נים המלאו ברסיסים. עין ימין נשטפה בדם והשתתקה. רסיסים קרעו פצעים עמוקים בשתי רגליו ובמיוחד ברגל השמאלית. אנשי החוליה חשו אליו, אך היה זה אילן שהורם בפקודה קצרה. הוא ציווה להניח לו ולהמשיך ביעוד התוקף. ואכן, רק לאחר שחוסלו שלושת המחבלים שבו חבריו לטפל בפצעיו של אילן. הרופא חשש מהלם ואיבוד דם וביקש להזדרז כסוק לאזור החוף. הבריד שהוביליהו לאזור הנחיתה מספרים כי לא איבד את הכרתו ומפעם בפעם ביקש כי לא ישאירו את ידו הקטועה על אדמת לבנון ויוציאוה עמהם.

הצטיינות בהופעה

גם בפציעתו הראשונה, בפעולה בה זכה בעיטור האחר, נפגע מרסיסי רימון יד. אותה פעולה זכתה לפר-סום רב בזכות מעשי הגבורה שנת-גלו בה. אחדים מחבריו של אילן נפלו במבצע זה, שהיה בעיצומה של מלחמת ההתשה. חודשים מספר לאחר אותה פעולה ביקרתי במחנה של אנשי הקומנדו הימי. באולם התרבות ישבו אילן וחבריו. ולבק-שתי העלו זכרונות על המבצע העקוב מדם. חזרתי ושמעתי את ההקלטה של אותה שיחה פעמים אחדות. אילן הצטנע בה בהופעתו, בקולו ובדב-ריו. להערכתי זכאי היה לקבל עי-טור גבוה יותר על אותה פעולה. במבצע זה היה אחראי על חוליית הפריצה למוצב המבוצר שהיה מוקף בגדרות כבולות.

אני קורא כחוש אחדים מהדב-רים שאמר לי אילן על אותה פעו-לה: "נתקלנו בסבך של גדרות. 3 קונצרטינות בין שני גדרי בקר. על הגג עמדו שני שומרים. אחד מהם היה במרחק של כשלושה מטרים. אך לא הרגיש בנו. בשני הגהגה כשראיתי את הבהוב הסיגריה שב-פיו. ידעתי שהיתוך הגדרות ימשך

יילך. לא פחדתי מהלחימה על היעד, אלא מגילוי מוקדם."

ערכי החינוך

"פתאום ראיתי את השומר נכנס בניכה ומדליק פנס לוקס. חשבתי כי מוטב להפתיע במכת-אש (החלטה זו קבעה את גורל המבצע הפעולה). נתתי פקודת אש. היינו חמישה בתוך … ורוקנו מחסניות. השומר נפצע ונפל מהגג. כאן התגלגל לעברנו רימון יד והתפוצץ. נפגעתי ברגליים. היה לי קשה והפצעים הפריעו. לא יכולתי לרוץ ולהמשיך בלחימה פני-מה. פרצנו את הדלת ואחר נשארתי מרבית הזמן בחלק הצפון-מערבי של היעד. לאנשי הוריתי להצטרף אל הלוחמים שפרצו פנימה ואני כיוונתי את הכח שבא אחריינו".

מסתבר כי על אף פציעתו נשאר אילן במוצב האויב בין האחרונים. יחד עם עוד שניים מחבריו הכניס 130 ק"ג חמרי נפץ לאחד מאולמות המוצב. הוא וחבריו קבלו את אות הפיצוץ, הדליק את הפתיל ואז החל לסגת. כמפקדו סיפר באותה שיחה, כי לא ידע כלל שאילן נפצע בתחי-לתו של הקרב. הדבר התגלה לו רק בשלב …

כארבע שנים חלפו מאותה פשיטה נועזת. בינתיים הועלה אילן לדרגת רב-סרן ונשא אשה. כיום הוא מת-גורר ברמת השרון אף שבכל שעה שירצה יוכל לחזור לקיבוץ כפר מנחם, ממנו בא ושבו רכש את "ערכי החינוך" עליהם דיבר. כלוחם ותיק, בהיותו בן 29, סיכם עם מפקדיו כי יצא ללימודים בטכניון. הכוונה היתה ללמוד הנדסת ייצור. ההכנות היתה לצאת לחופשה בחודש מארס, אלא ששוב נקרא לפעולה והפעם נפצע קשה.

אנו יושבים על המרפסת של מח-לקת השיקום. אילן אינו נסוג ממע-מדו, כי מוטב שלא להתראיין. גופו קרוע אך מכל תנועותיו ניכר, כי לפני יושב איש חזק ומוצק מבחינה נפשית. האחיות עוברות על פניו ואין אחת שאינה זוכה לחיוך מאילן. רגלו השמאלית עדיין מתנועעת בקושי. בעין הימנית אינו רואה אך הרופאים החליטו לבצע ניתוח נוסף

הישגי העובדים הסוציאליים

מאת עוזי בנזמין

שביתת העובדים הסוציאליים ש-הסתיימה ביום ו' שעבר שיקפה שתי תופעות שיש בהן כדי לרמוז על התמורה העוברת עתה על קבוצת עובדים זו: את השביתה יזמו עוב-דים מן השורה ולא פעילי האיגוד של העובדים הסוציאליים; היא זכ-תה לאהדת משרד הסעד.

העובדים הסוציאליים התגבשו ל-קבוצה פעלתנית לפני יותר משנה. קבוצה מצומצמת של מורים מ-בית-הספר לעבודה סוציאלית על שם ברוואלד באוניברסיטה העברית, ב-ראשות ד"ר יונה רוזנפלד אירגנה כינוס חירום של עובדים, שקרא לממשלה לשנות באופן יסודי את דרכי טיפולה בשכבות הנזקקות. תו-צאותיו של הכינוס היו קלושות ב-השוואה לציפיות מארגניו; לא חלה תמורה ממשית בדרך התארגנותה של הממשלה לנוכח בעיות המצוקה החברתית. עם זאת, הצליחה אסיפת החירום להפגין מידת רוח מלוכדת של ציבור העובדים הסוציאליים מ-דרך טיפולה של הממשלה בשכבות החלשות ולהמחיש כי בכוחם להיות קבוצת לחץ פוליטית.

כינוס החירום אורגן שלא על דעת האיגוד המקצועי. אדרבא, אורה אופנהיים, מזכירת האיגוד המקצועי, ראתה ביוזמה הירושלמית משום תח-רות וניסתה לשבש אותה. בדיעבד, כאשר חשה את הלך הרוח בין העוב-דים, הגיעה לכינוס והאזינה לדב-רים הברים שהשמיעו באיו. אחדים מהם ביטאו גם ביקורת על האיגוד המקצועי — כלומר על הגב' אופנ-היים — ועל סירובו הקלוש לשיפור מעמדם של העובדים ולקידום מא-בקם למען היערכות מחודשת של המדינה לטיפול בבעיות המצוקה ה-חברתית. אולם ביקורת זו טושטשה על-ידי מארגני הכינוס, שביקשו ל-הפגין שיתוף פעולה עם האיגוד ול-הימנע מלהופיע כמתחרים וכמורדים בו. לאמיתו של דבר בלטה בדברי משתתפי האסיפה התחושה כי האי-גוד המקצועי, בראשות הגב' אופנ-היים, הוא אירגון מנוסד, הכפוף לכרותה של ההסתדרות ואף למרות הממשלה ואינו כלי המסוגל לחולל את התפנית במעמד העובדים הסו-ציאליים ובדרך טיפולה של הממש-לה בשכבות הנזקקות.

גם היוזמה לשביתה באה מצד קבוצה של עובדים — בעיקר ירו-שלמיים — שלא על דעת האיגוד המקצועי. גם הפעם עלתה הגב' אופנהיים ברגע המתאים על מרכבת השובתים והיתה להם לפה. ראשיתה של המחאה בהתארגנותם של עוב-דים סוציאליים בירושלים שתבעו ל-שפר באופן כרוניק לכת את מעמד העובד. העובדים גיבשו סידרת תבי-עות ובהן שתיים מרכזיות: להע-ניק להם הטבות מעבר לתיקרת הע-לאות השכר לאקדמאים המגיעה ל-35%; להגדיר מחדש את עיסוקי העובדים ולקבוע בהתאם דרגות שכר שונות מאלו הנהוגות כיום.

כדי לתת תוקף לתביעות אורגנה הפגנה מול בניין הוועד הפועל בתל-אביב, שבו נמצאים גם משרדיו של איגוד העובדים הסוציאליים. או-רה אופנהיים קראה לעובדים הסו-ציאליים לא להפגין. הם לא נשמעו לה. כאשר ראתה את מאות העובדים הסוציאליים המתקהלים למחאה מול בניין ההסתדרות שינתה את עמדתה; היא ירדה אליהם ו"קידמה" אותם בברכה. במהלך הדיונים בין העוב-דים לנציגי המעסיקים (הממשלה, הרשויות המקומיות, הסוכנות ועוד) ולבאי כוח ההסתדרות ייצגה מזכירת האיגוד עמדה פשרנית ועידדה כל הזמן בקבלת הצעות של מר אר-ריאל אברהמוביץ, שטיפל בנושא מטעם הוועד הפועל. כך, למשל, ביקשה מחבריה לקבל את ההצעה לא להכריז על שביתת אזהרה ולאחר מכן — לדחות את ההכרזה על שבי-תה כללית. טבעי, לכן, שהעובדים שיגרו לוועדת הפוים נציג נוסף, מפעילי היוזמים בירושלים, כדי לש-מור על האינטרסים שלהם בצד הגב-ברית אופנהיים שהיא הגורם המייצג המוסמך.

כהישג פוליטי

פרס לתופעה זו של יוזמה מלמטה, הנוגדת את הפעילים הרשמיים של ציבור העובדים הסוציאליים, בא לידי ביטוי בשביתה גופה. חשש בעמ-דת משרד הסעד. לפני שנה, כאשר נערך הכינוס המרדני באולם וו-ליר בירושלים, פירסם משרד הסעד הו-דעות הסתייגות מההתארגנות ומ-פעילות. במרוצת הזמן שחלף למד המשרד כי כדאי לו לתמוך בציבור העובדים הסוציאליים. ציבור מק-צועי — כמו העובדים הסוציאלים — החולש על אוכלוסיה נזקקת — הוא מכשיר פוליטי שאין לזלזל בו. מש-רד הסעד הבין זאת ותמך בשוב-תים. ביטויי התמיכה היו שונים, החל מהתערבות אישית של שר הסעד ב-מסגרת מגעי התיווך בין העובדים למעסיקים וכלה בעצות בלתי-פור-מליות שהשיא לשובתים נציג המש-רד בוועדת הפוים (שם ייצג לכאו-רה את עמדת המעסיקים).

השביתה לא כוונה נגד משרד ה-סעד ולכן לא היתה מניעה מצדו ל-הסכים לה; המשרד לא יזם פעילות לשיפור מעמדם של העובדים אלא השלים בשתיקה עם התארגנותם ל-היאבק למען הטבת תנאי עבודתם. מבחינה זו לא הצליחו מר מיכאל חזני ופקידיו להיות כתובת של הזדהות עבור הציבור המקצועי ש-עליו הם נסמכים.

השובתים השיגו שני דברים: הובטח לבחון את תביעתם להנהג-לת תפקידים חדש; ועדה שכתונה תשלים את עבודתה תוך ארבעה חודשים לכל המאוחר. חלק ממס-קנות הוועדה יופעל כבר בשנת תק-ציב זו. הגדרת התפקידים החדשה תיעשה בהתאם לכללים המקובלים בסולם השכר האקדמי. הישג שני: העלאות השכר שלהם יוחרגו מעבר לתקרת ה-35%. רשמית נקבע אמנם כי הסכם העבודה שייחתם עמהם (בימים הקרובים) יהיה כדוגמת ה-הסכמים עם האירגונים האקדמיים האחרים (לכאורה: לא יותר מ-35%); אולם למעשה הובטח לעוב-דים הסוציאליים כי הטבותיהם יהיו מעבר לגבול זה. פירסום התנאים עשוי לגרור הכחשות מצד המעסי-קים וההסתדרות אך הבטחות אלו היו בסיס להיסול השביתה. בפועל ינהג התהליך הבא: ייחתם הסכם שכר שיאפשר העלאות בשיעור של 35%. בעוד ארבעה חודשים תסיים ועדה מיוחדת את עבודתה ותיצור לוח תפקידים חדש לעובדים הסו-ציאליים ובעקבותיו סולם דירוג חדש. מערכת השכר החדשה תונהג בחלקה למפרע מאפריל 1973 וכך יגדל שכרם של העובדים הסוציאליים מעבר ל-35%.

הרכבת מאיימת על רחוב שרל לוץ

יום יום בחיפה

מאת אריה נשר

תושבי בלוקים כספר 33, 35 ו-37 בשיכון ותיקי ההסתדרות שבקצה רחוב שרל לוץ בבת-גלים בחיפה נתעוררו בוקר אחד ולא האמינו ל-מראה עיניהם. מול הבניינים ה-גדולים שנבנו בצפיפות בראשית שנות החמישים עמלים פועלים ער-בים ומקימים פיגומים עבור תחנת רכבת חדשה. התחנה זאת מקבילה לתחנת אגד החדשה המוקמת מהעבר השני של פסי מסילת הברזל. חרדה אחזה את התושבים. כל השנים הש-כינו למכבר רכבות אולם הפעם זהו משהו אחר.

"תחנת רכבת זה רעש ואוון יו-מם ולילה", אומרת הגב' סופיה גר-פונקל המתגוררת במקום זה עשרים שנה. "תחנת רכבת תביא תנועת כו-ניות וכלי רכב פרטיים ומכאורית להובלת סחורות לעוון ואנא אנו באים ?"

רצו התושבים לעירייה שלחו מכ-תבים והובטח להם כי יוקם קיר מבדיל בין בנין התחנה לאיזור ה-שיכון. חלפו עוד כמה שבועות ושוב התבשרו בשורה רעה: גושי הבניינים של שיכון הוותיקים גובלים בקצהו של רחוב שרל לוץ שהיה עד עתה רחוב בלי מוצא. למעשה הפך קצהו של הרחוב למגרש משחקים לילדים, ל-מגרש חניה בערבים ואף למקום התעמלות לתלמידי בית-ספר סמוך. עתה מתעתדת העירייה להעביר דרך רחוב לוץ חלק ניכר מהתנועה של תחנת הרכבת החדשה. משמעות ה-דבר הפיכת הכבר השקטה לעורק תנועה עירוני רועש ואוון כל שעות היום והלילה. "איך אפשר להשלים עם מצב של מגורים בסביבה כזאת כאשר כתלי התחנה מצויים במרחק של 15 מטרים בלבד מחלון דירתי" זועקת הגב' גרפונקל.

בעירייה אין מתרגשים כל כך מן הטענות. מסבירים לך כי תושבי ה-שיכון קצת מפונקים. אומרים לכך כי שיכון הוותיקים באיזור זה בנוי סביב גן עירוני נאה. יש מרחב מחיה. ובנוסף, כך מוסיפים, התוש-בים שבאו לגור כאן ידעו שהם באים להשתכן בקרבת פסי המסילה חיפה — תל-אביב. מהנדס במשרד מהנדס העיר ביקש לנחם אותי כי מדובר בהעברת רק חלק מתנועת כלי ה-רכב. אוטובוסים ומכוניות יחנו ב-חניון תחנת אגד הסמוכה שאליה יש גישה תת-קרקעית. "מה לעשות ? אי-אפשר לפתח את העיר מבלי ש-מישהו ייפגע ויקים זעקה".

התושבים אינם מוכנים להשלים עם הפיכת רחוב שרל לוץ לעורק תנועה ראשי. "נעשה כל מה שב-יכולתנו, נגייס עצמנו על הכביש ולא ניתן לשנות אותו", אומרים התושבים בעקבות אסיפה כללית שנ-ערכה לפני ימים אחדים.

★ ★ ★

הגרעון של התיאטרון

בקול צנוע גבורה בישר מנכ"ל התיאטרון החיפאי מר יעקב יסעור במסיבת עיתונאים העיניינית כי שנת הכספים 1972/73 הסתיימה בשנה טובה ומוצלחת בלי גרעון בתקציב התיאטרון, שבחזור הגיע ל-2.6 מי-ליון ל"י.

הודעה במשמעת זו מעוררת כמה תמיהות. מה הרבותא בכך שתקציב התיאטרון מאוזן כאשר קרוב למחי-ציתו מכוסה על-ידי סובסידיות של העירייה ומשרד החינוך והתרבות ? הרי כדי שלתיאטרון יהיה תקציב מאוזן מכניס לו מנהל מקצועי. מר יסעור הסביר כי מצב משביע רצון זה של חוסר גרעון קורה לראשונה זה עשר שנים. מדברים אלה רק ניתן להסיק כי עשר שנים נוהל ה-תיאטרון בדרך בלתי תקינה ובלתי מקצועית וצבר גרעונות (שכוסו על-ידי בלהת ככספי הציבור), על אף ההתכוונה הציבורית הגדולה והולכת משנה לשנה. במדינות מתוקנות היו מסלקים זה מכבר מנהל שהביא ת-יאטרון לעברי פי פחת מבחינה כל-כלית. לא כך בחיפה. כאן העלו את מר יסעור מדרגת מנהל למעמד של מנהל כללי.

כדי לרענן את זכרון הקוראים ר-אוי להזכיר כי מר יעקב יסעור לא היה מעולם מנהל מקצועי ולא הגיע להפקיד בעולם התיאטרון. הוא מי-לא תפקידים על ביכוח אחרות. הת-פרסם בשעתו כמזכיר הלחם של מפ"ם בחיפה אשר עמד בשנת 1950 בראש מערכה בחירות חריפה האר-סית נגד מועמדותו של אבא חושי המגהה לתפקיד ראש העירייה. לאחר הבחירות התפשרה מפ"ם עם אבא חושי ומר יסעור, בהתאם להסכם קואליציוני סודי, נתקבל לעירייה ל-מחלקת הפיתוח ועד מהרה הופקד על יחסי הציבור והפך לשופר של האיש שנגדו לחם פעם בשצף קצף. היה זה יסעור אשר ניהל את המשא ומתן עם יוסף מילוא על כינון ה-תיאטרון העירוני. ולאחר שחיפש ב-כל הארץ מנהל לתיאטרון — מינה את עצמו.

חלפו תריסר שנים עד שהתחיל התיאטרון העירוני לפעול במסגרת תקציבית מסודרת. דומה שמר יסעור למד את תפקידו. חבל רק שמחיר הלימוד עלה למשלמי המסים מאות אלפי לירות אם לא יותר מזאת.

★ ★ ★

ארוכה הדרך מלוד

בעוד שמחיפה ללוד אפשר להגיע במוניות ובאוטובוסים הנעשים דר-כם לירושלים, ארוכה הדרך מלוד לחיפה. אדם המגיע בדרך האוויר ללוד וממהר להגיע לחיפה באין לשכור מונית מיוחדת. האפשרות ה-אחרת היא לנסוע לתל-אביב ולהמ-שיך משם לחיפה — ביטול גדול לתיירים ולישראלים החוזרים מ-חו"ל.

הצעות של חברת מוניות חיפאית לכונן שירות קבוע מלוד לחיפה ו-חזרה נתקלו איישם בין גלגלי ה-ביורוקרטיה של מינהל התעופה ה-אזרחית עד אשר היוזמים נואשו מן הרעיון.

יתכן? דבר הסבירו לי כי חוסר שירות מוניות מלוד לחיפה במחיר סביר הוא אחד מגורמי פיגורה של חיפה בשטח התיירות.

עיר במצור

הירושלמים עקבו בתימהון אחר השתלטות "החזרה הכללית של המיצעד" על עירם, כשהשלטונות מגלים כלפיהם מידה תמוהה של זילזול

מאת גדעון אלון

ירושלים השלמה נראתה השבוע כעיר נתונה במצור כבד. מכיתה נגרמו בשעות הוסיכה על-ידי אנשי משטרה. אזרחים שלוים שיצאו מ-אולמות הקולנוע בתום ההצגה ה-שניה התקשו לפלס להם נתיב פנוי אל ביתם. צעירים שהמתינו בקוצר-רוח לאוטובוס של אגד אחרי 9.30 בערב, כדי להגיע למחוז חפצם ב-אחד מפרברי העיר, גילו להדהמתם כי התחבורה הציבורית הופסקה.

עיר במצור. חיילים חמושים בנשק ובמכשירי קשר נעו בכבישים המר-כזיים. חוליות חיבליה ניצבו חסרות אונים בצמתים כדי לכוון את נהגי המכוניות המבולבלים לנתיבים צד-דיים. שוטרים מצוידים בפנסים ניסו להסביר לנהגים כיצד להגיע לביתם בדרכים אלטרנטיביות העוקפות את המסלול.

עיר במצור. שלטים מאירי עיניים הוצבו בכל רחבי העיר: "רכב ש-יחנה בשעת החזרה יגרר", "אין כניסה לאחר 4 בבוקר ביום העצמ-אות", "אין עצירה מיום א' ב-22.00 עד יום ב' ב-15.00".

הציבור הביט בשלטים בתימהון כאילו נכבשה עירו בידי צבא האויב. הציבור עיין במודעות הגדולות ב-עתונים שבישרו, כי תיאסר תנועת כלי רכב במסלול המצעד ביום ה-עצמאות החל מ-4 בבוקר וכי תי-אסר חניה בליל המצעד; הציבור קרא שמבקשים ממנו להימנע משי-מוש ברכב פרטי בערב החג; הוא הבין שביום העצמאות יוכל להג-יע למצעד (אם לא יהיה בין "ה-מאושרים" שזכו בתואי מעבר) רק ברכב ציבורי, או ברגל.

*

חזותי בשלוש החזרות שקיים צה"ל לקראת המצעד השבוע. רב-בות נהרו מכל קצות העיר לחזות בסוסי הטנקים האימתניים, בג'יפים, בזחל"מים ובחיילים שצעדו באישון לילה לאורך המסלול. שוטרים מנעו את הגישה גם לרחובות הסמוכים למסלול, ואזרחים מכורבלים בשמי-כות ומטופלים בילדים נאלצו ללכת מרחק רב, יחסית, כדי להגיע ל-כביש "האספלט שנגנב" בשרשראות השריון.

שעה ארוכה לפני מועד החזרות ניתבו השוטרים את הרכב הפרטי לכבישים צדדיים ולא הסתפקו ב-חסימת העורקים הראשיים עת קצרה לפני המצעד. גם הזרמת המידע ל-ציבור על סדרי התנועה החדשים לקתה בחסר. רבים לא ידעו באיזו שעה נפסקת התנועה הציבורית ול-איזה רחובות תיאסר הכניסה, שכן כל הפרסומים התייחסו לסדרים ב-ערב החג וביום העצמאות. על סד-רי התנועה בעת החזרות נמסר מידע קצר ובלתי-ברור ברדיו, ותו לא.

במודעות שפורסמו בעתונים על-ידי המפקח על התעבורה במשרד התחבורה נאמר, כי "עקב הארועים יהיה הכרח להגביל את התנועה ב-ירושלים בצורה מאורגנת. … הציבור מתבקש להתאים את נסיעותיו לסד-רי התנועה המיוחדים שנקבעו לו על-מנת למנוע עגמת-נפש כאשר מחסומי המשטרה המוצבים בכבי-שים לא יאפשרו לו להמשיך בנסי-עתו לירושלים".

אין ספק שלציבור נגרמה עגמת-נפש בעת החזרות, אשר תיגבר ותת-עצם קרוב לוודאי בעת המצעד ביום העצמאות; שכן כיצד יסלקלו עצ-מם הורים עם טפם אל המסלול כש-לרשותם רק שני קווי אוטובוסים שיופעלו בחג ואשר תחנתם הסו-פית תהיה במרחק רב יחסית מן ה-מסלול? כיצד יגיעו הרבבות שיצפו במצעד מן המסלולים חזרה לבי-תם, בבירה ולשאר ישובי הארץ כש-הם אנוסים להידחס באוטובוסים ציבוריים, משום שלא יוכלו לעלות לבירה עם מכוניותיהם הפרטיות?

*

נראה שההנאה מצפיה במצעד צה"ל תהיה מהולה במטען לא מבו-טל של עצבנות, מתח, רוגז ומתח.

יו"ר הועדה להגיגות יום העצמ-אות מר יהודה אילן הודה באחרו-נה, כי מעצבי המסלול התחבטו רבות ונתקלו בים של קשיים, נוכח ממדי הבינוי הניכרים בירושלים. לדבריו לא ניתן יהיה לאפשר ליותר מ-7000 מכוניות פרטיות לחנות … מסתבר … במגרשי חניה בסמוך לבימות המוזמנים שב-מזרח העיר. מר אילן הדגיש, כי ל-הבא הוא מסופק אם ניתן יהיה בכלל לקיים את מצעד צה"ל בבי-רה. לעומת זאת בתל-אביב, בחיפה ובבאר-שבע ניתן יהיה להתגבר על קשיי התנועה והחניה ביתר קלות. אולם הממשלה החליטה מתוך שיקו-לים פוליטיים שיש לקיים את המצ-עד בבירת ישראל, וזה הקו שהנחה גם את צה"ל, המשטרה, מרכז ההס-ברה וכל שאר הגורמים שחברו יחד כדי להכתיר בהצלחה מירבית את המצעד, תוך התעלמות כמעט מוח-לטת מנוחיות הציבור שיבקש לח-זות במצעד, על חשבון הפגנת כחו ועוצמתו של צה"ל.

*

איננו יודע כיצד יתייחס הציבור לזלזול שהשלטונות הפגינו כלפיו. יעודו של עם ישראל בעיני המאר-גנים למלא לכל היותר תפקיד של סטטיסט בהצגה היקרה, בה ימלאו המטס האווירי, הטנקים והחיילים הסדורים בשורות ישרות כסרגל, את התפקיד המרכזי. את מורת רוחו נוכח הסדרים הלקויים יכול הציבור להפגין על-ידי צפיה במצעד צה"ל כשהוא ניצב על כורסא רכה עם כוס קפה בביתו, באמצעות מקלט הטלוויזיה; אילו היו המדרכות לאו-רך המסלול בן שבעה הקילומטרים ריקות מאדם, אילו היו בימות ה-מוזמנים קרחות … אולי היה משהו … בציבור על כל … ורבריו ובעצמת … מה לה.

אולם הנהירה ההמונית לחזרות שהתקיימו שלוש פעמים השבוע בש-עות הקטנות של הלילה, מעיד כי חרף הקשיים, אי הנוחות, הסבל וה-זלזול יגדשו המסלולים בציבור רב-גוני מכל קצות הארץ. כי זאת לד-עת, הציבור משלה את עצמו, כי המצעד מתקיים עבורו ולכבודו ול-כן יעשה כל מאמץ כדי לחזות בו. המארגנים ניצלו עובדה זו עד תום ותוך תהירה למניעת האנדרלמוסיה ששררה בבירה לפני ואחרי המצעד ב-1968 הם מצאו נוסחה מצויינת שהמוטו שלה שהמטרה מקדשת את כל האמצעים. גם כשהמדובר בפגי-עה וזילזול בציבור פטריוטי.

המערכה השישית של בעלי חמשת האותות

מאת רן כסלו

פקידים מזלזלים בוותיקי מלחמות ישראל

קיים בארץ מועדון אכסקלוסיבי שכרטיס כניסה אליו אי אפשר לק-נות בכסף. אפילו הפרוטקציה ה-גבוהה והקשרים הנכונים בקומות הנכונות — אין בכוחם להעניק זכות השתייכות למועדון זה.

זהו "מועדון חמשת האותות" — רק לאנשים שהוענקו להם אותות השתתפות בכל חמש המערכות ה-עיקריות להקמת המדינה ולשמירה על קיומה: אותות ההגנה, המשמר, ההתנדבות, הקוממיות ומבצע סיני. חלק מחברי המועדון עונדים גם את האות השישי — של מלחמת ששת הימים — אך האות הזה בא בתוספת בלבד לחמשה הראשונים.

עיון חטוף ברשימת 217 חברי ה-מועדון שעודם בחיים מראה שלרוב אין שמותיהם אומרים הרבה לקהל הרחב. אך הם חתך מייצג של ה-אוכלוסיה הישראלית: מחברי כנסת עד פקידי בנק ובעלי מלאכה. אנשי משטרה — מרב-שוטר עד למפקח הכללי בגימלאות — מר פנחס קופל. בעלי דרגות שונות בשרות סדיר בצה"ל — עד לסגני-אלופים ואלו-פים (מיל'). אנשי אוניברסיטאות, כלכלנים, עורכי דין, סוציולוגים, מנהלי משרדים, יבואנים, קבלנים ונהגים. חברי-קואופרטיבים לתח-בורה ואנשי קיבוצים.

* * *

מאז הוקם "מועדון חמשת האו-תות" — תודות לשגעונו האישי של נשיא המועדון, מר יצחק ליבני — נמצא המועדון במלחמה מתמדת. זו-הי המערכה הששית של משתתפי חמש המערכות. ותיקי מערכות צב-איות אינם לוחמים הפעם בשדה ה-קרב ולא בנשק חם. המערכה מתנ-הלת במישור אדמיניסטרטיבי בל-בד הנשק הוא מכתבים וטלפונים. זו כנראה הסיבה שבמערכה הששית נחלו הלוחמים הוותיקים כישלון חרוץ.

דרישתם של חברי המועדון היא שיוכר בהם כזכאים להשתתף בטכ-סים ממלכתיים רשמיים להנצחת מל-חמות ישראל. הקרב על הזכות מת-חדש כל פעם כאשר מתארגן המצעד של יום העצמאות. היעד להתקפות הבלתי-מוצלחות של בעלי חמשת האותות הוא בימת המצעד — או, במלים פשוטות יותר — זכותם ל-קבל הזמנות לבימה זו.

ברשותו של נשיא המועדון, מר לבני, תיק עבה של התכתבות בנו-שא זה, במשך שנים רבות. יש בי-ניהם מכתבים לשר הבטחון, לראש הממשלה ואף לוועדת השרים לענייני טכסים.

יש בתיק ההתכתבות של מר לבני מכתב גם הוא (מינואר 1967) ה-אומר שהבעיות העיקריות של חברי המועדון כאילו נפתרו. במכתב ש-נשלח מלשכתו של לוי אשכול ז"ל — כשר הבטחון — נאמר: בשלב זה נוכל להיענות לבקשותיכם ע"י מתן זכויות לכל אחד מחבריכם ב-שני הסעיפים הבאים: א. הענקת כרטיס לאירועי יום העצמאות; ב. מתן זכויות לקניה בשקם.

על סמך סיכום זה כנראה קיבלו

יהודה אילן

חברי המועדון הזמנות לבמת המצעד ב-15 במאי 1967. אך המלחמה ה-קרה בין הלוחמים הוותיקים לבין הפקידים התחדשה כבר שנה לאחר מכן — לקראת מצעד הניצחון של 1968. על כך מעיד מברק שנשלח אז על ידי יו"ר המועדון מר עמיהוד תבור לראש הממשלה (לוי אשכול ז"ל): "יו"ר ועדת הגיגות יום ה-עצמאות עושה פלסתר את הוראו-תיך כשר הבטחון על הענקת הזמ-נות לבמת המצעד לחברי המועדון. הוא מסרב לבצע הוראה בטענה 'אינכם ראויים לקבל הזמנות'. אנו דורשים ביצוע מיידי של הוראותיך והתנצלות יו"ר הועדה."

ההתנצלות המבוקשת לא נתקב-לה. אך התקפת-נגד של חברי המו-עדון הביאה לנצחון זמני — הזמנות הועברו ממש ברגע אחרון, עד שלא הספיקו להגיע לידי חברי המועדון וועד המועדון החליט להחרים את מצעד צה"ל.

אך היה זה שוב ניצחון זמני בל-בד. לקראת מצעד יום העצמאות ב-1973 נתחדשה המריבה במלוא הקפה … של יו"ר ועדת יום העצמאות לנשיא מועדון חמשת האותות: "מאחר בהוזה קבלה במכתבכם ד'

העתק מכתב של לשכת מנכ"ל מש-רד הבטחון. לצערי, לא נוכל לסייע בידכם השנה." ושוב סדרה של מכ-תבים מהמועדון לראש הממשלה (תשובת לשכתה: הננו מטפלים ב-מכתבך ותשיב לך עניינית לאחר שובה של ראש הממשלה מחו"ל. ראש הממשלה חזרה. תשובה ענ-יינית לא הגיעה).

* * *

האיש העומד איתן כסלע נגד הת-קפותיהם של ותיקי חמשת המער-כות הוא — לדברי מר לבני — מנהל מרכז ההסברה ויו"ר ועדת יום ה-עצמאות, מר יהודה אילן. מר אילן היה האיש שנגדו נשלח המברק ב-אפריל 1968 ללשכתו של מר לוי אשכול ("יו"ר ועדת הגיגות יום העצמאות עושה פלסתר את הוראו-תיך...") והוא האיש שהשיב במכ-תב קצר ומסקני השנה ("לצערי לא נוכל לסייע בידיכם"...).

בשיחה אתי הסביר מר יהודה אי-לן את סירובו בקרירות ובלי סנ-טימנטים. הנימוקים שלו היו מבוס-סים על מספרים — ואת המספרים אי אפשר להתקיף ברגשות.

השנה יש רק(!) 55 אלף מקומות על בימת המצעד. המקומות אלה מ-חולקים לפי מפתח מדוייק: 18 אלף — דרך משרד הבטחון לנכי צה"ל ולמשפחות שכולות; 18 אלף — ל-תיירים; 7,500 — לעולים חדשים; 5000 — לצה"ל. מהיתר יש לחלק מקומות לממשלה, הסוכנות, כנסת, סגל דיפלומטי, שופטים, עיריית ירושלים, משרד הבטחון. החשבון ברור: אין בו מקום לכ-200 איש שהקריבו רבות למען הישוב והמ-דינה.

אפילו אם המספר הראלי של ה-הזמנות הוא הרבה יותר קטן מ-200, הרי כמחצית של חברי מועדון חמשת האותות מקבלים הזמנות ב-דרכים שונות ובזכות תפקידיהם. מי שלא יקבל, אלה הם פקידי הבנקים, הנהגים, הקיבוצניקים והמושבניקים שביניהם.

* * *

יש משהו מביך מאוד בפרשה זו. זהו ניצחון מבריק של ביורוקרטיה לא רק על רגש הצדק האלמנטרי, אלא גם על ההגיון הבריא.

ויש גם משהו מעליב. מעליב לא רק לאותם 217 חברי "מועדון חמ-שת האותות", "העומדים לצבי ב-כבוד", אלא גם למדינה, החייבת להם אולי לא כל כך הרבה כמו ל-פקידי הממשל, אך בכל זאת — קצת היא חייבת להם.

מתקני מזוג אויר משוכללים

במפעלי תעשיה,
במשרדים, באולמות,
בחנויות, בוילות ובדירות
ציוד קרייר אוריגינלי
תכנון מעולה
התקנה מקצועית
מלאי ציוד וחלקי חילוף
שרות 24 שעות ביממה
תל-אביב,
טל. 623795
דרך פתח-תקוה 14,
טל. 611866

THE FIRST NAME IN
Carrier
AIR CONDITIONING

אוירם בע"מ

רכוש דירה נפלאה

אנו בונים בשני אזורי היוקרה של חיפה דירות נפלאות שבודאי יתאימו גם לך.

- **נוות שאנן** — דירות רווחה בבנין רב קומות (מתחילה המכירה לשלב ב').
- **כרמל** — דירות גג מקסימות הנשקפות לנוף מרהיב עין.

בשני האזורים בנויות הדירות בסטנדרט גבוה ומודרני.

- הסקה והספקת גז מרכזית
- הכנה לטלפון חוץ
- חניה צמודה, שרותים כפולים.
- אנטנת טלוויזיה מרכזית
- משכנתאות בלתי צמודות

בסביבה הקרובה: חנויות, גני ילדים, ומגרשי משחקים.

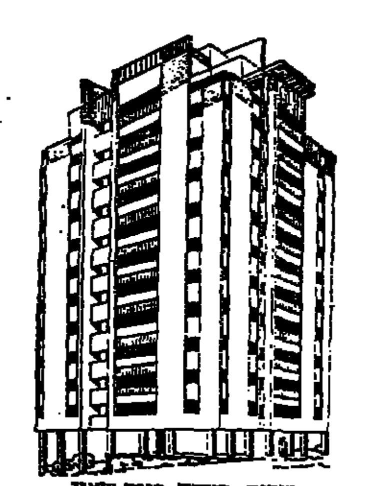

דירות רווחה בנוה-שאנן

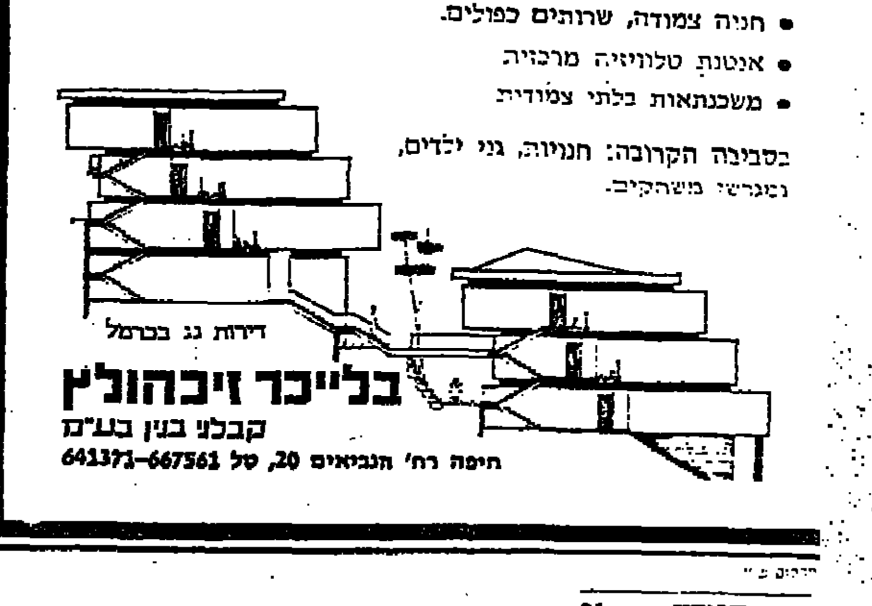

דירות גג בכרמל

בלייכר זיבהולץ
קבלני בנין בע"מ
חיפה רח' הנביאים 20, טל 641371-667561

مكان الأصل

مكزامن الأمل

הלוח הכפול — הארץ — ידיעות אחרונות

המשרד הראשי: שדרות רוטשילד 76, תל־אביב
טלפונים: מחלקת מודעות 614808, 614955, 612495
המחיר: יום חול: 1.00 ל"י לשורה / יום ו׳: 1.20 לשורה

למוסד ציבורי בירושלים
דרושים
מנתחי מערכות
לתכנון בנק נתונים בהיקף לאומי

התפקידים המוצעים:

● **3 מנתחי מערכות בכירים**
בעלי ניסיון של לפחות 6 שנים בתכנון מערכות ע.נ.א. גדולות ובניהול צוותי עבודה רב־דיסיפלינאריים

● **3 מנתחי מערכות זוטרים**
בעלי ניסיון של לפחות 3 שנים בתכנון מערכות ע.נ.א. בינהליות.

חלק מן התפקידים מוצעים כמשרות קבע, חלקם לתקופות מוגבלות של 2־3 שנים. תנאי העבודה יקבעו בהתאם לכישורי העובדים שיבחרו.

● בהצעות נא לפנות לת.ד. 7170 ירושלים, בצירוף קורות חיים מפורטות.

— סודיות מובטחת —

למפעל חדיש בתל־אביב
דרושים לעבודה מעניינת
כרסומנים
תנאים טובים
ת.ד. 86 ת"א

מתפנה בקרוב
קצין בטחון
בעל נסיון רב
בהצעות רציניות נא לפנות לת.ד. 36384 תל־אביב.

למפעל חדיש בת"א
דרושים לעבודה מעניינת
חרטים
תנאים טובים
ת.ד. 86 ת"א

אמנים מאוחדים בע"מ

מטובי בתי הדפוס לעבודות צבע בארץ. העובד בשיטות וציוד מהחדישים ביותר כולל מספר מחשבים אלקטרוניים ולהפרדות צבעים ואמצעי פיתוח אוטומטיים.

אנו מתרחבים ומחפשים

צלמי אופסט

בעלי ידע ונסיון בצילומי קו ורשת (רצוי ידע בהפרדת צבעים), כדי להצטרף לצוות המומחים שלנו.

אנו נבטיח את המועמדים המתאימים להפעיל ציוד מהחדיש ולעבוד על פי השיטות החדישות.

לשם אינפורמציה נא לפנות אל:
אמנים מאוחדים בע"מ
רח׳ אלנבי 111 תל־אביב
טלפונים: 624898, 615374
או קרית־אריה (מפעל) טל. 915063

למפעל מזון בפתח־תקוה
דרושים
1. חשמלאי אחזקה עצמאי
2. מחסנאי טכני בעל נסיון
נא לטלפן 912130 מ־9.00 עד 17.00

לחברה מסחרית מבוססת בתל־אביב
דרוש משקיע פעיל
השקעה נדרשת בין 200,000 ל־300,000 לירות
בהצעות רציניות נא לפנות: ת. ד. 21095 תל־אביב

אטמור EDDERS
מזוג אויר בע"מ

אטמור מזוג אויר בע"מ
דרוש
מסגר מעולה
תנאים טובים למועמד המתאים
לפנות טל. 228166—03

למוסד ציבורי גדול
דרושים
מהנדסי אלקטרוניק
לניהול פרויקט בקנה מידה גד בתחום פיקוד ובקרה
מקום העבודה: תל־אביב
תנאי השכר יקבעו לפי כישורי המועמד
בעלי ניסיון של לפחות שנתיים בשטח ובקרה מתבקשים להגיש הצעותיהם בליווי קורות חיים ותאור מפורט של נסיון ורקע צבאי לת.ד. 7061 תל־אביב 15 (097) עד יום 18.5.73.

למפעל גדול בענף המזון בנס־ציונה
דרושים
* מחסנאי עצמאי
לחומרי גלם ואריזות
לניהול רישום והזמנות ספקים
* איש אחזקה
בעל נסיון
לעבודה בשתי משמרות
— תנאים טובים למועמדים המתאימים —
לפנות בטלפון: 844166 — לנחום
— סודיות מובטחת —

למפעלנו בדרום דרושים:

א. טכנאי/הנדסאי כימיה
להפעלה מקצועית־ניהולית: התמחות בכימיה אנאורגנית, כושר ניהול צוות עובדים

ב. מנהל אגף אחזקה
מהנדס מכונות; רצוי נסיון כמהנדס אחזקה במפעל; ניהול צוות מקצועי

ג. מנהל חשבונות בכיר
אחראי לניהול מערכת החשבונאות במפעל

ד. מנהל כח אדם
עם נסיון בתפקיד דומה במפעל בינוני

ה. מחסנאי טכני

ו. מכונאי
רצוי 2—3 שנים בבי"ס מקצועי; אפשרות השתלמות בחו"ל

ז. פקידה ראשית
עם ידיעת השפה האנגלית (אפשרי לקצרנה משוחררת)

ח. פקיד יצור
לתכנון היצור ולמעקב אחר בצוע הזמנות

תנאים טובים ואוירה חברית במפעל חדיש ומשוכלל — אפשרויות קידום — תינתן עזרה בדיור.

לפנות בכתב יד לת. ד. 5043, אשקלון.

דרוש
פקיד ביקורת והפעלה
אחרי שרות צבאי לביצוע עיבוד נתונים רצוי בעל ידע במערכות הפעלה תנסיון בהכנת עבודות וביקורת. התפקיד כרוך בנסיעות מקומיות.
נא לפנות בכתב למחלקת המנגנון, אביק בע"מ, תעשיות כימיה ופרמצבטיות ת.ד. 2077 רמת־גן 52100.

ערד תעשיות כימיות בע"מ

דרושים
מפעילי מתקנים

* עבודה מעניינת
* תנאי שכר מצוינים
* תנתן עזרה לדיור

אם אתה
בעל השכלה של 10—11 שנות למוד
בעל כושר בריאות תקין
לאחר שרות צבאי

פנה אלינו עוד היום ותוזמן לראיון
כתובת לפניות:
ערד תעשיות כימיות בע"מ
מחלקת כח אדם
מישור רותם ד.נ. ערבה
טלפון 91121־057

דרושים

*** מהנדס מכונות**
לעבודה בתחום מערכות אלקטרוניות.
נדרש נסיון של שנה לפחות בעבודה הנדסית דומה.

*** מהנדס אלקטרוניקה**
לעבודה בפיתוח מערכות מתוחכמות.
נדרש נסיון של שלוש שנים לפחות בעבודת תכנון.

*** מהנדס אלקטרוניקה**
בעל התמחות בשטח האנטנות והמיקרוגלים.

*** טכנאי אלקטרוניקה**
לעבודה בפיתוח מערכות מתוחכמות.
נדרש נסיון קודם של חמש שנים לפחות בעבודה דומה.

מקום העבודה: אזור חיפה.

המעוניינים יכתבו לת.ד. 3279, חיפה (עבור 34) ויצרפו קורות חיים, השכלה, נסיון מקצועי ומס׳ טלפון להתקשרות.

לעבודת תאום ופקות בצפון הארץ
דרושים:
1. מהנדס בנין/אזרחי.
2. מהנדס חקלאי (בנין ומים).
3. הנדסאי/טכנאי בנין.
התנאים בהתאם לכישורי המועמד.
לפנות בכתב יד עם פרוט השכלה ונסיון לת. ד. 22108 תל־אביב 61220.

לביח"ר ויטמן
איזור התעשיה חולון
דרושים
1. **מנהל עבודה** -
לעבודה ב־2 משמרות עם נסיון בתעשית מזון.
2. **מחסנאי** -
לשהורה מוגברת עם טיפול ואחריות על בתי הקירור.
3. **נהג** -
מנוסה עם רשיון למשא כבד.
תנאים טובים למועמד המתאים.
לפנות טל. 844166 למנהל מח׳ כח אדם, לקביעת ראיון.
— סודיות מובטחת —

מלון שרתון ת"א
דרושים
✶ **חשמלאי**
עם רשיון ממשלתי לעבודה במשמרות
✶ **שרברב**
לעבודה במשמרות
✶ **מזנונאיות**
לעבודה במשמרות
✶ **כובס**
נא לפנות למחלקת כח אדם, כל יום, בין השעות 10.00—12.00 בבוקר

S. D. A.
סיינטיפיק דאטה אפליקיישן בע"מ
לחברת מחקר במדעי החברה
דרושה מזכירה ראשית
שפת האם — עברית —
ידיעת השפה האנגלית רצויה.
משרד מודרני, במרכז תל־אביב, אוירה נעימה, תנאים טובים, יום עבודה שלם.
לפנות: S.D.A. ת. ד. 56 סביון.

מוסד ויצמן לפרסומים במדעי הטבע ובטכנולוגיה ירושלים
מחפש מועמד או מועמדת לתפקיד
עוזר לעורך
בעריכת פרסומים מדעיים בשפה האנגלית
במשרה מלאה
דרישות המשרה:
✶ שליטה בשפה האנגלית על בוריה.
✶ ידיעת השפה העברית.
✶ עדיפות תינתן למועמדים בעלי רקע במדע
✶ נסיון קודם אינו הכרחי.
●
על המעונינים לפנות בכתב־יד, בשפה האנגלית, למוסד ויצמן לפרסומים במדעי הטבע ובטכנולוגיה, ת"ד 801 ירושלים 91000.

דרוש
מתכנת במחשב 360/20
עם נסיון של 3 שנים לפחות
תנאים טובים למועמד/ת המתאים/ה
סודיות מובטחת
בקשות מועמדים יש להפנות לת. ד. 2581 תל־אביב, עבור מחלקת המנגנון, או לפנות אישית למפעל, בין השעות 8.00—15.00 ,,שמשון" פתח־תקוה, קרית אריה, מול בי"ח בילינסון. אוטובוסים 62, 51 כתל־אביב.
שמשון פתח־תקוה

למשרד עורכי־דין בירושלים
דרושה מזכירה
במשרה מלאה או חלקית
לפנות בכתב בצרוף נסיון וקורות חיים לת. ד. 835 ירושלים.

לחברת חמי טבריה
דרושים
*** מנהל טכני**
בעל נסיון
*** מנהל/ת חשבונות**
הבולט/ת בגרמנית
לפנות לחברת חמי טבריה חמה, טבריה, טלפון 21967/8—067.

למלון בתל־אביב
דרושים:
מנהל חשבונות ראשי
עם נסיון של שנתיים לפחות.
מזכירה כתבנית
עברית אנגלית.
למשרה מלאה.
נא לפנות בציון קורות חיים ופרטים על הנסיון לת.ד. 2136 תל־אביב, מיקוד 61000, עבור ,,מלון". רצוי לציין מספר טלפון אם יש.
— סודיות מובטחת —

דרוש/ה למשרד להנדסת בנין בצפון תל־אביב
1. **שרטט/ת קונסטרוקציות**
2. **הנדסאי/ת קונסטרוקציות**
בעל/ת נסיון, למשרה מלאה בלבד.
תנאים טובים למועמד/ת המתאים/ה
לטלפן 443854, תל־אביב מ־16.00 עד 19.00

חברת ביטוח גדולה בתל־אביב
מציעה משרה מעניינת:
1. פקיד/ה לקבלת עסקים ולהכנת פוליסות בענף האלמנטרי.
2. כתבנית פוליסות בענף האלמנטרי.
נא לפנות בכתב בצרוף קורות חיים ונסיון קודם לת. ד. 514 תל אביב. לציין: עבור — חברת ביטוח.

חברה להנדסה ולתעשיה בע"מ
דרוש
מחסנאי לחלקי חלוף
נא לפנות בטלפון מס׳ 822926 ת"א בשעות 8.00—15.00

למשרד אדריכלים
דרושה נערה
לעזרה במזכירות
להתקשר טלפונית 236369 בין השעות 8.00—1600

דרוש
מהנדס אלקטרוניקה
בעל נסיון מעשי של 3 שנים לפחות בפתוח מעגלים וספקי מתח גבוה לציוד מוטס
✶
מועמדים מתבקשים לפנות בכתב אל מנהל כח־אדם
— סודיות מובטחת —

דרושים ל־ GALA
1. **פקיד תאום שרות**
בעל ידע בסיסי באנגלית.
2. **פקידה אנגלית/עברית**
היודעת להדפיס ב־2 השפות.
3. **פקיד/ה**
בעל/ת ידע בבסיסי בהנהלת חשבונות, רצויה ידיעה בהדפסה.
4. **טכנאי מכונות כביסה**
בעלי נסיון או מתלמדים בעלי רקע טכני.
5. **עובד כללי**
שיקבל הכשרה במקום.
6. **מחסנאי טכני**
בעל רקע בעבודה טכנית.
לפנות למפעלי יבוא ויצוא, רח׳ החשמונאים 107 תל־אביב, בין השעות 15.00—17.00.

כלל־טקס שיווק מוצרי כותנה בע"מ
דרושים
מנהלי/ות חשבונות סוג 3:
א. למחלקת לקוחות
הדרישות:
1. ידע בהתאמת לקוחות ובנקים.
2. נסיון של שנתיים.
ב. לניהול קופה
1. ידע ברישומי קופה, הכנת הפקדות לבנקים והתאמות.
2. נסיון בניהול קופה בהיקף גדול.
נא לפנות בכתב יד לכלל־טקס בע"מ, רחוב יהודה הלוי 62, תל־אביב.

משרד החינוך והתרבות
מינהל החינוך
המחלקה לכח אדם בהוראה
מיכרז תשל"ד/2 עד
משרות ממונים על חטיבות־ביניים
בבתי־ספר על־יסודיים שש־שנתיים בתשל"ד

1. אנו מביאים לידיעת ציבור עובדי ההוראה רשימה של משרות בממונים על החטיבות הביניים בבתי־ספר על־יסודיים שש־שנתיים הפנויות לקראת שנת הלימודים תשל"ד. הודעה זו ניתנת על דעת רשויות החינוך המקומיות הנוגעות בדבר.
2. התכונות הנדרשות מן המועמדים:
א. השכלה אקדמאית בתואר ב.א. או ב.ס. רצוי מ.א. או מ.ס.
ב. רשיון הוראה קבוע לבית־ספר על יסודי או השכלה פדגוגית מושלמת בבית מדרש למורים דו שנתי;
ג. ניסיון בהוראה בבית ספר על יסודי ובכיתות ז׳—ח׳ של בית הספר היסודי, של 5 שנים לפחות שבהן הצליח המועמד בהוראה ובחינוך;
ד. כושר הדרכה בעבודה פדגוגית;
ה. ניסיון בפעולה עם תלמידים בגיל ההתבגרות;
ו. ידיעה של עקרונות המינהל החינוכי; ידיעה של חוקי החינוך ותקנות החינוך;
ז. כושר הבעה בכתב ובעל־פה;
ח. כושר לקיים מגע עם מוסדות מבחוץ, עם רשויות ציבוריות, עם הלמידים ועם ההורים;
ט. כושר לנהל צוות ולקיים יחסי עבודה תקינים.
3. רשאים להציע את מועמדותם גם מורים שאינם ממלאים אחר כל הדרישות בתחום ההשכלה הנזכרות, בתנאי שיוכיחו את יכולתם להשלים את החסר בהשכלה במועד סביר.
4. תנאי ההעסקה של המועמד שייבחר יהיו לפי ההסכמים וההסדרים שייקבעו בנדון.
5. המעוניינים להציע את מועמדותם ימלאו טופס בקשה למשרת ממונה על חטיבת ביניים בבתי הספר שאפשר לקבלו בכל לשכה מחוזית של משרד החינוך והתרבות. העתק אחד יישלח אל מנהל המחוז שבו נמצאת המשרה הפנויה, והעתק השני — אל המפקח על בית הספר שבו מועסק המועמד. מועמדים שהגישו בקשות למיכרזים קודמים ומעוניינים במיכרז זה צריכים למלא טפסים בג"ל מחדש.
6. א. מינוי ממונה על חטיבת ביניים ממלכתית דתית טעון אישור המועצה לחינוך ממלכתי־דתי לגבי התאמתו למשרה הנדונה בבחינה דתית.
ב. המועמדים יוזמנו, לפי הצורך, לשיחה עם ועדת בוחנים.
ג. מועמדים שיזכו במיכרז יחויבו להשתתף בהשתלמויות שייקבעו על־ידי משרד החינוך והתרבות.
ד. היום האחרון לקבלת בקשות בלשכות המחוזיות הוא יום רביעי י"ד באייר תשל"ג (16 במאי 1973).
בקשות שישאו חותמת דואר כתאריך שלאחר מועד זה לא יתקבלו.
הצעות בתמיכות לשינויים בנוגע הוויכוח ההתקנות יש לשלוח אל מנהל האגף, ת. ד. 7026, הקריה, תל־אביב.

רשימת חטיבות הביניים

מחוז	ישוב	שם חטיבת הביניים
ירושלים המרכז	מבשרת ציון	חטיבת הביניים הממלכתית־דתית
	אבן יהודה שמואל	חטיבת הביניים הממלכתית דתית ע"י ישיבת בני־עקיבא
	כפר חב"ד	חטיבת־ביניים ממלכתית־דתית (לבנים)
	כפר חב"ד	חטיבת־ביניים ממלכתית־דתית ,,בית־רבקה" (בנות)
	נחלים	חטיבת־ביניים ממלכתית־דתית ע"י ישיבת בני־עקיבא
	צפריה	חטיבת־ביניים ,,אלפנה צפריה"
	רחובות	חטיבת־ביניים ממלכתית בביה"ס תיכון חדש
חיפה	קרית־ים	חטיבת־ביניים ממלכתית בביה"ס התיכון המקיף ע"ש רוזין
הצפון	מגדל העמק	חטיבת ביניים ממלכתית דתית (לשנה עם אפשרות הארכה)
אגף החינוך ההתיישבותי	מרכז שפירא	חטיבת־ביניים ממלכתית־דתית בביה"ס העל־יסודי המקיף הדתי ,,ספירי"
	מועצה אזורית עזתה	חטיבת־ביניים ממלכתית דתית בביה"ס המקיף הדתי לבנות ,,קרית חינוך צוהר"
	באר־טוביה	חטיבת־ביניים ממלכתית בביה"ס האזורי המקיף העל יסודי השש־שנתי

משרד החינוך והתרבות
מינהל החינוך
המחלקה לכח אדם בהוראה
מיכרז תשל"ד/2 עד
משרות ניהול
בבתי־ספר על־יסודיים שש־שנתיים בתש

1. אנו מביאים לידיעת ציבור עובדי ההוראה רשימה של משרות בבתי־ספר על־יסודיים שש־שנתיים, הפנויות לקראת שנת הל"ד. הודעה זו ניתנת על דעת רשויות החינוך המקומיות בדבר.
2. התכונות הנדרשות מן המועמדים:
א. השכלה אקדמאית בתואר ב.א. או ב.ס., רצויה השכלה של מ.א. או מ.ס.; בבי"ס דתי — רצויה. נוסף לאלה, השכלה תורנית;
ב. רשיון הוראה קבוע לבית ספר על־יסודי;
ג. 5 שנות ניסיון בהוראה בבית־ספר על־יסודי בארץ, שבהן הצליח המועמד בהוראה ובחינוך, או 5 שנות ניסיון בהוראה בבית ספר תיכון יהודי בחוץ־לארץ, ושנת ניסיון אחת, לפחות, בהוראה בבית ספר תיכון בחוץ־לארץ או 5 שנות ניסיון בהוראה בבית ספר תיכון בחוץ־לארץ וניסיון אחת, לפחות בהוראה בארץ — בתנאי שהמועמד השכלה יהודית בסיסית (בבית ספר דתי: השכלה תורנית); ניסיון בהוראה בכיתות ז׳—ח׳;
ד. ניסיון במינהל חינוכי או במינהל כללי, כגון: סגנות, בהנהלת המחלקה ערכות, ניהול פנימיה; או: ניסיון (כגון: ריכוז מקצוע, הדרכה בבית מדרש למורים, ניהול השתלמות)
ה. ידיעה של עקרונות המינהל החינוכי, ידיעה של חוקי ותקנות החינוך;
ו. כושר הבעה בכתב ובעל־פה;
ז. כושר לקיים מגע עם מוסדות מבחוץ, עם רשויות ציבוריות, עם התלמידים ועם ההורים;
ח. כושר לנהל צוות ולקיים יחסי עבודה תקינים.
3. רשאים להגיש את מועמדותם גם מורים שאינם ממלאים את הדרישות בתחום ההשכלה הנזכרות, בתנאי שיוכיחו את יכולתם להשלים את החסר בהשכלה במועד סביר.
4. תנאי ההעסקה של המועמד שייבחר יהיו לפי ההסכמים שייקבעו בנדון.
5. המעוניינים להציע את מועמדותם ימלאו טופס בקשה למשרת מנהל בית־ספר על־יסודי שש־שנתי, בשני העתקים, שאפשר לקבלו בלשכה מחוזית של משרד החינוך והתרבות. העתק אחד יישלח אל המחוז, שבו נמצאת המשרה הפנויה, וההעתק האחר יישלח אל בית־הספר שבו מועסק המועמד.
מועמדים שהגישו בקשות למיכרזים קודמים ומעוניינים במיכרז צריכים למלא טפסים בג"ל מחדש.
6. א. מינוי מנהל בבית־ספר דתי טעון אישור המועצה לחינוך ממלכתי דתי לגבי התאמתו למשרה הנדונה בבחינה דתית.
ב. המועמדים יוזמנו, לפי הצורך, לשיחה עם ועדה בוחנים.
ג. מועמדים שיזכו במיכרז יחויבו להשתתף בהשתלמויות שייקבעו על־ידי משרד החינוך והתרבות.
ד. היום האחרון לקבלת בקשות בלשכות המחוזיות הוא יום רביעי י"ד אייר תשל"ג (16 במאי 1973).
בקשות שישאו חותמת הדואר כתאריך שלאחר מועד זה לא

רשימת בתי־הספר העל־יסודיים השש־שנ

מחוז	ישוב	שם ביה"ס
המרכז	רחובות	התיכון החדש
	יבנה	בית־הספר התיכון המקיף הדתי
הצפון	טירת־כרמל	בית־הספר התיכון המקיף הדתי
	בית־שאן	בית־הספר העל יסודי השש־שנתי הדתי (על המועמד שייבחר להפקיד להנהלת בית־שאן).

לחברת
להב
יצרני הלבשה בע״מ
דרושים:
1. מדפיסה למכונת אוליבטי להנהלת חשבונות
2. עוזר/ת למנהל חשבונות
לפנות טל. 827102 תל־אביב

לחברת עלית בע״מ
דרושים מחלקים
בעלי נסיון עם רכב פנור.
על המעוניינים לפנות לת. ד. 19 ר״ג עבור „מכירות".

למפעלי פיברוטקס בע״מ
פתח־תקוה
דרושה
פקידה עם נסיון
ידיעה הדפסה בעברית הכרחית
טל. 913585 או 910120
לפנות למחי הנהלת חשבונות.

דרושה
מזכירת מפעל
בעלת נסיון רב
השולטת בעברית ואנגלית (ניהול עצמאי של קורספונדנציה) רצוי נסיון ביצוא.
נא לפנות בכתב בצרוף קורות חיים לת.ד. 8070 תל־אביב.

דרושות מתפרות
לתפירת ז׳קטים וחולצות
לפנות: גבי מהדל בע״מ
רחוב לבנדה 32, תל־אביב

להברת יבוא גדולה
דרוש
פקיד רישוי
לעמילות מכס
לפנות בכתב לת. ד. 33157 תל־אביב
עבור כס׳ 694

מפעלי מוסכים יהוד
אזור התעשיה יהוד
(מקודם: המוסך המרכזי לוילנד יהוד בע״מ)
דרושים
* צבעי רכב
* פחחי רכב
* עובדי פיברגלס
* חשמלאי רכב
* עוזר לחשמלאי רכב
* פקיד טכני למחסן

המעונינים יפנו במקום או יטלפנו 755793 או 753411 למחי כח אדם, בין השעות 7.30—14.00
סודיות מובטחת

למלון גדול בנתניה
דרוש
פקיד קבלה מנוסה
בוגר בתי״ס „תדמור"
ידיעת שפות הכרחית.
נא לפנות בכתב לת. ד. 1129 נתניה.

למפעל מתכת אזור התעשיה
רמת החייל
דרושים:
מסגר, אחזקה, מסגרים, מולגנים,
מבקר איכות, טכנאי־ייצור
למתאימים תנאים טובים
טלפון: 771831, 776206

דרוש
איש מכירות
עצמאי
לאזור המרכז
למכירת ציוד שרות ובלי הרמה
בעל נסיון וידיעות בשטח זה
כמו כן דרושה ידיעה בשפות:
עברית, אנגלית וגרמנית.
הנאי ההעסקה לפי כישורי המועמד.
נא לכתוב בציון פרטים אל ב. גוטרנסקי, חברה להנדסה ויצור בע״מ ת. ד. 10033 מפרץ חיפה.

NCR
דרושים בחיפה
צעירים
עד גיל 27
לאחר שירות צבאי
הכישורים הדרושים:
— השכלה תיכונית
— ידיעת השפה האנגלית
— כושר הבעה בעל פה
נא לפנות בכתב יד תוך ציון קורות חיים לי. א. מישורר ובניו בע״מ ת. ד. 1089 תל אביב 61000 מכירה מס׳ 11—3.

לחברה פרטית
דרושה
מרכזנית פקידת־קבלה
אחר שרות צבאי, הדפסה במכונת כתיבה עברית. רצוי נסיון בהפעלת מרכזיה.
מועמדות בעלות כישורים מתאימים תפנינה בכתב, בצרוף פרוט נסיון עבודה קודם ומס׳ טלפון לת.ד. 826, גבעתיים 53108.

מהנדס מכונות ראשי
בעל נסיון של 5 שנים לפחות בתעשיה אזרחית
דרוש למפעל תעשייתי גדול באיזור חולון.
משכורת טובה מובטחת.
פניות נא לפנות עם פירוט קודות חיים לת.ד. ... תל־אביב.
סודיות מובטחת.

משרד הסעד
דרושים מורים
המבקשים אתגר
לשנת הלמודים תשל״ד
בתי ספר במוסדות קשי חנוך ומעוני נוער ב
כפר־יבנה, הרצליה,
תל־מונד, חדרה, קרית־אתא
כל התנאי העבודה הם כמקובל במשרד החנוך והתרבות
מורים בעלי סמיכות להוראה יגישו מועמדותם בצירוף התעודות, למשרד הסעד, לשכה ... רח׳ המלך 8, ירושלים. יועדפו בעלי הכשרה ונסיון בחנוך מיוחד

לחברה מסחרית ארצית
דרושות
* **מזכירה למנכ״ל**
בעלת נסיון רב כולל ידע בהדפסה עברית אנגלית. לחצי יום עבודה.
* **פקידה כללית**
בעלת נסיון משרדי כולל ידע והדפסה בעברית לעבודה ליום שלם.

רק מתאימות תפנינה בין השעות 6—4 כל יום לטלפון 731904—03.

לחברה מסחרית גדולה בת״א
דרושה
פקידה כתבנית
עברית אנגלית
המועמדות תפנינה טלפונית למספר
טלפון 266291 בין השעות 09.00—16.00

מנורה
חברה לאחריות ולביטוח
משנה בע״מ
דרוש בחור מוכשר
לאחר שרות צבאי
לעבודה משרדית
אפשרות לקידום בעבודה
תנאים:
* בוגר תיכון
* ידיעה בהנהלת חשבונות — יתרון
... בכתב בציון מס׳ טלפון, קורות חיים, ... עבודה קודמים ומשכורת מצופה לת.ד. 927 ת״א עבור „פקיד".

מפעל גדול להלבשה ומוצרי טכסטיל
מחפש
סוכן נציג מסחרי
עם קשרים טובים במפעלים, מוסדות וגופי קניה להפצת בגדי עבודה ומכירות מרוכזות של מוצרי הלבשה וטכסטיל.
נא לפנות בכתב לת. ד. 16284 עבור „סוכן נציג מסחרי".

גל־מרין בע״מ
תקוני אניות ועבודות יבשתיות
אילת
דרוש
מנהל מפעל
באילת
תיאור התפקיד: ניהול יחידה לתיקוני אניות ועבודות מתכת יבשתיות, קידום המכירות. ניהול צוות עובדים, משא ומתן עם גורמי חוץ, אחריות טכנית לביצוע עבודות: מכונאות, מתכת, צנרת, קיטור ומכונות תעשייתיות.
דרישות התפקיד: מהנדס ראשי ימי או הנדסאי מכונות בעל נסיון של 5 שנים או רב חובל צעיר עם רקע אדמיניסטרטיבי.
מקום המגורים באילת.
למועמד המתאים מובטחים שכר ותנאים נלווים נאותים.
המעונינים מתבקשים לפנות לת.ד. 4007 אשדוד.
— סודיות מובטחת —

„הר" חברה להנדסה בע״מ
דרושים:
מסגר מיכני
או
טכנאי מכונות
לתפקיד הרכבה מבלמים (שסתנים).
אין צורך בותק, ההכשרה המתאימה תינתן תוך כדי עבודה במפעל.
התקשר עם המפעל, ברח׳ גבורי ישראל ת״א טל. 254436, אל מר יעקב בהרב.

יועץ
טכני - מסחרי
למזוג אויר
בעל נסיון ובעל רכב, לתפקיד סוכן־יועץ ליעוץ טכני ולמכירת מזגני אויר, כמעמד עצמאי.
— • —
התקשר עם המשרד, רח׳ נחלת בנימין 13, 623334, אל מר קדרון, עד 12.00.

נציבות שירות המדינה
מודיעה על
משרות פנויות בשירות המדינה

א. תיאורי התפקידים והדרישות למשרות הפנויות מפורטים בחוברות המכרזים המצויים בלשכות המחוזיות של נציבות שירות המדינה, במשרדי הממשלה ובסניפי הדואר בארץ.
ב. היום האחרון להגשת הבקשות: ט״ז באייר תשל״ג (18.5.1973).

רופאים

מס׳ המכרז — תיאור המשרה

*595 אחראי חדר מיון, בבית החולים הכללי, צפת, משרד הבריאות — דרגה ב׳ רופאים.
*596 מנהל מרפאה פסיכיאטרית, בבית החולים הממשלתי, נס־ציונה, משרד הבריאות — דרגה ב׳ רופאים.
*597 רופא פסיכיאטר (½ משרה), בתחנה לבריאות הנפש, הרצליה, משרד הבריאות — דרגה ד״ג רופאים.
*598 ** רופא פרמקולוג, במשרד הבריאות, ירושלים — דרגה ד״ג רופאים.
*599 אפידמיולוג, ביחידה לאפידמיולוגיה, ירושלים, משרד הבריאות — דרגה ד״ג רופאים.
*600—602 רופא אם וילד ומרפאה (3 חצאי משרות), בלשכת הבריאות, חיפה משרד הבריאות — דרגה ד״ג רופאים.
603—608 רופאים (6 משרות) במשרד הבריאות — דרגה ר״ד רופאים
*603—604 במחלקה פנימית, במרכז הרפואי ברזילי, אשקלון (2 משרות).
*605 במחלקה פנימית בבית החולים הממשלתי, יפו
*606 במחלקה פנימית גריאטרית, בבית החולים אסף הרופא, צריפין
*607 במחלקת עיניים, בבית החולים הממשלתי, יפו (½ משרה)
*608 במכון אונקולוגי, בבית החולים רמב״ם, חיפה

רוקחים

*609 רוקח, בבית החולים פוריה, טבריה, משרד הבריאות — דרגה ו׳ רוקחים.

ביוכימאים ומיקרוביולוגים

*610 בקטריולוג אחראי, בבית החולים אסף הרופא, צריפין, משרד הבריאות — דרגה ד ביוכימאים ומיקרוביולוגים.
611—617 עובד מעבדה (7 משרות), במשרד הבריאות — דרגה ר״ה ביוכימאים ומיקרוביולוגים
*611—612 ביוכימית, במרכז הרפואי על שם שיבא, תל השומר (2 משרות)
*613 כללית, במרכז למניעת מחלות ריאה, יפו
*614 פתולוגית, בבית החולים הממשלתי, יפו (½ משרה)
*615—616 המטולוגית, בבית החולים אסף הרופא, צריפין (2 משרות)
*617 ציטולוגית, במרכז הרפואי על שם שיבא, תל השומר

עבודה סוציאלית

618 ** מנהל מרכז הכשרה, במכון להכשרת עובדים סוציאליים, חיפה, משרד הסעד — דרגה טז אחיד.
619 מפקח מחוזי (ילד ונוער), תל אביב והמרכז, משרד הסעד — דרגה טו אחיד.
*620 עובד סוציאלי כשיר־פסיכיאטרי (½ משרה), בלשכת הבריאות הנפתית, רחובות, משרד הבריאות — דרגה יב־יג אחיד.
621 עובד סוציאלי כשיר־פסיכיאטרי, בבית החולים מזרע, עכו, משרד הבריאות — דרגה יב־יג אחיד.
*622 עובד סוציאלי כשיר, במרכז הרפואי על שם שיבא, תל־השומר, משרד הבריאות — דרגה יב־יג אחיד.
623—627 עובד סוציאלי (5 משרות), במשרד הבריאות — דרגה יב־יג אחיד
*623 פסיכיאטרי, בבית החולים כפר שאול, ירושלים (½ משרה)
624 כרוניים, בלשכת הבריאות המחוזית, תל אביב
625—*627 פסיכיאטרי, בבית החולים נס ציונה (2½ משרות)

אקדמאים
במדעי החברה והרוח

628 מנהל יחידת תכנון, תכנות וניתוח שיטות, באגף החשב הכללי, ירושלים, משרד האוצר — דרגה ב״א אקדמאים.
629 מנהל מדור לפיתוח מערכות, במינהל הכנסות המדינה, ירושלים, משרד האוצר — דרגה ג״ב אקדמאים.
630 ממונה על ביקורת פנימית, ברכבת ישראל, חיפה, משרד התחבורה — דרגה ג—ב אקדמאים.
631 ** עוזר בכיר, בנציבות שירות המדינה, ירושלים, משרד האוצר — דרגה ג״ב אקדמאים.
632 עוזר ראשי למנהל האגף, באגף לפיתוח מערכות חינוך, ירושלים, משרד החינוך והתרבות — דרגה ד״ג אקדמאים.
633 עוזר ראשי לחברות, ביחידה לפיקוח וכספים — חברות, ירושלים, משרד הפיתוח — דרגה ד״ג אקדמאים.
634 מנהל מדור חקר שווקים, באגף לסחר חוץ, תל אביב, משרד החקלאות — דרגה ג״ב אקדמאים.
*635—637 ** מבקר פנימי בכיר (3 משרות), ביחידה לביקורת פנימית, ירושלים, משרד התקשורת — דרגה ד״ג אקדמאים.
*638 ** עוזר ראשי לרשם החברות, באגף הרשם הכללי, ירושלים, משרד המשפטים — דרגה ד׳ אקדמאים.
639 בוחן ארי״ם, במשרד האוצר, ירושלים — דרגה ד אקדמאים.
*640 ** מתכנת־מתכנת, במרכז לשירותי מידע, תל אביב, משרד התקשורת — דרגה ה״ג אקדמאים.
*641 ספרן, במינהל המחקר החקלאי, בית דגן, משרד החקלאות — דרגה ה אקדמאים.

כלכלנים

*642 עוזר ליועץ הכלכלי, בלשכת היועץ הכלכלי, ירושלים, משרד האוצר — דרגה ג״ב אקדמאים.
643 מרכז תכנון וניתוח כלכלי, בבנק הדואר, ירושלים, משרד התקשורת — דרגה ג״ב אקדמאים.
644—645 כלכלן בכיר (2 משרות), באגף המכס והבלו, ירושלים, משרד האוצר — דרגה ד״ג אקדמאים.
646/ג כלכלן בכיר, בלשכת הממונה על המימון ושיווק הון, ירושלים, משרד האוצר — דרגה ד״ג אקדמאים.
647 כלכלן סטטיסטיקה, בלשכת מנהל אגף כלכלה, משק ונכסים, תל אביב, משרד התקשורת — דרגה ד״ג אקדמאים.
*648 כלכלן, בנציבות המים, תל אביב, משרד החקלאות — דרגה ה״ד אקדמאים.
*649 כלכלן, בנציבות מס הכנסה ומס הרכוש, ירושלים, משרד האוצר — דרגה ה״ד אקדמאים.
650 כלכלן, באגף המכס והבלו, ירושלים, משרד האוצר — דרגה ה״ד אקדמאים.
651 כלכלן תכנון, בלשכת מנהל אגף כלכלה, משק ונכסים, תל אביב, משרד התקשורת — דרגה ה״ד אקדמאים.

פסיכולוגים

מס׳ המכרז — תיאור המשרה

*652 פסיכולוג קליני אחראי, בתחנה לבריאות הנפש, ירושלים, משרד הבריאות — דרגה ב אקדמאים.
653—656 פסיכולוג קליני (4 משרות), במשרד הבריאות — דרגה ד״ג אקדמאים
*653—655 במכון הרפואי לבטיחות בדרכים, תל אביב (משרה אחת ועוד 2 חצאי משרות)
*656 בבית החולים לחולי נפש, באר יעקב
*657—658 פסיכולוג קליני (2 חצאי משרות), בתחנה לטיפול בילד ירושלים, משרד הבריאות — דרגה ד״ג אקדמאים.
659 פסיכולוג מתכנן, בשירות פסיכולוגי ייעוצי, ירושלים, משרד החינוך והתרבות — דרגה ד״ג אקדמאים.

עובדי הוראה

*660 ** מפקח על מורים יועצים (½ משרה), בשירות פסיכולוגי ייעוצי, ירושלים, משרד החינוך והתרבות — דרגת מפקח עובדי הוראה.
661 מפקח ארצי־מתכת, באגף להכשרה ולהשתלמות מקצועית, ירושלים, משרד העבודה — דרגת מפקח עובדי הוראה.
*662—663 ** מדריך במחלקה לחינוך מבוגרים (1½ משרה), במחלקה לחינוך מבוגרים, ירושלים (משרה אחת) ובחיפה (½ משרה), במשרד החינוך והתרבות — דרגת מורה־מדריך או מדריך עובדי הוראה.

משפטנים

*664 עוזר בכיר (משפטים) במינהל הכנסות המדינה, ירושלים, משרד האוצר — ג משפטנים.
665 עוזר ראשי ליועץ המשפטי, ירושלים, משרד המשטרה — דרגה ד״ג משפטנים.
*666/ג [illegible] דרגה ד״ג משפטנים.
667 עוזר ראשי לניסוח החוק והרשומות, ירושלים, משרד המשפטים — דרגה ד״ג משפטנים.
*668 ** עוזר לרשם החברות, באגף הרשם הכללי, ירושלים, משרד המשפטים — דרגה ד״ה משפטנים.

הנדסה, אדריכלות,
הנדסאות וטכנאות

669 מהנדס מערכות, ירושלים, משרד הבריאות — דרגה ב״א מהנדסים.
*670 פיזיקאי בכיר, במעבדה למניעת זיהום אויר, תל אביב, משרד הבריאות — דרגה ב״א מהנדסים.
671 מהנדס תחזוקה, בבית החולים הכללי, צפת, משרד הבריאות — דרגה ב״א מהנדסים.
672 מהנדס ראשי לחוזים ולהשבחות בבנייה הטרומית, באגף תכנון והנדסה, תל אביב, משרד השיכון — דרגה ב״א מהנדסים.
673 ראש צוות מעקב חישובי עלות, באגף תכנון הנדסה, תל אביב, משרד השיכון — דרגה ג״ב מהנדסים.
674—675 ראש צוות חישובי עלות — פיתוח, וראש צוות חישובי עלות מבנים (2 משרות), באגף תכנון הנדסה, תל אביב, משרד השיכון — דרגה ג״ב מהנדסים.
676 ראש צוות קניות ועדות מחירים, באגף תכנון והנדסה, תל אביב, משרד השיכון — דרגה ג״ב מהנדסים.
677 ראש צוות חישוב כמויות (טרומי), באגף תכנון הנדסה, תל אביב, משרד השיכון — דרגה ג״ב מהנדסים.
678 מהנדס מחשב כמויות, באגף תכנון והנדסה, תל אביב, משרד השיכון — דרגה ד״ג מהנדסים.
*679 מהנדס פיתוח, בבית המלאכה, חיפה, משרד התקשורת — דרגה ד״ג מהנדסים.
*680 מהנדס פיתוח מים, במשרד החקלאות, בית אל — דרגה ד״ג מהנדסים.
681/ג ראש צוות תכנון, בלשכה המחוזית לתכנון, נצרת, משרד הפנים — דרגה ב״א מהנדסים או אקדמאים.
682 מהנדס החזקה ציוד־מכני, בתחנת קרקע ללויינים, עמק האלה, משרד התקשורת — דרגה ג״ב מהנדסים או ב״א הנדסאים וטכנאים.
683 מהנדס מחשב כמויות, במשרד השיכון, ירושלים — דרגה ד״ג מהנדסים או ג״ב הנדסאים וטכנאים.
684 מהנדס כמויות צעצאי (טרומי), באגף תכנון הנדסה, תל אביב, משרד השיכון — דרגה ד״ג מהנדסים או ג״ב הנדסאים וטכנאים.
685 טכנאי קטלוג, במחלקת אפסנאות ומחסנים, תל אביב, משרד התקשורת — דרגה ג״ב הנדסאים וטכנאים.
686—*687 טכנאי ייצור (2 משרות), במנהלת שירותי ההנדסה, תל אביב, משרד התקשורת — דרגה ג״ב הנדסאים וטכנאים.
688 טכנאי בניין בכיר, באגף תכנון והנדסה, תל אביב, משרד השיכון — דרגה ג״ב הנדסאים וטכנאים.

*) במשרות אלו מועסק עובד ארעי, אין לעובד כל זכות על המשרה.
**) משרות אלו הן בלתי צמיתות והעובדים יועסקו על פי חוזה מיוחד.

חקלאות

מס׳ המכרז — תיאור המשרה

*689 ** מדריך מחוזי ניהול משק, בשירות ההדרכה והמקצוע, בית שאן, משרד החקלאות — דרגה ד״ג מהנדסים או ג״ב הנדסאים וטכנאים.
*690 קצין מים (הפעלה והחזקה), בית אל, משרד החקלאות — דרגה ג מהנדסים או ב הנדסאים וטכנאים.
*691 קצין מים (הקמת מפעלים), בית אל, משרד החקלאות — דרגה ג מהנדסים או ב הנדסאים וטכנאים.

עובדי מיכון

692 מנהל פרוייקט ריכוז הקלט, בבנק הדואר, ירושלים, משרד התקשורת — דרגה ב״א מיכון.
693—694 מתכנן בכיר (2 משרות), תל אביב, משרד הבריאות — דרגה ב״א מיכון.
*695 ראש צוות הכנון, ביחידה למיכון וארי״ם, ירושלים, משרד הסעד — דרגה ב״א מיכון.
696 מתכנת בכיר, באגף החשב הכללי, ירושלים, משרד האוצר — דרגה ד״ב מיכון.
*697 מתכנן־מתכנת, תל אביב, משרד החקלאות — דרגה ד״ב מיכון.
698 מתכנן־מתכנת בכיר, ירושלים, משרד המשפטים — דרגה ד״ב מיכון.
699 ** מפעיל מחשב, באגף החשב הכללי, ירושלים, משרד האוצר — דרגה ה״ג מיכון.

אמרכלות ומינהל

700/ג מנהל מחוז הדרום, באר שבע, משרד המסחר והתעשיה — דרגה יז אחיד.
701 סגן למסחר, במחלקת התנועה והמסחר, חיפה, רכבת ישראל, משרד התחבורה — דרגה יז אחיד.
702 עוזר ראשי, בשירות לזקן, ירושלים, משרד הסעד — דרגה טז אחיד.
*703 מנהל רציף, נמל עזה, במשרד התחבורה — דרגה טו אחיד.
704 עוזר לממונה על השירותים, במינהלת נמל התעופה של לוד, משרד התחבורה — דרגה יד־טו אחיד.
705 מנהל מדור זוגות צעירים, חיפה, משרד השיכון — דרגה יד־טו אחיד.
707 ** מרכז תכנון וארגון עסקי, במכון לאמצעי הוראה, תל אביב, משרד העבודה — דרגה יד אחיד.
708 פקיד השמה מיוחד, חיפה והצפון, משרד הסעד — דרגה יג־יד אחיד.
709 רכז ענף חקלאי א׳ (גידולי עופות), בבית הספר כדורי, משרד החינוך התרבות — דרגה יג־יד אחיד.
710 עוזר ראשי למנהל משק ואפסנאות, ירושלים, משרד העבודה — דרגה יג אחיד.
*711 פקח ימת ברדוויל, אל עריש, משרד החקלאות — דרגה יג אחיד.
*712 עוזר למנהל הלשכה לקשרי חוץ וסיוע טכני, תל אביב, משרד החקלאות — דרגה יג אחיד.
713 ** מתרגם ומנסח בשלוש שפות, בוועדה הלאומית למחקר ולפיתוח, ירושלים, משרד ראש הממשלה — דרגה יג אחיד.
714 עוזר א׳ למנהל המחוז, באר שבע, משרד החינוך והתרבות — דרגה יג אחיד.
715 מנהלת מטבח, בבית החולים הממשלתי, יפו, משרד הבריאות — דרגה יג אחיד.
*716 מפקחת טלפניות בהקת, במחוז תל אביב והמרכז, משרד התקשורת — דרגה יב־יד אחיד.
*717 מזכיר ראשי לעניני עובדים, בלשכה מנהל מחוזי לשירותי דואר דרום, באר שבע, משרד התקשורת — דרגה יב־יד אחיד.
*718—719 מזכיר תחנה (2 משרות), בלשכת מהנדס מחלקת הצי־דור, יבנה ורמאללה, משרד התקשורת — דרגה יב־יג אחיד.
*720 אפסנאי ומרכז משק, במעון אחוזה, עכו, משרד הסעד — דרגה יב־יג אחיד.
*721 עוזר לאמרכלות, ראש צוות, בבית החולים רמב״ם, חיפה, משרד הבריאות — דרגה יב־יג אחיד.
*722 בוחן ארי״ם, ירושלים, משרד המשפטים — דרגה יב־יג אחיד.
*723—725 ** עוזר הפקה (3 משרות), במרכז לטלוויזיה לימודית, תל אביב, משרד החינוך והתרבות — דרגה י״ד אחיד.

חשבונות

*726 גזבר, בלשכת החינוך יהודה ושומרון, בית אל, משרד החינוך והתרבות — דרגה טז אחיד.
727 עוזר בכיר לתקציבים, ביחידת מינהל ומשק, ירושלים, משרד הסעד — דרגה טז אחיד.
728 מנהל חשבונות ראשי, באגף המדידות, תל אביב, משרד העבודה — דרגה טו אחיד.
*729 גובה ראשי א׳, באגף מס ההכנסה ומס הרכוש, פקיד שומה טבריה, משרד האוצר — דרגה יד אחיד.
*730 עוזר קצין מטה לגבייה, בנציבות מס ההכנסה ומס הרכוש, יהודה ושומרון, משרד האוצר — דרגה יד אחיד.
731 גזבר ומנהל חשבונות, בבית ספר תיכון חקלאי עין כרם, ירושלים, משרד החינוך והתרבות — דרגה יג אחיד.
732 גזבר משנה, בבית החולים הנפש, ירושלים, משרד הבריאות — דרגה יג אחיד.
733 ראש צוות גדול, בבית המלאכה, חיפה, משרד התקשורת — דרגה יב־יג אחיד.

בקשות יש להגיש באמצעות הדואר בטופס 1061, אותו אפשר לקבל בלשכות המודיעין של עירית תל אביב, בכל בתי הדואר וסניפי הדואר ובלשכות המודיעין של משרדי הממשלה הגדולים, או בנציבות שירות המדינה בירושלים, הקריה, בניין משרד ראש הממשלה, חדר 429, בלשכת המחוז של נציבות שירות המדינה, תל אביב, הקריה, רחוב ה׳ מס׳ 5, בחיפה, בבית הממשלה, בבאר שבע, במשרדי מינהל המחוז, משרד הפנים, דרך הנשיאים.

על המועמדים לדאוג, שבקשותיהם בצירוף המסמכים הנדרשים וכל מסמך אחר שברצונם להגיש (בצירוף תרגום נאמן לעברית, אם הם ערוכים בלועזית), יגיעו לנציבות שירות המדינה לא מאוחר מהתאריך האמור בצירוף של המסמכים הנוספים, אחרת לא תובאנה בחשבון.

هكذا في الأصل

הלוח הכפול | הארץ | ידיעות אחרונות

המשרד הראשי: שדרות רוטשילד 76, תל־אביב
טלפונים: מחלקת מודעות 614408, 614955, 612495
המחיר: יום חול: 1.00 ל"י לשורה / יום ו': 1.20 לשורה

תדיראן

למפעל למוליכים למחצה באזור

דרושים:

1. **מהנדס אפליקציות (יישומים)**
בדיקות נושאים חדשים במיקרו־אלקטרוניקה, הכנת דפי אפליקציות. מעקב אחרי קידום פרוייקטים חדשים.
2. **תמחירן**
בעל נסיון וידע במערכת תמחיר במפעל תעשייתי. בוגר מנהל עסקים או המהירן בעל נסיון רב.
3. **כתב טכני (אפליקציות)**
הכנת דפי יישומים APPLICATION NOTES ודפי מפרט למוצרי מפעל המיקרואלקטרוניקה. אפשרי טכנאי אלקט' המעוניין לעסוק בכתיבה טכנית.

מועמדים מתאימים יפנו ישירות למפעל רחוב הפלד 58 אזור, או טלפונית 855121

עבור מפעל מתכת ביפו

דרוש/ה פקיד/ה כללי/ת

ליום שלם, עם נסיון
תנאים טובים
טלפון: 826451, 822825

לחברה מסחרית גדולה בתל־אביב

דרוש
מנהל חשבונות
סוג ד'

בעל נסיון של 3—4 שנים לפחות
ידיעת השפה האנגלית רצויה.
נא לפנות בצירוף קורות חיים
אל ת. ד. 29020 ת"א.

למשרד להכנון

דרושים:
1. אדריכל לבנין ערים ובנין
2. מזכירה

להתקשר בטלפון: 284550, 280541

תדיראן

לתדיראן לאזור הרצליה

דרושים:

1. **מהנדס יצור** -
3 שנות נסיון בניהול מחלקת הנדסת יצור.
דרוש נסיון בתכנון ופקוח על הייצור.
2. **טכנאי יצור בכיר** -
נסיון בשטח הכנון ויצור ושיפור שיטות.
3. **מנהל אחזקה למפעל** -
לעבודה מגוונת ואחראית לבעל נסיון קודם בניהול אחזקה, במפעל עם קוי יצור אוטומטיים. תנאים טובים למועמד המתאים.
4. **מבקר איכות** -
העבודה קשורה בבקורת של תהליכי יצור אוטומטיים ובבקורת מוצרים סופיים. יועדפו בעלי רקע קודם בחשמל, נסיון תעשייתי קודם אינו הכרחי.

מועמדים מתאימים יפנו לת.ד. 648 ת"א 61000 בציון פרטים אישיים ונסיון מקצועי.

סודיות מובטחת

דרושה
פקידה מתחילה
לחצי יום.
להתקשר טל.
03—233771

לסוכנות ביטוח גדולה

דרוש:
פקיד אחראי על רכישה

הכישורים הדרושים: ידע ונסיון בביטוח אלמנטרי וחיים.
לפנות בכתב בציון פרטים על הנסיון לת.ד. 2136 תל־אביב, מיקוד 61000, עבור „פקיד אחראי".

דרושים מפיצים
למוצר משרדי
חדש בארץ.
לפנות בכתב ת. ד. 1228 ת"א.

דרושות
עובדות יצור באלקטרוניקה
שעות העבודה
07.30—16.30

אולם ממוזג, עבודה נוחה ונקיה. לפנות בשעות העבודה למזכירות המפעל פילוט רדיו (ישראל) בע"מ רח' הצפירה 19, ת"א (ע"י התחנה המרכזית)

למפעל חדיש בת"א

דרושים
משוחררי צה"ל
ללימוד מקצוע מעניין

התקדמות מובטחת
ת. ד. 86, ת"א.

דרושים

להנהלת חשבונות של חברה גדולה

מנהל/ת חשבונות

סוג ד'

ומפעילה למכונת נשיונל — עם נסיון.
תנאים טובים

נא לפנות לגב' רחל טל. 51977
עד שעה 3.00 כל יום.

תדיראן

דרושים:

1. **מהנדס אמינות ואיכות** —
מהנדס אלקטרוניקה בעל 2 שנות נסיון עם כושר ארגון צוות טכנאים. ידיעת השפה האנגלית הכרחית
2. **הנדסאי אלקטרוניקה** —
לעבודת הנדסה אמינות ואיכות. בעל 3 שנות נסיון. כושר ארגון והבעה בכתב. ידיעת השפות עברית ואנגלית.
3. **הנדסאי אלקטרוניקה** —
לעבודת פתוח והנדסה. בוגר בי"ס להנדסאים עם נסיון בעבודות בתדירות גבוהה או מעגלים דיגיטליים.
4. **טכנאי אלקטרוניקה** —
הדרכת לקוחות ושיפוץ מכשירי קשר. בעל נסיון בתיקון ואחזקת מכשירי קשר. ידיעת השפות עברית ואנגלית.
5. **הנדסאי/טכנאי אלקטרוניקה** —
בוגר בי"ס להנדסאים וטכנאים עם נסיון בפתוח מעגלים אלקטרוניים.

מועמדים/ות מתאימים/ות יפנו בכתב יד לת.ד. 648 ת"א 61000 בציון פרטים אישיים ונסיון מקצועי.

סודיות מובטחת

למפעל גדול ליצוא בתל־אביב

דרוש
עוזר במחלקת משלוחים
(SHIPPING)

למועמדים בעלי נסיון מובטחים תנאים טובים.
● בדבר פרטים להתקשר טלפון 622581.

להברה במגדל שלום

דרושה
טלפוניסטית מנוסה

שעות העבודה: 08.00—16.00
תנאים טובים למועמדת המתאימה
נא לפנות אל לילי, טל. 03—59631

לחברה ישראלית לשילוח בינלאומי בע"מ
החשמונאים 88—90, תל־אביב.
טלפון 255261

דרושה
מזכירה אנגלית בכירה

הכישורים:
ידיעה מלאה בשפה האנגלית כולל הדפסה
ידיעת השפה העברית.
נסיון של לפחות 5 שנים כמזכירה.
לשם ראיון נא להתקשר לטלפון 255261 בין השעות: 8—1, 13.30—16.30.

לחברת השיווק של שטיחי כרמל

דרושה
פקידת מכירות

ידיעת אנגלית הכרחית
שעות העבודה 9—13, 16—19

נא להתקשר לקביעת ראיון לטלפון 145—226, 947—235.

לחברת בטוח בתל־אביב

דרושים
1) **מחשבת פוליסות**
2) **כתבניות** -
אפשרי חצי משרה
3) **כתבנית נשיונל** -
לשעות אחה"צ
4) **עובד ארכיב**

נא להתקשר טלפון 625292 ת"א.

לחברת בטוח גדולה בירושלים

דרוש/ה
עוזר/ת למנהל חשבונות

בעל/ת נסיון של 3 שנים
בעבודה החשבונות
למשרה מלאה

נא לפנות לת. ד. 2045 ירושלים למספר 490 ולצרף קורות חיים בכתב־יד.

דרוש
איש אחזקה

בוגר בי"ס מקצועי בענף המתכת, אחרי שרות צבאי, לאחזקת מתקנים תעשייתיים. נא לפנות לאפיק בע"מ תעשיות כימיות ופרמצבטיות, נתניה — טלפון 053—24565.

לחברת בניה ארצית

דרוש
מהנדס או הנדסאי
לחישוב כמויות, פיקוח ותיאום

העבודה: במרכז הארץ
התחלת עבודה מיידית

הצעות בציון נסיון קודם בעבודה ומשכורת מבוקשת להפנות בכתב לת. ד. 16209
סודיות מובטחת

בלק אנד דקר
רח' מרדכי 50, ת"א
טלפון 36811, 38658

דרושים

* כתבנית בעברית
* פקיד צעיר להנהלת חשבונות
* פקיד צעיר עם קטנוע
* נציג מכירות
לאזור חיפה והצפון
* מפיצים לכל הארץ
(אפשרות לעבודה חלקית)

למפעל מתכת בשרון

דרושים
* **מחסנאי טכני**
3 שנות נסיון לפחות
* **מבקר טיב**
3 שנות נסיון לפחות
* **מרכז אינפורמציה**
* **הנדסאי מכונות**
* **שרטט טכני**

לפנות בכתב לת. ד. 1101 ת"א עבור ר.

למשרד בתל־אביב

דרוש
מנהל

בעל נסיון בארגון וניהול מכירות, בגיל 30—45 רצוי עם רקע טכני, למילוי התפקידים הבאים:
* ארגון וניהול משרד ומחסן חומרים
* פיקוח על מכירות וטיפול בסוכני מכירות
* קורספונדנציה עברית, הצעות מכירה ומגע עם לקוחות
* טיפול בחשבונות לקוחות וגביה

לפנות בכתב לת. ד. 20048 תל־אביב

למשרד בירושלים

דרוש
איש טכני

לארגון ונהול מחלקת מכירות ושירותים, בענף דודים להסקה מרכזית, דודי קיטור ומבערי שמן

לפנות בצרוף קורות חיים לת. ד. 20048 תל־אביב ולציין מספר טלפון

לקונפקציה
דרושות:
1) **גזרנית**
תדמנית בעלת נסיון ואחראית.
2) **נערה**
ידיעה כללית בקונפקציה לסידורים ובעזרה למנהלת.

למתאימות תנאים טובים.
בר־אורי הרואה 20
רמת־גן טל. 778173

למוסד מחקר בדרום

דרוש
צופה מטאורולוגיה

הכישורים הדרושים:
— השכלה תיכונית.
— נסיון של שנה לפחות כצופה.

למועמדים המתאימים מובטחים תנאי שכר טובים ועזרה בדיור.
הפונים בציון פרטים אישיים ונסיון מקצועי לת.ד. 9001 באר־שבע מיקוד 84190 יוזמנו לראיון אישי.

עירית אשקלון
מכריזה על משרות פנויות
במחלקה הסוציאלית כדלקמן:

א. עובדי נוער
ב. פקיד סעד

— על המועמד להיות בוגר ביה"ס לעבודה סוציאלית;
— רצוי ותק של שנתיים לפחות בעבודה סוציאלית;
— הדרגה לפי הסיווג האחיד או דירוג אקדמאי
— באים בחשבון גם בוגרי הפקולטה לפסיכולוגיה, סוציולוגיה או חינוך.

הצעות יש להגיש למזכיר העיר אשקלון ת.ד. 9001 (מיקוד) 78100 עד ליום 15.5.1973.

דרושה
מזכירה

עצמאית השולטת בעברית ואנגלית כולל הדפסה למשרה מלאה
טל. 712215, 772292

לתעשיות אבזרי רכב בגדרה [illegible]

למפעלנו בגדרה

דרושה מפעילה למכונת הנהלת חשבונות
אוליבטי

עם נסיון של 3 שנים
נא לפנות לת. ד. 21171, תל־אביב

קרן קיימת לישראל
מודיעה על המשרות הפנויות המפורטות להלן:—

1. מזכירה כתבנית
בשפה הספרדית העברית והאידית

השכלה תיכונית; ידיעת השפה ספרדית, עברית ואידית על בוריין; מיומנות בהדפסה במכונת כתיבה בשפות הנ"ל; נסיון בעבודת מזכירות.

2. מזכירה כתבנית
בשפה העברית והאנגלית

השכלה תיכונית: ידיעת השפה העברית על בוריה וידיעת השפה האנגלית; מיומנות בהדפסה במכונת כתיבה בשפה העברית של תזים, פרוטוקלים, תזכירים וכיו"ב, רצויה מיומנות בהדפסה בשפה האנגלית; נסיון בעבודת מזכירות.
מקום העבודה בירושלים.

על המעוניינות הממלאות אחר דרישות המשרות הנ"ל — לפנות בכתב בצירוף תולדות חיים, עד לתאריך 15 במאי 1973, אל אגף האדמיניסטרציה, הקרן הקיימת לישראל, ת. ד. 283 ירושלים, 91000 ולציין על המעטפה „מכרז למשרת מזכירה כתבנית...".

למוסד בתל־אביב

דרושים
מכונאי רכב

* העבודה במוסך חדיש ומשוכלל.
* תנאי העסקה הוגנים.
* זכויות סוציאליות מלאות וקביעות בעבודה.
* משכורת חודשית של 850 ל"י ברוטו.

● בעלי השכלה מקצועית ונסיון בעבודה מתבקשים לפנות לת.ד. 17021 מיקוד 61170 ת"א (עבור מכונאי) לשם קביעת ראיון.

— סודיות מובטחת —

לחברה מתפתחת
בענף חומרי חיטוי וניקוי

דרושים
סוכנים

להפצת מוצרי החברה
עבור האזורים:

* **חיפה**
* **חדרה, עפולה**
* **באר־שבע, ערד ודימונה**

דרישות התפקיד:
— נסיון בהפצה (בענף)
— בעל רכב
— קשרים טובים במוסדות, קיבוצים ומפעלי מזון

הכנסה גבוהה מובטחת למתאימים!
לטלפן 03—58006, או לכתוב לת"ד 29079, תל־אביב.

דרושים
מורי דרך
לחודש יולי 1973

בשפות: עברית — ספרדית
עברית — אנגלית

המעוניינים יפנו ל„כנב" ת. ד. 817 גבעתיים עבור „מורי דרך".

לכפר נוער בהרצליה:

דרושים:
מדריכים ומטפלות
לשנת הלמודים תשל"ד

כרגע פנויה משרת מדריך חברתי לכתות ז'

לפנות לת. ד. 23164 ת"א 39777

EXCHANGE NATIONAL BANK OF CHICAGO

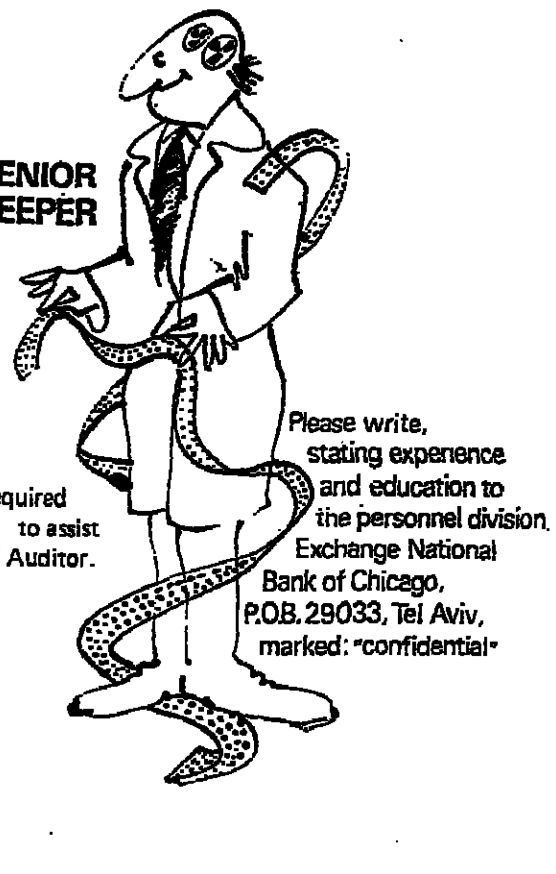

SENIOR BOOKKEEPER

Required to assist Internal Auditor.

Please write, stating experience and education to the personnel division, Exchange National Bank of Chicago, P.O.B. 29033, Tel Aviv, marked: "confidential"

בינג־ליניאל

לעבודה קבועה בחיפה

דרוש צעיר
בוגר אוניברסיטה

אי מדעים המומלץ לפנים ליגודה.

— אחרי שרות צבאי מלא ובעל כושר בריאות תקין
— השולט באנגלית וצרפתית והמוכן להשקיע מאמץ בעבודה בלתי שגרתית.
— סיכויי קידום למועמד המתאים.

● מעוניינים מתבקשים לפנות בכתב לת.ד. 2133 חיפה, 31000 בציון פרטים אישיים מלאים.

— סודיות מובטחת —

מידה מיכשור מדעי בע"מ

דרוש
מהנדס מכונות

עם נסיון של 4 עד 5 שנים בזיווד אלקטרוני.
תנאים טובים למועמד המתאים

נא לפנות בכתב לחב' מידה, רח' צבי 5, רמת־גן (52504) או טל. 722820, 720268.

סודיות מובטחת
מפעלי כור עתירות מדע בע"מ

דרושה מנהלת משק בית
בגיל 35—50

לעבודה בכפר שמריהו

הזדמנות טובה לבעל ועבודות בית קלות והורך יפנה עזרה לעבודות הקשות

שעות העבודה: 8.30—16.00

רק מועמדות מתאימות בעלות המלצות
נא לפנות: ספרסון

בשעות 9.00—16.00: 937 681
בשעות הערב: 932 718

לסניף עלית ברחובות
דרוש
עובד במחסן
המעוניינים לפנות לת.ד. 19 רמת־גן, עבור „מכירות".

בית ספר תיכון ע״ש ד״ר א. לוינהרץ בקרית מוצקין
דרוש
לשנת הלימודים תשל״ד
מורה בכיר
הוראת אנגלית במשרה מלאה
בשעות 8.00 עד 13.00 למזכירות ביה״ס כספר 04—717494 לקביעת ראיון או בכתב לת. ד. 60 קרית מוצקין

לבית״ם לנעלים
האחים פרידמן ירושלים
דרושים (ות)
בניטאי(ות) למכירת נעלים
— תנאים טובים —
בא לפנות בשעות העבודה
רח׳ יפו 45, כול „אגד" הישן ירושלים

מפעל גדול ברמת־גן
מחפש
מכונאי אחראי
תפקיד. אחראי לאחזקה ופיתוח מכונות אריזה אוטומטיות במחלקה גדולה
כישורים הדרושים: בוגר בי״ס מקצועי, על נסיון של 5 שנים לפחות, ידיעות בחשמל
תנאים מצויינים למועמד המתאים
נא לפנות בכתב־יד לת. ד. 224 רמת־גן

לחברת בטוח גדולה ומבוססת
דרוש
מנהל סניף רכישה, ירושלים
עדיפות תנתן לבעלי התכונות הבאות:
נסיון בבטוח (רכישה)
ותק וקשרים בירושלים
מעונינים יפנו בכתב־יד, תוך ציון קורות חיים ונסיון קודם, אל ת.ד. 1144, תל־אביב, עבור „מנהל סניף".
סודיות מובטחת

כל־מוכל
תעשית שפופרות בע״מ
דרושה
מזכירה
להנהלת המפעל
דרישות: שליטה מלאה בעברית ואנגלית (כתבנות הדפסה בעברית ואנגלית. נסיון של 5 שנים ומעלה כמזכירה עצמאית
שעות העבודה: 13—8
תנאים טובים למועמדת המתאימה
★
פניות בכתב־יד בצירוף תולדות חיים, פירוט נסיון קודם אל: ת. ד. 1045 תל־אביב
סודיות מובטחת

„אסיא" מעבדות כימיות בע״מ
דרושים
מהנדס מכונות
בעל נסיון לתפקיד תכנון. דרושה התמצאות במערכות חום וקור ובציוד מכני המקובל בתעשיה הכימית ו/או בתעשית המזון. ידיעת השפות אנגלית או גרמנית הכרחית.
מכונאי אחזקה
לאחזקה וכוונון בכונות אריזה.
קריאה השפה האנגלית ו/או הגרמנית רצויה.
מזכירה
למשרה מלאה, עם נסיון של שלוש שנים לפחות.
ידיעת השפות עברית ואנגלית על בוריין, כולל הדפסה.
פקידה כללית
(לאחר שרות צבאי) למשרה מלאה.
דרושה ידיעה בהדפסה על מכונה עברית (אנגלית רצויה).
טכנאי ייצור
בוגר קורס מתאים — למחלקת הנדסת ייצור של המפעל, להפעלה ופקוח על שיטות שכר עידוד.
עובדים
הפעלת מתקנים כימיים, יועדפו בעלי נסיון קודם — העבודה במשמרות.
לפנות טלפונית 915021, או בכתב בצרוף תולדות חיים ופרוט נסיון קודם אל ת.ד. 1423 תל־אביב, אל מנהל המנגנון.

תדיראן

למפעל הסוללות ברחובות
דרושים:
1. **הנדסאי/טכנאי מכונות/מכשירן**
לתכנון מתקנים, פתוח ובנית דגמים, הכנת תיקי ייצור. עובד עצמאי, בעל יוזמה, כושר ביצוע ונסיון של 3 שנים.
2. **הנדסאי/טכנאי חשמל**
לניהול מעבדת בדיקות חשמל, עובד עצמאי, אחראי ובעל יוזמה, בעל נסיון של 3 שנים בעבודות בעבודה או מדידה.
3. **פקידת כח־אדם**
לעבודת מינהל הקשורה בנושאי עובדי המפעל ונושאי מזכירות כללית, ידיעת הדפסה, רצוי נסיון קודם.
מועמדים/ות מתאימים/ות יפנו טלפונית במפעל בעקיר, רחובות. טל. 950056—950051.

לאורות מושב עובדים של עולי אמריקה
דרוש
גזבר מזכיר פנים
דיור במקום מובטח
לפנות ועד המושב אורות דאר קרית מלאכי.

בלקוד־הודג׳ (ישראל) בע״מ
דרוש/ה
עוזר/ת למנהל חשבונות
בדרגה ג׳—ד׳ בעל/ת נסיון
●
דרושה
מזכירה
התכונות הדרושות:
✶ בעלת נסיון בנהול משרד
✶ שליטה בשפות עברית־אנגלית
שעות העבודה: 08.00—16.00
נא לפנות טל. 2־905761 או בכתב לת. ד. 297 פתח־תקוה, 49100.

לחברה השיווק של שטיחי כרמל
דרוש
נציג מכירות
(בסיס משכורת + עמלה)
הכישורים הדרושים:
✶ השכלה תיכונית
✶ ידיעה טובה בשפה האנגלית
✶ בעל רכב.
מועמדים מתבקשים להתקשר לטלפון 226—145, 235—947.

„דן" אגודה שיתופית לתחבורה ציבורית בע״מ
דרושים
1) **מתכנן**
עם נסיון בתיכנות המסוגל לתכנן נושאים למחשב באופן עצמאי למחשבי I.B.M. 360/370
2) **מתכנת מעולה**
בעל נסיון במחשבי I.B.M. 360/370 DOS
השולט — בשפות ASSEMBLER COBOL R.T.G.
★
על המועמדים המתאימים לפנות לפרבר דוד משרדי „דן" שדרות שאול המלך 39 תל־אביב קומת מרתף בין השעות 08.00—17.00.

תעשיות דוגוזין בישראל בע״מ
אשדוד
מחפשים:
מהנדס טכסטיל
כישורים נדרשים:
1. תואר אקדמאי בהנדסת טכסטיל
2. נסיון בייצור ועיבוד חוטים סינטטיים
3. ידיעת השפות עברית הכרחית. (יועדף מהנדס שסיים לאחרונה את לימודיו).
תנאים טובים למועמד המתאים.
סודיות מובטחת
על המעוניינים לפנות בכתב למחלקת כח אדם ת.ד. 8 אשדוד, ולצרף תולדות חיים.

למשרד אדריכל דרושים:
הנדסאים טכנאים
מעולים
טלפון 03—268735
שעות: 8.30—9.30, 17.00—18.00

שרותי השומרים
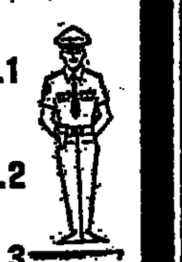
דרושים
1. **עוזרת למנהל חשבונות**
אפשרי גם מתחילה
2. **נערה לשליחויות ועבודות משרד**
3. **שומרים לעבודת לילה**
בסביבות תל־אביב
אפשרות למגורים במקום וכלכלה זולה
לפנות: רח׳ יהודה הלוי 131, ת״א טלפון 227487, 225571

לחברת „ריס" בירושלים
דרוש
מנהל/ת־חשבונות
בעל 5 שנות נסיון
לפנות בכתב יד לת.ד. 3405 י־ם עבור מר הרברט.

מורה לביולוגיה
דרוש(ה)
לשנת הלימודים תשל״ד,
לכיתות ז׳ עד י״ב. תנאים טובים, מעבדה משוכללת — צוות מורי ביולוגיה מנוסים.
בית החינוך המשותף לעמק החולה
כפר בלום, ד.נ. ג. ע.
טלפון: 067—41381
41382
41383
בשעות הערב: 40456 (דירת המנהל)

למפעל במפרץ חיפה
דרושה
מזכירה
התכונות הדרושות:
— התכתבות והדפסה בעברית
— ידיעה אלמנטרית בהשבונאות
נא לפנות עם פרטים מלאים לת. ד. 4868 חיפה 31040 עבור מספר 209

אוניברסיטת הנגב
מכרז מספר 73/2
לשנת הלימודים תשל״ד דרושים
מדריכים ואסיסטנטים במחלקה לפיסיקה
במשרות מלאות
המעונינים להמשיך בלימודי מוסמכים לתואר M.Sc. ו־Ph.D. בפיסיקה ובפיסיקה שימושית.
למועמדים מחוץ לבאר־שבע תנתן עזרה בדיור.
בקשות בצרוף תעודות, ציונים וקורות חיים יש לשלוח למזכירות המחלקה לפיסיקה, אוניברסיטת הנגב ת. ד. 2053 באר־שבע.

לשנת הלימודים תשל״ד דרוש:
מורה לחינוך גופני (2 משרות)
במשרה מלאה
הכישורים הדרושים: בעל תואר אקדמי בתחום חינוך גופני או בוגר בית מדרש למורי חינוך גופני.
אוניברסיטת הנגב מודיעה על משרות פנויות:—
1. במחלקה להנדסת חשמל
א. **הנדסאי לאלקטרוניקה למעבדה סיפרתית**
הכישורים הדרושים: 1. בוגר בית ספר להנדסאים. 2. נסיון של שלש שנים לפחות במעגלים סיפרתיים ובמחשבים; 3. ידיעה טובה בשפה האנגלית.
הדרגה המוצעת: תקבע בהתאם לכישורי המועמד.
ב. **טכנאי למעבדה למיקרואלקטרוניקה**
הכישורים הדרושים: 1. בוגר בית ספר מקצועי לטכנאים או הנדסאים; 2. ידע בהפעלת מערכות לוואקום, ציוד אינסטלצית גזים, מדי זרימה, מדי לחץ, עבודה בטמפרטורות גבוהות, נפוח זכוכית, טיפול במכשירים עדינים, מיקרוסקופים וציוד אופטי אחר; 3. ידע בחשמל ואלקטרוניקה — רצוי.
הדרגה המוצעת: תקבע בהתאם לכישורי המועמד.
ג. **מהנדס אלקטרוניקה**
תאור התפקיד: תכנון מעגלים ומיכשור אלקטרוני.
הכישורים הדרושים: תואר ראשון לפחות, ידיעת השפה העברית על בוריה, יכולת קריאת מאמרים טכניים באנגלית.
הדרגה המוצעת: תקבע בהתאם לכישורי המועמד.
2. במזכירות הפקולטה למדעי הטבע
ד. **כתבנית אנגלית לכתבי עת ומחקרים**
תאור התפקיד: הדפסת מאמרים ועבודות מחקר של סגל המחלקות השונות בפקולטה.
הדרגה המוצעת: ס׳—י״א בדרוג האחיד.
כל המשרות הינן מלאות
למועמדים מחוץ לבאר־שבע תנתן עזרה בדיור.
פניות בכתב בצרוף תולדות חיים והעודות יש לשלוח עד יום ו׳ 11.5.73, אל מחלקת המנגנון, אוניברסיטת הנגב ת. ד. 2053, באר־שבע.
נא לציין על המעטפה מספר המשרה המבוקשת.

לקיטנות בית זית
דרושים
מדריכים מקצועיים מוסמכים
לציור ומלאכות יד שונות
בהזה לפפורם
מועמדים מתאימים מתבקשים לפנות למזכירות בית זית, טל. 02—524616.

דרוש
טכנאי / הנדסאי בנין
לפקוח על עבודות גמר
למלון גדול בירושלים
עדיף תושב ירושלים.
בא לפנות טלפון 242115.

חברה גדולה בדרום הארץ
מחפשת
1. **מנהל מחלקת חשבונות**
הכשורים הדרושים: רואה חשבון בעל נסיון בתפקיד דומה של 3 שנים
2. **מנהל חשבונות**
הכשורים הדרושים: מנהל חשבונות סוג ג׳, נסיון של 3 שנים.
תנאים טובים למועמדים המתאימים.
בהצעות נא לפנות בכתב יד אל המנהל האדמיניסטרטיבי, ת. ד. 420, באר־שבע.

למפעל חדש בת״א
דרושים
לעבודה מעניינת
מסגר רתך
תנאים טובים.
ת.ד. 86, ת״א.

דרושים
נהגים עם משאיות
ארגזי בזיל וסמיטריילרים
הובלת אבן לאשקלון
לעבודה ממושכת
לפנות ל„רמדור" חיפה קרית נתום, כביש ראשי טל. 722542, 727174

למושב רמת־צבי
דרוש
מכונאי־מסגר
מועמדים בעלי נסיון יפנו למזכירות
065—77634
ד. נ. גלבוע.

איגוד קלוצמן — חב׳ בע״מ
אזור התעשיה — אזור
דרוש
חרט ומסגר
טלפון 842291.

בנק ישראלי לתעשיה בע״מ
דרוש
מנהל סניף
בעל נסיון בנקאי
לסניף חדש בירושלים
בא לפנות בכתב, בציון פרטים מלאים, ל־ת״ד 29179 תל־אביב.
— סודיות מובטחת —

חברת ברום ים־המלח בע״מ
דרוש
פקיד משלוחים בכיר
הכישורים הדרושים:
1. ידיעת השפה האנגלית על בוריה.
2. ידיעה מקפת בנוהלי יצוא, סחר בינלאומי, הליכי עבודה בבנקים, נמלים וחברות ספנות.
3. נסיון של 3 שנים לפחות כפקיד משלוחים בחברת יצוא.
מקום העבודה — באר־שבע
על המעונינים לפנות בכתב, ת. ד. 180, באר־שבע
ולציין: עבור פקיד משלוחים.
— סודיות מובטחת —

דרוש
טכנאי רנטגן
בעל נסיון בצילום ובפיתוח
ובעל כושר שיכנוע
העבודה כרוכה בנסיעות בארץ
נא לפנות בכתב יד בפירוט נסיון, תפקידים קודמים, גיל, מצב משפחתי ודרישות, לש. גטר (צרכי צלום) בע״מ ת.ד. 16301 ת״א,
מפיצי **AGFA GEVAERT**.

התעשיה האלקטרו־אופטית בישראל בע״מ
חברה עתירת מדע בקרית ויצמן
דרושים
● **חרט / כרסם**
לעבודות מדוייקות במחלקת מחקר ופיתוח — רצוי בוגר בית ספר מקצועי במגמת מכניקה עדינה.
● **למשו אפסי עבור אלמנטים למכשירים**
רצוי נסיון של 3 שנים לפחות.
● **בוגר בית ספר מקצועי במגמת מכניקה כללית**
אחרי שרות צבאי לעבודה בהדור כרסום. עדיפות לבעל נסיון בכרסום מדויק.
● **מכונאי - מסגר אחזקה**
רצוי בוגר בי״ס מקצועי.
תנאי קידום למועמדים המתאימים
לפנות בכתב בצרוף קורות חיים ונסיון קודם למחלקת כח אדם, ת״ד 1165 רחובות (מס׳ מיקוד 76110).
— סודיות מובטחת —

תדיראן
לתדיראן דרושים:
1. **אלקטרונאי**
בוחן ציוד קשר בהנדסת איכות, בעל נסיון בבדיקות מעבדתיות. ידיעת השפות עברית ואנגלית.
2. **אלקטרונאי**
לבדיקת כוונים של מכללים בעזרת ציוד בדיקה אלקטרוני. בוגר בי״ס מקצועי במגמת אלקט׳.
3. **מזכירה בכירה**
לתפקיד של מזכירת מנהל מפעל/מחלקה. ידיעת השפות עברית ואנגלית, כולל כתבנות — הכרחית.
4. **פקיד שכר**
5. **מנהל חשבונות**
סוג ד׳ ה׳ עם נסיון במפעל.
מועמדים/ות מתאימים/ות יפנו בכתב לת.ד. 648 ת״א 61000 בציון פרטים אישיים ונסיון מקצועי.
סודיות מובטחת

הסוכנות היהודית לארץ־ישראל
המחלקה למנגנון
משרה פנויה 41/73
תואר המשרה: **מדריך חברתי**
מקום העבודה: מושב דתי ליד פתח־תקוה
תיאור העבודה: הדרכה חברתית הנוכית של ילדים בגילאי 12—17 הנמצאים במשפחות אומנות.
לרשות העובד תעמד דירה מרוהטת.
לבת זוג מורה תהיה אפשרות תעסוקה ע״י משרד החנוך.
הכישורים הדרושים:
1. השכלה תיכונית.
2. רצוי בעל רקע של השכלה הבינו במפעל בתחום החינוך המיוחד.
3. בעל יוזמה וכושר ארגוני.
4. שומר מצוות.
הדרגה המוצעת: י׳—י״א של הדירוג האחיד.
התאריך האחרון להגשת הצעות 20.5.73
הצעות מועמדות נא להגיש למחלקה למנגנון, ת.ד. 92 ירושלים

ערד: תעשיות כימיות בע״מ
דרוש
מנהל חשבונות עצמאי
הכישורים:
✶ סוג 3 לפחות בהנ״ח;
✶ נסיון של 3 שנים לפחות כמנה״ח
✶ ידיעת השפה העברית על בוריה
✶ ידיעת השפה האנגלית רצויה.
השכר בהתאם לנתונים האישיים
תנתן עזרה לדיור בערד
● המעונינים יפנו לפי הכתובת: ערד תעשיות כימיות בע״מ מחלקת כח אדם מישור רותם ד.נ. ערבה טלפון 057—91121.

עץ לבוד בע״מ ETZ-LAVUD LTD
דרוש
מהנדס ייצור
לניהול מחלקת הנדסת ייצור
רצוי בוגר הטכניון
המעונינים מתבקשים לפנות בכתב, בציון קורות חיים ונסיון קודם למחלקת כח אדם ת.ד. 38, פתח־תקוה
סודיות מובטחת

למוסד ממלכתי בתל־אביב
דרושות
עובדות ארכיון
העקנה לדרישות הבאות:
✶ 11 שנות לימוד לפחות
✶ אחרי שרות צבאי מלא
✶ עד גיל 45
✶ נסיון קודם אינו הכרחי
המשכורת ההתחלתית — ז׳ בדרוג האחיד (—.600 ל״י)
●
● המעונייניות מתבקשות לפנות בכתב לת. ד. 17021 ת״א (עבור עובדות ארכיון) בציון פרטים אישיים מלאים.

מכان الأصل

مكتبة الأمل

הלוח הכפול הארץ ידיעות אחרונות

המשרד הראשי: שדרות רוטשילד 76, תל־אביב
טלפונים: מחלקת מודעות 614808, 614955, 612595
המחיר: יום חול: 1.00 ל״י למלה / יום ו׳: 1.20 למלה

דרוש

מהנדס אלקטרוניקה בכיר

לפתוח ציוד הקפי של מחשבים, בעל נסיון רב במעגלים דיגיטליים

השתלמות בנושא בחו״ל.

התפקיד כרוך בנסיעה מיידית לחו״ל, להשתלמות בנושא.

מועמדים המעונינים יפנו לטל. 851161 ת״א

מינהלן בכיר

[illegible]

מעוניין במשרה מעניינת

— בעל נסיון אדמיניסטרטיבי ענף;
— שולט בעברית, אנגלית וגרמנית
— ניהול כספים, עריכת תקציבים ופיקוח על הנהלת חשבונות
— ניהול מו״מ בדרג בכיר, קשרים מצויינים עם משרדי הממשלה ואמצעי התקשורת, יחסי ציבור.

רק בהצעות רציניות נא לפנות לת״ד 26323 ת״א.

למוסד ציבורי גדול
דרושים

טכנאי אלקטרוניקה

להפקידים טכניים נהליים בתחום ביקורגלים בקנה מידה גדול (רשיון נהיגה רצוי).
מקום העבודה: תל־אביב.
תנאי השכר יקבעו לפי כישורי המועמדים.

● בעלי ניסיון בתחום הנ״ל מתבקשים להגיש הצעה בכתב בלוויי קורות חיים ותאור מפורט של השכלה, נסיון ורקע צבאי לת.ד. 7061 תל־אביב, למס׳ 15 (095) לא יאוחר מיום 18.5.73.

מיקרואלקטרוניקס בע״מ

MICROELECTRONICS LTD.

מפעל רכיבים אלקטרוניים

דרושים

1. **חרט מעולה**
בעל נסיון רב בעבודות חריטה מדוייקת ועדינות.
2. **מסגר כלים**
בעל ידע רב בבניית מבלטים וכתקני עזר מדוייקים לייצור.
3. **מבקר איכות מכני**
לאחר שרות צבאי ובוגר בי״ס מקצועי.
4. **איש לאחזקת מבנים**
לעבודות בינוי, אינסטלציה והנדסה.
5. **נער שליח**
לעבודות שליחות וסידורי מנהלה. בעל קטנוע או עולה.

תנאים טובים למועמדים המתאימים

●

לפנות למחלקת כח־אדם, טל. 7—851186 או לרחוב הפלדה 4, אזור התעשיה חולון ע״י סמפרו.

מכרזים על משרות פנויות בבנק ישראל בתל־אביב

מכרז מס׳ 41/73
דרוש כלכלן

בעל תואר מ.א. בכלכלה ונסיון של 3 שנים לפחות בעבודה כלכלית ובסטטיסטיקה. תנאי שכר טובים למועמד המתאים.

*

מכרז מס׳ 44/73
דרוש סגן מנהל ליחידת הנהלת החשבונות

הכישורים הדרושים:
1. השכלה תיכונית מושלמת (רצויה השכלה אקדמאית);
2. תואר של מנהל חשבונות מדופלם;
3. נסיון רב בהנהלת חשבונות;
4. נסיון בניהול צוות עובדים;
5. שליטה מלאה בלשון העברית;
6. ידיעה טובה בלשון האנגלית;
7. רצוי ידע ונסיון בעיבוד נתונים אוטומטי;

*

מכרז מס׳ 45/73
דרוש מנהל מדור כח אדם

הכישורים הדרושים:
1. השכלה תיכונית מושלמת (רצויה השכלה אקדמאית);
2. הכשרה מקצועית של שנתיים לפחות בתחום הארגון והמינהל;
3. נסיון של שלש שנים לפחות בתחום המינהל;
4. כושר ניסוח וניהול ברמה מקצועית טובה;
5. כושר ארגון וניהול;
6. שליטה מלאה בלשון העברית;
7. ידיעה טובה בלשון האנגלית;
8. רצוי ידע בעיבוד נתונים אוטומטי.

● המעונינים יפנו למחלקת כח אדם, בנק ישראל, ת.ד. 780 ירושלים, מיקוד 91000, לשם קבלת שאלון אישי אשר יש להחזירו עד יום 15.5.73.

מוסד כלכלי גדול בתל-אביב
מחפש
רואה חשבון
לניהול מחלקת בקורת פנימית
נא לפנות בציון הפרטים המתאימים לת.ד. 9142, תל־אביב.

קבוצת שלד ותיקה

מנוסה בפרויקטים ציבוריים ופרטיים
מתפנה החל מ־20.5.73
מבקשת הצעות בכל הארץ
טל. 921817, רעננה.

למפעלי ניר חדרה
דרוש
חוקר ביצועים

לעבודה במחלקת חקר ביצועים

★

על המועמד להיות בעל תואר שני בחקר ביצועים או עומד לסיים תואר זה.
נא לפנות אל מנהל המנגנון ת.ד. 142, חדרה.

למשרד טכני לתכנון מבנים בסביבת תל־אביב

דרוש מהנדס צעיר

בעל נסיון בלבד מתבקש לפנות לטל. 792680 — 785260 בשעות העבודה.
— סודיות מובטחת —

ל-ישפה סגליס מהנדסים בע״מ

רח׳ משה שרת 43, ת״א

דרושים:
מהנדס מיזוג אויר
הנדסאי אינסטלציה סניטרית
שרטט/ת אינסטלציה-סניטרית

★

טלפונים: 03—265905, 03—265904.

לחברת השמירה דרושים

צעירים וצעירות

לעבודה במשמרות, אחראית ומעניינת בכל התקופה לזה.
* לאחר שרות צבאי
* דוברי אנגלית
* מרחב מגורים — אזור גוש דן.

למסודרים תבדק התאמה למערכת הלימודים. אפשרויות קידום ותעסוקה בחו״ל.

לפנות אישית לסניפנו בשדה־התעופה לוד, בכל יום עד שעה 13.00.

*

סניפים בכל רחבי הארץ

שמירה * אבטחה * חקירות
מערכות אזעקה

„אגן״ יצרני כימיקלים בע״מ
למפעלנו המתפתח באשדוד

דרושים

1. **מחסנאי טכני**
בעל נסיון קודם
2. **עוזר חשמלאי**
עם נסיון קודם
3. **מסגרים**
4. **מפעילים**
להפעלת מתקנים כימיים.

למועמדים המתאימים ינתנו תנאים טובים

המעונינים יפנו לת.ד. 262 אשדוד, טלפון 055—21321 או אישית למשרד כח־אדם במפעלנו.

דרוש

מנהל חשבונות ראשי

למפעל גדול בבאר־שבע

הכישורים:
— נסיון בעבודה עצמאית ומאזנית לפחות 5—6 שנים;
— המלצות;
— תינתן עזרה בדיור.

לפנות בכתב אל ת.ד. 8 באר־שבע
(עבור „מנהל חשבונות ראשי״)

סהר חב׳ לבטוח בע״מ
דרושים
לאגף ביטוח חיים
מחשב ובודק פוליסות
עם נסיון של שנה לפחות
ליחידת המחשב
מתכנת בשפות COBOL R.P.G.
עם נסיון של שנתיים
נקבנית
עם נסיון של שנתיים
למחלקת הכספים
נערים/ות לעבודה במשרד

המעונינים יפנו ישירות למנהל המנגנון רחוב בן־יהודה 23, תל־אביב.

ביתן דימונה בע״מ

עבור משרדינו בתל־אביב
דרושה
פקידת רישום

הכישורים המבוקשים:
* השכלה תיכונית
* כתב יד ברור
* רצוי ידע בהדפסה במכונת כתיבה עברית

על המעוניינות לפנות לטלפון 773132 בשעות לפנה״צ לקביעת ראיון או בכתב יד לת.ד. 2147 ת״א עם ציון על המעטפה „עבור פקידת רישום״.

דרוש/ה

עוזר/ת למנהל חשבונות

סוג ג׳/ד׳ עם נסיון קודם.
לפנות ת.ד. 1639 ת״א עבור ג/28

לקיבוץ בדרום
דרושה
מורה לכיתה ה׳

נא לפנות:
ת.ד. 36972 תל־אביב

המועצה האזורית מרחבים
מפגש מרחבים ד.נ. נגב
טלפון 057/93131—93051—93014
מכרז מס׳ 50/186/7
דרושים:

1. המועצה האזורית מרחבים דרושים מצילים לשנת 1973.
א. 3 מצילים מוסמכים לבריכה במבועים ובגילת הזילת עבודה מ־1.5.73 עד 30.9.73, אפשרות הארכה לעוד חודש ימים או יותר בהתאם לכזג האויר.
ב. אפשרות דיור במקום ללא שכר דירה, עד־מה לתושבי המקום.
ג. הצעות מחיר והבאים להגיש מיד בכתב לפי הכתובת הנ״ל.

הכיב שרבף, יו״ר המועצה

חברה גדולה בתל־אביב

מחפשת למשרדיה הראשיים

מזכירה כתבנית

אנגלית־עברית

שעות העבודה 7.30—14.30

נא לפנות לת.ד. 1469 61000 ת״א עבור „כתבנית״.

המועצה האזורית מרחבים
מפגש מרחבים ד. נ. נגב
טלפון: 057/93131—93051—93014

דרושים:

1. מורים ומורות לעבודה כממלאי מקום בבית ספר אזורי מבועים, לתקופה של 3 חדשים עם אפשרות לעבודה כנ״ל בשנה הבאה.
2. מורים תלמידי אוניברסיטה אשר מעוניינים מתבקשים להתקשר עם מחלקת החינוך של המועצה טלפונית או בכתב.

הכיב שרבף, יו״ר המועצה

אורם תעשיות חשמל בע״מ

אזור התעשיה, לוד, טל. 962591
למחלקת ספקי כח ולהזנת מכינה

דרושים
* חשמלאים תעשייתיים
* עובדים המסוגלים ללמוד מקצוע חדש ומעניין

העבודה באולם ממוזג אויר
לפנות במישרין למפעל או בטלפון מס׳ 962591

דרושה עובדת

להצי יום (אחה״צ) לרישום במגמת הנהלת חשבונות

לפנות ת. ד. 526 תל־אביב.

בנק בתל־אביב מחפש

1. **לסניף ברמת־אביב**
פקיד(ה) צעיר(ה)

אחרי צבא שיוכשר לתפקיד „טלר״ (קופה רושמת) ולעבודה עם קהל.

העבודה ב־2 ימים בשבוע [illegible]
ב־4 ימים בשבוע במשמרת.

2. **לסניף במרכז תל־אביב**
פקידים צעירים אחרי צבא כתבניות עברית-אנגלית

מועמדים מתבקשים לפנות בכתב יד בציון השכלה וגיל לת. ד. 29569 ת״א.

בנק אגוד לישראל בע״מ

מחפש עבור סניף בירושלים
מועמדים לעבודה

1. **כפקידי קהל (טלר)**
2. **פקידים**
עם נסיון לעבודה בבנק

מועמדים בעלי כישורים מתאימים יקבלו הכשרה תוך כדי עבודה.

העבודה ב־2 ימים בשבוע רצופה
ב־4 ימים בשבוע מפוצלת

פניות בכתב בלבד בציון כל הפרטים האישיים לת.ד. 2428 ת״א, לידי מנהל המנגנון עבור סניף בירושלים.

טכנולוגיה מדעית בע״מ

דרושים

למחלקת הכספים והאדמיניסטרציה

צעיר, בוגר תיכון לפחות, לאחר שירות צבאי, ידע בסיסי בהנהלת חשבונות, ידיעת אנגלית — יתרון.

מרכזנית זריזה

המנוסה בהפעלת מרכזיה רב קוית, שיחות בינלאומיות וידיעת השפה האנגלית. כמו כן דרושה הדפסה טובה בעברית.

שעות העבודה 8.00—17.15 5 ימים בשבוע.

תנאי עבודה טובים בחברה צעירה ודינמית.

נא לפנות בכתב יד בצרוף קורות חיים בפרוט אל: טכנולוגיה מדעית בע״מ ת. ד. 330 הרצליה ב׳.

למשרד מהנדס מוכ״אויר בירושלים
דרושים לעבודה מיידית
* מהנדס
* טכנאים
* שרטטים

נא לפנות לת. ד. 2045 ירושלים למס׳ 536 בצרוף פרטים.

Fashlon
פשלון יצרני אופנה

דרושה
פקידה

רצוי עם נסיון קודם בעבודה במפעל.
למשרה מלאה.

נא לפנות ל„פשלון״ רחוב בן־אביגדור 26, תל־אביב * טלפון 36327.

פשלון — פשלון - בטיב עליון

דרוש
נהג
לסמי־טריילר
לעבודה קבועה

נא לפנות:
תחנת קמח דגן לישראל בע״מ
רח׳ סוקולוב 41, בני־ברק, טל. 780950, 785812, מ־8.00־15.00

דרושה
מפעילה
למכונת הדפ״ח
אוליבטי 502
למפעל באזור התעשיה פתח־תקוה לתקופה של חדשיים.

★

פרטים בטלפון:
911168—911262.

בעל משאית
לילנד ביבר
מעונין בהצעה להוביל במפעל פרטי.
ת.ד. 37043 תל־אביב
טל. 30365

דרושה
[illegible]

בשפה האנגלית.
הצעה בחירה הכרחית.
שעות עבודה: בין 8.00 בבוקר עד 4.00 אחה״צ.
נא לפנות בכתב יד ל־ ת.ד. 628 תל־אביב.

חברה גדולה
לעבודות הנדסה
מכנית
מחפשת
מהנדס
מיזוג-אויר

לעבודה בירושלים
מועמדים עם נסיון של לפחות 3 שנים
מתבקשים לפנות לת.ד. 342, ירושלים

דרוש/ה מנהל/ת
בחנות ספרים גדולה
רצוי בעל/ת תואר ב.א. בספרות אנגלית.
נא לפנות למשרדנו ביום שלישי ה־8.5.73 בית־הפר רח׳ הרכבת 22 תל־אביב בשעות בין 6.30—8.00 ערב

דרושה
כתבנית
(הדפסה קלות באנגלית)
המתמצאת גם בחשבונות
לפנות: [illegible] רח׳ הירקון 51, ת״א
טלפון 56166

למפעל „רים״ ירושלים
דרושה
מזכירה
למשרד ייצור

בדבר פרטים לפנות טלפונית 02-523201

למפעל ידוע
לקונפקציה נשים
דרוש
צעיר
עם מרץ ומכונית
להפקיד של מוכן
ת.ד. 7015 רמת־גן
(סודיות מובטחת)

דרושים
מכונאים מנוסים
תנאים טובים
לפנות לבוסק ביתן
מורדה לבני פהרד
רח׳ טברסקי 13 ת״א

דרוש נגר
מעולה ועצמאי
המתמצא בתוכניות
לפנות בכתב
לת. ד. 24113 ת״א
סודיות מובטחת

חברה גדולה העוסקת ביצוא אפנה

מחפשת
תופרות
לחדר דוגמאות

לפנות טלפון 622001 או 614929 ת״א.

עיריית ירושלים

המחלקה לחינוך
אגף הנוער והספורט
דרושים

מדריכים

לריכת הדרכה קייטנות עירוניות, בחודש יוני 1973, בבתי הספר ובחורשות.
על המועמדים (בוגרי י״א ומעלה) לפנות להרשמה במשרדי אגף הנוער רחוב יפו 7 ירושלים בשעות 08.00—14.00.
ההרשמה תסתיים ביום ו׳ א׳ בסיון תשל״ג (8-6.73).
על פי תקנון משרד החינוך והתרבות תהיינה המשכורות, למדריכים שאינם עובדי הוראה גבוהות ב־30% אחוז, כן השכר אשתקד.

מנועי בית־שמש בע״מ

מפעל טורבינות (מנועי סילון)

דרושים:-
* חרטים * כרסמים * ממסי
* רתכים * מסגרים
* עובדי קדוח קורדינטי

אפשרות קבלת דיור במקום בתנאים טובים
— סודיות מובטחת —

מועמדים מתאימים מתבקשים לפנות אל מנהל כח אדם ד. נ. האי בית־שמש 99000 מנועי בית־שמש, בצירוף קורות חיים בכתב

למוסד ציבורי גדול
דרושים

מהנדסי אלקטרוניקה

לתפקידים נהליים הנדסאיים,
כולל פרויקטים בקנה מידה גדול בתחום מיקרוגלים.
מקום העבודה: תל־אביב.
תנאי השכר יקבעו לפי כישורי המועמדים.

● הצעות בכתב של בעלי נסיון בתחום מיקרוגלים — יש להגיש בלוויי קורות חיים ותאור מפורט של השכלה, נסיון ורקע צבא לת.ד. 7061 תל־אביב למס׳ 15 (096) עד לתאריך 18.5.73

פז חברת נפט בע״מ

דרושים

מהנדס בנין	הנדסאי/ טכנאי כימיה
לעבודות תכנון ופיקוח. מקום העבודה — חיפה. כישורים נדרשים: — בוגר הטכניון בחיפה או מוסד אקדמי מקביל. — נסיון של שלוש עד חמש שנות עבודה במקצוע. — רשיון נהיגה.	שטח התעסוקה — בעיקר בקור איכות של מוצרי נפט. מקום העבודה — מעבדה החבר בנהמקי חיפה. כישורים נדרשים: — בוגר בי״ס להנדסאים/טכנאים. — רצוי נסיון של שנתיים לפחות בעבודה במעבדה. — גיל עד 35.

המשכורת תקבע בהתאם לכישורי המועמד.

מועמדים יפנו בכתב בצרוף קורות חיים השכלה לאגף כח־אדם פז, חברת נפט בע״מ, ת. ד. 434 חיפה, 31000.

טכנולוגיה מדעית בע״מ

דרוש

הנדסאי/טכנאי זווד

התפקיד כולל: תיכנון זווד מכני לציוד אלקטרוני.
הכישורים הדרושים: נסיון רב בתיכנון זווד מכשירים אלקטרוניים סטנדרטיים ובלתי סטנדרטיים. הבנה בעמיקה בתיכנון פונקציונלי, הכרה יסודית הדכניה של חומרים, רכיבים ותהליכים בבנית ציוד אלקטרוני.

מועמדים מתאימים יפנו בכתב, בצרוף תאור מפורט של קורות חיים ונסיון מקצועי, לטכנולוגיה מדעית בע״מ, ת.ד. 330 הרצליה ב׳, או טלפונית 4—930281. סודיות מובטחת.

חברת ביטוח גדולה

דרוש

מנהל חשבונות

כישורים הדרושים:
* נסיון של 5 שנים לפחות
* סוג ג'—ד' בהנהלת חשבונות

תנאים טובים למועמד המתאים

לפנות בכתב יד בציון קורות חיים ונסיון קודם לת.ד. 7095 ת"א עבור מס' 84.

סודיות מובטחת

למפעל מזון באיזור תל-אביב

דרוש

חשמלאי אחזקה

המתמצא בחשמלאות תעשייתית.
המעוניינים לפנות בכתב לת.ד. 60 ר"ג עבור „חשמלאי".
סודיות מובטחת

אם הנך בגיל 25-55,

בעל/ת השכלה תיכונית או מקצועית מתאימה.

בעל/ת מרץ וכשרון מכירה

נהיה מוכנים להכשיר אותך כסוכן ביטוח

*

מועמדים מתאימים יפנו בכתב אל ת.ד. 805 תל־אביב, תוך ציון נתוניהם האישיים, בשביל „סוכן ביטוח"

אלגם בע"מ

חולון 58361-ת.ד. 1201 - טל. 853102/3/4

דרושים

1. **מהנדס אלקטרוניקה**
בעל נסיון מעשי של 3 שנים לפחות בפתוח מעגלים וספקי כוח גבוה לציוד מוטס.

2. **טכנאי ייצור**
עם רקע ונסיון בענף האלקטרוניקה
ידיעת השפה האנגלית — חיונית.

3. **פקיד טכני**
רצוי בוגר בית־ספר מקצועי ובעל נסיון בענף האלקטרו־ניקה. ידיעת השפה האנגלית — חיונית.

מועמדים מתבקשים לפנות בכתב אל־מנהל כח־אדם

— סודיות מובטחת —

עירית ירושלים

במחלקת מהנדס העיר פנויות המשרות הבאות:

1. **מהנדס מפקח / אגף הדרכים**
(2 משרות) — מכרז מס' 10/73
הדרגה: ג'—ב' (גימל—בית) בדירוג המהנדסים

2. **מהנדס כבישים** מכרז מס' 11/73
הדרגה: ג'—ב' (גימל—בית) בדירוג המהנדסים

3. **שרטט בכיר** מכרז מס' 12/73
הדרגה: ד'—ג' (דלת—גימל) בדירוג הטכנאים

4. **עוזר מפקח רישוי** מכרז מס' 13/73
הדרגה: ג'—ב' (גימל—בית) בדירוג הטכנאים

5. **עוזר מחשב כמויות / אגף הדרכים**
מכרז מס' 14/73
הדרגה: י"ב—י"ג (יוד בית—יוד גימל) של הדירוג האחיד

6. **מפקח רישוי** מכרז מס' 15/73
הדרגה: ג'—ב' (גימל—בית) בדירוג הטכנאים

7. **מהנדס מתכנן ראשי / אגף הדרכים**
מכרז מס' 16/73
הדרגה: ב'—א' (בית—אלף) בדירוג המהנדסים

8. **מהנדס מפקח ראשי / אגף הדרכים**
מכרז מס' 17/73
הדרגה: ב'—א' (בית—אלף) בדירוג המהנדסים

9. **אחראים לקבלת קהל / מדור לאינפורמציה**
מכרז מס' 18/73
הדרגה: י"ג—י"ד (יוד גימל—יוד דלת) של הדירוג האחיד

פרטים נוספים אודות המשרה והמרכז טפסים להגשת מועמדות אפשר לקבל בלשכת נהל שרות העיריה, רחוב יפו 22, חדר 213, קומה שניה.

בעלי הכשירויות הדרושות מתבקשים להגיש בקשותיהם לנהל שרות העיריה עד יום שלישי, י"ג באייר תשל"ג (15.5.1973).

ירושלים, ב' באייר תשל"ג, 4 במאי 1973 — המנהל הכללי

אלסינט בע"מ

מכשור מדעי

אלסינט בע"מ הינה חברה לאלקטרוניקה העוסקת בעיקר בפתוח, ייצור ושווק של מכשור מדעי ורפואי ומתכוננת להכנס לשטחים חדשים הקשורים לאלקטרוניקה ואלק־טרומכניקה.

מחזורה בשנה שעברה היה מעל 20 מיליון לירות (הרוב לייצוא) ומעסיקהלמעלה מ-500 עובדים, ביניהם כ-90 מהנדסים ופיסיקאים.

אלסינט הינה חברה ציבורית רב-לאומית עם חברות בת לשווק בגרמניה, צרפת, אנגליה וארה"ב ומניותיה נסחרות בארה"ב בשוק OTC.

החברה צופה גידול מהיר בשנים הקרובות ומחפשת מועמד מתאים לתפקיד:

* מנהל מכירות כלל עולמי

כאחראי על תפעול מערכת המכירות של החברה, כולל תאום וארגון המכירות בחברות הבת וסוכניה, בכל רחבי העולם.

נדרש נסיון רב במכירות ציוד אלקטרוני מתוחכם, סחר בינלאומי, וכן ידע ונסיון בניהול רשת אנשי מכירות ושירות.

למועמד המתאים מובטחים תנאים טובים וכן הכללה בתוכנית STOCK OPTION של החברה.
רק מועמדים ממדרגה ראשונה יענו ויוזמנו לראיון

— סודיות מובטחת —

נא לפנות בכתב עם פרוט השכלה ונסיון למנהל הכללי ד"ר א. סוחמי.

ת.ד. 5258, חיפה, טלפון 522872

מגדל-בנין
חברה לביטוח בע"מ

...ציעה

...בודה בתל־אביב

מכינה / כתבנית
לביטוחי צד ג'
נסיון בעבודה, ידיעה בענף הכרות.

בוגרות תיכון
תשובצנה, לאחר הדרכה, בתפקידים הקשו־רים בהכנה ובחישובים של פוליסות.

כתבניות עברית

כתבניות אנגלית

נערים / נערות
לעבודות שליחות ותיוק.

— • —

נא לפנות לטלפון 283221, כח' כח אדם.

דרוש ע"י סוכנות אניות

1. **פקיד ספנות**
עם ידע בהשבונות — שולט בעברית ואנגלית

2. **טלפוניסטית-כתבנית**
עברית ואנגלית

נא לפנות לת.ד. 2351 ת"א עם המלצות

מחפשים

לחברה ציבורית גדולה

לתפקיד

סגן מבקר פנימי

רואה חשבון

או

לקראת סיום ראית חשבון

*

לפנות בכתב לת.ד. 805 ת"א.

לקונצרן חימי

דרוש

מהנדס מפעל ופרויקטים

התפקיד:
1. הכנה, נהול ופקוח על הבצוע של פרוייקטים להרחבה של מפעלים חימיים קיימים.
2. טיפור תהליכים וציוד במפעלים חימיים קיימים.

מקומות עבודה: תל־אביב חיפה.

הכשורים:
מהנדס מכונאי בעל נסיון רב בתעשיה החימית או מהנדס חימאי בעל ידיעות רחבות בהנדסה מכונות אזרחית. באים בחשבון רק מהנדסים בעלי נסיון רב.

למועמד המתאים יוצעו תנאים טובים.

נא לפנות בצירוף תולדות חיים ופירוט מלא על נסיון קודם לת.ד. 21016 תל־אביב.

— סודיות מובטחת —

לחברת בנין גדולה

דרוש

עוזר למנהל עבודה

או

טפסן ראשי לשלד

המעונינים מתבקשים לטלפן אל רחל דניאלי מח' כח אדם, טלפון: 622211, תל־אביב.

לחברת ניהול והשקעות דינמית

דרושות

1. **מזכירה למנכ"ל**
כישורים הכרחיים:
נסיון של שלוש שנים לפחות, ידיעת השפות עברית ואנגלית והדפסתן, יכולת ניסוח עצמאית.

2. **פקידה - מזכירה**
לחצי יום עבודה
כישורים:
נסיון של שלוש שנים לפחות בעבודה משרדית ידיעת אנגלית רצויה, יכולת הדפסה בעברית.

תנאים טובים למועמדות המתאימות

לפנות בטלפון 57757, 57767, 56231 ת"א

עירית ירושלים

עירית ירושלים מכריזה בזה על משרות פנויות של:

1. **סגן מנהל בי"ס תיכון עירוני ד'**
(בוקרים) לקניים מבוגרים (מכרז 5/73)
הדרגה: דירוג עובדי הוראה בהתאם לכשירויות המועמד

2. **רפרנט כח אדם**
במינהל הראשי / לשכת נהל השרות (מכרז 7/73)
הדרגה: י"ב—י"ג (יוד בית—יוד גימל) של הדירוג האחיד

3. **מזכיר ועדות**
במינהל הכללי (מכרז מס' 8/73)
הדרגה: י"ב—י"ג (יוד בית—יוד גימל) של הדירוג האחיד

4. **מזכיר בית המשפט העירוני**
במינהל הכללי (מכרז מס' 9/73)
הדרגה: י"א—י"ב (יוד אלף—יוד גימל) של הדירוג האחיד

5. **אחראי לציוד מכני הנדסי**
במזכירות העיריה (מכרז מס' 19/73)
הדרגה: י"ב—י"ג (יוד בית—יוד גימל) של הדירוג האחיד

פרטים נוספים אודות המשרה והמרכז טפסים להגשת מועמדות אפשר לקבל בלשכת נהל שרות העיריה, רחוב יפו 22, חדר 213, קומה שניה.

בעלי הכשירויות הדרושות מתבקשים להגיש בקשותיהם לנהל שרות העיריה עד יום שלישי, י"ג באייר תשל"ג (15.5.1973).
המנהל הכללי

ירושלים, ב' באייר תשל"ג, 4 במאי 1973

מנהל בשטח האלקטרוניקה
עם נסיון של 25 שנה
מחפש עבודה מתאימה
אפשרי בית־חרושת, חנות גדולה, סוכנויות, יצוא יבוא.
רצוי באזור תל־אביב או נתניה.
לפנות: ת.ד. 1334 תל־אביב למס' ד/23432

לסוכנות ספרים גדולה
דרוש/ה מנהל/ת מחלקת ספרי חוק
ידיעת עברית ואנגלית הכרחית
מועמדים בעלי נסיון מתבקשים לפנות בכתב לת.ד. 628 תל־אביב.

לחברה במרכז ת"א
דרושות:
1. כתבנית עברית מעולה.
2. נערה־שליחה
לכתוב לת.ד. 1334 ת"א למס' ד/23470.

דרושה
מוכרת מנוסה לבוטיק
תנאים טובים למתאימה
*
נא לפנות לבוטיק „יוסי" פרישמן 45 (ליד דיזנגוף) ת"א.

לעבודה בחו"ל למשך שנתיים

דרושים:
* **בוגרי תיכון**
* **יוצאי יחידות קרביות בלבד**
* **בעלי כושר רפואי מעולה**
* **עדיפות לדוברי:**
אנגלית, צרפתית, או שפות זרות אחרות.
היציאה עם המשפחה.

● המעוניינים מתבקשים לפנות לת.ד. 17224 ת"א בצירוף פרטים אישיים מלאים וקורות חיים, מיקוד 61170.

— סודיות מובטחת —

לעבודה מענינת
עם צוות צעיר
במפעל גדול באשקלון

דרושים:

טכנאי ייצור
עם נסיון בחקר זמנים

מפעילי מחשב

בוגרי תיכון
אשר יוכשרו כמפעילי מחשב

●

על המעונינים לפנות בכתב יד עם פרוט נסיון קודם, לת.ד. 120 עבור מפעל גדול באשקלון.

תדיראן

למפעל האלקטרוניקה באזור

דרושות

עובדות ייצור

לעבודה של 5 ימים בשבוע

למועמדות מתאימות תנתן הכשרה מקצועית.

● מועמדות המעונינות תפננה לרחוב השופטים 26 אזור (חולון).

מוסד כלכלי גדול בבאר-שבע

מחפש

* פקיד חשבונות
* מכונאי לציוד משרדי ומכשירי כתיבה
* מכונאי לזרעים חומרי הדברה

נא לפנות טלפונית למס. 057-5298.

בניה מתועשת בע"מ
(מיסודה של כלל בע"מ)

דרושים
* **מהנדס בנין**
* **טכנאי בנין**

נא לפנות לרח' יפו 97, ירושלים, בין השעות 8-15 או לטלפון 02-221824 או 02-226621.

ZENITH

לחברת זניט
למשרד המכירות חיפה

דרושה

פקידה כתבנית

המועמדות תפנינה בכתב בצרוף קורות חיים ונסיון קודם לת.ד. 7172 ת"א.

למפעל תעשיתי גדול
באזור ת"א

דרושים:

1. **מתכנת למחשב 360/20**
בעל נסיון

2. **נקבנית I.B.M.**
בעלת נסיון

*

בהצעות נא לפנות בכתב יד לת.ד. 10071 תל־אביב.

חברה גדולה העוסקת ביצוא אפנה

מחפשת

תדמן(ית)

* הכנת גזרות ראשונות מסקיצות.
* הכנת גזרות לפי ספציפיקציות של לקוחות

הכשורים הדרושים:
— נסיון רב בגזרות תעשייתיות בקנה מידה גדול.
— ידיעה ונסיון בהכנת גזרות ודוגמאות לפי ספסיפיקציות אמריקאיות.
— בעלי ידיעות טובות באנגלית.

לפנות בכתב בציון קורות חיים, נסיון והכשרה לת. ד. 1736 תל־אביב 61000, עבור מס' 101.

— סודיות מובטחת —

לאמקור בע"מ

דרוש:

כלכלן צעיר

בעל נסיון של שנה לפחות בעבודה במפעל תעשייתי.

על המעוניינים לפנות בכתב בצרוף פרטי קורות חיים לאמקור בע"מ ת.ד. 2850, תל-אביב.

סודיות מובטחת

מכרזים על משרות פנויות בבנק ישראל בתל־אביב

מכרז מס' 42/73
דרושות
רושמות נשיונל
עם נסיון מעשי של שנתיים לפחות

מכרז מס' 43/73
דרושות
כתבניות בעברית וכתבניות בעברית ואנגלית
עם נסיון מעשי של שנתיים לפחות

● המעוניינות תפנינה עד יום 13.5.73 למדור כח אדם בבנק ישראל, רח' נחלת בנימין 69, תל־אביב (טלפון 611531), או בכתב לת.ד. 1604, ת"א מיקוד 61000.

למפעלנו בטבריה דרושים

לתושבי טבריה והסביבה

* **הנדסאי** או **טכנאי מכונות בכיר** עם נסיון אדמיניסטרטיבי
דרושה גם ידיעה בגרמנית ואנגלית

* **שרטט/ת מכונות** עם נסיון

* **כתבנית בעברית**
רצוי ידע בהפעלת טלקס עברי

*

כתוב עכשיו לת. ד. 6545 תל־אביב.

مكان الأصل

مكان الأصل

מכתבים למערכת הארץ

עושק הקולות

במכתב „גול מדומה" מנסה ח"כ יוסף תמיר להגן על חוק בדר־עופר („הארץ" 20.4). עיקר המכתב הוא חזרה על דברי ח"כ פרופ' קלינגהופר בתשובתו למתנגדי החוק כפי שהשמיעם בשעה שבע בבוקר ביום 4.4.73, דקות ספורות לפני אישור החוק.

כאשר שמעתי באותה שעה את דברי פרופ' קלינגהופר נדהמתי מ־חוסר הרצינות ואחיזת העיניים במס־פרים שהביא. בכותבי כי לוא הביא לי סטודנט מספרים, והנמקות כאלה היה מסלקו מפניו בבושת פנים. יחסתי את הדברים לשעה המוקדמת בבוקר ולליל השימורים שקדם לו — אולי היה קשה למשיב להתרכז ולח־שוב על אשר הוא אומר. לח"כ יוסף תמיר אין התירוץ של עייפות עומד. לו היה מספיק זמן לבדוק בניחותא את אשר כתב.

מה טענות קלינגהופר — תמיר? הם מביאים מן התוצאות של הבחירות לכנסת הראשונה (שחושבו לפי שיטה השווה לשיטת בדר־עופר) את המספ־רים המתייחסים לארבע מפלגות. מ־מספרים אלה הם מנסים להראות עד כמה צודקת השיטה החדשה־ישנה.

כאשר מנסים להשוות שתי שיטות נהוג להתרכז במקרים שבהם שונות התוצאות בשתי השיטות, ובודקים ב־איזו שיטה התוצאות יותר צודקות. לא כן נהגו קלינגהופר — תמיר. לגבי כל ארבע הרשימות שאת תוצ־אותיהן הביאו, שוים מספרי המנד־טים בין מחשבים בשיטת בדר־עופר ובין מחשבים בשיטת העודפים הג־דולים אשר בוטלה באותה הצבעה אומללה בכנסת.

מדוע, והרי פרופסור קלינגהופר הוא בלי ספק מדען חשוב, היה צריך להכין טבלה של הרשימות שלגביהן התוצאות היו שונות בשתי השיטות. היו רק ארבע רשימות שהושפעו מ־החלפת השיטה ולפיכך הכנתי טבלה עם התוצאות לאסיפה המכוננת (הכ־נסת הראשונה) עבור ארבע רשימות אלה.

שם הרשימה	מספר הקולות	מספר מנדטים מדוייק	מנדטים לפי בדר־עופר	מנדטים לפי „העודפים הגדולים"
מפא"י	155,274	44.87	46	45
חזית דתית	52,982	15.31	16	15
לוחמים	5,363	1.55	1	2
ויצו	5,173	1.49	1	2

בחישובי הטבלה לקחתי בחשבון את סה"כ הקולות של הרשימות אשר השתתפו בחלוקת המנדטים — 415,260. כמדד למנדט השתמשתי ב־3,460.5 קולות, כלומר 415,260 חלקי 120. את טור „מספר מנדטים מדו־ייק" קבלתי מחלוקת מספר הקולות לרשימה במדד הזה. מנדטים לפי בדר־עופר קיבלתי מן התוצאות ה־רשמיות לבחירות לאסיפה המכוננת בעוד שאת הטור האחרון חישבתי לפי כללי המנדטים שהיו קבועים ב־חוק עד שבוטלו ברביעי באפריל שנה זו.

בעיון בטבלה רואים כי מפא"י ש־היו חסרים לה 0.13 מנדטים ל־45 מנדטים קבלה 46 מושבים! עוד מפלגה גדולה יחסית, החזית הדתית, זכתה בשביל פחות משליש (0.31) מנדט במושב שלם, בעוד שזכיה ביותר ממחצית המנדט (הלוחמים) אי קרוב למחצית המנדט (ויצו) לא עמדה לרשימות הקטנות הללו והן נשארו כל אחת עם מושב בודד. הוא אשר טענו במשך כל הזמן: ככל שרשימה גדולה יותר העיוות לטובתה בשיטת באדר עופר גדול יותר. שיטה זו גוזלת את כבשת ה־רש.

בכנסת הראשונה נגזלו רק שני מנדטים על־ידי הגדולים בעוד שלפי יחסי הכוחות בכנסת השביעית עוב־רים בממוצע יותר משלושה מנדטים לגדולים. הסיבה להבדל טמונה בכך שמאז הכנסת הראשונה גדלה הר־שימה הגדולה ביותר מ־45 מנדטים ל־56, וככל שגדולה הרשימה גדול העיוות לטובתה בשיטת בדר־עופר.

אכן, בכנסת השביעית עודפי המ־ערך (691 קולות) וגח"ל (3,170 קו־לות) היו קטנים מעודפי ע"מ (8,832) העולם הזה (5.579) והמרכז החופשי (5,119) ולכן מסרה שיטת העודפים הגדולים מנדט לכל אחת מן הרשי־מות הללו ולא מסרה מנדט בזכות העודף למערך או לגח"ל. לפי שיטת בדר־עופר היו 691 הקולות העודפים של המערך זוכים אותו בשני מנד־טים ו־3,170 הקולות של גח"ל היו מוסיפים מנדט אחד וזאת על חשבון הרשימה הממלכתית, העולם הזה ו־המרכז החופשי שהיו בעלי עודפים גדולים, לעין שיעור מעודפי המערך וגח"ל.

לא בכדי סרבו נציגי גח"ל והמ־ערך לשמוע חוות דעת מתמטית לפני ההצבעה על „החוק הגולני" של בדר־עופר; הם ידעו היטב כי כל ניתוח אוביקטיבי יפסול את ה־חוק ויבצע בעדם מלעשות קולות לא להם.

ד"ר מיכאל שמשוני
רחובות

עם גנבא

פרסום הדו"ח של מבקר המדינה מזכיר לי את דברי מר הרצפלד, בשנות החמישים, באותה האסיפה הפומבית בראשון לציון: „ידעתי שגם בישראל יהיו גנבים, אך לא ידעתי שבכל עם ישראל יהיה גנבא..."

עמנואל גולדשטיין
ראשון לציון

הימים הללו

— למי למסור ?

שירות ציבורי ממדרגה ראשונה

למערכת „הארץ" מגיע עיטור־עוז על פירסום מאמריו של חביב כנען בסידרת „התיירות לישראל". מר כנ־ען עשה שירות ציבורי ממדרגה רא־שונה באשר תיאר את המצב בלי כחל ושרק וחשף את השערוריה, שרבים מתעלמים ממנה.

אני מסכים בהחלט עם ההנחה ה־יסודית שמספר התיירים ירד פל־אים השנה לא בגלל טעמים בטחו־ניים אלא מחמת הזילזול בתיירים, ניצולם המביש, השירות הגרוע ו־פשיטת עורם. מבשרי חזיתי את כל המחדלים שמצביע עליהם חביב כנ־ען. על אלה אוכל להוסיף כהנה וכה־נה והרשימה תהיה ארוכה ופתירה פרטים מעניינים.

בילותי כאן אשתקד כעשרה חוד־שים וכתייר נתקלתי ביחס מחפיר בנמל חיפה, במלונות, במסעדות וב־משרדים שונים. משל לכל, נדהמתי להיווכח מה זר לישראלים המושג שירות, שהרי כל פקיד, בין שהוא בממשלה ובין שהוא במיגזר הפר־טי, סבור שהוא עושה לך חסד בה־גישו לך שירות אלמנטרי, כי הלא לשם כך הופקד ועל כך הוא מקבל שכר. התייר האמריקאי, הרגיל ב־ארצו לשירות יעיל בלוויית חיוך, נפגע ונרתע כתוצר האדיבות המ־אפיין את רוב הישראלים. תדמית ה־מדינה נפגעת בביטויו בגלל „הישר־ראלי המכוער".

חזרתי לארה"ב כתייר זעם על אף חיבת הארץ וקשרי הרגשיים העמו־קים למדינת ישראל. מפי תיירים אחרים שמעתי תלונות אידנטיות ועל אף זעמי ניסיתי להמתיק את הדין ולמצוא זכות על מדינה „צעירה" זו הנאבקת על קיומה. אולם בלבי אמרתי, שבהצדריקל זה אפשר ואפ־שר היה ללמד את התושבים פרק בהילכות שירות ואדיבות אנושית כלפי הזולת...

השנה חזרתי לישראל כעולה. וע־תה הנני עולה וזועם בראותי שלא חל שינוי לטובה.

פרופ' משה שמייגר
ירושלים

רוצה להתכתב

אני נערה בת 22 מהוואי רוצה להתכתב עם צעירים וצעירות מיש־ראל. אני מתעניינת בעמים ובתר־בויות, בפוליטיקה, באמנות ובמו־סיקה. כתובתי:

Miss IRAM KONISHI
3629 Woodlane Drive
Honolulu, Hawaii 96822
U. S. A.

איראם קונישי
האוואי

כה לחיים.

ברנדי 25 – ברנדי גדול ליום גדול.

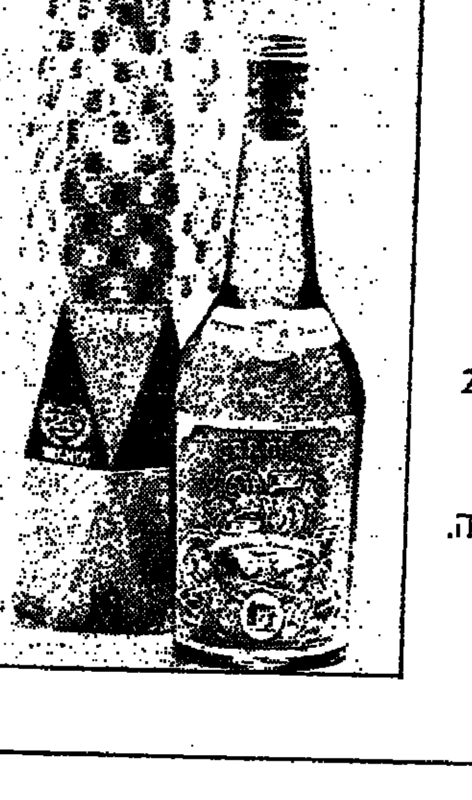

כ"ה פעמים לחיים עם ברנדי ה־25
כרמל מזרחי גאה להגיש לך
ברנדי מעולה. יחיד במינו. אשר
יוצר במיוחד ליום חגה של המדינה.
עדין בטעמו. אך יחד עם זאת
חזק. "גברי" ומיוחד.
ברנדי לאניני הטעם.

אם אתה יודע ברנדי טוב מהו –
אתה חייב לנסות את ברנדי ה־25
של "כרמל" – תאהב אותו.
ברנדי ה־25 – ברנדי גדול ליום גדול.

כרמל מזרחי
מיקבי ראשון לציון וזכרון יעקב

ספורט

בעריכת יחיאל ארזי

מחר במחזור הנעילה של הליגה

הבית"ריות יכתירו את סגן האלוף

הירושלמים יארחו את הפועל ת"א — התל־אביבים את הפועל ירושלים ✱ החידה האחרונה: מי יהיה מלך השערים של העונה?

טבלת הליגה הלאומית

1. הכח ר"ג	29	17—40	42
2. הפועל ת"א	29	33—43	35
3. הפועל י־ם	29	19—28	34
4. מכבי ת"א	29	32—31	32
5. הפועל ב"ש	29	34—38	30
6. הפועל כ"ס	29	27—31	30
7. בית"ר ת"א	29	23—24	30
8. מכבי יפו	29	27—32	29
9. מכבי פ"ת	29	40—38	29
10. מכבי חיפה	29	33—29	29
11. הפועל חיפה	29	28—29	28
12. הפועל פ"ת	29	26—23	26
13. מכבי נתניה	29	37—28	26
14. בית"ר י־ם	29	32—20	25
15. שמשון ת"א	29	43—30	22
16. הפ. מרמורק	29	46—24	17

מאת סופר „ספורט הארץ"

הליגה הלאומית לעונה 1972/73 תגיע מחר לסיומה ב־90 דקות הנ־עילה שיפתרו גם את שני הנעלמים האחרונים: מי יוכתר לסגן האלוף ומי יזכה בכתר מלכות השערים, תו־אר חסר ערך ממשי בארץ מלבד יוק־רה אישית לזוכה בו.

סגנות הטבלה תוכרע על־ידי שתי הבית"ריות: אלה מירושלים שיארחו את הפועל תל־אביב המדורג 2 ואלה בתל־אביב שיארחו את הפועל ירו־שלים המדורג 3 בפיגור של נקודה. מבחינה תיאורטית עשוי סגן האלוף היוצא, בית"ר ירושלים, להכתיר את יריבו העירוני, הפועל, להואר — הרם כמובן, רק אם ינצח את הפועל תל־אביב ואם הפועל ירושלים ינצח ב־בלומפילד. תיקו בבירה כנראה ימנע את הסגנות מירושלים מאחר שלהפו־על תל־אביב הפרש שערים חיובי מכריע.

אלא שהמיפגש בירושלים הוא בעל חשיבות חלקית במאבק על מלכות השערים עליה מתמודדים יחזקאל ח־זום (16 שערים), יהושע פייגנבוים (15) ויהודה שהרבני (15) קפטן הא־לוף החדש, הכח רמת־גן, שיחגוג כתר את זכייתו בטכס חגיגי קצר לפני המשחק הביתי עם הפועל באר־שבע שסיכוייו לשפר את דירוגו (5) מעטים. בטכס יתכבד גם ראש עי־ריית רמת־גן ד"ר ישראל פלד.

מיפגש מכבי התיקו

שני היורדים, הפועל מרמורק ושמ־שון תל־אביב, יהנו מחר מהזכות ה־בלתי־מחמיאה להיפרד מהליגה במגר־שם הביתי. שמשון יארח בבלומ־פילד את מכבי יפו ומרמורק תארח את מכבי פתח־תקוה, המקווה בתום עונתו הראשונה בלאומית להשתבץ במחצית העליון של הטבלה.

מכבי נתניה שנחלץ בשבת ש־עברה מירידה יצפין לקרית־חיים, כדי להתמודד עם הפועל חיפה שגם הוא סבל העונה מדפיקות לב לא כבעוות. לפני מחזורים מעטים היה זה מיפגש של הבורחים־מירידה — ואילו מחר: מאבק משוחרר בין שני יריבים מרוצים.

כך יהיה גם המאבק בפתח־תקוה בו יארח הפועל המקומי את מכבי חיפה, בהרגשה טובה שלפחות במח־זור הנעילה הוא רשאי לנסות להפ־גין את כוחו האמיתי בלי שום חשש.

בכפר־סבא יארח הפועל המקומי את האלוף היוצא מכבי תל־אביב, למיפגש בין שתי הקבוצות שסיימו העונה יותר משחקים מכל יריבותיהן בתיקו. מה הגיוני יותר מתיקו בס־סף?

על זכיה שניה בגביע האנגלי לידס וסנדרלנד ייאבקו מחר

לונדון 3 (ע"ר). משחק הגמר ה־93 על הגביע האנגלי יהיה ב־שבת (מחר) באיצטדיון וומבלי ב־לונדון כששתי הקבוצות המתמודדות עליו הן לידס וסנדר־לנד מהליגה השניה.

בעונת 1922/23 פתח וומבלי את שעריו למשחקי הגמר על הגביע ש־מאז נערכו עליו 45 התמודדויות. בולטון, שהפסידה העונה את המקום הראשון בליגה השלישית, רשמה דף חדש באיצטדיון זה, בהיותה הקבו־צה הראשונה שזכתה בגביע האנגלי בוומבלי, כשניצחה את ווסטהאם 0:2. עד אז התקיימו 48 משחקי ה־גמר, [illegible]

[illegible] של הגביע, [illegible] בעבר. סנדרלנד, [illegible] הראשה [illegible] (הופיע בארץ [illegible]), [illegible] ב־1937 [illegible] 1:3 [illegible]. לפני כן הופיעה סנדרלנד בגמר [illegible] ע"י אסטון־וילה (1:0) ב־1913.

לידס־יונייטד, שהיתה לה זו הופ־עה שלישית בגמר תוך 4 שנים, הצליחה לזכות אותו אשתקד, כש־ניצחה בגמר את ארסנל 0:1, כשער שהבקיע אלן קלארק. ב־1970 בהו־פעתה הראשונה בגמר נאבקה פע־מיים עם צ'לסי, בפעם השניה 2:1, לאחר הארכה (המשחק הראשון נס־תיים בתיקו 2:2).

שתי הקבוצות השלימו עתה את ההכנות האחרונות להופעה החגיגית המרשימה. מנהלה של לידס, דון ראבי מסר, כי קבוצתו תופיע בהר־כב החזק ביותר והיא אינה סובלת מבעיות פציעה, כפי שהיה בשני משחקי הליגה האחרונים, בהם נוצ־חה לידס. מנהלה של סנדרלנד, בוב סטוקו, כרם קבע את הרכבו ולא יבחר אותו עד לערב המשחק.

מחירי הכרטיסים למשחק הגמר מאמירים עתה במהירות. בשוק ה־שחור בלונדון עלה מחירם מ־4 ליש"ט ל־24 ובמליש אחת ל־8 ליש"ט.

בולגריה גברה על פורטוגל 1:2

סופיה, 3 (ע"ר). 80 אלף צופים חזו כאן בנצחון נבחרת הכדורגל של בולגריה על פורטוגל 1:2 (0:1), במשחק המוקדם בבית ד' של הגביע העולמי.

בזכות נצחונה זה תופסת בולגריה את המקום הראשון בבית עם 6 נקודות לפני פורטוגל (5).

הולנד—איסלנד 1:1

בקופנהאגן סיימו נבחרות הכדור־גל של הולנד ודניה בתיקו 1:1 את המיפגש הראשון ביניהן בבית ה' של הגביע העולמי. המשחק היה חו־רף למדי ולא פעם היתה התכתשות בין שחקני שתי הנבחרות. השופט האיטלקי הנודע קונציטו לורנצו אי־בד לעתים את השליטה על המשחק, בו הובקעו שני השערים במחצית ה־ראשונה.

שתי הקבוצות בשליליה עתה את [illegible]

צבי פרקש (משמאל) מניף את גדעון דמתי לאחר שניצל את מסירתו להשגת שוויון 1:1 במבחנה האחרונה של נבחרת הכדורגל הלאומית שלשום בלילה עם ווסטהאם בבלומפילד (2:2). מימין נראה נבוך הקפטן בובי מור. (צילם: אסף קוטי)

מחר במחזור הנעילה של ליגה א'

גם תיקו־ביתי עם נהריה יחזיר את חדרה ללאומית

הפועל עכו יצפה בביתו (נגד נחליאל) לנס בחדרה מחנה־יהודה ונצרת במאמץ ביתי להיחלצות מירידה

ליגה א'

מאת סופר „ספורט הארץ"

במחזור הנעילה של ליגת הכיש־גה יוחרץ מחר בחדרה ובעכו גורל הקבוצה השניה שתעלה לליגה הל־אומית יחד עם בני־יהודה ומנגד יוחרץ גם גורל הקבוצה השניה ש־יוחרץ גם גורל הקבוצה השניה ש־תרד מהליגה הצפונית.

המוביל הצפוני הפועל חדרה, ה־נהנה מיתרון נקודה והפרש שערים עדיף, יארח את הפועל נהריה המ־דורג 12 ואינו מצוי בסכנת ירידה. יריבו הגדול במאבק על הכרטיס הלאומי, הפועל עכו (מדורג 2) יא־רח במגרשו את הפועל נחליאל (8) עם סיכויים טובים לנצחון ש־לא יספיק לו כדי לעלות לליגה הל־אומית — אלא אם כן יכבש הפועל חדרה לנהריה. נראה, כי אפשרות זו קלושה ביותר ומאחר שלחדרה מספיקה גם נקודה אחת, סביר להני־ח, כי תבטיח את שובה לליגה הלאומית יחד עם בני־יהודה, שהי־תה לאחר עונה אחת בלבד ב־הכישגה.

גם שתי המאבקות על היחל־צות מירידה — הפועל בני־נצרת והפועל מחנה־יהודה (15) יהנו ממשחקי־בית. הקבוצה מנצרת ת־ארח את הפועל צפת (10) ומחנה־יהודה תארח את הפועל קרית־שמונה. נצרת יתרון נקודה והפרש שערים פחות גרוע ולפיכך סיכויה טובים להימלט מירידה.

צמרת ליגה א' — צפון

1. הפועל חדרה	29	17—56
2. הפועל עכו	29	23—42
3. הפועל רמת־גן	29	33—47

התחתית ליגה א' — צפון

13. מגדל העמק	29	49—32
14. בני־נצרת	29	42—29
15. מחנה־יהודה	29	39—30
16. גבעת־חיים	29	49—28

יתר משחקי מחוז הצפון: הרצליה — הפועל טירת־הכ[illegible], הפועל גבעת־חיים — הפועל [illegible]ריה, בית"ר נתניה — הפועל [illegible] העמק, הפועל רמת־גן — הפועל [illegible]צליה.

בני־יהודה תיפרד ברבבה

קבוצת בני־יהודה תיפרד מה ליגה המשנה, עם שובה לליגה [illegible] אומית, במשחק־חוץ נגד הפועל [illegible]

יתר משחקי מחוז הדרום: [illegible] — הפועל [illegible], [illegible] — מכבי שעריים, [illegible] באר־יעקב — הפועל דימונה, [illegible] — הפועל אשדוד, [illegible] — מכבי רמת־עמ[illegible], הפועל אילת — הפועל יהוד, [illegible] — בית"ר רבלה.

אתלטיקה בווינגייט

אליפות ישראל באתלטיקה, ל־נוער עד גיל 16, תהיה היום (בשעה 5 אחה"צ) והמשך מחר (משעה 3 אחה"צ) במכון וינגייט. בתחרויות יופיעו כאורחים האתלטים האולימ־פיים מגרמניה המערבית וכן אתלטים מצטיינים בישראל.

שחיה

התחרות פתוחה בשחיה, לבוגרים, נוער וילדים, תהיה מחר בשעה 3 אחה"צ בבריכת השחיה של הקאנ־טרי קלאב.

מוזיאון ישראל. ירושלים

אירועי השבוע

„מפאתי מערב" — פרק בתולדות יהודי מארוקו (בעברית): חיי יום־יום ב„מלאח", בעריה הגדולות, בהרי האטלס ובגבול מדבר סהרה, יוקרן היום לבוקרים, ביום א', ג', ד', בשעה 4 אחה"צ וביום ב', ה' בשעה 11 לפנה"צ

יום ג', 8.5.73, 3.30 אחה"צ
פתיחת תערוכה
„תלמידים יוצרים" — באגפי נוער במוזיאון ישראל
אגף הנוער. חברי האגודה למען מוזיאון ישראל מוזמנים

יום ג', 8.5.73, 6 ו־8.30 בערב
מועדון לסרטים אמנותיים
„ז'ודקס" (צרפת, 1964), לפי תסריט מאת א. ברנר ול. פייאר.
בימוי: ז'ורז' פראנז'ו. עם צ'אנינג פולוק, אדית סקוב
סרט קצר: „אני מברכך לשלום, פאריס". מאת פרנסואה רייכנבאך

יום ג', 8.5.73, 8 בערב
פתיחת תערוכה
„מחזור המטבעות בא"י מאמצע המאה הי"ד לפסה"נ ועד ימינו"
במסגרת אירועי שנת הכ"ה למדינה. בשיתוף עם בנק ישראל. ביתן המטבעות
חברי האגודה למען מוזיאון ישראל מוזמנים

יום ד', 9.5.73, 8 בערב
קורס בתולדות האמנות
„אמנות סוף המאה הי"ט" [illegible]
ד"ר זיוה עמישי [illegible]

9.15 בערב
לאחר ההרצאה: האמנות בסרטים
„פיקאסו — בלהבה, שלום ואהבה" [illegible]
כרטיסים: 1.— ל"י (לא־חברים: 3.— ל"י)

יום ה', 10.5.73, 4 אחה"צ
מועדון הסרטים של אגף הנוער
„גם בעיירה" (דובר עברית)

תערוכות
[illegible] — באגפי נוער במוזיאון ישראל (אגף הנוער) מ־8.5.73
„מחזור המטבעות בא"י מאמצע המאה הי"ד לפסה"נ ועד ימינו" (ביתן המטבעות) מ־8.5.73
[illegible]
[illegible]

מוצג מיוחד
[illegible]

שעות ביקור

יום א', ד', ה'	10 לפנה"צ — 6 בערב
יום ב', יום העצמאות 7.5.73 חינם	12 בצהרים — 6 בערב
יום ג': היכל הספר	10 לפנה"צ — 10 בערב
מוזיאון ישראל	4 אחה"צ — 10 בערב
מוזיאון רוקפלר	10 לפנה"צ — 6 בערב
יום ו', שבת	10 לפנה"צ — 2 אחה"צ

ראיתי שמעתי

קורסי הסבה

יותר מ־200 עולים הלו בחודשים האחרונים בלימודי השלמה והסבה בקבוצות שבארץ במרד הקליטה בשיתוף עם גורמי התעסוקה שונים, במטרה לקלטם במערכת התעסוקה בארץ בהדרגה האפשרית.

30 עולים עוברים קורס הסבה בן 4 חודשים בקבוצות הגב־קאות. קורס הסבה בנושא התוכנה ל־30 עולות ועולים בוגרי [illegible] יוצאי ברית־המועצות, עוברים עתה קורס הסבה [illegible]. 30 עולים הדשים יוצאי מזרח [illegible]. 30 עולים אקדמאים עוסקים עכשיו בהשתלמות בנושאי [illegible] של 19 החדש. [illegible] של 5 החדשים לעולים חדשים אשר יעבדו כסוכני [illegible].

תערוכת ישראל בטכסאס

לרגל מלאת 25 שנה לישראל נערכה בבית־הכנסת הרפורמי [illegible] 29.4 עד 6.5 תערוכת „ישראל [illegible]" [illegible] את ישראל העתיקה והחדשה. בתערוכה [illegible] 40,000 איש, רובם נוצרים. בתערוכה מוצגים [illegible] (בין המוצגים היה הסבמור [illegible]), תכשיטים ובגדים.

בין מוצגי התערוכה יש מפת־הבלים של ישראל המראה את המקומות ההיסטוריים בעלי ענין לנוצרים, מוסלמים ויהודים, העתק של הכותל המערבי בגובה [illegible] 11.5 מ', [illegible] ארכיאולוגיה, וגם מוצגים ארכיאולוגיים [illegible].

[illegible] בשיתוף ישראלים [illegible] ורפואה בישראל.

[illegible]: שרים בפני באולם גיל ויעקב זן, [illegible] לילה „קפה שלום" עם כנון ישראלי והבנית בידור כל ערב. [illegible] — צעצועים, [illegible], ספרים, תכשיטים, המוזות ופסלים.

סרט סורי על גורל הפליטים

בי [illegible] באכנה, [illegible] הישראלי־אמריקאי [illegible] בירושלים ובעיראק — כדי לבלוט את [illegible] בארץ. [illegible], הכותב עכשיו ספר [illegible] — הייע בהפקת סרט [illegible]: אכזבתם של הילדים האפריקאים [illegible]. בעיראק [illegible] בהפקה „אלף לילה ולילה" [illegible].

[illegible] סרט סורי „המרמים", בבימויו של המצרי [illegible] הפליטים הפל־[illegible] המוצגות הפליטים של הפליטים הפל־[illegible]. מצב של גורלם של הפליטים [illegible].

רד"ן